CHRISTIAN JACQ

RAMSES

*

Fiul luminii

ROMAN

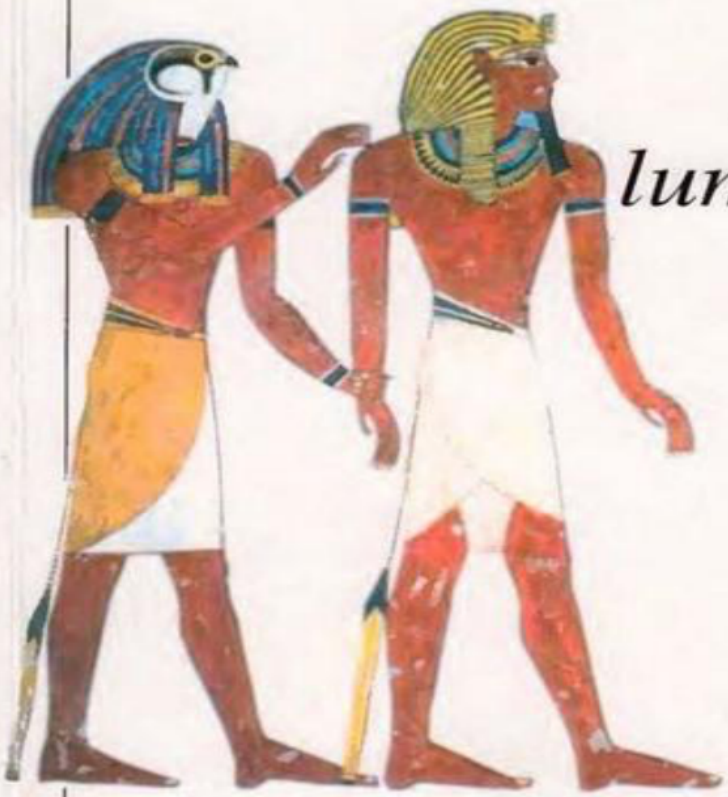

EDITURA ALLFA

[image]

Christian Jacq

RAMSES

*

Fiul Luminii

Volumul 1

RAMSÈS * LE FILS DE LA LUMIÈRE
Christian Jacq
Copyright © Editions Robert Laffont, S.A., Paris, 1995

Traducere de Eugen Damian

ISBN 973-8457-51-3
Bucureşti, Editura ALLFA

2004

HARTA EGIPTULUI

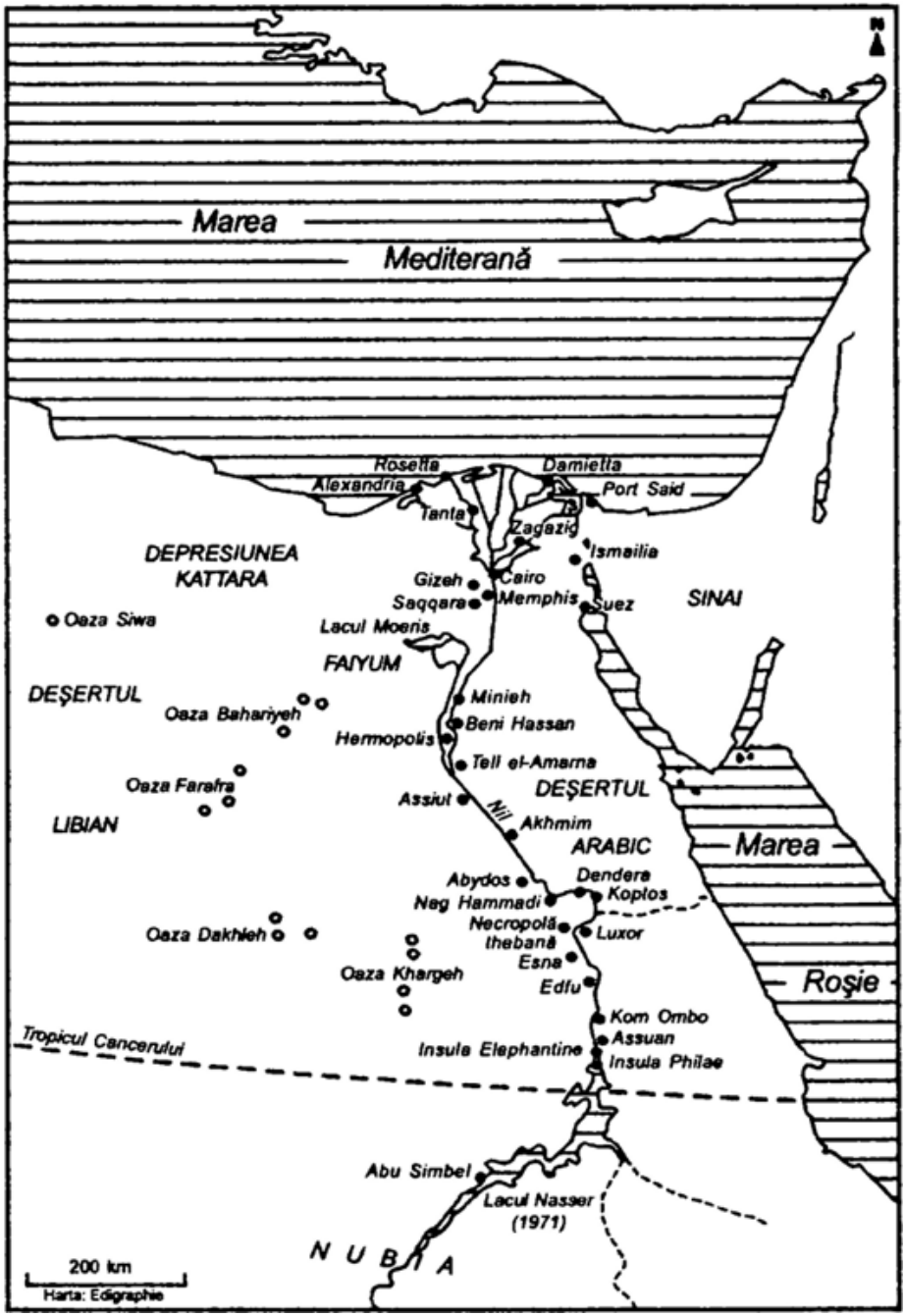
N
Marea
Mediterană
Rosetta
Damietta
Alexandria
Port Said
Tanta
Zagazig
Ismailia
DEPRESIUNEA
KATTARA
Gizeh
Cairo
Saqqara
Memphis
Suez
SINAI
Oaza Siwa
Lacul Moeris
FAIYUM
DEŞERTUL
Minieh
Oaza Bahariyeh
Beni Hassan
Hermopolis
Tell el-Amarna
Oaza Farafra
DEŞERTUL
Assiut
Nil
Akhmim
LIBIAN
ARABIC
Marea
Abydos
Dendera
Koptos
Nag Hammadi
Oaza Dakhleh
Necropolă
tebană
Luxor
Esna
Oaza Khargeh
Edfu
Roşie
Kom Ombo
Tropicul Cancerului
Assuan
Insula Elephantine
Insula Philae
Abu Simbel
Lacul Nasser
(1971)
NUBIA
200 km
Harta: Edigraphie

HARTA DE LA VECHIUL ORIENT APROPIAT PÂNĂ LA NOUL IMPERIU

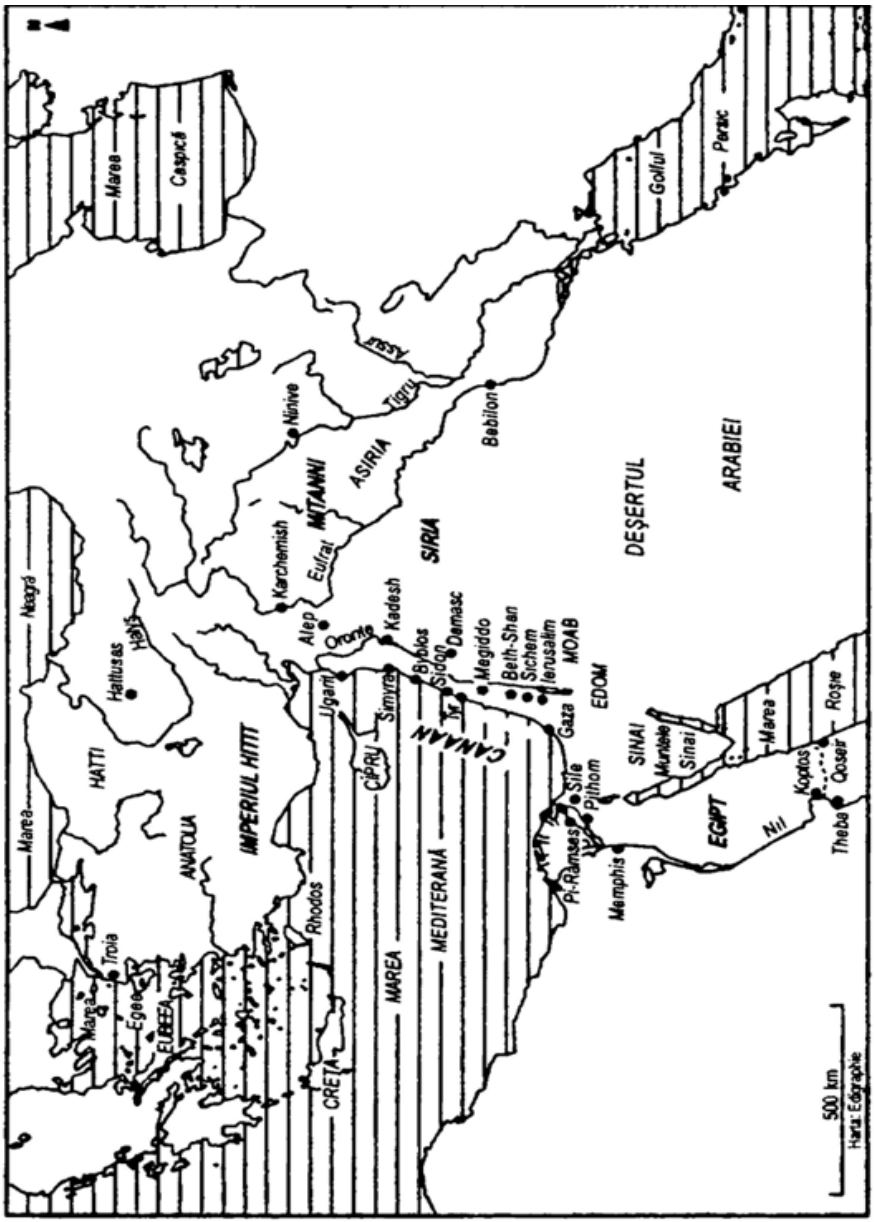

Cuvânt înainte

„Ramses, cel mai mare învingător, Regele Soare, deţinătorul Adevărului”: în aceşti termeni, Jean-François Champollion, care a deschis porţile Egiptului descifrându-i hieroglifele, îl descrie pe faraonul Ramses al II-lea. Avea un adevărat cult pentru el.

Numele lui Ramses a traversat secolele şi a învins timpul; el singur întruchipează forţa şi grandoarea Egiptului faraonilor, patria spirituală a civilizaţiei occidentale. Vreme de şaizeci şi şapte de ani, de la 1279 la 1212 î.H., Ramses, „fiul luminii”, va duce pe culmi gloria ţării sale şi va face să-i strălucească înţelepciunea.

Pe pământul Egiptului, Ramses poate fi întâlnit la fiecare pas; oare nu şi-a lăsat el amprenta asupra unui număr impresionant de monumente, fie construite de maeştrii săi arhitecţi, fie restaurate sub domnia sa? Şi gândul te poartă la cele două temple din Abu Simbel, unde domneşte pentru veşnicie cuplul format de divinul Ramses şi de Nefertari, marea soţie regală, sau la imensa sală cu coloane a templului din Karnak, ori la colosul surâzător al templului din Luxor.

Ramses nu este numai eroul unei poveşti, ci chiar al mai multor romane, al unei adevărate epopei care ne poartă de la iniţierea în funcţia de faraon sub îndrumarea tatălui său, Seti, a cărui statură este la fel de impresionantă ca a fiului, până la ultimele zile ale unui monarh care a avut de înfruntat nenumărate încercări. Din acest motiv, i-am consacrat o suită romanescă alcătuită din cinci volume, în speranţa de a evoca dimensiunile fabuloase ale unui destin la care au participat personaje de neuitat, precum Seti, soţia sa Tuya, sublima Nefertari, frumoasa Iset, poetul Homer, îmblânzitorul de şerpi Setau, Moise Evreul şi atâţia alţii, care vor prinde viaţă în paginile cărţii.

Mumia lui Ramses a fost conservată. Din trăsăturile ei se degajă impresia unei forţe formidabile. Nenumăraţi vizitatori ai sălii mumiilor de la Muzeul din Cairo au trăit senzaţia că faraonul e pe cale să se trezească din somn. Ceea ce moartea fizică îi refuză lui Ramses, magia romanului are puterea să-i acorde. Graţie ficţiunii şi egiptologiei, putem astăzi să-i împărtăşim frământările şi speranţele, să trăim alături de el eşecuri şi succese, să ne întâlnim cu femeile pe care le-a iubit, să suferim trădări neaşteptate sau să ne bucurăm de prietenii durabile, să luptăm împotriva forţelor răului sau să căutăm lumina din care s-a ivit totul şi spre care toate se îndreaptă.

Marele Ramses... Ce tovarăş de drum pentru un scriitor! De la

prima confruntare cu un taur sălbatic şi până la umbra de sub arborele de acacia, este vorba de destinul unui uriaş faraon, destin legat de cel al Egiptului, ţara iubită de zei. Un tărâm al apei şi al soarelui, pe cuprinsul căruia cuvintele demnitate, dreptate şi frumuseţe aveau un sens şi prindeau formă în cotidian. Un pământ unde lumea de dincolo şi lumea terestră se aflau în contact permanent, unde viaţa putea renaşte din moarte, iar prezenţa invizibilului era palpabilă, unde dragostea de viaţă şi de nepieritor făcea să crească inimile oamenilor şi le umplea de bucurie.

Într-adevăr, Egiptul lui Ramses.

Capitolul 1

Taurul sălbatic, imobil, îl fixa pe tânărul Ramses.

Bestia era monstruoasă; picioarele groase ca nişte stâlpi, urechile lungi atârnând, o barbă ţeapănă pe maxilarul inferior, părul brun cu negru. Începea să simtă prezenţa tânărului.

Ramses era fascinat de coarnele taurului, apropiate şi îngroşate la bază, mai înainte de a se curba spre spate şi de a se îndrepta în sus, formând un fel de cască terminată cu două vârfuri ascuţite, capabile să sfâşie carnea oricărui adversar.

Adolescentul nu mai văzuse un taur atât de mare.

Animalul aparţinea unei rase redutabile, pe care chiar şi cei mai buni vânători ezitau s-o înfrunte; paşnic în mijlocul clanului său, blând cu semenii răniţi sau bolnavi, atent la educaţia tinerilor, masculul devenea un războinic terifiant dacă îi era tulburată liniştea. Înfuriat la cea mai mică provocare, el exploda cu o viteză uluitoare şi nu se calma până ce nu-şi dobora inamicul.

Ramses se retrase un pas.

Coada taurului sălbatic plesnea aerul; trimise o privire feroce intrusului care îndrăznise să se aventureze pe teritoriul său, o păşune apropiată de mlaştina cu stufăriş înalt. Nu departe, o vacă făta, înconjurată de tovarăşele sale. În pustietatea marcată de cursul Nilului, masculul uriaş era stăpânul cirezii şi nu tolera nici o prezenţă străină.

Tânărul sperase că vegetaţia îi va ascunde silueta; însă ochii taurului, înfundaţi în orbite, nu-l mai slăbeau. Ramses ştiu că nu mai avea nici o portiţă de scăpare.

Livid, se întoarse încet spre tatăl său.

Seti, faraonul Egiptului, supranumit „taurul victorios”, se oprise câţiva paşi mai în spate. Se spunea că simpla lui prezenţă îi paraliza pe duşmani; inteligenţa-i ascuţită precum ciocul şoimului cerceta totul şi nimic nu-i putea scăpa. Zvelt, cu un chip sever, fruntea înaltă, nasul coroiat, pometii proeminenţi, Seti întruchipa autoritatea. Venerat şi temut, monarhul îi redase Egiptului gloria de altădată.

La paisprezece ani, Ramses, care avea deja statura unui adult, îşi întâlnea tatăl pentru prima oară.

Până atunci, fusese crescut la palat de către un educator însărcinat să-l înveţe să devină un bărbat de ispravă. Ca fiu de rege, trăia zile fericite, îndeplinind totodată o funcţie înaltă. Însă Seti îl smulsese de la cursul de hieroglife, ducându-l cu el în mijlocul câmpului, departe de

orice aşezare. Nici un cuvânt de împotrivire nu fusese rostit.

Atunci când vegetaţia deveni prea deasă, regele şi fiul său abandonară carul tras de doi cai şi se afundară în iarba înaltă. O dată trecut obstacolul, ajunseră pe teritoriul taurului.

De cine îi era cel mai frică: de bestia sălbatică sau de Faraon? Şi din unul şi din celălalt se degaja o forţă pe care tânărul Ramses se simţea incapabil s-o stăpânească. Oare nu afirmau legendele că taurul era un animal celest, însufleţit de focul unei alte lumi, iar Faraonul se înfrăţea cu zeii? În ciuda staturii înalte, a robusteţii şi a refuzului său de a se teme, adolescentul se simţea prins între două forţe aproape complice.

— M-a observat, mărturisi el, încercând să pară sigur pe sine.

— Cu atât mai bine.

Cele dintâi cuvinte pronunţate de tatăl său răsunară ca o condamnare.

— E enorm şi...

— Şi tu, cine eşti tu?

Întrebarea îl surprinse pe Ramses. Furios, taurul scurma pământul cu copita; egretele şi bâtlanii îşi luară zborul, părăsind câmpul de bătaie.

— Eşti un laş sau un fiu de rege?

Privirea lui Seti îi străpunse sufletul.

— Îmi place lupta, dar...

— Un bărbat adevărat merge până la limitele puterilor sale, însă un rege trece dincolo de ele; dacă nu eşti capabil de asta, atunci nu vei domni, iar noi doi nu ne vom mai întâlni niciodată. Nici o încercare nu trebuie să te clintească. Pleacă, dacă asta doreşti; dacă nu, învinge-l.

Ramses îndrăzni să ridice ochii şi să susţină privirea tatălui său.

— Mă trimiţi la moarte.

— „Fii un taur puternic şi veşnic tânăr, cu inima cutezătoare şi coarnele ascuţite, pe care nici un duşman să nu-l poată învinge”, mi-a spus tatăl meu; tu, Ramses, ai ieşit din pântecele mamei tale ca un taur adevărat şi trebuie să devii un soare strălucitor ce-şi va trimite razele pentru binele poporului său. Te-ai ascuns în pumnul meu ca o stea; astăzi, desfac degetele. Străluceşte sau dispari.

Taurul mugi; dialogul intruşilor îl irita. De jur împrejur, zgomotele câmpului se stingeau; vietăţile, de la rozătoare la păsări, simţeau iminenţa luptei.

Ramses se ţinu tare.

În lupta corp la corp, învinsese deja adversari mai grei decât el, datorită tehnicilor învăţate de la educatorul său. Dar ce strategie să adopte împotriva unui monstru de asemenea dimensiuni?

Seti îi întinse o frânghie lungă cu un nod mobil.

— Forţa lui e capul; prinde-l de coarne şi-l vei învinge.

Tânărului îi reveni speranţa; la întrecerile nautice de pe lacul de agrement al palatului se antrenase de nenumărate ori în mânuirea

frânghiilor.

— În momentul în care taurul o să audă şuieratul lasoului se va năpusti asupra ta; nu-l rata, pentru că n-o să mai ai o a doua şansă.

Ramses repetă mişcările în gând şi prinse curaj. În ciuda tinereţii sale, trecuse de un metru şaptezeci şi se putea lăuda cu musculatura unui atlet care practicase mai multe sporturi; cât de tare îl irita bucla de copil strânsă cu o panglică deasupra urechii, podoabă rituală ce se ivea din minunatul său păr blond! Atunci când va fi titularul unei funcţii la curte, va căpăta permisiunea să-şi schimbe pieptănătura.

Oare destinul îi va acorda răgazul necesar? Desigur, de nenumărate ori, şi nu fără o doză de fanfaronadă, tânărul, plin de entuziasm, căutase tot soiul de încercări demne de el. Nu şi-ar fi imaginat niciodată că însuşi Faraonul va răspunde dorinţelor sale într-un mod atât de brutal.

Iritat de mirosul de om, taurul nu mai avea răbdare. Ramses strânse frânghia; după ce-l va prinde în laţ, o să-i trebuiască forţa unui colos ca să-l imobilizeze. Şi pentru că nu avea încă puterea asta, va fi nevoit să-şi depăşească limitele, chiar dacă inima lui va ceda.

Nu, n-o să-l dezamăgească pe Faraon.

Ramses învârti lasoul; taurul se năpusti cu coarnele înainte. Surprins de viteza animalului, tânărul făcu doi paşi într-o parte şi azvârli lasoul care undui prin aer ca un şarpe şi ateriză pe spatele monstrului. Ramses alunecă pe pământul umed şi căzu în momentul în care coarnele se pregăteau să-l străpungă. Îi atinseră uşor pieptul, iar băiatul rămase cu ochii deschişi. Voia să-şi privească moartea în faţă.

Iritat, taurul îşi urmă cursa până la marginea stufărişului şi se întoarse brusc; Ramses, care se ridicase între timp, privi atent în sine însuşi. Îşi va înfrunta duşmanul până la capăt şi îi va demonstra lui Seti că un fiu de rege ştie să moară cu demnitate.

Elanul monstrului fu curmat într-o clipă; frânghia din mâinile Faraonului îi strângea cu putere coarnele. Înnebunit de furie, bestia încercă în zadar să se elibereze. Îşi smucea capul, aproape frângându-şi grumazul, iar Seti folosea această forţă dezordonată împotriva taurului însuşi.

— Apucă-i coada! îi ordonă el fiului său.

Ramses veni în fugă şi prinse coada aproape lipsită de păr, doar cu un smoc în vârf, asemănătoare cu aceea pe care Faraonul o purta atârnată la centură, însemnul maeştrilor deţinători ai puterii taurului.

Învins, animalul se calmă, mulţumindu-se să respire zgomotos şi să mugească. Regele slăbi strânsoarea, făcându-i semn lui Ramses să stea în spatele lui.

— Specia asta e de neîmblânzit; un astfel de mascul poate trece prin foc şi prin apă şi ştie chiar să se ascundă după un pom ca să-şi surprindă mai bine duşmanul.

Animalul întoarse capul şi îşi fixă pentru o clipă adversarul. Ştiindu-se neputincios în faţa Faraonului, se îndepărtă încet,

îndreptându-se spre teritoriul său.

— Eşti mai puternic decât el!

— Noi doi nu mai suntem adversari, pentru că am ajuns la o înţelegere.

Seti îşi scoase pumnalul din teaca de piele şi, cu un gest rapid şi precis, reteză bucla copilăriei.

— Tată...

— Copilăria ta a murit. Viaţa începe mâine, Ramses.

— Dar n-am învins taurul.

— Ai învins frica, întâiul duşman pe calea spre înţelepciune.

— Mai sunt şi alţii?

— Fără îndoială, mai mulţi decât firele de nisip din deşert.

Întrebarea următoare arse buzele tânărului.

— Ar trebui să înţeleg... că m-ai ales succesor?

— Crezi că e suficient să fii curajos ca să guvernezi oamenii?

Capitolul 2

Sary, educatorul lui Ramses, îşi căuta elevul prin tot palatul. Nu era prima dată când tânărul dezerta de la cursul de matematică pentru a se ocupa de cai sau pentru a organiza un concurs de înot cu banda lui de prieteni puşi pe distracţie şi nedisciplinaţi.

Burduhănos, jovial, detestând orice exerciţiu fizic, Sary tuna şi fulgera fără încetare împotriva discipolului său, dar se neliniştea la cea mai mică poznă a acestuia. Căsătoria cu o femeie mult mai tânără decât el, sora mai mare a lui Ramses, îi facilitase ocuparea postului atât de invidiat de educator al prinţului.

Invidiat... De către cei care nu cunoşteau caracterul imposibil al fiului mai mic al lui Seti! Fără răbdarea sa înnăscută şi îndârjirea de a lumina spiritul unui ştrengar adesea insolent şi prea sigur de el, Sary ar fi renunţat la însărcinarea asta. Conform tradiţiei, faraonul nu se ocupa de educarea copiilor lui; aştepta momentul în care adultul putea fi sesizat în spatele adolescentului şi atunci îl întâlnea pentru a-l pune la încercare şi a-şi da seama dacă e demn să guverneze. În cazul de faţă, decizia fusese luată de mult: Şenar, fratele mai mare al lui Ramses, urma să urce pe tron. Energia mezinului trebuia însă canalizată mai departe, pentru a deveni, în cel mai bun caz, un general destoinic, iar în cel mai rău, un curtean mai de vază.

Ajuns la înfloritoarea vârstă de treizeci de ani, Sary ar fi fost bucuros să-şi petreacă timpul la vila lui, pe malul heleşteului, în compania unei soţii de douăzeci de ani; dar oare nu se plictisea? Mulţumită lui Ramses, nu existau două zile la fel. Setea de viaţă a băiatului era nestinsă, iar imaginaţia lui fără limite; până să-l accepte pe Sary, dăduse gata mai mulţi educatori. În ciuda deselor neînţelegeri, acesta din urmă îşi atinsese scopul, şi anume să deschidă spiritul tânărului către toate ştiinţele pe care trebuia să le cunoască şi să le practice un scrib. Fără ca măcar s-o recunoască faţă de sine însuşi, îi făcea o adevărată plăcere să rafineze inteligenţa subtilă a lui Ramses.

De o vreme, tânărul începuse să se schimbe. El, care nu suporta nici un minut de inactivitate, întârzia acum asupra „Maximelor” bătrânului înţelept Ptah-hotep; Sary îl surprinsese chiar urmărind visător dansul rândunelelor în lumina dimineţii. Maturizarea încerca să-şi desăvârşească opera, stare pe care multe fiinţe nu aveau s-o cunoască niciodată. Educatorul se întreba din ce plămadă era făcut Ramses, dacă focul tinereţii se transforma într-un alt foc, mai puţin rebel, însă la fel

de viguros.

Cum să nu te nelinişteşti în faţa atâtor calităţi? La curte, ca în orice altă categorie socială, inşii mediocri, a căror perpetuare era asigurată, nu-i simpatizau, ba chiar îi urau pe cei a căror personalitate le scotea în evidenţă şi mai mult propria lipsă de însemnătate. Deşi succesiunea lui Seti nu putea da naştere unei surprize, iar Ramses n-avea nici un motiv să se îngrijoreze în legătură cu intrigile şi uneltirile unora dintre oamenii puterii, viitorul său era poate mai puţin vesel decât se aştepta. Unii se gândeau deja să-l îndepărteze de la funcţiile importante din Stat, iar fratele său era primul dintre aceştia. Ce se va alege de el, surghiunit într-o provincie îndepărtată, se va obişnui oare cu viaţa la ţară şi cu trecerea monotonă a anotimpurilor?

Sary nu îndrăznise să-şi împărtăşească temerile surorii lui Ramses, temându-se de gura ei slobodă. Iar să se destăinuie lui Seti era imposibil; copleşit de muncă, faraonul era mult prea ocupat de gestionarea ţării pentru a mai putea da atenţie stărilor sufleteşti ale unui educator. Era chiar bine că tatăl şi fiul nu avuseseră nici un contact; în faţa unui caracter atât de puternic precum cel al lui Seti, Ramses n-ar fi avut altă alternativă decât revolta sau nimicirea. Cu siguranţă, tradiţia avea ceva bun în ea; taţii nu erau cei mai în măsură să-şi educe copiii.

Atitudinea Tuyei, marea soţie regală şi mama lui Ramses, era total diferită; Sary se număra printre puţinii care constataseră preferinţa ei pentru mezin. Cultivată, rafinată, ea cunoştea calităţile şi defectele fiecărui curtean; conducând cu autentică suveranitate casa regală, veghea la respectarea strictă a etichetei şi se bucura de stima nobilimii, ca şi de cea a poporului. Însă lui Sary îi era frică de Tuya; dacă ar fi agasat-o cu temeri ridicole, ar fi fost desconsiderat. Reginei nu-i plăceau guralivii; o acuzaţie nefondată îi părea la fel de gravă ca o minciună. Mai bine să tacă decât să treacă drept un profet de rău augur.

Sary se duse totuşi la grajduri, deşi lucrul acesta îi repugna peste măsură; se temea de cai, mai ales de loviturile de copită, detesta compania rândaşilor şi, mai mult încă, pe cea a cavalerilor pasionaţi de vitejii inutile. Indiferent la ironiile care-i însoţiră trecerea, educatorul îşi căută în zadar discipolul; nimeni nu-l mai văzuse de două zile şi toată lumea se mira de absenţa asta.

Ore întregi, Sary încercă să-l găsească pe Ramses, uitând chiar să mănânce de prânz. Epuizat, plin de praf, se resemnă şi se întoarse la palat înainte de lăsarea serii. Cu siguranţă că trebuia să-i semnaleze dispariţia şi să demonstreze că era străin de această întâmplare. Dar cum să-i ţină piept sorei prinţului?

Morocănos, educatorul omise să-şi salute colegii care ieşeau din sala de clasă; de a doua zi dimineaţă îi va interoga, fără prea mari speranţe, pe cei mai buni prieteni ai lui Ramses. Dacă nu va avea nici un indiciu, va trebui să admită îngrozitoarea realitate.

Oare cu ce le greşise el zeilor, de era astfel chinuit de un duh întunecat? Să-şi vadă cariera distrusă ar fi însemnat cea mai revoltătoare nedreptate; îl vor alunga de la curte, soţia îl va renega şi va fi redus la condiţia unui simplu servitor! Înspăimântat de ideea unei asemenea decăderi, Sary se aşeză în locul obişnuit.

De obicei, în faţa lui se afla Ramses, uneori atent, alteori visător, dar întotdeauna capabil să-i ofere o replică neaşteptată. La opt ani, reuşise să deseneze hieroglifele cu mână sigură şi să calculeze unghiul de înclinare al unei piramide... pur şi simplu pentru că îi plăcuse exerciţiul.

Educatorul închise ochii, să-şi păstreze în memorie cele mai frumoase momente ale ascensiunii sale sociale.

— Eşti bolnav, Sary?

Vocea asta...Vocea asta deja gravă şi autoritară!

— Tu eşti, chiar tu?

— Dacă dormi, continuă; dacă nu, deschide ochii.

Sary se trezi.

Era chiar Ramses, şi el plin de praf, însă cu ochii strălucitori.

— Şi unul şi altul trebuie să ne spălăm; pe unde-ai rătăcit, profesore?

— Prin locuri insalubre, cum ar fi de exemplu grajdurile.

— M-ai căutat?

Stupefiat, Sary se ridică şi se învârti în jurul lui Ramses.

— Ce ai făcut cu bucla copilăriei?

— Tata a tăiat-o el însuşi.

— Imposibil! Ritualul impune...

— Te îndoieşti de cuvântul meu?

— Iartă-mă.

— Aşează-te, profesore, şi ascultă.

Sary se supuse, impresionat de tonul prinţului care nu mai era un copil.

— Tatăl meu m-a supus probei taurului sălbatic.

— Nu... e imposibil!

— Nu l-am învins, însă am înfruntat monstrul şi cred... că tata m-a ales ca viitor regent!

— Nu, prinţe, fratele tău mai mare a fost ales.

— A trecut el proba taurului?

— Seti a vrut pur şi simplu să te confrunţi cu pericolul care îţi place aşa de mult.

— Şi-a irosit timpul pentru atât de puţin? Am fost chemat, sunt sigur de asta!

— Nu te îmbăta cu apă rece, renunţă la nebunia asta.

— Nebunie?

— Destule personalităţi influente de la curte nu te apreciază deloc.

— Şi ce mi se reproşează?

— Că eşti tu însuţi.

— Adică mă inviţi să-mi păstrez doar rangul?

— Raţiunea o cere.

— Raţiunea nu are forţa unui taur.

— Jocurile puterii sunt mult mai crude decât îţi închipui; nu-i suficientă vitejia pentru a ieşi învingător.

— Atunci, o să mă ajuţi.

— Cum?

— Tu cunoşti foarte bine moravurile de la curte; arată-mi prietenii şi duşmanii şi sfătuieşte-mă.

— Îmi ceri prea mult... Nu sunt decât educatorul tău.

— Ai uitat că nu mai sunt copil? Ori devii preceptorul meu, ori ne despărţim.

— Mă obligi să-mi asum riscuri nesăbuite, iar tu nu eşti croit pentru puterea supremă; fratele tău mai mare se pregăteşte de multă vreme. Dacă-l provoci, o să te distrugă.

Capitolul 3

În sfârşit, seara cea mare.

Se arăta luna nouă, iar noaptea se anunţa întunecată. Ramses le dăduse o întâlnire decisivă celorlalţi tineri, crescuţi ca şi el de educatori regali. Vor fi oare capabili să scape de gardieni şi să se întâlnească în centrul oraşului pentru a dezbate în mod esenţial întrebarea care le ardea inimile şi pe care nimeni nu îndrăznea s-o pună?

Ramses ieşi din camera sa pe fereastră şi sări de la primul etaj; pământul afânat din grădina înflorită amortiză şocul, iar tânărul porni de-a lungul clădirii. Nu se temea de gărzi; unii dormeau, iar alţii jucau zaruri. Dacă avea ghinionul să se întâlnească cu vreunul care-şi îndeplinea conştiincios misiunea, fie va duce tratative cu el, fie îl va doborî cu o lovitură. În exaltarea lui, uitase de un paznic de temut, care nu trândăvea deloc la ora aceea: câinele galben-auriu, de talie medie, îndesat şi musculos, cu urechile atârnând şi coadă spiralată. Postat în mijlocul drumului, nu lătra, însă nu dădea voie să se treacă de el.

Din instinct, Ramses îi căută privirea; câinele se aşeză şi continuă să-şi agite coada. Tânărul se apropie şi îl mângâie; prietenia lor se stabili într-o clipă. Sub zgarda de piele roşie, un nume: „Străjerul”.

— Şi dacă ai merge cu mine?

Străjerul îşi mişcă aprobator botul scurt, cu trufa lui neagră, îşi ghidă noul stăpân spre ieşirea de pe domeniul unde erau educate viitoarele notabilităţi ale Egiptului.

*

Deşi ora era târzie, destui gură-cască se plimbau încă pe străzile Memphisului, cea mai veche capitală a ţării; în ciuda bogăţiei din Theba meridională, Memphisul îşi păstrase prestigiul de altădată. Cele mai mari universităţi îşi aveau sediul aici, şi tot aici copiii familiei regale şi cei demni de a accede la cele mai înalte funcţii primeau o educaţie riguroasă şi intensă. A fi admis în Kap, „zona închisă şi protejată”, dădea naştere la invidii, însă cei care, ca şi Ramses, locuiau aici din fragedă copilărie n-aveau altă dorinţă decât să evadeze!

Îmbrăcat cu o tunică cu mâneci scurte, de calitate mediocră, semăna cu un trecător obişnuit. Ajunse la celebra tavernă din cartierul şcolii de medicină, unde viitorii terapeuţi se distrau după zilele lungi de studiu. Cum Străjerul nu se despărţea de el, prinţul nu-l alungă şi intră cu el în localul interzis „copiilor din Kap”.

Dar Ramses nu mai era un copil şi reuşise să scape din închisoarea aurită.

În sala mare a localului cu pereţii văruiţi, clienţii, mari amatori de bere tare, de vin sau de lichior de palmier, erau aşezaţi pe rogojini ori pe scăunele. Patronul le arăta bucuros amforele provenind din Deltă sau din oazele Greciei şi lăuda calitatea produselor pe care le vindea. Ramses alese un colţ liniştit, de unde putea supraveghea intrarea.

— Ce doreşti? îl întrebă un servitor.

— Pentru moment, nimic.

— Necunoscuţii plătesc înainte.

Prinţul îi întinse o brăţară din cornalină.

— Ajunge?

Servitorul examină obiectul.

— Merge. Vin sau bere?

— Cea mai bună bere.

— Câte cupe?

— Nu ştiu încă.

— Aduc ulciorul... Când te hotărăşti, îţi aduc şi cupele.

Ramses îşi dădu seama că ignorase până atunci valoarea lucrurilor; omul îl furase, fără doar şi poate. Venise vremea să iasă din şcoala lui cea mare, atât de bine protejată de lumea exterioară.

Cu Străjerul la picioare, prinţul fixa intrarea tavernei. Care dintre tovarăşii săi de studiu va îndrăzni să accepte aventura? Făcu în gând prinsoare cu el însuşi, îi elimină pe cei mai slabi, ca şi pe carierişti, şi se opri la trei nume. Aceştia nu vor da înapoi în faţa pericolului.

Zâmbi atunci când Setau trecu pragul localului.

Îndesat, viril, cu muşchi proeminenţi, pielea mată şi părul negru, Setau era fiul unui marinar şi al unei nubiene. Dârzenia lui extraordinară, ca şi înzestrarea pentru chimie şi studiul plantelor, atrăseseră atenţia institutorului său; profesorii „Kap”-ului nu regretau că îi deschiseseră porţile unei pregătiri superioare.

Setau se aşeză în tăcere lângă Ramses.

Cei doi băieţi nu apucară să scoată vreo vorbă, că îşi făcu apariţia Ameni, un adolescent scund, firav, palid, cu părul deja rărit, în ciuda vârstei fragede. Era incapabil să facă sport sau să ridice greutăţi, în schimb era net superior tuturor celor din promoţia lui în arta scrierii hieroglifelor. Muncind neobosit, nu dormea decât trei sau patru ore pe noapte şi-i cunoştea pe marii autori mai bine decât profesorul de literatură. Fiu al unui zidar, devenise eroul familiei.

— I-am dat cina mea unui paznic, aşa am reuşit să ies, îi anunţă mândru de el.

Ramses se aşteptase la asta; ştia că Setau ar recurge la forţă la nevoie, pe când Ameni se va folosi cu siguranţă de vreun vicleşug.

Cel de-al treilea sosit îl surprinse pe prinţ; nu şi-ar fi închipuit niciodată că bogatul Acha va accepta asemenea riscuri. Era singurul fiu

al unor nobili avuţi, iar pentru el „Kap” reprezenta o etapă firească şi obligatorie înainte de a îmbrăţişa o carieră de înalt funcţionar. Elegant, cu membre delicate şi faţa prelungă, purta o mustăcioară foarte îngrijită şi deseori arunca semenilor săi priviri dispreţuitoare. Cu vocea lui mieroasă şi ochii strălucitori de inteligenţă îşi fermeca interlocutorii.

Se aşeză în faţa celor trei.

— Eşti mirat, Ramses?

— Mărturisesc că da.

— Nu-mi displace să mă-nhăitez cu voi în seara asta; existenţa îmi părea destul de plictisitoare.

— Riscăm să fim sancţionaţi.

— Asta o să adauge ceva sare şi piper vieţii; suntem în formaţie completă?

— Nu încă.

— Prietenul tău cel mai bun te-a trădat?

— O să vină.

Acha îi servi cu bere. O expresie ironică i se întipărise pe faţă... Ramses nu se atinse de pocal; neliniştea şi dezamăgirea îi puseseră un nod în gât. Oare se înşelase atât de tare?

— Iată-l! exclamă Ameni.

Masiv, cu umeri laţi, părul des şi un început de barbă, Moise părea mult mai vârstnic decât cei cincisprezece ani ai săi. Fiul unor lucrători evrei stabiliţi în Egipt de mai multe generaţii, fusese admis în „Kap” încă din fragedă copilărie datorită facultăţilor lui intelectuale remarcabile. Cum forţa lui fizică era egală cu aceea a lui Ramses, cei doi băieţi nu întârziaseră să se înfrunte în toate chipurile, încheind în cele din urmă un pact de neagresiune şi făcând front comun în faţa educatorilor.

— Un paznic bătrân a vrut să mă împiedice să ies; cum n-am vrut să-l lovesc, a trebuit să-l conving de necesitatea expediţiei mele.

Se felicitară reciproc şi goliră o cupă, care avea gustul inimitabil al lucrului interzis.

— Să răspundem la singura întrebare importantă, ceru Ramses: cum să obţinem adevărata putere?

— Prin practica hieroglifelor, răspunse imediat Ameni; limba noastră este limba zeilor, înţelepţii au utilizat-o pentru a-şi transmite preceptele. „Imită-ţi strămoşii, este scris, căci ei au cunoscut viaţa înaintea ta. Puterea este dată de cunoaştere, doar ceea ce este scris imortalizează”.

— Nerozii de literaţi, obiectă Setau.

Ameni se înroşi.

— Tăgăduieşti că scribul deţine adevărata putere? Ţinuta, politeţea, ştiinţa de a trăi, corectitudinea, respectul pentru cuvântul dat, refuzul necinstei şi al invidiei, stăpânirea de sine, arta de a tăcea pentru a lăsa pe primul plan scrierea, iată însuşirile pe care vreau să le dezvolt.

— Insuficient, hotărî Acha; diplomaţia are puterea supremă. De aceea, voi pleca cât mai curând, ca să învăţ limbile aliaţilor şi ale adversarilor noştri, să înţeleg cum funcţionează comerţul internaţional, care sunt intenţiile reale ale altor conducători şi să pot utiliza toate aceste cunoştinţe.

— Iată ambiţiile unuia crescut la oraş, care a pierdut orice contact cu natura, îl plânse Setau. Oraşul, adevărata ameninţare, ne pândeşte mereu!

— Dar tu nu ne vorbeşti deloc despre lupta ta pentru cucerirea puterii, remarcă Acha, cu o voce stridentă.

— Nu există decât o singură cale, pe care se amestecă fără încetare viaţa şi moartea, frumuseţea şi oroarea, leacul şi otrava: calea şerpilor.

— Îţi arde de glume?

— Unde găseşti şerpi? În deşert, pe câmpuri, în mlaştini, pe malul Nilului şi de-a lungul canalelor, pe suprafeţele treierate, în adăposturile păstorilor, în ţarcurile de vite şi chiar în cotloanele întunecate şi răcoroase ale caselor! Şerpii sunt peste tot, iar ei deţin secretul creaţiei. Îmi voi consacra existenţa smulgerii acestui secret.

Nimeni nu îndrăzni să-l critice pe Setau, care părea să fi luat o hotărâre de nezdruncinat.

— Şi tu, Moise? întrebă Ramses.

Uriaşul ezită.

— Vă invidiez, prieteni, pentru că eu sunt incapabil să răspund. Sunt tulburat de gânduri ciudate, spiritul meu rătăceşte, însă destinul îmi rămâne învăluit în obscuritate. Să mi se dea un post important într-un mare harem[1], şi eu sunt gata să accept. Aştept o aventură cât mai palpitantă.

Privirile celor patru tineri se întoarseră spre Ramses.

— Nu există decât o singură şi adevărată putere, declară el: puterea Faraonului.

Capitolul 4

— Nu ne surprinzi deloc, fu dezamăgit Acha.

— Tatăl meu m-a supus probei taurului sălbatic, dezvălui Ramses; şi de ce ar fi făcut-o dacă nu pentru a mă pregăti să devin Faraon?

Cuvintele astea îi lăsară fără grai pe cei patru prieteni ai prinţului; Acha îşi recăpătă primul prezenţa de spirit.

— Dar nu pe fratele tău mai mare l-a desemnat Seti ca succesor?

— Şi atunci de ce nu i-a impus întâlnirea cu monstrul?

Ameni radia:

— Minunat, Ramses! Să fii prietenul viitorului faraon, ce miracol!

— Nu te ambala, îi recomandă Moise; poate că Seti n-a ales încă.

— Sunteţi cu mine sau împotriva mea? întrebă Ramses.

— Alături de tine, până la moarte! răspunse Ameni.

Moise dădu din cap, aprobator.

— Chestiunea trebuie bine cântărită, opină Acha; dacă o să-mi dau seama că şansele tale cresc, atunci, puţin câte puţin, o să încetez să cred în fratele tău mai mare. În caz contrar, n-am de gând să susţin un învins.

Ameni îşi strânse pumnii.

— Ai merita...

— Poate că sunt cel mai sincer dintre noi toţi, se lansă viitorul diplomat.

— M-ar mira, replică Setau; singura poziţie realistă e a mea.

— Şi ne-ai putea-o destăinui?

— Cuvintele frumoase nu mă interesează; ceea ce contează sunt faptele. Un viitor rege trebuie să fie capabil să înfrunte şerpii; la viitoarea lună plină, când vor ieşi toţi din cuiburi, o să-l duc pe Ramses să-i întâlnească. O să vedem atunci dacă e la înălţimea ambiţiilor lui.

— Refuză! îl imploră Ameni.

— Accept, spuse Ramses.

*

Scandalul cutremură venerabila instituţie a „Kap”-ului. Niciodată de la înfiinţarea sa, elevii cei mai străluciţi ai unei promoţii nu îndrăzniseră să violeze într-o asemenea măsură regulamentul interior. Sary fu însărcinat de colegi să-i convoace pe cei cinci vinovaţi şi să le aplice sancţiuni grele. Cu câteva zile înainte de vacanţa de vară, această sarcină îi părea cu atât mai greu de dus la îndeplinire cu cât celor cinci

tineri ar fi trebuit să li se ofere anumite funcţii, ca răsplată pentru eforturile şi capacităţile lor. Pentru ei, porţile „Kap”-ului se deschideau larg spre viaţa activă.

Ramses şi câinele se jucau. Animalul se obişnuise repede cu hrana pe care stăpânul o împărţea cu el. Educatorului îi păru interminabilă cursa după mingea de cârpă aruncată de prinţ. Regescul său elev nu admitea însă nici o întrerupere a distracţiilor câinelui, după opinia lui foarte prost îngrijit de fostul stăpân.

Epuizat, cu limba atârnând, Străjerul lipăia apa dintr-un vas de lut ars.

— Purtarea ta, Ramses, merită să fie blamată.

— Pentru ce motiv?

— Escapada asta sordidă...

— Nu exagera, Sary; nici măcar nu eram beţi.

— O escapadă cu atât mai prostească cu cât camarazii tăi erau deja absolvenţi.

Ramses îşi prinse educatorul de umeri.

— Iată şi o veste bună din partea ta! Repede, vorbeşte!

— Sancţiunile...

— O să vedem mai târziu! Moise?

— Numit intendent adjunct în marele harem din Mer-Ur, în Fayum[2]; o sarcină destul de grea pentru umerii lui tineri.

— O să-i dea peste cap pe funcţionarii învechiţi şi încorsetaţi în propriile lor privilegii. Ameni?

— Intră în biroul scribilor de la palat.

— Perfect! Setau?

— O să primească împuternicirea de vindecător şi îmblânzitor de şerpi şi va fi însărcinat cu recoltarea veninului pentru prepararea remediilor. Cel puţin dacă sancţiunile...

— Şi Acha?

— După ce-şi perfecţionează cunoştinţele de libiană, siriană şi hitită, pleacă la Byblos şi ocupă primul lui post de interpret. Dar toate numirile astea sunt blocate!

— De către cine?

— De administratorul „Kap”-ului, de profesori şi de mine însumi. Purtarea voastră e inacceptabilă.

Ramses căzu pe gânduri.

Dacă afacerea căpăta proporţii, urma să ajungă la urechile vizirului şi apoi la Seti; bună treabă, să stârneşti furia regală.

— Cu toate astea, Sary, n-ar trebui să se facă dreptate?

— Cu siguranţă.

— Atunci, să fie pedepsit unicul vinovat: eu însumi.

— Dar...

— Eu am organizat întâlnirea, am stabilit locul şi i-am constrâns pe camarazii mei să-mi dea ascultare. Dacă aş fi purtat un alt nume, ei ar fi

refuzat.

— Probabil, însă...

— Dă-le vestea cea bună şi lasă să se abată asupra mea întreaga urgie. Din moment ce am încheiat conturile, permite-mi acum să-i ofer puţină bucurie bietului câine.

*

Sary mulţumi în gând zeilor; datorită ideii lui Ramses, ieşea cu bine dintr-o situaţie delicată. Prinţul, care nu conta pe prea multă simpatie din partea profesorilor, fu condamnat să rămână în clădirea „Kap”-ului în timpul sărbătorilor ploii, să-şi aprofundeze cunoştinţele de matematică şi de literatură şi să nu meargă deloc la grajduri. De Anul Nou, în iulie, fratele lui mai mare se va afişa alături de Seti, când Faraonul va celebra creşterea apelor; absenţa lui Ramses va fi o dovadă suficientă a lipsei lui de importanţă.

Înainte de această perioadă de izolare, în care numai câinele galben auriu mai putea să-l înveselească, lui Ramses i se permise să-şi ia rămas bun de la tovarăşii săi.

Ameni fu plin de căldură şi optimist; în postul din Memphis, foarte aproape de prietenul lui, se va gândi în fiecare zi la el şi va găsi un mijloc să-i trimită câte ceva care să-i mai îndulcească viaţa. Viitorul se anunţa surâzător.

Moise se mulţumi să-l strângă pe Ramses în braţe; plecarea la Mer-Ur i se părea o încercare căreia îi va face faţă cum va putea mai bine. Era obsedat de visele sale, dar nu va vorbi despre ele decât după ce prietenul va ieşi din temniţă.

Acha se purtă rece, distant; îi mulţumi prinţului pentru purtarea lui şi îi promise că va face şi el acelaşi lucru dacă se va ivi ocazia, deşi se îndoia de asta; destinele lor aveau puţine şanse să se mai intersecteze vreodată.

Setau îi aminti lui Ramses că promisese să se confrunte cu şerpii, iar o promisiune rămânea totuşi o promisiune; se va folosi de această întârziere supărătoare pentru a alege locul cel mai potrivit pentru confruntare. Nu-şi ascunse bucuria de a-şi putea exersa talentele departe de orice oraş şi de a fi zilnic în contact cu adevărata putere.

Spre surprinderea educatorului său, Ramses acceptă fără să crâcnească proba singurătăţii. Într-o perioadă în care tinerii de vârsta lui gustau plăcerile sezonului ploios, prinţul se consacră matematicii şi autorilor clasici; nu-şi acordă decât câteva plimbări prin grădină, în compania câinelui. Întâlnirile cu Sary aduseră în discuţie cele mai austere subiecte; Ramses dădea dovadă de o uimitoare capacitate de concentrare, dublată de o memorie extraordinară. În câteva săptămâni, băiatul se transformă într-un adevărat bărbat. De altfel, nici fostul lui educator nu mai avea mare lucru să-l înveţe.

În această perioadă de izolare forţată, Ramses se angajase cu aceeaşi ardoare ca într-o luptă cu mâinile goale, în care adversarul nu era altul decât el însuşi; de la confruntarea cu taurul sălbatic, năzuise să se bată cu un alt monstru: adolescentul pretenţios care era, prea sigur pe el, nerăbdător şi dezordonat. Şi lupta asta nu era deloc mai puţin primejdioasă.

Ramses se gândea fără încetare la tatăl lui.

Poate că n-o să-l mai întâlnească niciodată, poate că trebuia să se mulţumească cu imaginea pe care i-o păstra în amintire, aceea a unui faraon de neegalat. După ce dăduse drumul taurului, îi permisese să ţină frâiele carului pentru câteva momente. Apoi, fără un cuvânt, pusese mâna pe ele. Ramses nu îndrăznise să-l întrebe nimic. Fusese un privilegiu să-i stea în preajmă, chiar şi numai pentru câteva ore.

Să devină faraon? Întrebarea asta nu avea nici un sens. Se entuziasmase ca de obicei, lăsându-şi imaginaţia să rătăcească aiurea.

Cu toate astea, trecuse de încercarea cu taurul, un obicei vechi, căzut în desuetudine; dar Seti nu era omul care să acţioneze cu uşurinţă.

Decât să-şi pună întrebări în van, Ramses decisese să-şi acopere lacunele şi să se ridice la înălţimea prietenului său Ameni. Oricare ar fi funcţia lui viitoare, curajul şi înflăcărarea nu vor fi suficiente pentru a şi-o putea îndeplini; Seti, ca şi ceilalţi faraoni, urmase mai întâi drumul unui scrib.

Şi, mai nou, o idee trăznită nu-i dădea pace! Revenea ca un val, în ciuda eforturilor pe care le făcea pentru a o îndepărta. Totuşi, Sary îl convinsese că numele lui fusese aproape uitat la curte; nu mai conta deloc ca adversar, de vreme ce se ştia că era condamnat la un exil poleit cu aur într-o capitală de provincie.

Ramses nu replică nimic, orientând discuţia asupra triunghiului sacru prin care se putea construi zidul unui templu sau asupra regulii proporţiilor necesare pentru a ridica un edificiu după legea lui Maat, fragila şi minunata zeiţă a armoniei şi a adevărului.

El, căruia îi plăcea atât de mult să călărească, să înoate sau să se lupte cu mâinile goale, începuse să uite natura şi lumea exterioară, sub oblăduirea unui Sary încântat să contribuie la formarea unui savant; să mai treacă nişte ani, şi fostul zvăpăiat se va arăta demn de marii maeştri ai trecutului! Greşeala lui Ramses şi pedeapsa care urmase îl aduseseră pe tânăr pe calea cea bună.

În ajunul eliberării, prinţul cină cu Sary pe acoperişul sălii de clasă. Aşezaţi pe rogojini, băură bere proaspătă şi gustară peşte uscat.

— Te felicit, ai făcut progrese remarcabile.

— Mai rămâne un amănunt: ce post mi-au dat?

Preceptorul păru jenat.

— Păi... ar trebui mai întâi să te odihneşti după asemenea eforturi excesive.

— Ce înseamnă diversiunea asta?

— E un pic delicat, dar... Un prinţ se poate bucura de poziţia lui.
— Care e viitorul meu post, Sary?
Preceptorul îi evită privirea.
— Pentru moment, nici unul.
— Cine a luat decizia asta?
— Tatăl tău, regele Seti.

Capitolul 5

— O promisiune rămâne o promisiune, declară Setau.

— Tu eşti, chiar tu?

Setau se schimbase. Prost ras, fără perucă, îmbrăcat cu o tunică din piele de antilopă cu multe buzunare, nu mai semăna deloc cu elevul admis în cea mai bună universitate din ţară. Dacă vreuna din gărzile palatului nu l-ar fi recunoscut, ar fi fost dat afară fără menajamente.

— Ce s-a întâmplat cu tine?

— Îmi fac meseria şi mă ţin de cuvânt.

— Unde ai de gând să mă duci?

— O să vezi... Doar dacă frica nu te face un mincinos.

Privirea lui Ramses se înflăcără.

— Să mergem.

Cocoţaţi pe catâri, traversară oraşul, ieşind din el pe la sud, merseră de-a lungul unui canal şi apoi o luară în direcţia deşertului, spre o necropolă străveche. Era pentru prima oară când Ramses părăsea valea pentru a pătrunde într-o lume neliniştitoare, unde legea oamenilor nu mai avea ce căuta.

— În noaptea asta e lună plină! preciză Setau cu ochi lacomi. Toţi şerpii vor veni la întâlnire.

Catârii urmară un drum pe care prinţul nu fu în stare să-l identifice; cu pasul sigur, intrară în cimitirul abandonat.

În depărtare se vedeau albastrul Nilului şi verdele lanurilor; aici, nisipul sterp cât vezi cu ochii, tăcerea şi vântul. Ramses înţelese în profunzimea fiinţei sale de ce oamenii din templu numeau deşertul „tărâmul roşu al lui Seth", zeul furtunii şi al focului cosmic. Seth pârjolise pământul în aceste singurătăţi, dar şi purificase muritorii, sustrăgându-i timpului şi distrugerii. Datorită lui, se putuseră construi lăcaşuri ale eternităţii, în care mumiile nu putrezeau.

Ramses respira aerul înviorător.

Faraonul era stăpânul acestui pământ roşu, ca şi al celui negru, fertil şi mâlos ce dădea Egiptului hrană din abundenţă; el trebuia să-i cunoască secretele, să-i utilizeze forţa şi să-i stăpânească puterile.

— Dacă doreşti, mai ai timp încă să renunţi.

— De-ar veni mai repede noaptea.

*

Un şarpe cu spatele roşiatic şi pântecele galben trecu pe lângă

Ramses şi se ascunse între două pietre.

— Inofensiv, preciză Setau; cei din specia asta mişună în apropierea monumentelor abandonate. De obicei, în timpul zilei se refugiază în interior. Urmează-mă.

Cei doi tineri coborâră o pantă abruptă care ducea la un mormânt în ruină. Ramses ezită înainte de a intra.

— Nu mai există nici urmă de mumie; locul e rece şi uscat, ai să vezi. N-o să te atace nici un demon.

Setau aprinse o lampă cu ulei.

Ramses descoperi un fel de grotă cu plafonul şi pereţii ciopliţi în mod grosolan; probabil că locul nu fusese niciodată ocupat. Îmblânzitorul de şerpi instalase mai multe suporturi în stâncă, pe care erau aşezate o piatră de ascuţit, un brici de bronz, un pieptene de lemn, o tigvă, policioare de lemn, o tablă de scris şi mai multe vase umplute cu unguente şi pomezi. În ulcioare erau conservate ingredientele necesare pentru prepararea remediilor: pilitură de cupru, oxid de plumb, argilă roşie, piatră acră, pământ şi numeroase plante, printre care împărătească, sulfină, ricin şi valeriană.

Se lăsa seara, soarele devenise oranj, iar deşertul era o întindere aurită, parcursă de văluri de nisip transportate de vânt de la o dună la alta.

— Dezbracă-te, porunci Setau.

Când prinţul fu gol, prietenul său îl unse cu o mixtură pe bază de frunze de ceapă zdrobite şi diluate în apă.

— Şerpii au oroare de mirosul ăsta, explică el. Ce funcţie ţi-au încredinţat?

— Nici una.

— Un prinţ fără ocupaţie? Încă o lovitură din partea educatorului tău!

— Nu, un ordin al tatălui meu.

— Se spune că ai ratat proba cu taurul.

Ramses refuza evidenţa, însă ea ieşea la iveală în ciuda eforturilor sale de a nu-i da importanţă.

— Uită curtea cu intrigile şi josniciile ei; vino să lucrezi cu mine. Şerpii sunt inamici redutabili, dar, cel puţin, ei nu mint.

Ramses se tulbură; de ce tatăl lui nu-i spusese adevărul? În loc de asta, îşi bătuse joc de el, fără să-i lase cea mai mică şansă să-şi dovedească valoarea.

— Iar acum, o încercare adevărată; pentru a deveni imun, trebuie să înghiţi un leac dezagreabil şi periculos, pe bază de tuberculi de plante urticacee. Încetineşte circulaţia sanguină, uneori fiind pe punctul de a o opri... Dacă vomiţi, eşti mort. Nu e o experienţă pe care i-aş fi propus-o lui Ameni. Constituţia ta robustă ar trebui s-o suporte. După aceea, vei rezista la muşcătura unui anumit număr de şerpi.

— Dar nu e valabil pentru toţi...

— Pentru cei mai mari e nevoie să se injecteze în fiecare zi o doză mică de sânge de cobră diluat. Dacă ai să devii specialist, o să beneficiezi de favoarea asta. Bea.

Avea un gust oribil.

Răceala se insinuă prin vene şi Ramses îşi simţi inima bătându-i în gât.

— Rezistă.

Să vomite durerea care îl mistuia, să vomite, să se întindă şi să doarmă...

Setau îl prinse de încheietură.

— Rezistă, deschide ochii!

Prinţul îşi reveni; Setau nu-l învinsese niciodată în luptă. Stomacul i se destinse, iar senzaţia de frig se atenuă.

— Eşti într-adevăr robust, dar n-ai nici o şansă la domnie.

— De ce?

— Pentru că ai avut încredere în mine; aş fi putut să te otrăvesc.

— Tu eşti prietenul meu.

— Ce ştii tu?

— Ştiu.

— Eu nu am încredere decât în şerpi. Ei îşi ascultă propria natură şi n-o trădează niciodată. Cu oamenii, lucrurile nu stau la fel. Îşi petrec existenţa trăgând pe sfoară şi profitând de escrocheriile lor.

— Şi tu faci la fel?

— Eu am părăsit oraşul şi trăiesc aici.

— Dacă viaţa mea ar fi fost în pericol, m-ai fi ajutat?

— Îmbracă tunica asta şi să ieşim, eşti mai puţin prost decât pari.

Ramses trăi o noapte grandioasă în deşert. Nici râsetele sinistre ale hienelor, nici lătratul şacalilor, nici miile de zgomote ciudate, provenind dintr-o altă lume, nu-i tulburară încântarea. Tărâmul roşu al lui Seth era purtătorul vocilor celor înviaţi, înlocuind farmecul văii cu măreţia de dincolo.

Adevărata forţă... Oare n-o descoperise Setau în singurătatea macabră a deşertului?

În jurul lor se auzeau şuierături.

Setau mergea înainte, lovind pământul cu un băţ lung. Se îndreptă spre o măgură pietroasă pe care strălucirea lunii o transformase într-o fortăreaţă bântuită de spirite. Urmându-şi călăuza, Ramses nu se mai gândea deloc la pericole; specialistul îi agăţase la centură mai multe săculeţe conţinând remedii de primă urgenţă în caz de muşcătură.

Se opri la poalele măgurii.

— Maestrul meu locuieşte acolo, îi destăinui Setau. S-ar putea să nu se arate la faţă pentru că nu-i plac străinii. Să avem răbdare şi să rugăm lumea invizibilă să ne dăruiască prezenţa lui.

Setau şi Ramses se aşezară. Prinţul se simţea în largul lui, aproape plutind, şi gusta aerul deşertului ca pe o trufanda. Cerul împânzit de

stele înlocuise zidurile sălii de clasă.

O formă elegantă, sinuoasă se detaşă din mijlocul măgurii. O cobră neagră, lungă de un metru şi jumătate, cu solzi lucioşi, ieşi din ascunzătoare şi se înălţă, maiestuoasă. Luna îi dădea o aură argintie, în timp ce şarpele îşi legăna capul, gata de atac.

Setau înaintă, iar limba cobrei scoase un şuierat. Cu un gest, îmblânzitorul de şerpi îi făcu semn lui Ramses să vină lângă el.

Intrigată, reptila se legăna încă; pe care dintre cei doi intruşi să-l atace mai întâi?

Înaintând încă doi paşi, Setau se apropie la un metru de cobră. Ramses îl imită.

— Tu eşti stăpânul nopţii şi fecundezi pământul, făcându-l roditor, spuse Setau cu voce gravă, foarte lent, rostind clar fiecare silabă.

Repetă incantaţia de douăsprezece ori, cerându-i lui Ramses să-l urmeze şi el. Muzicalitatea cuvintelor păru să liniştească şarpele. De două ori se încordă să muşte, dar se opri aproape de faţa lui Setau. Când îşi puse mâna pe capul cobrei, aceasta încremeni. Lui Ramses i se păru că zăreşte o licărire roşie în ochii reptilei.

— Acum e rândul tău, prinţe.

Tânărul întinse braţul şi cobra se repezi. Ramses crezu pentru o clipă că simte muşcătura, însă gura şarpelui rămase închisă. Mirosul de ceapă incomoda agresorul.

— Pune-i mâna pe cap.

Ramses nu se pierdu cu firea; cobra părea să dea înapoi. Cu degetele îndoite atinse creştetul şarpelui negru. Timp de câteva clipe, stăpânul nopţii se supuse fiului de rege.

Setau îl trase pe Ramses înapoi; atacul cobrei se pierdu în gol.

— Ai cam depăşit măsura, prietene. Ai uitat că forţele tenebrelor nu sunt niciodată învinse? Cobra, ca simbol, se ridică în faţa Faraonului. Dacă nu te-ar fi acceptat, ce speranţă ai mai fi avut?

Ramses se destinse şi contemplă stelele.

— Eşti imprudent, dar ai noroc; împotriva muşcăturii şarpelui acela nu există nici un remediu.

Capitolul 6

Ramses se aruncă pe pluta alcătuită dintr-un mănunchi de crengi de papirus, legate cu frânghii. Fragilă, modesta ambarcaţiune urma să reziste cu greu la cea de-a zecea cursă de viteză din ziua aceea, pe care prinţul voia s-o câştige împotriva unui batalion de concurenţi, excitaţi de ideea de a-l învinge, mai ales în prezenţa unui cortegiu de fete tinere ce admirau competiţia de pe malul canalului. În speranţa de a câştiga, tinerii purtau la gât diverse amulete, fie o piele de broască, fie un os de viţel sau un ochi protector. Ramses nu avea nimic, nu se ajuta cu nici un obstacol magic, însă înota mai repede decât ceilalţi.

Cei mai mulţi atleţi erau încurajaţi de femeia la care visau; fiul mai mic al lui Seti nu lupta decât pentru el însuşi, doar cu scopul de a-şi dovedi că poate merge dincolo de limitele propriilor forţe, că poate ajunge primul la mal.

Ramses termină cursa cu mai mult de cinci lungimi înaintea celui de-al doilea clasat. Nu resimţea nici cea mai mică oboseală şi ar fi putut continua să înoate ore în şir. Plini de ciudă, adversarii îl felicitară din vârful buzelor. Toţi cunoşteau firea neîmblânzită a tânărului prinţ, îndepărtat pentru totdeauna de la căile puterii şi condamnat să devină un învăţat trândav ce urma să locuiască mai curând în Marele Sud, departe de Memphis şi de capitală.

O frumoasă brunetă de cincisprezece ani, deja femeie, se apropie şi-i întinse o bucată de ţesătură.

— Vântul e rece, înveleşte-te.

— N-am nevoie.

Era o fată dezgheţată, cu ochii îndrăzneţi şi verzi, nasul mic şi drept, buzele fine şi bărbia voluntară; graţioasă, vioaie şi rafinată, purta o rochie de in transparentă ieşită dintr-un atelier de lux. În păr avea prinsă o floare de lotus.

— N-ai dreptate; chiar şi cei mai robuşti răcesc.

— Eu nu dau atenţie bolii.

— Numele meu este Iset. În seara asta organizez, împreună cu nişte prieteni, o mică petrecere. Dacă accepţi, mi-ar face plăcere să fii invitatul meu.

— În nici un caz.

— Dacă te răzgândeşti, eşti binevenit.

Surâzătoare, se depărtă fără să se mai întoarcă.

*

Sary dormea la umbra unui mare sicomor plantat în mijlocul grădinii. Ramses se plimba în sus şi-n jos prin faţa surorii sale, Dolenta, întinsă pe un pat. Nici frumoasă, nici urâtă, n-o interesau altceva decât confortul şi bunăstarea proprie. Poziţia soţului ei lăsa să se întrevadă o existenţă uşoară, la adăpost de orice tulburare. Masivă, veşnic plictisită, aplicându-şi pe piele diverse unguente cât era ziua de lungă, sora mai mare a lui Ramses se lăuda că ar fi o bună cunoscătoare a micilor secrete din înalta societate.

— Nu prea mă vizitezi des, iubite frate.

— Sunt foarte ocupat.

— Gurile rele spun că mai curând trândăveşti.

— Întreabă-l pe soţul tău.

— Doar n-ai venit pentru plăcerea de a mă admira...

— E adevărat, am nevoie de un sfat.

Dolenta fu încântată. Lui Ramses nu-i convenea deloc să se simtă obligat faţă de cineva.

— Te ascult. Dacă am să fiu în stare, o să-ţi răspund.

— O cunoşti cumva pe o anumită Iset?

— Descrie-mi-o.

Prinţul se execută.

— Frumoasa Iset! O cuceritoare redutabilă. În ciuda tinereţii ei, nici nu-i poţi număra pretendenţii. Toată lumea o consideră cea mai frumoasă femeie din Memphis.

— Părinţii?

— Sunt nişte nobili bogaţi, aparţinând unei familii introduse la palat de mai multe generaţii. Te-a prins în mreje frumoasa Iset?

— M-a invitat la o recepţie.

— N-ai nici o şansă să fii singur! Fata asta face câte o petrecere în fiecare seară. Ai să încerci...

— Ea m-a provocat.

— Făcând primul pas? Nu fi de modă veche, fratele meu iubit! Te-a plăcut, asta-i tot!

— Nu se cade ca o tânără...

— Şi de ce nu? Suntem în Egipt, nu într-o ţară de barbari înapoiaţi. Nu ţi-o recomand ca soţie, dar...

— Taci.

— Nu vrei să ştii mai multe despre frumoasa Iset?

— Mulţumesc, dragă soră, nu mai am nevoie de cunoştinţele tale.

— Nu întârzia prea mult în Memphis.

— De ce punerea asta în gardă?

— Aici nu mai eşti nimeni. Dacă rămâi, o să te ofileşti ca o floare. În provincie te vor respecta. Să nu crezi că o poţi lua pe Iset cu tine. Nu-i plac învinşii. Îmi îngădui să-ţi spun că fratele tău, viitorul rege, nu e deloc indiferent la farmecele ei. Îndepărtează-te cât poţi de repede de

ea, Ramses. Altfel, biata ta existenţă se află în mare pericol.

*

Nu era vorba de o recepţie obişnuită; mai multe fete tinere, de familie excelentă, antrenate de o coregrafă profesionistă, hotărâseră să-şi demonstreze talentul la dans. Ramses sosise târziu, nedorind să participe la banchet. Fără să vrea, se trezi în primul rând de spectatori.

Cele douăsprezece dansatoare aleseseră să-şi etaleze talentul la marginea vastei întinderi de apă unde se deschideau flori de lotus albe şi albastre. Torţele plasate în vârful unor prăjini înalte luminau scena.

Îmbrăcate cu o plasă de perle pe sub o tunică scurtă, purtând peruci cu trei şiruri de codiţe, împodobite de coliere şi brăţări din lapislazuli, tinerele femei schiţau gesturi lascive. Zvelte, bine coordonate, se aplecau spre pământ, apoi întindeau braţele către un partener invizibil şi îl înlănţuiau. Mişcările aveau o lentoare delicioasă, făcându-i pe spectatori să-şi ţină respiraţia.

Deodată, dansatoarele îşi scoaseră perucile, tunicile şi plasele din perle; cu părul adunat în coc, sânii goi, abia acoperite de o pânză scurtă, apăsară solul cu piciorul drept şi apoi, perfect sincronizate, făcură un salt înapoi, care provocă exclamaţii de uimire în rândul spectatorilor. Îndoindu-se şi înclinându-se cu graţie, reuşiră şi alte acrobaţii la fel de spectaculoase.

Patru tinere se detaşară de grup, celelalte continuând să cânte şi să ţină ritmul bătând din palme. Solistele, purtate de refrenul antic, întruchipau cele patru vânturi din cele patru zări. Frumoasa Iset era vântul blând din nord care, în serile toride, permitea muritorilor să respire. Ea îşi eclipsă partenerele, vizibil satisfăcută de faptul că atrăgea toate privirile.

Ramses nu rezistă nici el vrăjii; într-adevăr, era magnifică şi nu avea nici o rivală. Îşi folosea corpul ca pe un instrument prin care stăpânea melodiile cu un soi de detaşare, de parcă s-ar fi contemplat ea însăşi, fără nici un fel de ruşine. Pentru prima dată, Ramses privea o femeie cu dorinţa de a o strânge în braţe.

Imediat după sfârşitul dansului, Ramses dădu la o parte rândurile de spectatori şi, dintr-un salt, se aşeză în zona împrejmuită pentru catâri.

Frumoasa Iset se amuzase provocându-l; ştiind că o să se mărite cu fratele lui, îi dăduse lovitura de graţie pentru a-i dovedi mai clar excluderea sa. El, care visase la un destin mare, era supus unor umilinţe nesfârşite. Trebuia să iasă din acest cerc infernal şi să se debaraseze de demonii care îi puneau obstacole în cale. Provincia? Fie. Îşi va dovedi valoarea, indiferent în ce mod. În caz de eşec, i se va alătura lui Setau şi va înfrunta cei mai periculoşi şerpi.

— Eşti preocupat?

Frumoasa Iset se apropiase fără zgomot şi acum îi zâmbea.

— Nu, meditam.

— O meditaţie foarte profundă... Toţi invitaţii au plecat, iar părinţii mei şi servitorii dorm.

Ramses pierduse noţiunea timpului. Se ridică supărat.

— Iartă-mă, o să plec de pe domeniul vostru traversând câmpul.

— Ţi-a spus până acum vreo femeie că eşti frumos şi seducător?

Cu părul despletit, sânii dezgoliţi şi un foc tulburător în priviri, îi bară drumul.

— Nu eşti logodnica fratelui meu?

— Un fiu de rege se ia după zvonuri? Iubesc pe cine vreau şi în nici un caz pe fratele tău. Pe tine te doresc, aici şi acum.

— Fiu de rege... Mai sunt eu oare?

— Iubeşte-mă.

Îşi scoaseră amândoi hainele.

— Eu venerez frumuseţea, Ramses, iar tu eşti frumuseţea însăşi.

Mâinile prinţului începură s-o mângâie, fără să-i acorde nici o iniţiativă tinerei femei. Voia să dăruiască şi să nu ia nimic în schimb, să-i ofere iubitei focul care pusese stăpânire pe sufletul lui. Cucerită, ea i se dărui. Cu un instinct de o incredibilă siguranţă, Ramses descoperi locurile secrete ale plăcerii şi, în ciuda ardorii sale, zăbovi asupra lor cu tandreţe.

Era virgină, ca şi el; în noaptea aceea magică, îşi oferiră unul altuia fiinţa, îmbătaţi de o dorinţă care nu înceta să reînvie mereu.

Capitolul 7

Străjerul era înfometat.

Câinele galben-auriu lingea cu hotărâre faţa stăpânului care dormea de prea multă vreme. Ramses tresări din somn, cufundat încă într-un vis în care îmbrăţişa trupul unei femei cu sânii ca merele dulci, buzele mângâietoare ca trestia de zahăr şi picioarele agile ca plantele căţărătoare.

Un vis... Nu, nu era deloc un vis! Ea exista cu adevărat, se numea Iset, i se dăruise lui şi îl făcuse să descopere plăcerea.

Străjerul, indiferent la amintirile prinţului, lătră de câteva ori cu disperare. Ramses înţelese în sfârşit situaţia urgentă şi îl duse în bucătăria palatului. Imediat ce strachina se goli, îl luă la plimbare pe lângă grajduri.

Acolo erau adunaţi cai superbi care beneficiau de o igienă foarte strictă şi de un antrenament permanent. Străjerul se temea de aceste patrupede înalte, cu reacţii uneori neaşteptate. Prudent, mergea mai mult în spatele stăpânului său.

Nişte rândaşi îşi băteau joc de un ucenic care căra cu mare teamă o căldare plină cu bălegar. Unul îi puse piedică şi bietul băiat căzu, scăpând căldarea din mână şi vărsându-i conţinutul.

— Curăţă, îi ordonă un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu mutră de bădăran.

Nefericitul se întoarse şi Ramses îl recunoscu.

— Ameni!

Dintr-un salt, prinţul îl împinse pe rândaş şi îşi ridică prietenul care tremura din toate încheieturile.

— Ce cauţi aici?

— Marcat, tânărul bolborosi un răspuns de neînţeles. O mână agresivă se aşeză pe umărul lui Ramses.

— Ia ascultă... Cine te crezi, de-ţi permiţi să ne deranjezi?

Cu o lovitură de cot în stomac, Ramses îl răsturnă pe curios, care căzu pe spate. Acesta, furios că fusese ridiculizat, îşi asmuţi tovarăşii.

— O să-i învăţăm noi ce e aia politeţe pe puştii ăştia obraznici...

Câinele galben-auriu mârâia şi îşi arăta colţii.

— Fugi, îi porunci Ramses lui Ameni.

Dar scribul era incapabil să se mişte.

La unul contra şase, Ramses nu avea cum să învingă. Câtă vreme rândaşii puteau fi încolţiţi în vreun fel, mai păstra o şansă mică să iasă

din încurcătură. Cel mai voinic se năpusti asupra lui. Pumnul nu lovi decât aerul şi, fără să înţeleagă ce i se întâmplă, agresorul fu azvârlit în sus şi căzu greu pe spate. Alţi doi dintre aliaţii săi cunoscură aceeaşi soartă.

Ramses se felicită că fusese un elev asiduu şi conştiincios în şcoala de lupte. Bazându-se doar pe forţa brută şi dorind să câştige prea repede, oamenii aceştia nu ştiau să se bată. Străjerul, muşcându-l de pulpa piciorului pe cel de-al patrulea şi îndepărtându-se destul de repede pentru a nu primi o lovitură puternică, participa şi el la luptă. Ameni închise ochii din care îi curgeau lacrimi.

Rândaşii se regrupară, ezitând. Doar un fiu de nobil putea cunoaşte asemenea lovituri.

— De unde-ai mai răsărit şi tu?

— Vă e frică, şase contra unul?

Cel mai îndârjit dintre ei flutură un cuţit prin aer, rânjind.

— Ai o mutră pe cinste, însă un mic accident o să te desfigureze.

Ramses nu se mai bătuse niciodată cu un om înarmat.

— Un accident cu martori... Chiar şi micuţul acesta o să fie de acord cu noi ca să-şi salveze pielea.

Prinţul avea privirea aţintită asupra cuţitului cu lama scurtă. Rândaşul se amuza trasând cercuri prin aer şi dorind să-l sperie. Ramses nu se mişcă, lăsându-l să se învârtească în jurul lui. Câinele încercă să-şi apere stăpânul.

— Culcat, Străjerule!

— Aşa, deci, ţii la bestia asta oribilă... E aşa de urât că nu merită să trăiască.

Lama trecu aproape de obrazul lui Ramses. Încercă să-l dezarmeze pe rândaş cu o lovitură de picior, dar nu-l atinse decât în treacăt.

— Eşti încăpăţânat... Dar singur!

Scoaseră şi ceilalţi cuţitele. Ramses n-avea nici un pic de teamă. Furia împotriva nedreptăţii şi a laşităţii îi dădea o forţă pe care o ignorase până atunci.

Ca să nu dea timp adversarilor să se organizeze, doborî doi dintre ei, evitând în ultima clipă lamele ascuţite ale cuţitelor.

— Opriţi-vă, fraţilor! strigă un rândaş.

Un fotoliu purtat pe umeri se apropia de intrarea în grajduri. Fastul demonstra în suficientă măsură rangul celui care-l ocupa. Cu spatele sprijinit de un spătar înalt, picioarele aşezate pe un scăunel, mâinile odihnindu-se pe braţele fotoliului, având capul protejat de un parasol, înaltul personaj îşi tampona fruntea cu o batistă parfumată.

Cam de douăzeci de ani, cu chipul rotund, aproape ca o lună plină, obrajii durdulii, ochii mici şi căprui, buzele groase şi pofticioase, nobilul, bine hrănit şi evident ostil oricărui exerciţiu fizic, apăsa greu pe umerii celor doisprezece purtători ai scaunului, de altfel bine plătiţi pentru rapiditatea lor.

Rândaşii o şterseră în grabă; Ramses rămase să facă faţă noului sosit, în timp ce câinele lingea piciorul lui Ameni, de parcă ar fi vrut să-l liniştească.

— Ramses! Tot la grajduri... Fără îndoială, animalele sunt cea mai bună companie pentru tine.

— Dar ce caută fratele meu Şenar într-un asemenea loc rău famat?

— Inspectez, aşa cum mi-a cerut Faraonul; un viitor rege nu trebuie să ignore nimic din cuprinsul regatului său.

— Cerul te-a trimis.

— Crezi?

— Ai ezita să faci dreptate?

— Despre ce e vorba?

— Despre acest tânăr scrib, Ameni. A fost târât cu forţa aici de şase rândaşi şi apoi martirizat.

Şenar zâmbi.

— Sărmanul meu Ramses, eşti tare prost informat! Oare tânărul tău prieten ţi-a ascuns sancţiunea care i-a fost aplicată?

Ramses se întoarse spre Ameni, incapabil să rostească un cuvânt.

— Acest scrib debutant a avut îndrăzneala să corecteze greşeala unui superior, care s-a plâns imediat de o asemenea aroganţă. Cred că un popas la grajduri o să-i facă mult bine acestui mic lăudăros. Căratul bălegarului şi al furajelor o să-i mai îndoaie puţin şira spinării.

— Dar Ameni nu are suficientă forţă pentru asta.

Şenar ordonă să fie lăsat jos cu scaunul. Purtătorul sandalelor lui ceru de asemenea un scăunel, încălţă picioarele stăpânului şi îl ajută să coboare.

— Să mergem puţin pe jos, ceru Şenar. Trebuie să-ţi vorbesc între patru ochi.

Ramses îl lăsă pe Ameni în grija Străjerului.

Cei doi fraţi făcură câţiva paşi într-o curte interioară acoperită, la adăpost de soarele pe care Şenar, din cauza pielii lui foarte albe, îl detesta.

— Cum să-ţi imaginezi doi oameni atât de diferiţi? Şenar era mic, îndesat, şi semăna deja cu o notabilitate ce se îngrăşase datorită traiului bun; Ramses era înalt, zvelt şi musculos, emanând strălucirea pe care ţi-o dă tinereţea triumfătoare. Vocea celui dintâi era onctuoasă şi fluctuantă, a celui de-al doilea gravă şi hotărâtă. În afară de faptul că erau amândoi fiii Faraonului, nu aveau nici un alt punct comun.

— Anulează-ţi decizia, îi ceru Ramses.

— Uită de avortonul acesta şi să trecem la probleme mai serioase. N-ar trebui să pleci cât mai repede din capitală?

— Nu mi-a cerut nimeni asta.

— Atunci consideră că ţi-o cer eu.

— Şi de ce ar trebui să-ţi dau ascultare?

— Uiţi care e poziţia mea şi care e a ta?

— Să mă felicit că suntem fraţi?

— Nu face pe deşteptul cu mine şi mulţumeşte-te să alergi, să înoţi şi să te antrenezi. Dacă vrem, tatăl meu şi cu mine, într-o zi ai putea primi un post în armata activă. Să-ţi aperi ţara e o cauză nobilă. Pentru un băiat ca tine, atmosfera din Memphis e nocivă.

— Am început să mă obişnuiesc în ultimele săptămâni.

— Nu începe o luptă inutilă şi nu mă obliga să provoc o intervenţie brutală a tatălui nostru. Pregăteşte-te de plecare fără să faci multă vâlvă şi dispari cât mai repede. O să-ţi spun care ţi-e destinaţia în două sau trei săptămâni.

— Cum rămâne cu Ameni?

— Ţi-am spus să uiţi de micul şi jalnicul tău spion. Am oroare să-ţi tot repet asta. Şi un ultim amănunt nu încerca s-o revezi pe frumoasa Iset. Ai pierdut din vedere că detestă învinşii.

Capitolul 8

Regina mamă, Tuya, acordase foarte multe audienţe; în absenţa soţului ei, plecat să inspecteze liniile de apărare de la graniţa de nord-est, îi primise pe vizir, pe directorul Trezoreriei, doi şefi din provincie şi un scrib de la arhive. Atâtea probleme urgente de rezolvat într-un timp scurt şi fără să comită vreo nedreptate.

Seti era din ce în ce mai preocupat de agitaţia permanentă a micilor comunităţi din Asia şi din Siro-Palestina, pe care hitiţii[3] le încurajau să se revolte; de obicei, o vizită protocolară a Faraonului era suficientă pentru a-i calma pe regişorii dornici de uneltiri.

Fiică de ofiţer, Tuya nu aparţinea unei linii regale sau unei descendenţe nobile, însă se impusese repede la curte şi în ţară prin propriile ei calităţi. Avea o eleganţă naturală: trupul zvelt, chipul cu ochii mari şi migdalaţi, cu privirea severă şi ageră, nasul fin şi drept îi dădeau o alură semeaţă. Ca şi soţul ei, impunea respect şi nu tolera nici un fel de familiaritate. Administrarea curţii regale a Egiptului era preocuparea ei esenţială. De exercitarea responsabilităţilor sale depindeau măreţia ţării şi bunăstarea poporului.

Ideea de a-l primi pe Ramses, fiul ei preferat, îi alungă oboseala. După ce alese ca loc de întâlnire grădina palatului, regina rămase îmbrăcată cu roba lungă de in, cu găitane de aur, mantia scurtă, plisată, de pe umeri, colierul din şase şiruri de ametiste şi peruca din şuviţe împletite, paralele şi de aceeaşi grosime, care îi acoperea urechile şi ceafa. Cât de mult îi plăcea să se plimbe printre salcâmi, sălcii şi rodii, la picioarele cărora creşteau albăstrele, părăluţe şi nemţişori de câmp! Nu exista o creaţie divină mai frumoasă decât o grădină. Aici, toate fiinţele vegetale proslăveau de-a lungul anotimpurilor numele lui Dumnezeu. Dimineaţa şi seara, Tuya îşi acorda câteva minute de reverie în acest paradis, mai înainte de a se ocupa de îndatoririle ce-i cădeau în sarcină.

Când Ramses se apropie de ea, regina fu uimită. În câteva luni, tânărul devenise un bărbat de o frumuseţe remarcabilă. Apariţia lui impunea o anumită senzaţie: aceea de putere.

Sigur că mai rămăseseră câteva trăsături adolescentine în mers sau în atitudini, dar lipsa de griji a copilului dispăruse.

Ramses se înclină în faţa mamei sale.

— Oare protocolul îţi interzice să mă îmbrăţişezi?

O strânse câteva clipe în braţe; cât de fragilă i se părea!

— Îţi aduci aminte de sicomorul pe care l-ai plantat când aveai trei ani? Vino să-l admiri, e de-a dreptul minunat.

Tuya îşi dădu repede seama că nu putea să liniştească furia surdă a fiului său. Grădina în care petrecuse multe ore îngrijind arborii îi devenise străină.

— Ai trecut printr-o încercare grea.

— Vorbeşti de taurul sălbatic sau de singurătatea de vara trecută? Dar, de fapt, n-are nici o importanţă, de vreme ce curajul e ineficace în faţa nedreptăţii.

— Şi de ce anume te plângi?

— Ameni, prietenul meu, a fost acuzat pe nedrept de insubordonare şi de jignire a unui superior. În urma intervenţiei fratelui meu, a fost scos din biroul unde lucra ca scrib şi condamnat să facă munci penibile la grajduri. El n-are destulă forţă pentru aşa ceva; pedeapsa asta abuzivă o să-l omoare.

— Iată nişte acuzaţii grave. Ştii că nu-mi place deloc bârfa.

— Ameni nu mă minte; e un om drept şi onest. Trebuie oare să moară pentru că e prietenul meu şi şi-a atras ura lui Şenar?

— Îl deteşti pe fratele tău mai mare?

— Ne ignorăm unul pe celălalt.

— El se teme de tine.

— M-a sfătuit foarte ferm să părăsesc Memphisul cât se poate de repede.

— Nu cumva l-ai provocat atunci când ai devenit iubitul frumoasei Iset?

Ramses nu-şi ascunse surpriza.

— Ştii deja...

— Nu asta e datoria mea?

— Şi o să fiu permanent spionat?

— Pe de-o parte eşti fiu de rege, iar pe de altă parte Iset este destul de guralivă.

— De ce să se laude cu faptul de a-şi fi oferit virginitatea unui învins?

— Fără îndoială, pentru faptul că ea crede în tine.

— O simplă aventură, ca să-l sfideze pe fratele meu.

— Nu sunt chiar aşa de sigură; o iubeşti, Ramses?

Tânărul ezită.

— Îi iubesc corpul, aş vrea s-o revăd, dar...

— Ai de gând să te-nsori cu ea?

— Să mă-nsor!

— E în firea lucrurilor, fiule.

— Nu, nu încă...

— Frumoasa Iset e o persoană foarte încăpăţânată. De vreme ce te-a ales, n-o să renunţe cu uşurinţă la tine.

— Dar fratele meu nu e o partidă mai bună?

— Se pare că nu asta e şi părerea ei.

— Doar dacă nu şi-a pus în minte să ne seducă pe amândoi!

— Crezi tu că o fată tânără ar putea fi atât de desfrânată?

— După nenorocirea lui Ameni, cum să mai ai încredere în cineva?

— Nici eu nu mai sunt demnă de încrederea ta?

Ramses apucă mâna dreaptă a mamei lui.

— Ştiu că tu nu m-ai trăda niciodată.

— Cred că există o soluţie avantajoasă în ceea ce-l priveşte pe Ameni.

— Care?

— Să devii scrib regal. Ai putea să-ţi alegi singur secretarul.

*

Cu o obstinaţie care trezi admiraţia lui Ramses, Ameni se ţinea tare, în ciuda eforturilor fizice care i se impuneau. Temându-se de o nouă intervenţie a fiului lui Seti, a cărui identitate o descoperiseră între timp, rândaşii nu-l mai torturau. Simţindu-se vinovat, unul dintre ei încărca mai puţin găleţile şi-i dădea mereu o mână de ajutor băiatului plăpând care, cu toate astea, slăbea pe zi ce trece.

Ramses nu era încă pregătit să se prezinte la concursul pentru postul de scrib regal. Examenul urma să aibă loc într-o curte din vecinătatea birourilor vizirului; tâmplarii înălţaseră nişte coloane de lemn pe care întinseseră pânze, să-i apere pe concurenţi de soare.

Ramses nu beneficia de nici un privilegiu; nici tatăl, nici mama lui nu putuseră interveni în favoarea sa, pentru că ar fi încălcat legea lui Maat. Ameni şi-ar fi încercat norocul la acest concurs, mai devreme sau mai târziu. Ramses însă nu poseda nici cunoştinţele, nici talentul lui. Dar se va bate pentru el. Un scrib bătrân, sprijinindu-se în baston, le vorbea celor cincizeci de tineri care sperau să obţină cele două posturi de scrib regal oferite de administraţia centrală.

— Aţi studiat cu scopul de a putea obţine o funcţie care să vă permită să exersaţi o capacitate, dar oare ştiţi cum să vă comportaţi? Să aveţi haine curate, sandale imaculate, vegheaţi asupra sulului de papirus şi alungaţi lenea! Mâna voastră să scrie fără ezitare, gura voastră să rostească vorbele potrivite, nu încetaţi să studiaţi şi iar să studiaţi, supuneţi-vă ordinelor superiorilor voştri şi să nu aveţi decât un ideal: să vă practicaţi corect meseria, să fiţi utili semenilor. Nu fiţi indisciplinaţi; o maimuţă înţelege ce-i spui, un leu poate fi dresat, dar nimic nu e mai stupid decât un scrib neatent. Împotriva trândăviei nu există decât un singur remediu: bastonul! Deschide urechile şi aşază gândurile la locul lor. Şi acum, la treabă.

Li se înmânară candidaţilor câte o placă din lemn de sicomor acoperită de un strat subţire de ipsos întărit; în mijlocul ei se găsea o cavitate conţinând beţe de stuf care serveau la scris. Fiecare dilua

cerneala roşie şi neagră în puţină apă, apoi îl invocau pe marele înţelept Imhotep, patronul scribilor, vărsând câteva picături în memoria lui.

Timp de mai multe ore, au avut de copiat inscripţii, au răspuns la întrebări de gramatică şi de vocabular, au rezolvat probleme de matematică şi de geometrie, au redactat un model de scrisoare şi au copiat din clasici. Mai mulţi candidaţi abandonară, alţii îşi pierdură concentrarea. Veni şi ultima probă, sub forma misterelor.

La cea ce-a patra, Ramses se poticni: cum putea scribul să transforme moartea în viaţă? Nu-şi putea imagina că un învăţat dispunea de o asemenea putere! Nu-i veni în minte nici un răspuns satisfăcător. Vidul acesta, alături de inevitabile erori de detaliu, risca să-l elimine. Strădania lui fu inutilă, soluţia îi scăpa.

Chiar dacă eşua, nu-l va abandona pe Ameni. O să-l trimită în deşert, în tovărăşia lui Setau şi a şerpilor; mai bine să rişte să fie omorât în fiecare clipă decât să supravieţuiască precum un prizonier.

Un babuin coborî dintr-un palmier şi pătrunse în sala de examen; supraveghetorii nu avură timp să intervină. Animalul sări pe umerii lui Ramses, care stătea liniştit. Maimuţa murmură ceva la urechea tânărului şi apoi dispăru aşa cum venise.

Câteva clipe, fiul regelui şi animalul sacru al zeului Thot, creatorul hieroglifelor, formară o singură fiinţă; gândurile lor se uniră, spiritul unuia ghidă mâna celuilalt.

Ramses citi răspunsul care-i fusese dictat: cuţitaşul fin din gresie, folosit de scrib pentru a îndepărta stratul de ipsos pe care scrisese, cu scopul de a-l înlocui cu un strat nou, îi permitea să facă în aşa fel încât tăbliţa să treacă de la moarte la viaţă, făcând-o iarăşi utilizabilă, ca şi nouă.

*

Ameni suferea mult că nu mai putea să ridice căldarea; oasele lui erau pe punctul de a crăpa, iar ceafa şi gâtul mai anchilozate decât o creangă uscată. Chiar dacă l-ar fi bătut, nu mai avea forţă să continue. Ce soartă crudă! Să citească, să scrie, să traseze hieroglife, să asculte vorbele înţelepţilor, să recopieze textele creatoare de civilizaţie...

Ce viitor minunat îşi imaginase! Încercă pentru ultima oară să mişte încărcătura.

O mână puternică o preluă.

— Ramses!

— Ce crezi tu despre obiectul acesta?

Prinţul îi arătă un toc din lemn aurit, în formă de coloană, având în capăt un crin cu vârful conic ce servea pentru finisarea inscripţiilor.

— E magnific!

— Dacă descifrezi inscripţia, îţi aparţine.

— „Fie ca babuinul lui Thot să-l protejeze pe scribul regal..." Nu

prezintă nici o dificultate!

— Eu, Ramses, în calitate de scrib regal, te angajez ca secretar particular.

Capitolul 9

Coliba de stuf, construită la marginea unui lan de grâu, era nelocuită în timpul nopţii; aici se adăposteau, împărtăşindu-şi iubirea, frumoasa Iset şi Ramses, avându-l ca protector pe Străjer, gata să alunge un eventual intrus.

Cei doi tineri se potriveau de minune; inventivi, pasionaţi, inepuizabili, se bucurau ore întregi unul de celălalt, fără să schimbe un cuvânt.

În noaptea aceea, moleşită şi satisfăcută, cu capul aşezat pe pieptul iubitului ei, Iset fredona uşor.

— De ce-ai rămas cu mine?

— Pentru că ai ajuns scrib regal.

— Dar o persoană de condiţia ta nu vizează o căsătorie mai bună?

— Să-mi împart existenţa cu un fiu al lui Seti... Ce-ar putea fi mai grozav?

— Să te măriţi cu viitorul faraon.

— M-am gândit şi eu... Dar nu-mi place: prea gras, prea greoi, prea viclean. Îmi repugnă ideea că m-ar putea atinge; aşa că m-am decis să te iubesc.

— Ai decis?

— Orice fiinţă umană posedă o forţă a iubirii. Unii se lasă seduşi, alţii seduc. Eu n-am să devin niciodată jucăria unui bărbat, fie el şi rege. Te-am ales, Ramses, iar tu o să mă alegi pe mine, pentru că suntem făcuţi din aceeaşi plămadă.

*

Pe când Ramses traversa grădina locuinţei sale de serviciu, încă înfierbântat de noaptea pasionată petrecută în braţele iubitei, Ameni ţâşni din biroul său, care dădea pe o alee mărginită de stânjenei, şi-i tăie calea.

— Trebuie să-ţi vorbesc!

— Mi-e somn... N-ai putea să mai aştepţi?

— Nu, nu! E prea important.

— În cazul acesta, dă-mi ceva de băut.

— Lapte, pâine proaspătă, curmale şi miere: micul dejun princiar e gata. Înainte de asta, scribul regal Ramses trebuie să ştie că e poftit, în compania colegilor lui, la recepţia de la palat.

— Vrei să spui... la tatăl meu?

— Nu există decât un singur Seti.

— La palat, ca invitat! Asta e încă una din glumele tale îndoielnice?

— Face parte din îndatoririle mele să-ţi comunic veştile importante.

— La palat...

Ramses visa la o reîntâlnire cu tatăl său; în calitate de scrib regal avea fără îndoială dreptul la o scurtă întrevedere. Oare ce să-i spună? Să se revolte, să ceară explicaţii, să protesteze împotriva atitudinii lui, să ştie ce anume aştepta de la el, să-l întrebe ce soartă îi hărăzise... Avea timp să reflecteze la toate astea.

— Mai am o veste, mai puţin bună.

— Explică-mi.

— O parte din cerneala neagră care mi-a fost livrată ieri e de proastă calitate. Am mania s-o încerc şi nu regret deloc asta.

— E chiar aşa de dramatic?

— Greşeala e grosolană! Am intenţia să fac o anchetă în numele tău. Un scrib regal n-ar trebui să accepte asemenea practici.

— Fie cum doreşti; acum pot să dorm puţin?

*

Sary îşi felicită fostul elev; de acum înainte, Ramses nu mai avea nevoie de un preceptor care recunoştea că nu-l pregătise pentru dificilul concurs de scrib regal. Pe de altă parte, succesul elevului fusese atribuit în parte maestrului, astfel încât acesta fusese numit administrator al „Kap”-ului, numire ce avea să-i garanteze o carieră tihnită.

— M-ai uimit, recunosc, dar nu te îmbăta cu succesul ăsta. Ţi-a permis să repari o nedreptate şi să-l salvezi pe Ameni. Nu-ţi ajunge?

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Mi-am îndeplinit misiunea pe care mi-ai încredinţat-o: să-i identific pe prietenii şi pe duşmanii tăi. În prima categorie nu-l văd decât pe secretarul tău. Lovitura ta a trezit gelozii, dar puţin contează. Esenţialul este să pleci din Memphis şi să te stabileşti în sud.

— Fratele meu te-a trimis?

Sary păru contrariat.

— Nu-ţi mai imagina tot felul de maşinaţii sumbre... Dar nu te duce la palat. Recepţia asta nu te priveşte.

— Sunt scrib regal.

— Crede-mă: prezenţa ta nu e nici dorită, nici de dorit.

— Şi dacă insist?

— Vei rămâne scrib regal... dar fără să te prefaci. Nu te opune lui Şenar, n-ai să-ţi faci decât rău.

*

Trei mii două sute de saci cu grâu fuseseră aduşi la palatul regal

pentru a prepara câteva mii de prăjituri şi pâinişoare de diverse forme, însoţite de bere dulce şi vin provenit din oaze. Sub îngrijirea paharnicului palatului, invitaţii la recepţia dată în onoarea scribilor regali urmau să savureze capodoperele patiserilor şi brutarilor încă de la apariţia pe cerul nopţii a primei stele.

Ramses se numără printre primii care se prezentară la marea poartă, acum deschisă, pe care garda privată a faraonului o păzea zi şi noapte. Deşi soldaţii îl recunoscuseră pe fiul mai mic al lui Seti, îi examinară totuşi diploma de scrib regal mai înainte de a-l lăsa să intre în vasta grădină plantată cu sute de arbori, printre care se găseau şi bătrânii salcâmi ce se reflectau în apa lacului de agrement. Ici şi acolo erau dispuse mese pline de coşuleţe cu prăjituri, pâini şi fructe, dar şi alte măsuţe acoperite de buchete de flori. Chelarii turnau vinul şi berea în cupe de alabastru.

Prinţul nu avea ochi decât pentru clădirea centrală, unde se găseau sălile de audienţă cu pereţii îmbrăcaţi în ceramică lustruită, în culori strălucitoare ce încântau ochii vizitatorilor. Înainte de a deveni locuitor al „Kap”-ului, se jucase prin apartamentele regale şi chiar se aventurase pe treptele sălii tronului, nu fără a fi dojenit de doica ce îl alăptase până după împlinirea vârstei de trei ani. Îşi mai amintea de tronul Faraonului, aşezat pe un soclu simbolizând dreapta judecată a lui Maat.

Ramses sperase că monarhul îi va primi pe scribi în interior, însă trebui să accepte evidenţa: Seti se va mulţumi să apară la fereastra palatului care dădea spre o curte largă, unde ei vor fi adunaţi, şi va rosti un scurt discurs, precizându-le, o dată în plus, amploarea îndatoririlor şi responsabilităţilor ce le reveneau.

În condiţiile astea, cum ar putea să-i vorbească între patru ochi? Câteodată, regele cobora printre supuşii săi şi îi felicita în persoană pe cei mai străluciţi dintre ei. Or, Ramses, autorul unei lucrări fără greşeală, rezolvase, singurul, misterul tăbliţei înviate. Prin urmare, se pregătea să-şi înfrunte tatăl şi să protesteze împotriva tăcerii lui. Dacă tot trebuia să părăsească Memphisul şi să ocupe un rol obscur de scrib provincial, voia măcar să primească ordinul direct de la Faraon şi de la nimeni altul.

Scribii regali, familiile lor şi lumea bună, care nu pierdea niciodată o recepţie de o asemenea calitate, beau, mâncau şi pălăvrăgeau. Ramses gustă vinul, apoi bău din berea tare; în timp ce-şi golea cupa, zări un cuplu aşezat pe o bancă de piatră, la umbra unei boite de verdeaţă.

Cuplul era format din fratele său Şenar şi din frumoasa Iset.

Ramses se apropie cu paşi mari.

— Nu crezi, frumoasa mea, că ar trebui să faci o alegere definitivă?

Tânăra femeie tresări. Şenar îşi păstră calmul.

— Eşti cam nepoliticos, dragul meu frate; nu eşti de părere că am dreptul să mă întreţin cu o doamnă de calitate?

— Oare chiar este aşa cum spui?

— Nu fi grosolan.

Cu obrajii în flăcări, Iset plecă în fugă, lăsându-i faţă în faţă pe cei doi fraţi.

— Ai devenit insuportabil, Ramses. Locul tău nu mai e deloc aici.

— Nu sunt eu oare scrib regal?

— O fanfaronadă în plus! Fără acordul meu n-o să ocupi nici un post.

— Sary, prietenul tău, m-a prevenit.

— Prietenul meu... Al tău, mai curând! A încercat să evite un alt pas greşit din partea ta.

— Să nu te mai apropii de femeia asta.

— Îndrăzneşti să mă ameninţi!

— Din moment ce nu reprezint nimic în ochii tăi, ce-aş avea de pierdut?

Şenar dădu înapoi. Vocea îi deveni mieroasă.

— Ai dreptate, e bine ca femeia să fie fidelă. S-o lăsăm pe ea să decidă, vrei?

— Accept.

— Distrează-te, de vreme ce te afli aici.

— Când o să ia regele cuvântul?

— Ah... nu eşti la curent! Faraonul a rămas în nord. M-a însărcinat pe mine să-i felicit pe scribii regali în locul lui. Succesul tău merită recompensa aşteptată: o vânătoare în deşert.

Şenar se îndepărtă.

Furios, Ramses bău dintr-o suflare o cupă de vin. Prin urmare, n-o să-şi revadă tatăl. Şenar îl provocase ca să-l umilească mai bine. Bând mai mult decât trebuia, prinţul refuză să se amestece cu grupuleţele ale căror conversaţii superficiale îl iritau. Mohorât, cu mintea înceţoşată, se ciocni de un scrib elegant.

— Ramses! Ce bucurie să te revăd!

— Acha... Încă la Memphis?

— Plec poimâine în nord; nu ştii marea veste? Războiul Troiei cunoaşte o evoluţie hotărâtoare. Grecii barbari n-au renunţat să pună mâna pe Priam şi se zvoneşte că Ahile l-ar fi ucis pe Hector. Prima mea misiune, alături de trimişi cu experienţă, va fi să confirm sau să infirm aceste fapte. Dar tu... cât de curând vei ocupa un loc în marea administraţie?

— Nu-mi pasă.

— Succesul tău recent a trezit elogii şi invidii.

— O să mă obişnuiesc.

— N-ai vrea să pleci în străinătate? Ah, iartă-mă! Am uitat de apropiata ta căsătorie. N-am să pot participa, dar am să fiu cu sufletul alături de tine.

Un ambasador îl prinse pe Acha de braţ şi îl luă cu el. Misiunea proaspătului diplomat începuse deja.

Ramses simţi cum îl cuprinde beţia; avea senzaţia că e o vâslă ruptă, o clădire ai cărei pereţi se clatină. Mânios, zvârli cupa cât acolo, jurându-şi că n-o să se mai afunde niciodată într-o astfel de stare.

Capitolul 10

Vânătorii, numeroşi, plecară în zori spre deşertul din vest; Ramses îşi lăsase câinele în grija lui Ameni care era decis să elucideze enigma cernelii de proastă calitate. Îi chestionase pe responsabilii cu producţia cu scopul de a găsi o pistă care să-l conducă la autorul erorii.

Şenar, de la înălţimea jilţului său purtat pe umeri de mai mulţi oameni, salutase plecarea la vânătoarea la care el nu participa, mulţumindu-se să invoce bunăvoinţa zeilor pentru bărbaţii curajoşi, însărcinaţi cu aducerea vânatului.

Instalat într-un car uşor, condus de un soldat bătrân, Ramses era bucuros să regăsească deşertul. Antilope mari, antilope-suliţă, leoparzi, lei, pantere, cerbi, struţi, gazele, hiene, iepuri, vulpi... O faună variată trăia aici, temându-se doar de atacurile organizate de om.

Maestrul de vânătoare nu lăsase nimic la voia întâmplării: câini bine antrenaţi urmau carele încărcate cu provizii sau vase cu apă proaspătă. Luaseră chiar şi corturi pentru cazul când urmărirea vreunui frumos exemplar s-ar fi prelungit până la lăsarea nopţii. Vânătorii dispuneau de lasouri, de arcuri noi şi de o mare cantitate de săgeţi.

— Ce preferi, întrebă conducătorul carului, să ucizi sau să capturezi?

— Să capturez, răspunse Ramses.

— Atunci, tu o să foloseşti lasoul, iar eu arcul. Să ucizi e o necesitate, ca să poţi supravieţui; nimeni nu scapă. Ştiu că eşti fiul lui Seti, dar în faţa pericolului suntem egali.

— Inexact.

— Te crezi superior şi aici?

— Nu eu, ci tu eşti, datorită experienţei; pentru mine, e prima vânătoare.

Veteranul ridică din umeri.

— Ajunge cu discursurile. Observă bine şi să mă faci atent dacă zăreşti ceva.

Nici o vulpe înnebunită de frică sau un şoarece de câmp nu reţinură atenţia veteranului, care lăsă animalele în seama altor echipaje; curând, grupul compact de vânători se dispersă.

Prinţul reperă un grup de gazele.

— Minunat! exclamă tovarăşul lui, lansându-se în urmărire.

Trei dintre ele, bătrâne sau bolnave, se separară de grup şi se năpustiră într-o vale seacă ce şerpuia între doi pereţi stâncoşi.

Carul se opri.

— Trebuie să mergem pe jos.

— De ce?

— Solul e prea accidentat, or să se rupă roţile.

— Dar gazelele se vor depărta.

— Să nu crezi aşa ceva; cunosc locul acesta. Se vor refugia într-o grotă unde le putem răpune cu uşurinţă.

Merseră, deci, mai mult de trei ore, cu toată fiinţa concentrată asupra scopului expediţiei, indiferenţi la povara armelor şi a proviziilor. Atunci când căldura deveni prea intensă, se opriră la umbra unui graden de piatră, sub care creşteau plante din abundenţă şi se odihniră.

— Obosit?

— Nu.

— Înseamnă că ai simţul deşertului; ori îţi rupi picioarele, ori îţi dă o energie care se reînnoieşte la contactul cu nisipul fierbinte.

Bucăţi de stâncă se desprindeau, se rostogoleau şi cădeau în bolovănişul care acoperea albia secată. Cum să-ţi imaginezi că în mijlocul acestui pământ roşu şi steril putea exista o apă dătătoare de viaţă, arbori sau câmpuri cultivate? Deşertul era o altă lume în inima celei locuite de fiinţele omeneşti; Ramses lua cunoştinţă de precaritatea existenţei sale şi, în acelaşi timp, de puterea pe care forţele naturii o puteau transmite sufletului celor tăcuţi. Dumnezeu crease deşertul pentru ca omul să tacă şi să asculte vocea focului sacru.

Veteranul verifică săgeţile prevăzute cu vârfuri de silex; două aripioare cu marginile rotunjite serveau de contragreutate la celălalt capăt.

— Nu sunt cele mai bune, dar o să ne mulţumim cu ele.

— Mai e mult până la grotă?

— Cam o oră; vrei să te-ntorci?

— La drum.

Nici şerpi, nici scorpioni... Nici o fiinţă vie nu părea să locuiască în acest loc dezolant. Fără îndoială că se ascunseseră în nisip sau sub pietre, aşteptând răcoarea serii pentru a ieşi.

— Mă doare piciorul stâng, se plânse tovarăşul lui Ramses; o rană mai veche mă supără iarăşi. Ar fi mai bine să ne oprim, să ne odihnim puţin.

La căderea nopţii, omul avea încă dureri.

— Dormi, îl sfătui el pe Ramses; durerea o să mă ţină treaz. Dacă mă ajunge somnul, o să te previn.

*

La început era o mângâiere, apoi, foarte repede, o arsură. În zori, soarele nu acorda decât o scurtă dezmierdare: ieşit învingător din lupta împotriva tenebrelor şi a dragonului devorator al vieţii, îşi manifesta

victoria cu o asemenea putere încât oamenii erau nevoiţi să se adăpostească.

Ramses se trezi.

Tovarăşul lui dispăruse. Prinţul era singur, fără provizii şi fără arme, la mai multe ore de mers de locul unde vânătorii se împrăştiaseră. Porni imediat la drum, cu pasul regulat, pentru a nu-şi risipi forţele.

Omul îl abandonase, în speranţa că nu va supravieţui acestui marş forţat. Pe cine ascultase el, cine era instigatorul acestei capcane ce urma să transforme o crimă premeditată în accident de vânătoare? Toţi cunoşteau înflăcărarea tânărului; aruncându-se în urmărirea prăzii, Ramses ar fi dat de-o parte orice prudenţă şi s-ar fi rătăcit în deşert.

Şenar... Nu putea fi decât Şenar, perfid şi ranchiunos! De vreme ce fratele său refuzase să plece din Memphis, îl trimisese spre râul morţii. Răscolit de furie, Ramses refuză să-şi accepte destinul. Dotat cu o perfectă memorie a drumului parcurs, înainta cu dârzenia unui cuceritor.

O gazelă trecu prin faţa lui, urmată imediat de un ibex cu coarnele curbate, care privi îndelung intrusul înainte de a dispărea. Oare prezenţa lor însemna apropierea unei surse de apă pe care însoţitorul prinţului nu i-o semnalase? Fie îşi continua traseul, riscând să moară de sete, fie avea încredere în animale.

Prinţul optă pentru cea de-a doua soluţie.

Când zări gazele şi antilope, iar în depărtare un copac înalt de vreo doisprezece metri, îşi promise să-şi asculte întotdeauna instinctul. Arborele, cu ramuri bogate şi scoarţa cenuşie, era împodobit cu flori parfumate de culoare galben-verzuie şi dădea fructe comestibile, dulci şi zemoase, de formă ovoidală, putând atinge patru centimetri lungime şi pe care vânătorii le numeau „curmalele deşertului”; dispunea de nişte arme redutabile reprezentate de ghimpi foarte drepţi, cu vârfurile de un verde viu. Frumosul copac făcea un pic de umbră şi adăpostea una din acele surse de apă misterioase ce ţâşneau din adâncuri cu binecuvântarea zeului Seth.

Aşezat pe pământ, cu spatele sprijinit de trunchi, un om mânca pâine.

Ramses se apropie şi-l recunoscu: era şeful rândaşilor care-l martirizaseră pe bietul Ameni.

— Fie ca zeii să te ocrotească, prinţe; te-ai rătăcit?

Cu buzele şi limba uscate, capul în flăcări, Ramses nu avea ochi decât pentru burduful cu apă proaspătă aşezat aproape de piciorul stâng al bărbatului prost ras şi cu părul vâlvoi.

— Ţi-e sete? Cu atât mai rău. De ce să risipesc apa asta bună şi preţioasă, dându-i să bea unui om care tot o să moară?

Prinţul nu era la mai mult de doisprezece paşi de salvarea lui.

— M-ai umilit pentru că eşti fiu de rege! Acum, subordonaţii mei

mă iau peste picior...

— E inutil să minţi; cine te-a plătit?

Rândaşul avu un zâmbet rău.

— Utilul se îmbină cu plăcutul... Când tovarăşul tău de vânătoare mi-a oferit cinci vaci şi zece bucăţi de pânză de in pentru a scăpa de tine, am acceptat imediat. Ştiam că o să vii aici; să fi continuat acelaşi drum, fără să bei apă, ar fi însemnat sinucidere curată. Ai crezut că gazelele şi antilopele îţi vor salva viaţa şi, când acolo, te-au transformat în vânat.

Omul se ridică, înarmat cu un cuţit.

Ramses citi gândurile adversarului său; acesta se aştepta la o bătaie identică cu precedenta, cu acţiunile unui luptător antrenat pentru întrecerile nobililor. Neînarmat, obosit, însetat, tânărul n-ar fi opus decât o tehnică derizorie unei forţe brute.

Nu-i rămânea altceva de făcut decât să utilizeze şi el această forţă.

Cu un strigăt de furie, eliberându-şi întreaga energie, Ramses se năpusti asupra rândaşului. Surprins, acesta nu mai avu timp să-şi folosească arma; lovit şi împins în spate, se înfipse în ţepile copacului care-i sfâşiară carnea ca nişte pumnale.

*

Vânătorii nu erau deloc nemulţumiţi; capturaseră vii un ibex, două gazele şi o antilopă pe care le ţineau de coarne. Mai mult sau mai puţin liniştite, animalele acceptau să meargă atunci când le băteau uşor pe burtă. Un bărbat purta un pui de gazelă în spate, iar un altul ţinea de urechi un iepure înfricoşat. O hienă avea labele legate de o prăjină purtată de doi asistenţi; un câine sărea în zadar s-o muşte. Aceste animale urmau să fie încredinţate unor specialişti care să încerce să le îmblânzească, după ce le observau mai înainte comportamentul. Deşi îndopatul hienelor pentru obţinerea pateului dăduse rezultate slabe, unii se mai încăpăţânau să continue. Numeroase alte victime ale vânătorii erau destinate să aprovizioneze abatoarele templelor; după ce erau oferite zeilor, hrăneau oamenii.

Vânătorii sosiseră toţi la locul de adunare, cu excepţia lui Ramses şi a tovarăşului său; neliniştit, scribul responsabil cu expediţia căuta să găsească orice informaţie, dar în zadar. Să mai aştepte era imposibil; trebuia să trimită un car în căutarea dispăruţilor, dar în ce direcţie? În cazul unei nenorociri, răspunderea îi aparţinea în întregime, iar cariera lui risca să fie brusc întreruptă; chiar dacă prinţului Ramses nu-i era hărăzit un viitor strălucitor, dispariţia lui n-ar fi trecut neluată în seamă.

El şi alţi doi vânători vor aştepta până după-amiază, în timp ce tovarăşii lor, constrânşi să se întoarcă în vale cu vânatul, vor alerta o brigadă armată a deşertului.

Nervos, scribul redactă un raport pe o tăbliţă, apoi şterse stratul de ipsos, încercă să scrie din nou şi, în cele din urmă renunţă; nu se putea ascunde în spatele unor formule stereotipe. Oricare ar fi fost stilul adoptat, lipseau două persoane, dintre care una era fiul mai mic al regelui.

În timp ce soarele trona în mijlocul cerului, crezu că zăreşte o siluetă mişcându-se încet în lumină. În deşert, iluziile optice nu erau deloc rare. De aceea, scribul ceru confirmarea celor doi vânători. Şi aceştia fură convinşi că o fiinţă umană venea spre ei.

Supravieţuitorul prindea formă, pas cu pas.

Ramses scăpase din capcană.

Capitolul 11

Şenar se abandonă manichiuristului şi pedichiuristului, doi specialişti remarcabili formaţi în şcoala palatului. Fiul mai mare al lui Seti se preocupa de propria lui persoană; om public şi viitor suveran al unei ţări bogate şi puternice, trebuia mereu să arate cât mai bine. Rafinamentul nu era oare caracteristica unei civilizaţii care punea mare preţ pe igienă, pe îngrijirea şi înfrumuseţarea corpului? Aprecia aceste momente în care se ocupau de el ca de o statuie preţioasă, când îi parfumau pielea înainte de intervenţia coaforului.

Strigăte tulburară liniştea care domnea în marea vilă din Memphis; Şenar deschise ochii.

— Ce se-ntâmplă? Nu admit ca...

Ramses se năpusti în luxoasa sală a băilor.

— Adevărul, Şenar. Îl vreau chiar acum.

Cel interpelat îi concedie pe pedichiurist şi pe manichiurist.

— Calmează-te, frate prea iubit; despre ce adevăr e vorba?

— Ai plătit oameni să mă ucidă?

— Cum poţi să-ţi imaginezi aşa ceva? Asemenea gânduri mă rănesc profund!

— Doi complici... Primul e mort, al doilea a dispărut.

— Explică-te, te rog, uiţi că sunt fratele tău?

— Dacă eşti vinovat, o să aflu.

— Vinovat... Eşti conştient de cuvintele pe care le foloseşti?

— Au încercat să mă suprime în timpul vânătorii din deşert la care m-ai invitat.

Şenar îl prinse pe Ramses de umeri.

— Suntem foarte diferiţi, admit asta, şi nu ne iubim deloc; dar de ce să ne înfruntăm fără încetare, în loc să recunoaştem realitatea şi să ne acceptăm soarta, oricare ar fi ea? Doresc să pleci, e adevărat, pentru că eu consider caracterul tău incompatibil cu cerinţele de la curte. Dar n-am intenţia să-ţi fac nici cel mai mic rău şi, pe lângă asta, urăsc violenţa. Crede-mă, te rog, nu sunt duşmanul tău.

— În cazul acesta, ajută-mă să conduc ancheta; trebuie să-l găsesc pe conducătorul carului care m-a atras în cursă.

— Poţi să contezi pe mine.

*

Ameni veghea asupra materialului său de lucru cu o grijă de

îndrăgostit; golea păhărelul de apă şi ştergea pensulele de nenumărate ori sau schimba cuţitaşul şi guma din momentul în care nu-l mai satisfăceau. În ciuda facilităţilor pe care i le acorda statutul de secretar al unui scrib regal, el economisea papirusul şi folosea bucăţi de calcar drept ciorne. Într-o carapace veche de broască ţestoasă amesteca pigmenţii minerali pentru a obţine un roşu viu sau un negru profund.

Când reapăru Ramses, Ameni explodă de bucurie.

— Ştiam că eşti sănătos şi în siguranţă! Dacă nu era aşa, aş fi simţit. Şi să ştii că n-am pierdut timpul... Ar trebui să fii mândru de mine.

— Ce-ai descoperit?

— Administraţia noastră e complicată, departamentele sunt numeroase, iar conducătorii lor destul de susceptibili... Însă numele şi titlul tău mi-au deschis porţile. Poate că nu te iubesc, dar se tem de tine!

Asta trezi curiozitatea lui Ramses.

— Fii mai precis.

— Cerneala este o materie primă esenţială în ţara noastră; fără ea, nu e posibilă scrierea, iar fără scriere n-ar exista civilizaţie!

— Ai devenit sentenţios!

— Aşa cum am presupus, controalele sunt foarte stricte; nici o cantitate de cerneală nu iese din depozite fără să fi fost verificată. Amestecul calităţilor e imposibil.

— Deci...

— Deci, e vorba de trafic şi delapidare.

— Oare munca în exces nu te-a tulburat puţin?

Ameni se bosumflă ca un copil.

— Nu mă iei deloc în serios.

— Am fost constrâns să ucid un om; dacă nu, m-ar fi răpus el.

Ramses îi povesti tragica aventură. Ameni lăsă capul în jos.

— Îţi par ridicol, cu cerneala mea... Zeii te-au protejat. Nu te vor abandona niciodată.

— Măcar de te-ar auzi.

*

O noapte călduţă învăluia cabana de stuf; pe malul canalului, foarte aproape, orăcăiau broaştele. Ramses se hotărâse s-o aştepte pe frumoasa Iset toată noaptea; dacă nu venea, n-o s-o mai vadă niciodată. Retrăi scena în care îşi apărase viaţa, împingându-l pe rândaş în ţepile copacului. Nici urmă de gândire în acest gest, doar un foc imperios pusese stăpânire pe el, descătuşându-i forţele. Provenea el dintr-o lume misterioasă, era poate expresia puterii zeului Seth, al cărui nume îl purta tatăl său?

Până atunci, Ramses crezuse că e stăpânul absolut al existenţei sale, capabil să-i înfrunte pe zei şi pe oameni şi să iasă învingător din orice

luptă. Însă uitase preţul ce trebuia plătit, precum şi prezenţa morţii a cărei pradă fusese. Fără să simtă vreun regret, se întreba dacă această dramă nu punea capăt viselor lui sau dacă nu reprezenta graniţa unui tărâm necunoscut.

Un câine vagabond lătră în apropiere; cineva se apropia.

Oare nu se dovedise imprudent? De vreme ce soldatul care-l plătise pe rândaş era de negăsit, însemna că se afla permanent în pericol. Poate că-l urmărise pe prinţ; cu siguranţă că era înarmat şi hotărât să-l surprindă în acest loc izolat.

Ramses simţi prezenţa agresorului; fără să-l vadă, ştia precis la ce distanţă se află. Ar fi putut să-i descrie gesturile, cunoştea amploarea tăcută a paşilor lui. Imediat ce se apropie de intrarea cabanei, prinţul ţâşni şi-l doborî la pământ.

— Câtă violenţă, prinţe!

— Iset! De ce vii ca o hoaţă?

— Ai uitat înţelegerea noastră? Discreţia înainte de toate.

Îşi îmbrăţişă iubitul, a cărui dorinţă o putea simţi deja.

— Continuă să fii agresiv, te rog.

— Ai ales?

— Prezenţa mea nu e un răspuns?

— O să-l revezi pe Şenar?

— De ce nu taci odată?

Trupul ei gol nu era acoperit decât de o tunică amplă. Se oferi mângâierilor bărbatului de care se îndrăgostise nebuneşte, uitând de proiectele de căsătorie cu viitorul stăpân al Egiptului. Frumuseţea lui Ramses nu era suficientă pentru a-i explica pasiunea; tânărul prinţ purta în el o forţă de care nu era conştient şi care o fascina până la a o face să-şi piardă raţiunea. În ce fel o va folosi? Îi va plăcea să distrugă? Şenar avea puterea, dar cât de învechit şi de plictisitor era! Frumoasa Iset iubea prea mult dragostea şi tinereţea pentru a se resemna înainte de vreme.

Zorile îi găsiră înlănţuiţi; cu o tandreţe neaşteptată, Ramses mângâia părul iubitei.

— Se zvoneşte că ai ucis un om la vânătoare.

— A încercat să mă omoare.

— De ce?

— Din răzbunare.

— Nu ştia că eşti fiu de rege?

— Nu era în necunoştinţă de cauză, însă conducătorul carului meu îl plătise din belşug.

— Neliniştită, frumoasa Iset se ridică.

— A fost arestat?

— Nu încă; mi-am făcut depoziţia şi poliţia îl caută.

— Şi dacă...

— Un complot? Şenar a negat, mi s-a părut sincer.

— Fii atent, e laş şi inteligent.
— Eşti sigură de alegerea ta?
Îl îmbrăţişă cu violenţa soarelui care răsărea.

*

Biroul lui Ameni era gol; nu lăsase nici măcar un cuvânt care să-i explice absenţa. Ramses era convins că secretarul său nu renunţase să rezolve enigma cernelii de proastă calitate; încăpăţânat, exigent, nu putea tolera o asemenea imperfecţiune şi nu avea să se oprească până ce nu obţinea adevărul şi pedepsirea vinovatului. Era inutil să încerci să-i domoleşti ardoarea; în ciuda unei constituţii fragile, Ameni era capabil să desfăşoare o activitate uimitoare pentru a-şi atinge scopul.

Ramses se duse la şeful poliţiei, care coordona eforturile colegilor lui, din păcate infructuoase; sinistrul veteran dispăruse, iar forţele de ordine nu dispuneau de nici o pistă serioasă. Prinţul nu-şi ascunse iritarea, aşa că înaltul funcţionar îi promise să intensifice investigaţiile.

Dezamăgit, Ramses se decise să se implice el însuşi în anchetă. Se duse la cazarma din Memphis, unde se găseau numeroase care de război şi de vânătoare care aveau nevoie de o întreţinere permanentă. În calitate de scrib regal, prinţul ceru să se întâlnească cu unul din omologii săi însărcinat cu inventarierea preţioaselor vehicule. Dorind să ştie dacă soldatul fugar fusese angajat aici, îl descrise cu minuţiozitate.

Funcţionarul îl îndreptă spre un anume Bakhen, supraveghetor la grajduri.

Specialistul examina un cal sur, prea tânăr pentru a fi înhămat, şi certa un căruţaş acuzat de cruzime. Bakhen, având vreo douăzeci de ani, era un bărbat robust, cu faţa pătrată, cu o barbă scurtă, dezagreabilă; două brăţări de aramă îi strângeau bicepşii. Cu o voce gravă şi aspră, îşi rostea răspicat predica.

În timp ce vinovatul se depărta, Bakhen mângâie calul care-l privi recunoscător.

Tânărul intră în vorbă cu el.
— Sunt prinţul Ramses.
— Cu atât mai bine pentru tine.
— Am nevoie de o informaţie.
— Du-te la poliţie.
— Numai tu mă poţi ajuta.
— Asta m-ar mira.
— Caut un căruţaş.
— Eu mă ocup de cai şi de care.
— Omul acesta e un criminal.
— Nu e treaba mea.
— Vrei să scape?
Bakhen îi aruncă lui Ramses o privire mânioasă.

— Mă acuzi de complicitate? Prinţ sau nu, ai face mai bine s-o ştergi!

— Nu-ţi face iluzii c-o să te implor.

Bakhen izbucni în râs.

— Încă mai eşti aici?

— Tu ştii ceva şi o să-mi spui.

— Nu duci lipsă de îndrăzneală.

Un cal necheză; îngrijorat, Bakhen alergă în direcţia splendidului animal cu blana de un brun închis, care, prin salturi nebune, încerca să se elibereze de frânghia de care era legat.

— Uşurel, frumosule, uşurel!

Vocea lui Bakhen păru să calmeze armăsarul; omul reuşi să se apropie de calul a cărui frumuseţe trezise admiraţia lui Ramses.

— Cum îl cheamă?

„Zeul Amon şi-a decretat vitejia”; e calul meu preferat. Nu Bakhen îi răspunsese lui Ramses, ci o voce din spatele lui, o voce care-i îngheţă sângele în vine.

Ramses se întoarse şi se înclină în faţa tatălui său, faraonul Seti.

Capitolul 12

— Să mergem, Ramses.

Prinţului nu-i veni să-şi creadă urechilor, însă nu-i putea cere tatălui său să repete cuvintele pe care de-abia le rostise; fericirea era atât de mare, încât închise ochii câteva clipe.

Seti se îndrepta deja spre calul ce-şi recăpătase calmul. Faraonul îl eliberă, iar animalul îl urmă şi se lăsă înhămat la un car uşor. Garda personală a monarhului veghea la poarta principală a cazărmii.

Prinţul se urcă în stânga tatălui său.

— Ia hăţurile.

Mândru ca un cuceritor, Ramses conduse carul până la debarcaderul unde aştepta flotila ce urma să plece spre sud.

*

Ramses n-avusese timp să-l prevină pe Ameni; şi ce o să creadă frumoasa Iset, constatându-i absenţa, mai ales în urma întâlnirii de dragoste din cabana de stuf? Dar ce importanţă mai avea, din moment ce se bucura acum de şansa nesperată de a călători la bordul corăbiei regale, care, împinsă de un vânt puternic din nord, înainta cu viteză!

În calitate de scrib regal, Ramses era însărcinat cu relatarea expediţiei şi cu ţinerea unui jurnal de bord, fără să omită nici cel mai mic amănunt. Îşi îndeplinea rolul cu zel, captivat de peisajele pe care le descoperea. Opt sute de kilometri separau Memphisul de Gebel Silsileh, ţinta călătoriei; în timpul celor şaptesprezece zile de navigare, prinţul nu încetă să se minuneze de frumuseţea ţărmurilor Nilului, de pacea satelor ridicate pe colinele de la marginea fluviului, de sclipirile apelor. Egiptul se oferea privirilor lui, imuabil, îndrăgostit de viaţă, capabil de transcenderea celor mai umile forme de viaţă.

Pe durata parcurgerii traseului, Ramses nu-şi văzu deloc tatăl. Zilele se scurseră ca orele, iar jurnalul de bord căpătă proporţii. În acest al şaselea an al domniei lui Seti, mii de soldaţi, pietrari şi marinari debarcaseră pe linia Gebel Silsileh, unde erau exploatate principalele cariere de gresie din ţară. În acest loc, ţărmurile, străjuite de coline, se apropiau pentru a forma o zonă de o anumită îngustime; fluviul era răscolit de vârtejuri periculoase, responsabile pentru multe scufundări de nave sau înecuri.

Stând la prova navei sale, Seti observa plecările şi sosirile membrilor expediţiei; sub conducerea şefilor de echipă, aceştia

transportau lăzi cu unelte şi provizii. Cântau, se încurajau unul pe altul, dar lucrau într-un ritm susţinut.

Înainte de sfârşitul zilei, un mesager regal anunţă că Maiestatea Sa va răsplăti fiecare lucrător cu cinci livre de pâine pe zi, o legătură de legume, o porţie de carne friptă, ulei de susan, miere, smochine, struguri, peşte uscat, vin şi doi saci de grâu pe lună. Suplimentarea raţiilor dădu avânt lucrului şi fiecare îşi promise să muncească mai bine.

*

Pietrarii extrăgeau blocurile de gresie unul după altul, săpând mai întâi mici tranşee pentru a le degaja din blocul cel mare. Munca lor nu îngăduia nici un fel de improvizaţie; şefii de echipă reperau filoanele şi le marcau pentru a putea fi recunoscute de executanţi. Uneori, pentru a obţine blocuri foarte mari, se înfigeau în masa de piatră pene de lemn, cu crestături dispuse orizontal, care erau udate; uscându-se, penele exercitau o presiune atât de mare încât piatra se desprindea într-o singură bucată.

Anumite blocuri erau încredinţate pe loc tăietorilor în piatră; altele, aşezate pe glisiere ce alunecau pe o pantă abruptă, nămoloasă, coborau până la mal. Vasele de transport le descărcau direct în şantierele templului căruia le erau destinate.

Ramses nu mai ştia unde-i e capul; cum să descrie activitatea neîncetată a acestor tehnicieni şi cum să le inventarieze producţia? Hotărât să-şi îndeplinească misiunea fără greş, se familiariză cu obiceiurile şantierului, se apropie de aceşti oameni aspri pe care evita să-i stânjenească, învăţă limbajul şi semnele distinctive ale confreriei lor. Când îl puseră la încercare, încredinţându-i un baros de lemn şi o daltă, tăie prima piatră cu o abilitate care-i uimi şi pe cei mai puţin binevoitori. De multă vreme, prinţul îşi abandonase roba luxoasă de in pentru un şorţ grosolan de piele; nici căldura şi nici sudoarea nu-l deranjau. Lumea carierelor de piatră îi plăcea mai mult decât cea de la curte; în contact cu aceste fiinţe adevărate, cărora materia le interzicea să trişeze, se debarasă de vanităţile de învăţat norocos.

Hotărârea sa era luată: va rămâne aici, cu pietrarii, se va iniţia în secretele lor şi le va împărtăşi viaţa. Departe de oraş şi de fastul lui inutil, îşi va hrăni forţa alegând blocuri de gresie pentru zei.

Iată mesajul pe care tatăl lui dorea să i-l transmită: să-şi uite copilăria aurită şi educaţia artificială şi să-şi descopere adevărata natură sub soarele necruţător al carierelor de piatră. Se înşelase atunci când crezuse că întâlnirea cu taurul sălbatic urma să-l conducă spre regalitate; Seti îi spulberase iluziile, aşezându-le în faţa capacităţilor lui

reale.

Ramses nu avea nici cea mai mică dorinţă de a duce existenţa unei notabilităţi împietrită în confortul şi obişnuinţele sale; lui Şenar i se potrivea mult mai bine rolul acesta. Înseninat, adormi pe puntea vasului, cu privirea pierdută în stele.

*

Un calm anormal domnea în cariera de unde, în ajun, fuseseră scoase numeroase blocuri de piatră. De obicei, pietrarii începeau lucrul în zori, pentru a profita de răcoarea dimineţii; de ce erau absenţi şefii de echipă, de ce nu-şi convocaseră muncitorii?

Cedând magiei acelui loc, Ramses se aventură pe cărările tăcute, mărginite de pereţii de gresie. În acel moment, ele făceau parte din fiinţa lui, nu cunoştea un alt orizont de a cărui linişte să se poată bucura, până când nu se auzea zvonul uneltelor mânuite.

Afundându-se în labirint, Ramses se ghida după semnele gravate în piatră cu scopul de a delimita teritoriul fiecărei echipe. Se grăbea să lase în urmă obiceiurile de scrib regal ca să trăiască în acelaşi ritm cu tovarăşii lui, să le împărtăşească durerile şi bucuriile, să uite pentru totdeauna comportamentul de nobil fără ocupaţie.

La capătul carierei, săpată în stâncă, o capelă. În stânga intrării, o stelă cu un text de venerare a soarelui răsărind. Cu faţa la piatra sacră, faraonul Seti ridicase mâinile, cu palmele desfăcute, şi celebra renaşterea luminii, ale cărei raze începuseră să răzbată până aici.

Ramses îngenunche, ascultând cuvintele pe care le rostea tatăl lui.

Când termină rugăciunea, Seti se întoarse spre fiul său şi-l întrebă:

— Ce cauţi în locurile astea?

— Drumul vieţii mele.

— Creatorul a realizat patru acţiuni perfecte, declară Faraonul: a trimis în cele patru zări vânturile, astfel încât fiecare fiinţă să poată respira în timpul existenţei ei; a dat naştere apelor şi creşterii lor, pentru ca şi cel slab să profite de ele precum cel puternic; a modelat fiecare om identic cu următorul; în sfârşit, a înscris în sufletul uman amintirea Asfinţitului şi a lumii de dincolo, astfel încât să fie oferite sacrificii invizibilului. Dar oamenii au încălcat cuvântul Creatorului şi n-au avut altă dorinţă decât aceea de a-i denatura opera; faci şi tu parte din gloata asta?

— Eu... eu am ucis un om.

— Distrugerea reprezintă sensul vieţii tale?

— M-am apărat, am fost condus de o forţă!

— În cazul acesta, asumă-ţi fapta şi nu-ţi mai plânge de milă.

— Vreau să-l găsesc pe adevăratul vinovat.

— Nu-ţi mai pierde timpul cu nimicuri. Eşti pregătit să faci un sacrificiu pentru lumea invizibilă?

Prinţul dădu din cap.

Seti intră în capelă şi se întoarse cu un câine galben-auriu în braţe. Un zâmbet ilumină chipul lui Ramses.

— Străjerul?

— E câinele tău?

— Da, dar...

— Ridică o piatră, sfărâmă-i capul şi oferă-l spiritului acestei cariere; în felul acesta vei fi purificat de violenţă.

Faraonul lăsă jos animalul care se repezi spre stăpânul lui, sărbătorind reîntâlnirea cu salturi de bucurie.

— Tată...

— Dă-i drumul.

Ochii Străjerului cereau mângâieri şi tandreţe.

— Refuz.

— Eşti conştient de implicaţiile răspunsului tău?

— Vreau să intru în corporaţia pietrarilor şi să nu mă mai întorc la palat.

— Renunţi la poziţia ta pentru un câine?

— Mi-a acordat încrederea lui, iar eu îi datorez protecţie.

— Urmează-mă.

Urmând o potecă îngustă, pe o latură a colinei, Seti, Ramses şi Străjerul urcară până în apropierea unui vârf stâncos ce domina cariera.

— Dacă ţi-ai fi ucis câinele, ai fi fost cel mai josnic distrugător; prin purtarea ta, ai trecut într-o nouă etapă.

Ramses era în al nouălea cer.

— Aici pot să-mi dovedesc valoarea!

— Te înşeli.

— Sunt în stare să muncesc din greu!

— Cariere cum este aceasta asigură perenitatea civilizaţiei noastre; un rege trebuie să le viziteze frecvent, asigurându-se că pietrarii şi tăietorii în piatră lucrează după reguli, astfel încât locuinţele zeilor să fie înfrumuseţate şi ei să rămână pe pământ. Prin legătura cu oamenii de meserie se formează sensul unei guvernări; piatra şi lemnul nu mint. Faraonul este clădit de Egipt, Faraonul clădeşte Egiptul; el construieşte mereu, căci a clădi templul, a clădi poporul este cel mai mare act de iubire.

Fiecare cuvânt al lui Seti era ca un fulger care îmbogăţea spiritul lui Ramses, aşa cum un călător însetat îşi potolea setea la un izvor cu apă proaspătă.

— Deci locul meu e chiar aici.

— Nu, fiule, Gebel Silsileh nu e decât o carieră de gresie. Granitul, alabastrul, calcarul, alte roci şi materiale necesită prezenţa ta. Nu te poţi refugia nicăieri, nici măcar într-o corporaţie. E vremea să plecăm spre nord.

Capitolul 13

În vastul birou de care dispunea, Ameni îşi clasa informaţiile. După ce scotocise ici şi colo, interogând mici funcţionari mai mult sau mai puţin limbuţi, secretarul particular al lui Ramses se bucura de rezultatele obţinute. Cu instinct de copoi, simţea că adevărul era de partea lui. Fără nici o îndoială, cineva săvârşise o fraudă; dar cui îi reveneau beneficiile acestei fărădelegi? Dacă obţinea dovada, tânărul scrib putea merge până la capăt şi-l putea condamna pe vinovat.

În timp ce-şi recitea notele scrise pe o tăbliţă de lemn, frumoasa Iset dădu buzna pe domeniul lui Ramses şi forţă uşa de la biroul secretarului.

Stingherit, Ameni se ridică; cum să se comporte cu această fată tânără, conştientă de rangul ei?

— Unde e Ramses? întrebă ea cu agresivitate.

— Nu ştiu.

— Nu te cred.

— Şi, totuşi, acesta e adevărul.

— Se spune că Ramses n-are nici un secret faţă de tine.

— Suntem prieteni, însă a plecat din Memphis fără să mă prevină.

— Imposibil!

— N-o să mint doar pentru a-ţi da satisfacţie.

— Nu pari deloc îngrijorat.

— De ce-aş fi?

— Ştii unde e şi refuzi să-mi spui!

— Mă acuzi pe nedrept.

— Fără el, eşti lipsit de protecţie.

— Ramses o să se întoarcă, fii sigură; dacă ar fi păţit ceva rău, aş fi simţit. Între noi există nişte legături invizibile; de aceea, nu sunt neliniştit.

— Îţi baţi joc de mine!

— O să se-ntoarcă.

*

La curte, circulau informaţii vagi şi contradictorii; unii pretindeau că Seti îl exilase pe Ramses în sud, alţii că prinţul fusese trimis în misiune, să verifice starea digurilor înainte de următoarea creştere a apelor. Frumoasa Iset nu se putea linişti deloc; iubitul ei o ridiculizase şi-şi bătuse joc de ea! Găsind cabana de stuf pustie, crezuse că e o glumă

şi-l strigase pe Ramses în zadar; i se păruse deodată că mişunau peste tot broaşte râioase, şerpi şi câini vagabonzi, aşa că fugi, îngrozită.

Ridicolă în propriii ochi din cauza acestui prinţ insolent... Însă atât de îngrijorată pentru el! Dacă Ameni nu minţea, atunci Ramses căzuse într-o capcană.

Un om, unul singur, ştia adevărul.

*

Şenar îşi termina prânzul; gustul prepeliţei fripte îi desfătase cerul gurii.

— Scumpă Iset! Ce plăcere să te văd... Vrei să guşti din piureul meu de smochine? Fără să mă laud, e cel mai bun din Memphis.

— Unde se ascunde Ramses?

— Draga şi scumpa mea prietenă... De unde să ştiu eu?

— Îşi permite un viitor rege să ignore un asemenea amănunt?

Şenar zâmbi, intrigat.

— Apreciez fineţea spiritului tău.

— Vorbeşte, te implor.

— Fă-ţi timp să te aşezi şi să deguşti acest piure; n-o să regreţi.

Tânăra femeie alese un scaun confortabil, dotat cu o pernă verde.

— Destinul ne-a atribuit o poziţie privilegiată; de ce să nu recunoaştem şansa asta?

— Nu prea te înţeleg.

— Noi doi ne înţelegem de minune, nu crezi? În loc să-ţi uneşti soarta de a fratelui meu, ar trebui să reflectezi mai bine şi să te gândeşti la viitorul tău.

— Şi care ar fi el, după părerea ta?

— O existenţă strălucitoare alături de mine.

Frumoasa Iset se uită cu atenţie la fiul mai mare al regelui. S-ar fi vrut elegant, atrăgător, cumpănit, îşi juca deja viitorul rol, dar nu va avea niciodată magnetismul şi frumuseţea sălbatică a lui Ramses.

— Vrei într-adevăr să ştii unde se află fratele meu?

— Asta e dorinţa mea.

— Mă tem că o să te-ntristez.

— Am de gând să risc.

— Ai încredere în mine şi te voi feri de o deziluzie.

— Cred că sunt destul de puternică s-o înfrunt.

Şenar păru dezolat.

— Ramses a fost angajat ca scrib al expediţiei plecată spre carierele de gresie din Gebel Silsileh. Datoria lui e să redacteze un raport şi dările de seamă asupra lucrărilor. O sarcină de o rară mediocritate, care-l condamnă să rămână multe luni printre pietrari şi să se instaleze în sud. Tatăl meu a făcut dovada, o dată în plus, că ştie să aprecieze oamenii; l-a pus pe fratele meu în locul care i se cuvine. Dacă am evoca, în

momentul acesta, viitorul nostru comun?

— Şenar, sunt extenuată, eu...

— Te-am prevenit.

Se ridică şi-i luă mâna dreaptă.

Atingerea o scârbi pe tânăra femeie. Da, Ramses era eliminat din joc; da, Şenar va fi stăpânul absolut. A fi iubită de el, i-ar fi adus fericitei alese glorie şi bogăţie; zeci de tinere nobile domnişoare nu visau decât să se mărite cu moştenitorul coroanei.

Brusc, se depărtă.

— Lasă-mă!

— Nu-ţi irosi norocul.

— Îl iubesc pe Ramses.

— Ce importanţă are dragostea? Pe mine nu mă interesează, iar tu îl vei uita. Îţi cer să fii frumoasă, să-mi dăruieşti un fiu şi să fii prima doamnă a Egiptului. Să eziţi ar fi o nebunie.

— Atunci, consideră-mă nebună.

Şenar întinse mâna spre ea.

— Nu pleca! Altfel...

— Altfel?

Chipul ca o lună plină al lui Şenar deveni neliniştitor.

— Să devenim duşmani, ce pierdere... Apelez la inteligenţa ta.

— Adio, Şenar; urmează-ţi calea, a mea e deja stabilită.

*

Memphisul era un oraş zgomotos şi animat. În portul care nu-şi înceta niciodată activitatea soseau mereu vase comerciale din nord sau din sud; plecările erau organizate riguros de autorităţile administrative însărcinate cu traficul fluvial, iar încărcăturile erau controlate de o armată de scribi. Într-unul din numeroasele depozite cu materiale de scris se găsea o mare cantitate de cerneală.

Ameni, prevalându-se de calitatea de secretar al fiului mai mic al Faraonului, fusese autorizat să facă verificări. El se concentră asupra produselor de primă calitate, al căror preţ era cel mai ridicat; investigaţiile lui fură fără rezultat. Străbătând străduţe pline de gură-cască şi de catâri încărcaţi cu fructe, legume ori saci de cereale, Ameni profită de statura lui mică şi zveltă pentru a se strecura până în cartierul din apropierea templului lui Ptah, pe care Seti îl lărgise: în faţa stâlpului central, lat de şaptezeci şi cinci de metri, coloşii regali din granit trandafiriu manifestau prezenţa sacrului. Tânărul scrib iubea vechea capitală, fondată de Menes, unificatorul nordului şi-al sudului; nu semăna ea oare cu un potir aflat sub protecţia zeiţei de aur? Ce plăcere să contempli lacurile acoperite de lotuşi, să respiri parfumul florilor, să

te odihneşti, aşezându-te obosit, la umbra frunzişului şi să admiri Nilul! Din păcate, nu era vreme pentru hoinăreală. Lăsând în urmă arsenalele unde erau depozitate armele destinate diferitelor corpuri de armată, Ameni se prezentă la poarta unui atelier unde se preparau cernelurile pentru cele mai bune şcoli din oraş.

Primirea fu foarte rece, însă numele lui Ramses îi permise să treacă pragul atelierului şi să le pună întrebări artizanilor; la plecare, unul dintre ei se arătă deosebit de cooperant şi deplânse superficialitatea anumitor fabricanţi, care, cu toate acestea, primiseră acceptul palatului. Insistent, Ameni obţinu o adresă în cartierul de nord, aproape de vechea cetăţuie cu ziduri albe.

Tânărul scrib evită cheiul, prea aglomerat, şi traversă cartierul Ankh-taui, „viaţa celor două tărâmuri”[4]; merse de-a lungul unei cazărmi şi se aventură într-o suburbie foarte populată, unde marile vile stăteau alături de mici imobile cu două etaje şi de dughenele meşteşugarilor. Se rătăci de mai multe ori, însă, graţie amabilităţii femeilor care vorbeau despre orice în timp ce măturau străduţele, sfârşi prin a descoperi atelierul căutat. Oricât de obositor ar fi fost, Ameni va explora Memphisul, convins că soluţia enigmei se găsea la sursa producţiei de cerneală.

În prag, un bărbat de vreo patruzeci de ani, hirsut, înarmat cu un baston.

— Te salut; pot să intru?

— E interzis.

— Sunt secretarul particular al unui scrib regal.

— Vezi-ţi de drum, micuţule.

— Scribul regal se numeşte Ramses şi este fiul lui Seti.

— Atelierul e închis.

— Un motiv în plus pentru a mă lăsa să-l inspectez.

— Am ordin.

— Dacă eşti înţelegător, eviţi o plângere oficială.

— Şterge-o.

Ameni regretă că fusese prea delicat; Ramses n-ar fi întâmpinat nici o dificultate în a-l înşfăca pe bădăran şi în a-l azvârli într-un canal. Lipsit de forţă, tânărul scrib apelă la viclenie.

Îl salută pe paznic, se depărtă, prefăcându-se că pleacă, apoi, folosindu-se de o scară, se sui pe acoperişul unui hambar din spatele atelierului. Fiind deja noapte, se strecură printr-o lucarnă în clădire. Cu ajutorul unei lămpi aşezate pe o etajeră, începu să cerceteze rezervele. Primul raft îl descumpăni; cerneala era de cea mai bună calitate. Dar pe al doilea, purtând marca de control „prima calitate”, descoperi anomalii: culoare incertă, greutate insuficientă. O probă de scris îl convinse pe Ameni: descoperise centrul producţiei frauduloase.

Exultând de bucurie, scribul nu-l auzi apropiindu-se pe paznicul care-l doborî cu o lovitură de baston, îi săltă trupul inert pe umeri şi-l

abandonă într-un loc de depozitare a gunoaielor din vecinătate, unde resturile erau arse în fiecare dimineaţă devreme.

Curiosul nu mai avu timp să scoată o vorbă.

Capitolul 14

Trăgând după el fetiţa încă somnoroasă, omul însărcinat cu igiena publică înainta încet pe străduţele adormite ale cartierului din nordul Memphisului. Înainte de ivirea zorilor, trebuia să dea foc grămezilor de gunoaie dintre aglomerările de case; arderea cotidiană a murdăriilor şi a deşeurilor era un mijloc bun de salubrizare şi de respectare a regulilor de igienă impuse de administraţie. Sarcina asta nu avea sfârşit, dar era bine plătită şi-i dădea sentimentul de a fi util concetăţenilor săi.

Cunoştea bine cele mai murdare două familii din zonă; după ce le aplicase mai multe mustrări, nu constatase nici o ameliorare, aşa că acum era nevoit să le amendeze. Bombănind împotriva lenei inerente speciei umane, ridică păpuşa de cârpă pe care fetiţa o scăpase şi o îmbună. Treaba o dată terminată, îi va oferi un mic dejun copios şi vor dormi la umbra unei cătini din grădina de lângă templul zeiţei Neith.

Din fericire, pubela nu era prea plină; cu torţa aprinsă, dădu foc în mai multe locuri, astfel încât combustia să fie mai rapidă.

— Tăticule... Vreau păpuşa cea mare.

— Ce spui?

— Păpuşa mare, acolo.

Fetiţa întinse mâna spre o formă umană; un braţ ieşea dintre gunoaie. Era ascuns de fum.

— O vreau, tăticule.

Intrigat, omul intră în pubelă, cu riscul de a-şi arde tălpile.

— Un braţ... Braţul unui băiat! îndepărtă cu multă precauţie corpul inert. Avea sânge închegat pe ceafă.

*

Ramses nu-şi revăzu tatăl pe drumul de întoarcere. Nu lipsea nici un amănunt din jurnalul său de bord, iar textul urma să fie inclus în analele regale care relatau faptele importante din cel de-al şaselea an al domniei lui Seti. Prinţul, lăsând de-o parte îndeletnicirea şi materialul ce servea unui scrib, se alătură echipajului şi participă la toate manevrele; învăţase să facă noduri, să înalţe velele şi chiar să se folosească de cârmă. Şi, mai ales, se familiarizase cu vântul; nu se spunea oare că misteriosul zeu Amon, a cărui formă n-o cunoştea nici o fiinţă, îşi făcea cunoscută prezenţa umflând pânzele corăbiilor pe care le ducea cu bine la destinaţie? Astfel se manifesta invizibilul, chiar dacă rămânea mai departe invizibil.

Căpitanul vasului intră şi el în joc, de vreme ce fiul regelui îşi uitase rangul şi refuza orice privilegii; aşa că îl supuse la nenumărate corvezi care alcătuiau viaţa unui marinar. Ramses nu făcea mofturi, spăla puntea sau se instala pe banca vâslaşilor plin de sârg. Drumul spre nord implica o bună cunoaştere a curenţilor şi un echipaj curajos. Să simţi corabia alunecând pe apă, să fii în armonie cu ea, pentru a-i ajusta mai bine viteza, însemna să trăieşti o plăcere intensă.

Întoarcerea dintr-o expediţie era o ocazie de mare sărbătoare. O mare mulţime se înghesuia pe cheiul portului principal din Memphis, care purta numele evocator de „drum bun”. De îndată ce puseră din nou piciorul pe pământul Egiptului, marinarii primiră coliere de flori şi cupe cu bere proaspătă; se cânta şi se dansa în onoarea lor, se sărbătorea curajul de care dăduseră dovadă, dar şi bunătatea fluviului care-i ghidase.

Două mâini graţioase puseră în jurul gâtului lui Ramses un colier de albăstrele.

— Ajunge recompensa asta pentru un prinţ? întrebă frumoasa Iset cu un început de revoltă.

Ramses nu dădu înapoi.

— Cred că eşti furioasă.

O prinse în braţe, în timp ce ea, făcând pe supărata, încercă să-i reziste.

— Faptul de a te revedea crezi că-ţi şterge grosolănia?

— De ce nu, de vreme ce nu sunt vinovat?

— Chiar şi în cazul unei plecări precipitate, ai fi putut să mă anunţi.

— Să execuţi ordinul Faraonului nu suferă nici un fel de amânare.

— Vrei să spui că...

— Tatăl meu m-a luat cu el la Gebel Silsileh, şi asta n-a fost o pedeapsă.

Frumoasa Iset deveni calmă.

— Zile lungi de călătorie în compania lui... Ai beneficiat de tot felul de confidenţe...

— Greşeşti, am slujit ca scrib, pietrar şi matelot.

— Ce motiv a avut să te constrângă să călătoreşti?

— Numai el ştie.

— M-am întâlnit cu fratele tău şi m-a anunţat de căderea ta în dizgraţie; după el, urma să te instalezi în sud şi să ocupi un post mediocru.

— În ochii fratelui meu totul e mediocru, mai puţin el însuşi.

— Dar te-ai întors în Memphis şi eu sunt a ta.

— Eşti frumoasă şi inteligentă: două calităţi indispensabile pentru o mare soţie regală.

— Şenar n-a renunţat la ideea de a se căsători cu mine.

— De ce eziţi? Nu e înţelept să refuzi un destin grandios.

— Eu nu sunt înţeleaptă, ci îndrăgostită de tine.

— Viitorul...

— Doar prezentul mă interesează. Părinţii mei sunt plecaţi din oraş şi vila e goală... N-ar fi mai confortabil decât în cabana de stuf?

*

Dragoste să fi fost, această plăcere nebună pe care o împărtăşea cu frumoasa Iset? Ramses îşi punea întrebarea asta în van. Îi ajungea să trăiască o pasiune carnală, să savureze momentele de extaz când trupurile lor se potriveau atât de bine încât alcătuiau o singură fiinţă, ca prinse într-un vârtej. Prin mângâierile ei, ştia să-i trezească dorinţa, fără să ajungă s-o epuizeze. Cât îi era de greu să se despartă de ea, goală şi privindu-l cu ochi languroşi, cu braţele întinse pentru a-l reţine!

Pentru prima dată, frumoasa Iset vorbise de căsătorie. Prinţul, nesupus, nu arăta nici un fel de entuziasm; pe cât de mult îi plăcea compania ei, pe atât de mult îl irita ideea de a forma un cuplu. Desigur, în ciuda vârstei lor fragede, erau deja un bărbat şi o femeie şi nimeni nu s-ar fi opus căsătoriei lor. Însă Ramses nu se simţea pregătit pentru a se lansa într-o asemenea aventură. Iset nu-i reproşa nimic, dar îşi puse în minte să-l convingă; cu cât îl cunoştea mai bine, cu atât credea mai mult în el. Oricare ar fi fost raţiunea care îi dicta comportamentul, îşi va asculta instinctul. O fiinţă care dăruia atâta iubire era o comoară de neînlocuit, mai preţioasă decât orice altă bogăţie.

*

Ramses se duse în centrul oraşului, în cartierul rezidenţial; probabil că Ameni îi aştepta cu nerăbdare întoarcerea. Oare îşi continuase ancheta şi obţinuse ceva rezultate?

Un poliţist înarmat păzea intrarea în apartamentele prinţului.

— Ce se-ntâmplă?

— Eşti prinţul Ramses?

— Chiar eu.

— Secretarul a fost victima unei agresiuni; de aceea, mi s-a ordonat să-l păzesc.

Ramses alergă până în camera prietenului său.

— Ameni era întins pe pat, cu capul bandajat; la căpătâiul lui stătea o infirmieră.

— Linişte, ceru ea; doarme.

Îl scoase pe prinţ afară din încăpere.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— A fost găsit într-o grămadă de gunoi, în cartierul de nord; părea mort.

— O să supravieţuiască?

Medicul e optimist.

— A vorbit?

— Câteva cuvinte de neînţeles. Medicamentele îi iau durerea, dar îl cufundă într-un somn profund.

*

Ramses se întreţinea cu adjunctul şefului poliţiei, aflat în inspecţie în partea de sud a Memphisului. Dezolat, funcţionarul nu-i oferi nici o informaţie; nimeni din cartierul incriminat nu-l văzuse pe agresor. În ciuda interogatoriilor amănunţite, nici un indiciu important nu ieşise la iveală. În aceeaşi situaţie se găsea şi afacerea în care fusese implicat conducătorul carului; nu era nici o îndoială că dispăruse şi, probabil, plecase din Egipt.

La întoarcere, prinţul asistă la trezirea lui Ameni; văzându-l pe Ramses, privirea rănitului se lumină.

— Te-ai întors... Ştiam eu!

Vocea îi era şovăitoare, dar clară.

— Cum te simţi?

— Am reuşit, Ramses, am reuşit!

— Dacă o să continui să-ţi asumi asemenea riscuri, o să sfârşeşti prin a-ţi rupe oasele.

— Sunt solide, ţi-ai dat seama.

— Cine te-a lovit?

— Paznicul unui atelier unde e depozitată cerneala de contrabandă.

— Deci, chiar ai reuşit.

Mândria animă chipul lui Ameni.

— Indică-mi locul, îi ceru Ramses.

— E periculos... Nu te duce fără poliţie.

— Nu te agita şi odihneşte-te; cu cât mai repede te pui pe picioare, cu atât o să mă poţi ajuta mai mult.

*

Mulţumită indicaţiilor lui Ameni, Ramses găsi fără probleme atelierul incriminat; deşi soarele se ridicase pe cer de trei ore, poarta era închisă. Intrigat, prinţul dădu târcoale prin cartier, dar nu observă nici o mişcare suspectă. Depozitul părea abandonat.

Temându-se de vreo posibilă capcană, Ramses aşteptă până spre seară. În ciuda numeroaselor alei şi străduţe, nimeni nu intră în clădire.

Interogă un om care ducea apă meşteşugarilor.

— Cunoşti atelierul acesta?

— Aici se fabrică cerneală.

— De ce e închis?
— Poarta e închisă de o săptămână, e ciudat.
— Ce s-a întâmplat cu proprietarii?
— Nu ştiu.
— Cine sunt?
— Nu se vedeau decât lucrătorii, nu şi patronul.
— Cui livrau produsele?
— Nu e treaba mea.
Omul cu apa plecă.
Ramses adoptă aceeaşi strategie ca şi Ameni; se urcă pe scară până pe acoperişul hambarului şi pătrunse în clădire.
Inspecţia sa fu scurtă; depozitul era gol.

*

Alături de alţi scribi regali, Ramses era convocat la templul lui Ptah, zeul care crease lumea prin cuvânt; toţi compărură în faţa marelui preot şi făcură un raport succint despre activităţile lor recente. Maestrul meşteşugarilor le reaminti că erau datori să finiseze cuvântul ca pe un material şi să-şi modeleze discursul după indicaţiile înţelepţilor.
La terminarea ceremoniei, Sary îşi felicită fostul elev.
— Sunt mândru că am fost educatorul tău; în ciuda bârfitorilor, se pare că te afli pe drumul cunoaşterii. Nu înceta să înveţi şi vei deveni un om apreciat.
— E mai important decât să atingi adevărul fiinţei?
Sary nu-şi ascunse mirarea.
— Iată că la vremea când te-ai cuminţit şi tu în sfârşit, aud tot felul de zvonuri în legătură cu tine.
— Şi care sunt acelea?
— Se spune că eşti în căutarea unui căruţaş care a dispărut şi că secretarul tău particular a fost grav rănit.
— Nu sunt doar vorbe în vânt.
— Lasă autorităţile să acţioneze şi uită toate întâmplările astea, poliţia e mult mai competentă decât tine. Crede-mă, o să-i găsească pe vinovaţi, iar tu ai atâtea altele de făcut. Cel mai important e să-ţi respecţi rangul.

*

Ramses aprecia la justa valoare faptul de a lua prânzul singur cu mama lui, care era un privilegiu rar. Extrem de ocupată de conducerea Statului, la care participa într-un mod activ, prin ritualuri cotidiene sau potrivite anotimpului, fără a mai vorbi de nenumăratele însărcinări de la curte, marea soţie regală nu mai dispunea decât de foarte puţin timp pentru ea însăşi sau pentru cei apropiaţi.

Farfuriile de alabastru fuseseră aranjate pe măsuţe joase, sub un chioşc cu mici coloane din lemn ce dădea o umbră liniştitoare. Ieşind de la un consiliu consacrat numirii principalelor cântăreţe ale zeului Amon, responsabile cu partitura muzicală a ritualurilor, Tuya era îmbrăcată cu o robă din pânză de in plisată şi purta un mare colier de aur. Ramses avea o afecţiune fără margini pentru ea, amestecată cu o admiraţie crescândă. Nici o femeie nu se putea compara cu ea; în ciuda originii modeste, se născuse regină. Numai ea singură putea stârni iubirea lui Seti şi putea guverna alături de el.

Meniul era alcătuit din lăptuci, castraveţi, antricot de vită, brânză de capră, o prăjitură rotundă cu miere, plăcinte cu alac şi vin îndoit cu apă. Regina se bucura de momentele prânzului, la care nu invita nici inoportuni, nici diverşi milogi; liniştea din grădina personală, dispusă în jurul unui bazin, o hrănea la fel de bine ca şi alimentele alese cu grijă de bucătar.

— Cum s-a desfăşurat călătoria la Gebel Silsileh?

— Am trăit din plin existenţa pietrarilor şi a marinarilor.

— Şi nu te-a reţinut nimic acolo.

— Tata s-a opus.

— E un stăpân exigent care-ţi va cere mai mult decât poţi da.

— Ştii cumva ce a hotărât în legătură cu mine?

— Nu ţi-e deloc foame astăzi.

— E neapărată nevoie să nu ştiu nimic?

— Te temi de Faraon sau ai încredere în el?

— Teama nu are ce căuta în inima mea.

— Implică-te cu toată fiinţa în lupta ce ţi-a fost propusă, nu te uita în urmă, nu ţine cont de regrete şi remuşcări, nu fi nici invidios şi nici gelos. Şi bucură-te de fiecare secundă petrecută cu tatăl tău ca de o ofrandă cerească. Ce importanţă mai are restul?

Prinţul gustă din antricotul de vită, fript atât cât trebuie şi condimentat cu usturoi şi alte ierburi fine. O mare pasăre ibis trecu pe cerul de un albastru perfect.

— Am nevoie de ajutorul tău, poliţia îşi bate joc de mine.

— E o acuzaţie gravă, fiule.

— Eu cred că e fondată.

— Ai dovezi?

— Nici una şi de aceea mă adresez ţie.

— Dar eu nu sunt deasupra legii.

— Dacă ordoni o anchetă adevărată, se va face. Nimeni nu-l caută pe cel care l-a plătit pe agresorul meu, nimeni nu vrea să-l identifice pe cel care fabrică cerneală de proastă calitate şi o vinde scribilor ca pe un produs de prima mână. Pentru că a descoperit atelierul, prietenul meu Ameni era cât pe-aci să moară; însă criminalul a golit depozitul şi nici un locuitor din cartier nu îndrăzneşte să depună mărturie împotriva lui. Deci, e vorba de cineva important, atât de important încât terorizează

lumea.

— La cine te gândeşti?

Ramses tăcu.

— O să intervin, promise Tuya.

Capitolul 15

Corabia Faraonului se îndrepta spre nord. Plecând din Memphis, urmase cursul principal al Nilului, înainte de a trece pe unul din braţele sale, care pătrundea profund în inima Deltei.

Ramses era uimit.

Nici urmă de deşert aici; în acest peisaj, care îi aparţinea lui Horus, în vreme ce Seth[5] stăpânea valea unde fluviul îşi croia drum printre două maluri ce luptau împotriva aridităţii, apa era atotstăpânitoare. Partea sălbatică a Deltei semăna cu o imensă mlaştină populată de mii de păsări, de păduri de papirus şi de peşti. Nici un oraş, nici măcar un sătuleţ, ci doar câteva colibe de pescari pe movilele de pământ mai ridicate. Lumina nu era imobilă, ca în vale; vântul dinspre mare făcea stuful să unduiască.

Flamingo negri, raţe, bâtlani şi pelicani îşi împărţeau acest imens domeniu în care se pierdeau canalele întortocheate; într-un loc, un enot devora ouăle dintr-un cuib de pescăruş verde, în altul, un şarpe se strecura printr-un hăţiş în jurul căruia zburau fluturi multicolori. Omul nu cucerise încă acest teritoriu.

Corabia înainta din ce în ce mai lent, sub conducerea prudentă a unui căpitan obişnuit cu capriciile acestui labirint; la bord se aflau douăzeci de marinari experimentaţi şi stăpânul ţării, în picioare, la proră. Fiul lui îl observa fără să fie văzut, fascinat de prestanţa sa; Seti încarna Egiptul, el era Egiptul însuşi, moştenitorul unei descendenţe milenare, conştientă de măreţia divină şi de nimicnicia umană. În ochii poporului, Faraonul reprezenta un personaj misterios, a cărui patrie adevărată era cerul înstelat; prezenţa lui pe pământ menţinea legătura cu lumea de dincolo, privirea lui deschidea porţile acestei lumi pentru poporul său. Fără el, barbaria ar fi invadat repede cele două ţărmuri; cu el, viitorul era promisiunea eternităţii.

Chiar dacă nu-i cunoştea scopul, Ramses scria totuşi, relatând expediţia. Nici tatăl lui şi nici echipajul nu acceptaseră să vorbească despre asta. Prinţul simţea o neliniştе difuză, ca şi cum nişte pericole ascunse ar fi pândit corabia. Dintr-o dată, un monstru ar fi putut să iasă la iveală şi să devoreze ambarcaţiunea.

Ca şi în cazul primei călătorii, Seti nu-i lăsase timp să-i prevină pe frumoasa Iset şi pe Ameni. Ramses îşi imagina furia celei dintâi şi neliniştea celui de-al doilea; dar nici un fel de motiv, fie el iubirea sau prietenia, nu-l putea împiedica să-şi urmeze tatăl acolo unde acesta

dorea să-l ducă.

Un canal deveni mai liber; înaintarea era mai uşoară şi, în cele din urmă, corabia acostă în dreptul unui ostrov ierbos, pe care era construit un ciudat turn de lemn. Regele coborî pe o scară de frânghie; Ramses îl imită. Faraonul şi fiul său urcară în vârful turnului, mascat de un cleionaj. De acolo, de sus, nu se vedea decât cerul.

Seti era atât de concentrat, încât Ramses nu îndrăzni să-i pună nici o întrebare.

Deodată, privirea Faraonului prinse viaţă.

— Priveşte, Ramses, uită-te bine!

Atât de sus în albastrul cerului, încât părea să atingă soarele, un stol de păsări migratoare, dispus în V, se îndrepta spre sud.

— Vin de dincolo de orice lume cunoscută, dezvălui Seti, dintr-o imensitate unde zeii creează viaţa în fiecare moment. Atâta vreme cât locuiesc în oceanul de energie, au forma unor păsări cu cap de om şi se hrănesc cu lumină; când trec graniţele pământeşti, iau înfăţişarea unei rândunele sau a altei păsări migratoare. Nu uita să le contempli, căci sunt strămoşii noştri înviaţi, care stăruie în apropierea soarelui pentru ca focul lui să nu ne distrugă; ei sunt cei care inspiră gândirea unui faraon, trasându-i un drum pe care ochii umani nu-l pot vedea.

La căderea nopţii, o dată cu licărirea stelelor, Seti îl învăţă pe fiul său alcătuirea cerului. Îi dezvălui numele constelaţiilor, mişcarea neobosită a planetelor, soarelui şi lunii, precum şi semnificaţia decanelor. Oare nu trebuia ca Faraonul să-şi extindă puterea până la limitele cosmosului, astfel încât braţul lui să nu fie respins de nici un tărâm?

Ramses asculta cu urechile ciulite şi sufletul deschis; se umplu cu această hrană atât de dorită, fără să risipească nici o fărâmă. Zorile se iviră prea devreme.

*

Datorită vegetaţiei abundente, corabia regală nu putea înainta. Seti, Ramses şi patru marinari, înarmaţi cu lănci, arcuri şi beţe se urcară într-o barcă uşoară din papirus; Faraonul indica el însuşi direcţia vâslaşilor.

Ramses se simţea transportat într-o altă lume, fără nici o legătură cu valea. Nici urmă de activitate umană; înalţi de opt metri, papiruşii acopereau câteodată soarele. Dacă n-ar fi avut pielea unsă cu un strat gros de alifie grasă, prinţul ar fi fost devorat de miile de insecte a căror agitaţie provoca un vacarm asurzitor.

După ce traversă o pădure acvatică, luntrea pluti pe un fel de lac în mijlocul căruia se ridicau două ostroave.

— Aşezările sfinte Pe şi Dep, dezvălui Faraonul.

— Aşezări? întrebă Ramses uimit.

— Sunt destinate sufletelor celor drepţi; citadela lor reprezintă

întreaga natură. Atunci când viaţa s-a ivit din oceanul originar, ea s-a manifestat sub forma unei ridicături de pământ care iese din ape; iată cele două dâmburi sacre care, unite în spiritul tău, formează patria unică, acolo unde zeilor le place să locuiască.

Alături de tatăl său, Ramses păşi pe solul „aşezărilor sacre” şi se reculese în faţa unui modest sanctuar, o simplă colibă de stuf având plantat la intrare un par cu vârful tăiat în spirală.

— Iată simbolul misiunii, preciză regele; fiecare trebuie s-o găsească pe cea care îi aparţine şi s-o îndeplinească, înainte de a se preocupa de el însuşi. Misiunea Faraonului este de a fi primul slujitor al zeilor; dacă se va gândi să se slujească pe sine, nu va fi altceva decât un tiran.

*

În jurul lor, numeroase forţe neliniştitoare; era imposibil să te simţi în siguranţă în acest haos în care trebuia mereu să fii cu ochii în patru. Numai Seti părea inaccesibil oricărei forme de emoţie, ca şi cum natura indescifrabilă s-ar fi supus voinţei sale. Dacă nu i-ar fi citit în privire o certitudine calmă, Ramses ar fi fost sigur că se vor rătăci în mijlocul papiruşilor uriaşi.

Curând, orizontul redeveni vizibil; luntrea luneca pe o apă verzuie ce scălda malul locuit de pescari. Goi, hirsuţi, aceştia locuiau în colibe rudimentare, utilizau năvodul, undiţa sau vintirul, apoi despicau peştii cu nişte cuţite lungi, îi curăţau şi îi lăsau să se usuce la soare. Doi dintre ei duceau un biban de Nil atât de mare încât îndoise creanga de care fusese agăţat.

Surprinşi de vizita neaşteptată, pescarii păreau înfricoşaţi şi ostili; strângându-se unul lângă altul, scoaseră cuţitele.

Ramses înaintă; privirile agresive se concentrară asupra lui.

— Înclinaţi-vă în faţa Faraonului.

Degetele slăbiră strânsoarea şi armele căzură pe solul spongios. Apoi, supuşii lui Seti se prosternară în faţa suveranului şi îl invitară la masă.

Pescarii glumeau cu soldaţii, aceştia din urmă oferindu-le două ulcioare cu bere. În timp ce somnul le dădea târcoale, Seti se adresă fiului său, la lumina torţelor a căror flacără alunga insectele şi animalele sălbatice.

— Iată-i pe cei mai sărmani oameni, dar ei îşi îndeplinesc misiunea şi aşteaptă ajutorul tău. Faraonul este cel care se îngrijeşte de cel slab, protejează o văduvă, hrăneşte un orfan, răspunde nevoilor oricui se află la ananghie, el este păstorul viteaz care veghează zi şi noapte, pavăza poporului său. Este cel pe care Dumnezeu l-a ales să îndeplinească funcţia supremă şi despre care se spune: „Nimeni n-a flămânzit în vremea lui”. Nu există sarcină mai nobilă decât aceea de a deveni un

„ka” al Egiptului, fiule, hrana întregii ţări.

*

Ramses locui mai multe săptămâni alături de pescari şi de culegătorii de papirus. Învăţă să deosebească numeroasele soiuri de peşti comestibili şi să confecţioneze bărci uşoare, îşi dezvoltă simţul de vânător, se rătăci şi apoi ieşi din labirintul canalelor şi al mlaştinii, ascultă poveştile voinicilor care scoseseră din apă peşti enormi, după mai multe ore de luptă.

În ciuda existenţei lor aspre, nu-şi doreau deloc o schimbare; viaţa locuitorilor din vale le părea ternă şi lipsită de farmec. Câteva călătorii scurte în acest peisaj prea civilizat le era de-ajuns; după ce gustau dezmierdările femeilor şi se săturau de carne şi de legume, se întorceau în mlaştina Deltei.

Prinţul se împărtăşi din forţa lor; adoptă privirea şi capacitatea lor de a asculta, se întări din contactul cu ei, nu se plânse atunci când oboseala îi sfâşia carnea şi uită, o dată în plus, privilegiile pe care i le acorda rangul. Puterea şi abilităţile lui crescură nemăsurat; se arăta la fel de eficace precum trei pescari experimentaţi la un loc. Însă aceste isprăvi treziră mai curând invidie decât admiraţie şi fiul regelui fu supus în scurt timp unei încercări.

Un vis se destrăma: acela de a deveni altcineva, de a renunţa la forţa misterioasă care-l anima pentru a fi la fel cu semenii lui şi de a trăi o tinereţe asemănătoare cu cea a pietrarilor, a marinarilor sau a pescarilor. Seti îl dusese la marginea ţării, în acele locuri pierdute unde marea, atât de apropiată, începe să absoarbă pământul, cu scopul de a deveni conştient de fiinţa lui adevărată, eliberată de iluziile copilăriei.

Tatăl său îl părăsise. Dar nu-i trasase, în noaptea de dinaintea plecării, drumul spre regalitate? Vorbele lui se adresaseră lui Ramses şi nimănui altcuiva.

Un vis, o clipă de graţie, nimic mai mult. Seti vorbise vântului, apei, imensităţii Deltei, fiul lui îi servise pentru a le pune mai bine în lumină. Trimiţându-l la marginea lumii, îi sfărâmase vanitatea şi fantasmele. Existenţa lui Ramses nu va fi aceea a unui monarh.

Cu toate acestea, se simţea apropiat de Seti, chiar dacă personalitatea lui era copleşitoare şi inaccesibilă; dorea să-i asculte învăţătura, să-i dovedească propriile capacităţi, să treacă dincolo de el însuşi; tatăl său îl descoperise, şi chiar secretele meseriei de rege erau acelea pe care i le dezvăluia puţin câte puţin.

Nu va veni nimeni să-l caute; era vremea să plece.

Ramses îi părăsi pe pescari înainte de ivirea zorilor, când încă dormeau, adunaţi în jurul focului. Echipat cu două vâsle scurte, înainta într-un ritm susţinut spre sud, într-o canoe din lemn de papirus. Observarea stelelor îi permise să meargă în direcţia bună, apoi se bază

pe instinct, înainte de a regăsi un braţ important al fluviului. Vântul din nord îl împingea; neobosite, braţele lui continuau să tragă la rame. Îndreptându-se spre destinaţie, acordându-şi mici pauze şi hrănindu-se cu peşte uscat, Ramses se lăsă în voia curentului, în loc să lupte contra lui. Cormoranii zburau pe deasupra, iar soarele îl scălda cu razele lui. Acolo, la marginea Deltei, se înălţau zidurile albe ale Memphisului.

Capitolul 16

Căldura devenea sufocantă. Oameni şi animale munceau cuprinşi de lentoare în aşteptarea anotimpului ploios, sinonim cu o lungă perioadă de odihnă pentru cei care nu doreau să se angajeze ca muncitori pe şantierele Faraonului. Odată recoltele adunate, pământul părea că e pe punctul de a se stinge de sete; însă culoarea Nilului se schimbase, iar tenta lui maronie anunţa viitoarea creştere a apelor binefăcătoare, de care depindea bogăţia Egiptului.

În marile oraşe, toată lumea căuta umbra; în pieţe, comercianţii se adăposteau în corturi mari, fixate cu ţăruşi, începea perioada cea mai temută dintre toate: ultimele cinci zile ale anului, care nu aparţineau calendarului armonios conţinând douăsprezece luni de câte treizeci de zile. Cele cinci zile din afara ciclului regulat formau domeniul lui Sekhmet, îngrozitoarea zeiţă cu cap de leu, care ar fi masacrat omenirea răzvrătită contra luminii, dacă n-ar fi intervenit Creatorul încă o dată, făcând-o să creadă pe sălbatica fiinţă divină că bea sânge omenesc, în timp ce ea sorbea o bere roşie, făcută pe bază de neghină. În fiecare an, în această perioadă, Sekhmet ordona hoardelor sale de boli şi de miasme să se întindă în întreaga ţară şi se năpustea să cureţe pământul de oamenii răi, laşi şi răzvrătiţi. În temple se cântau, zi şi noapte, litanii destinate s-o domolească pe Sekhmet, şi însuşi Faraonul conducea o liturghie secretă care permitea, o dată în plus, dacă regele era drept, să transforme moartea în viaţă.

În timpul celor cinci zile de temut, activitatea economică era aproape întreruptă; se amânau proiecte şi călătorii, corăbiile acostau în port, holdele rămâneau goale. Câţiva întârziaţi se grăbeau să consolideze digurile care aveau nevoie de ultimele întăriri, temându-se de apariţia vânturilor violente, mărturie a furiei leoaicei răzbunătoare. Fără intervenţia Faraonului, ce ar mai fi rămas din ţara devastată de o revărsare de forţe distructive?

Şefului securităţii palatului din Memphis i-ar fi plăcut şi lui să se ascundă în birou, aşteptând prima zi a anului, când inimile, eliberate de teamă, erau cuprinse de o bucurie debordantă. Dar fusese chemat de regina Tuya şi nu înceta să se întrebe care era motivul acestei convocări. De obicei, nu avea contact direct cu marea soţie regală şi primea ordinele prin şambelanul său; de ce procedura asta neobişnuită?

Marea doamnă îl teroriza, aşa cum se întâmpla şi cu alte notabilităţi; adepta unui caracter exemplar al curţii, nu suporta

mediocritatea. Faptul de a nu-i fi pe plac era o vină fără drept de apel.

Până în momentul acela, şeful securităţii avusese parte de o carieră liniştită, fără laude sau învinuiri, urcând treptele ierarhiei în aşa fel încât nu deranjase pe nimeni. Avea talentul de a trece neobservat, ocupându-şi locul ce i se cuvenea. De când preluase această funcţie, nici un incident nu perturbase liniştea palatului.

Nici unul, mai puţin această convocare.

Nu cumva vreun subordonat care-i vâna postul îl calomniase? Sau un intim al familiei regale voia să-l piardă? Ce greşeală i se reproşa? Întrebările astea îl chinuiau şi îi provocau o migrenă insuportabilă.

Tremurând, deranjat de un tic nervos ce-l făcea să clipească, şeful securităţii fu primit în sala de audienţe unde se găsea regina. Deşi era mult mai înalt decât ea, i se păru imensă.

Se prosternă în faţa ei.

— Maiestate, fie ca zeii să vă ocrotească şi...

— Să lăsăm vorbele goale; aşează-te.

Marea soţie regală îi indică un scaun confortabil; funcţionarul nu îndrăzni să ridice ochii spre ea. Cum putea o femeie atât de minionă să posede o asemenea autoritate?

— Cred că ştii că un rândaş a încercat să-l suprime pe Ramses.

— Da, maiestate.

— Şi mai cred că ştii că e căutat un căruţaş care l-a însoţit pe Ramses la vânătoare şi care ar putea fi instigatorul crimei.

— Da, majestate.

— Fără îndoială că eşti informat asupra desfăşurării anchetei.

— Există riscul de a fi lungă şi dificilă.

— „Riscul”... Surprinzătoare expresie! Te temi să descoperi adevărul?

Şeful securităţii se ridică de parcă ar fi fost înţepat de o viespe.

— Sigur că nu! Eu...

— Aşează-te şi ascultă-mă cu atenţie. Am senzaţia că se doreşte muşamalizarea acestei afaceri şi reducerea ei la un simplu caz de legitimă apărare; Ramses a supravieţuit, agresorul lui e mort, iar cel care l-a angajat a dispărut. De ce să mai cercetăm? În ciuda insistenţelor fiului meu, nici un element nou. Să fim oare reduşi la nivelul unui principat barbar, în care noţiunea de justiţie nu are nici un sens?

— Maiestate! Cunoaşteţi devotamentul poliţiei, ştiţi...

— Constat doar ineficienţa ei şi sper că nu e decât temporară; dacă e cineva care împiedică ancheta, o să-l descopăr. Mai exact, dumneata o să-l identifici.

— Eu? Dar...

— Poziţia dumitale este cea mai potrivită pentru a conduce investigaţii rapide şi discrete. Găseşte-l pe căruţaşul care l-a atras în capcană pe Ramses şi adu-l în faţa unui tribunal.

— Maiestate, eu...

— Ai obiecţii?

Copleşit, şeful poliţiei se simţi străpuns de una din săgeţile lui Sekhmet. Cum o să reuşească el să satisfacă cererea reginei fără să nemulţumească pe cine ştie cine? Dacă adevăratul responsabil de săvârşirea agresiunii era un personaj cu o poziţie înaltă, s-ar fi putut dovedi mult mai feroce decât Tuya... Dar regina nu putea suporta un eşec.

— Nu, sigur că nu... Dar nu va fi uşor.

— Iată că ai spus singur asta. Nu fac apel la dumneata pentru o treabă de rutină. Mai mult, îţi încredinţez şi o altă misiune, mult mai uşoară.

Tuya îi vorbi de cerneala frauduloasă şi de atelierul unde era fabricată; datorită indicaţiilor furnizate de Ramses, îi preciză amplasamentul şi îi ceru numele proprietarului.

— Cele două afaceri au legătură între ele, majestate?

— Puţin probabil, dar cine ştie? Sârguinţa dumitale ne va lumina.

— Să nu vă îndoiţi de asta.

— Nu pot decât să mă bucur; deocamdată, la vânătoare!

Regina se retrase.

Abătut, cu durere de cap, şeful poliţiei se întrebă dacă singura soluţie nu era magia.

*

Şenar exulta.

În jurul fiului mai mare al Faraonului, într-una din sălile de recepţie a palatului, zeci de negustori adunaţi din lumea întreagă, ciprioţi, fenicieni, egeeni, sirieni, libieni, africani, orientali cu pielea galbenă, bărbaţi cu chipul foarte palid, veniţi din ceţurile nordului, răspunseseră chemării lui. Strălucirea internaţională a Egiptului lui Seti era atât de mare încât o invitaţie la curte reprezenta o onoare; nu lipseau nici reprezentanţii statului hitit, din ce în ce mai ostil faţă de politica dusă de Faraon.

Pentru Şenar, comerţul internaţional era viitorul umanităţii. În porturile Feniciei, la Byblos, la Ugarit, acostau deja corăbii venite din Creta, din Africa sau din Orientul îndepărtat; de ce să rămână Egiptul reticent la expansiunea unui asemenea trafic, sub pretextul că trebuia să-şi păstreze identitatea şi tradiţiile? Şenar îşi admira tatăl, însă îi reproşa că nu e un om al progresului. În locul lui, el ar fi asanat cea mai mare parte a Deltei şi ar fi creat numeroase porturi comerciale pe coasta mediteraneeană. Precum strămoşii săi, Seti era obsedat de securitatea celor Două Tărâmuri; în loc să dezvolte sistemul defensiv şi să pregătească armata de război, n-ar fi fost mai bine să facă schimburi

comerciale cu hitiţii şi, dacă era nevoie, să restabilească pacea cu cei mai belicoşi, îmbogăţindu-i?

Când va urca pe tron, Şenar va aboli violenţa. El detesta armata, generalii şi soldaţii, spiritul mărginit al militarilor căliţi, dominarea cu ajutorul forţei brutale; nu în felul acesta trebuia exersată puterea cu şanse de durată. Într-o zi sau alta, poporul învins devenea învingător, revoltându-se împotriva ocupantului. În schimb, înlănţuirea într-o reţea de legi economice, pe care doar o castă restrânsă o putea înţelege şi manipula, elimina repede orice tentativă de rezistenţă.

Şenar îi era recunoscător destinului că-i oferise poziţia de fiu mai mare al regelui şi de succesor desemnat al tronului. Cu siguranţă că nu Ramses, agitat şi incompetent, îl va împiedica să-şi realizeze visele grandioase. O reţea comercială la scara lumii civilizate, al cărei stăpân absolut să fie chiar el, alianţe hotărâte pe baza intereselor sale, o singură naţiune din care să dispară particularităţile şi tradiţiile... Putea exista un plan mai exaltant?

Ce mai conta Egiptul... Îi va servi doar ca bază de plecare sigură, însă curând va deveni prea limitat. Sudul, cu tradiţiile lui, n-avea nici un viitor. Din momentul în care Şenar va reuşi, se va constitui într-un ţinut confortabil, de unde îşi va putea controla imperiul.

De obicei, negustorii străini nu erau primiţi la curte; întâmpinându-i, succesorul lui Seti voia să scoată în evidenţă interesul faţă de ei. În felul acesta, pregătea un viitor pe care îl dorea apropiat. Să-l convingă pe Seti să-şi schimbe atitudinea nu era deloc uşor; dar un suveran, oricât l-ar fi respectat pe zeul Maat, nu trebuia să se supună imperativelor momentului? Şenar se hotărî să folosească argumentele potrivite.

Recepţia a fost un adevărat succes. Negustorii străini îi promiseră cele mai frumoase vase făcute de meşteşugarii lor; îşi va îmbogăţi colecţia renumită în tot Orientul apropiat şi până în Creta. Ce sacrificii n-ar fi făcut pentru a obţine un obiect perfect, cu linii delicate şi în culori minunate? Plăcerea de a avea era dublată de cea de a privi; doar faţă de comorile lui, Şenar se umplea de o bucurie pe care nu i-o putea lua nimeni.

Unul din informatori se apropie de el după ce terminase o conversaţie cordială cu un neguţător asiatic.

— O problemă, murmură informatorul.

— De ce natură?

— Mama voastră nu e mulţumită de rezultatele anchetei oficiale.

Şenar se strâmbă.

— O simplă indispoziţie?

— Mai mult decât atât.

— Vrea chiar ea să conducă ancheta?

— L-a desemnat pe şeful securităţii.

— Un incapabil.

— Strâns cu uşa, ar putea deveni supărător.

— Să-l lăsăm să se agite.

— Şi dacă obţine rezultate?

— Puţin probabil.

— N-ar fi mai bine să-l punem în gardă?

— Mă tem de o reacţie imprevizibilă; imbecilii nu sunt prea raţionali. Oricum, n-o să descopere nici o pistă serioasă.

— Care sunt ordinele voastre?

— Să cercetezi şi să mă ţii la curent.

Informatorul dispăru, iar Şenar se întoarse la oaspeţii săi. În ciuda iritării, făcu faţă întâlnirii.

Capitolul 17

Poliţia fluvială supraveghea în permanenţă accesul în portul de miazănoapte al Memphisului; plecările şi sosirile corăbiilor erau reglementate astfel încât să fie evitat orice accident. Fiecare vas era identificat şi, în caz de aglomeraţie, trebuia să aştepte înainte de a se opri la locul lui.

Funcţionarul însărcinat cu supravegherea canalului principal privea distrat în jur; în orele prânzului, traficul se rărea. De la înălţimea turnului alb, copleşit de un soare arzător, poliţistul contempla, nu fără mândrie, Nilul, canalele şi câmpia înverzită, a cărei lărgime anunţa începutul Deltei. În mai puţin de o oră, când soarele va începe să coboare de la zenit, se va întoarce acasă, în periferia din sudul oraşului şi se va bucura de o siestă reparatorie şi apoi de compania copiilor săi.

Foamea îi chinuia stomacul; aşa că începu să mestece o bucată de plăcintă cu salată culeasă chiar în dimineaţa aceea. Munca era mai obositoare decât părea; nu era nevoie de o mare capacitate de concentrare?

Deodată, un spectacol straniu.

La început crezu că e vorba de un miraj provocat de jocul luminii de vară pe suprafaţa albastră a fluviului; după aceea, îşi fixă privirea asupra incredibilei ambarcaţiuni care se strecura printre două şlepuri încărcate cu amfore şi saci de grâne.

Era chiar o canoe din lemn de papirus... La bordul ei, un tânăr atletic mânuind vâsla într-un ritm infernal!

În mod obişnuit, o asemenea barcă nu se ivea niciodată din labirintul acvatic al Deltei... Şi, mai cu seamă, nu era înscrisă în lista ambarcaţiunilor autorizate să circule în ziua aceea! Cu ajutorul unei oglinzi, poliţistul trimise un semnal vizibil grupului de intervenţie urgentă. Trei bărci rapide, dotate cu vâslaşi bine antrenaţi, se năpustiră asupra intrusului şi-l obligară să oprească. Prinţul Ramses debarcă între doi poliţişti.

*

Frumoasa Iset dădu frâu liber furiei.

— De ce refuză Ramses să mă primească?

— Nu ştiu, răspunse Ameni, pe care încă îl mai durea capul.

— E bolnav?

— Sper că nu.

— Ţi-a vorbit de mine?

— Nu.

— Ar trebui să fii mai vorbăreţ, Ameni!

— Nu acesta e rolul unui secretar particular.

— O să revin mâine.

— Cum ţi-e voia.

— Încearcă să fii mai conciliant; dacă mă duci la el, o să fii recompensat.

— Îmi ajunge salariul.

Tânăra femeie ridică din umeri şi se retrase.

Ameni era perplex; de la întoarcerea din Deltă, Ramses se închisese în camera lui şi nu scosese un cuvânt. Ciugulea din mâncarea adusă de prietenul lui, recitea maximele înţeleptului Ptah-hotep sau stătea pe terasă şi contempla oraşul şi, în depărtare, piramidele din Gizeh şi Saqqara.

Fără să reuşească să-i trezească interesul, Ameni îl informă totuşi despre rezultatele cercetărilor. Din sinteza documentelor, reieşea clar că atelierul suspect aparţinea unui personaj important care angajase mai mulţi meşteşugari, însă Ameni se lovea de un zid al tăcerii de netrecut.

Nebun de fericire, Străjerul sărbătorea în felul lui revenirea stăpânului şi nu-l mai părăsea deloc, de teamă să nu-l piardă din nou; avid de mângâieri sau dornic să se culce la picioarele prinţului, câinele galben-auriu, cu urechile atârnând şi cu coada în spirală, îşi juca fără răgaz rolul de paznic. Numai el avea parte de confidenţele lui Ramses.

În ajunul Anului Nou şi al sărbătorii creşterii apelor, frumoasa Iset îşi pierdu răbdarea şi, în ciuda interdicţiei iubitului ei, îl întâlni pe terasa unde medita în compania câinelui. Străjerul îşi dezveli dinţii, mârâi şi îşi ciuli urechile.

— Linişteşte animalul acesta!

Privirea de gheaţă a lui Ramses o împiedică să se apropie.

— Ce se-ntâmplă? Te implor, vorbeşte!

Ramses se întoarse, indiferent.

— N-ai dreptul să mă tratezi aşa... Mi-a fost frică pentru tine, te iubesc, iar tu nu-mi acorzi nici măcar o privire!

— Lasă-mă singur.

Ea îngenunche, rugătoare.

— În sfârşit, un cuvânt!

Străjerul părea mai puţin ostil.

— Ce vrei să fac?

— Priveşte Nilul, Iset.

— Pot să vin lângă tine?

El nu răspunse, iar fata îndrăzni; câinele nu se împotrivi.

— Steaua Sothis va ieşi din tenebre, spuse Ramses; mâine se va ridica la răsărit o dată cu soarele şi va anunţa începutul creşterii apelor.

— Dar nu se-ntâmplă asta în fiecare an?

— Nu înţelegi că anul acesta nu seamănă cu nici un altul?

Gravitatea tonului o impresionă pe frumoasa Iset; nu avu puterea să mintă.

— Nu, nu înţeleg.

— Priveşte Nilul.

Tandră, ea se agăţă de braţul lui.

— Nu fi atât de enigmatic; nu-ţi sunt duşman. Ce ţi s-a întâmplat în Deltă?

— Tatăl meu m-a pus faţă în faţă cu mine însumi.

— Ce vrei să spui?

— N-am dreptul să fug; ar fi inutil să mă ascund.

— Eu cred în tine, Ramses, oricare ar fi destinul tău.

Îi mângâie uşor părul. Îl contemplă, tulburată - acolo, în ţinutul din nord, încercarea trăită îl transformase.

Adolescentul devenise bărbat.

Un bărbat de o frumuseţe fascinantă, un bărbat de care era îndrăgostită nebuneşte.

*

Specialiştii în măsurarea apelor Nilului nu se înşelaseră anunţând ziua în care fluviul urma să ia cu asalt malurile din Memphis.

Imediat, se organiză sărbătoarea; peste tot se anunţa că zeiţa Isis, la capătul unei lungi căutări, îl găsise şi îl înviase pe Osiris. Puţin după revărsatul zorilor, digul care închidea principalul canal ce deservea oraşul se deschise şi un val uriaş se prăvăli impetuos; pentru a creşte fără să distrugă, se aruncară mii de statuete în apă. Ele o reprezentau pe Hapi, puternica fecundatoare a Nilului, simbolizată de un bărbat cu sânii atârnând, cu un hăţiş din papirus pe cap şi ducând platouri încărcate cu merinde. Fiecare familie va conserva într-o ploscă din faianţă apă luată din fluviu, garanţia prosperităţii.

La palat era multă agitaţie; în mai puţin de o oră urma să se organizeze procesiunea care va merge până la Nil, cu Faraonul în frunte, cu scopul de a celebra un ritual al ofrandei. Şi toţi se întrebau care le era locul în ierarhia dezvăluită ochilor celor mulţi.

*

Şenar se învârtea în cerc. Pentru a zecea oară îl întrebă pe şambelan.

— Tatăl meu mi-a confirmat rolul?

— Nu încă.

— E o nebunie! Informează-te în legătură cu ritualistul.

— Regele va da el însuşi ordinul din fruntea procesiunii.

— Toată lumea îl cunoaşte!

— Iertaţi-mă, nu ştiu mai mult.

Nervos, Şenar îşi aranja pliurile lungii sale robe din pânză de in, precum şi colierul din trei şiraguri din pietre de cornalină; ar fi vrut mai mult lux, însă nu trebuia să-l pună în umbră pe tatăl său. Iată că zvonurile se verificau; Seti chiar avea intenţia să modifice anumite dispoziţii ale protocolului, în înţelegere cu regina. Dar de ce nu i se comunica şi lui acest lucru? Din moment ce cuplul regal îl ţinea la distanţă, se profila chiar o cădere în dizgraţie. Şi cine să fie instigatorul, dacă nu ambiţiosul Ramses?

Şenar greşise atunci când îşi subestimase fratele mai mic; şarpele ăsta nu înceta să-l vorbească de rău pe la spate şi credea că dăduse o lovitură decisivă calomniindu-l. Tuya îi ascultase minciunile şi-şi influenţase soţul.

Da, acesta era planul lui Ramses: să ocupe primul loc în spatele cuplului regal în timpul unei ceremonii publice şi să demonstreze că-şi înlăturase fratele mai mare.

Şenar îi ceru o audienţă mamei sale.

*

Două preotese terminau s-o îmbrace pe marea soţie regală, a cărei coafură, o coroană ridicată pe două pene lungi, amintea că ea încarna suflul de viaţă ce fecunda întreaga ţară. Prin prezenţa sa, uscăciunea era învinsă şi fertilitatea revenea.

Senar se înclină în faţa mamei sale.

— De ce atâta indecizie în ceea ce mă priveşte?

— De ce anume te plângi?

— N-ar trebui să-mi secondez tatăl în timpul ritualului de aducere a ofrandelor?

— Decizia îi aparţine.

— Şi nu eşti informată în legătură cu ea?

— Ţi-ai pierdut încrederea în tatăl tău? De obicei, tu eşti primul care lauzi înţelepciunea hotărârilor lui.

Şenar amuţi, regretând demersul. În faţa mamei lui se simţea stingherit; fără agresivitate, însă cu o precizie redutabilă, ea îi străpungea carapacea şi-l atingea în punctul sensibil.

— Continui să fiu de acord cu ele, fii sigură.

— În acest caz, de ce să te mai îngrijorezi? Seti va acţiona în interesul Egiptului. Nu ăsta e esenţialul?

*

Pentru a-şi ocupa mâinile şi mintea, Ramses copia pe un papirus una din maximele înţeleptului Ptah-hotep: „Dacă eşti un ghid având însărcinarea de a da directive unui mare număr de oameni, sfătuia el, caută orice ocazie de a fi eficient, astfel încât modul tău de guvernare să nu aibă greşeală”. Prinţul se lăsă pătruns de acest gând, ca şi cum bătrânul autor, de dincolo de secole, i s-ar fi adresat direct lui.

În mai puţin de o oră, un ritualist îl va căuta şi-i va indica locul în procesiune. Dacă instinctul nu-l înşela, îl va ocupa pe cel rezervat în mod obişnuit lui Şenar. Raţiunea voia ca Seti să nu tulbure ordinea deja stabilită; dar de ce protocolul lăsa să planeze misterul asupra ierarhiei ce urma să fie dezvăluită mulţimii uriaşe masată pe malurile Nilului? Faraonul pregătea o surpriză. Şi aceasta era înlocuirea lui Şenar cu Ramses.

Nici o lege nu-l obliga pe rege să-şi desemneze fiul mai mare drept succesor; nu era nici măcar constrâns să-l numească printre notabilităţi. Mulţi faraoni şi regine aparţinuseră unor familii modeste sau fără să fie legaţi în vreun fel de curte. Însăşi Tuya nu era decât o provincială fără avere.

Ramses revedea în minte episoadele trăite împreună cu tatăl lui; nici unul nu fusese rezultatul hazardului. Prin şocuri, prin treziri brutale de conştiinţă, Seti îl deposedase de iluzii pentru a-i pune în lumină adevărata fire. Tot aşa cum un leu era născut pentru a fi leu, Ramses se simţea făcut pentru a domni.

Contrar a ceea ce crezuse până atunci, nu dispunea de nici un fel de libertate; destinul îi trasa drumul, iar Seti veghea să nu se depărteze de la el.

*

Numeroşi gură-cască se înghesuiau pe marginea drumului care ducea de la palat la fluviu; era una dintre puţinele ocazii de a-i zări pe Faraon, soţia lui, copiii şi principalii demnitari, în acea zi de sărbătoare ce marca naşterea anului nou şi revenirea creşterii apelor.

De la fereastra apartamentelor lui, Şenar se uita la curioşii care, în câteva minute, vor asista la căderea lui în dizgraţie. Seti nici măcar nu-i acordase posibilitatea de a-şi apăra cauza şi de a demonstra că Ramses era incapabil de a deveni rege. Lipsindu-i luciditatea, monarhul insista asupra unei decizii arbitrare şi injuste.

Mulţi curteni nu-l vor admite; era treaba lui Şenar să-i adune şi să formeze o opoziţie a cărei influenţă Seti nu putea s-o neglijeze. Numeroase notabilităţi aveau încredere în Şenar; dacă Ramses făcea vreun pas greşit, fratele lui mai mare l-ar fi învins repede. Şi chiar dacă nu greşea el însuşi, Şenar va plasa capcanele din care nu va avea cum să scape.

Şeful ritualiştilor îl pofti pe fiul mai mare al regelui să-l urmeze.

Procesiunea era pe punctul de a porni.

Ramses îl urma pe ritualist.

Procesiunea se întindea de la palat până la ieşirea din cartierul templelor; prinţul fu condus în faţă, unde se găsea cuplul regal, precedat de deschizătorul de drumuri. Preoţii cu craniile rase, îmbrăcaţi în alb, îl priviră trecând pe fiul mai mic al lui Seti, a cărui prestanţă îi surprinse. Nici unul nu-l mai considera un adolescent îndrăgostit de jocuri şi de distracţii fără sfârşit, menit unei existenţe terne şi facile.

Ramses avansa.

Depăşi câţiva curteni influenţi şi mari doamne purtând veşminte somptuoase; prinţul mezin apărea pentru prima dată în public. Nu, nu visase; tatăl lui, chiar în ziua Anului Nou, avea de gând să facă o asociere între el şi tron.

Dar înaintarea se opri brusc.

Ritualistul îl rugă să-şi ia locul în spatele marelui preot al lui Ptah, mult în urma cuplului regal, mult în urma lui Şenar care, la dreapta tatălui său, se afişa din nou ca succesor desemnat al lui Seti.

Capitolul 18

Timp de două zile, Ramses refuză să mănânce sau să vorbească.

Ameni, conştient de imensa decepţie a prietenului său, ştiu să stea de-o parte şi să tacă; ca o umbră, el veghea asupra prinţului fără să-l deranjeze. Fără îndoială, Ramses ieşise din anonimat şi figura pe viitor printre personalităţile de la curte abilitate să participe la ritualurile Statului, însă locul care-i fusese atribuit îl făcea un simplu figurant. În ochii tuturor, Şenar era moştenitorul coroanei.

Câinele galben-auriu, cu urechile atârnând, percepu tristeţea stăpânului şi nu-i ceru nici plimbări, nici jocuri. Datorită încrederii lui, prinţul ieşi din închisoarea în care intrase de bunăvoie; hrănindu-l pe Străjer, acceptă în sfârşit să ia masa pe care i-o propunea secretarul lui particular.

— Sunt un imbecil şi un vanitos, Ameni. Tata mi-a dat o lecţie bună.

— La ce-ţi foloseşte să te torturezi singur?

— Mă credeam mai puţin prost.

— Puterea e aşa de importantă?

— Puterea, nu, dar a-ţi da seama de adevărata ei natură, da! Şi am fost făcut să cred că adevărata mea natură îmi cerea să domnesc. Tatăl meu m-a îndepărtat de la tron şi eu am fost orb.

— Îţi accepţi destinul?

— Oare mai am vreunul?

Ameni se temea ca prinţul să nu înnebunească. Disperarea lui Ramses era atât de adâncă, încât îl putea antrena într-o aventură smintită în care nu va înceta să se distrugă. Doar timpul mai putea atenua decepţia, însă răbdarea era o virtute pe care prinţul o ignora.

— Sary ne invită la o partidă de pescuit, murmură Ameni; accepţi?

— Cum vrei.

Tânărul scrib îşi reţinu bucuria; dacă Ramses era deschis din nou către plăcerile simple, se va vindeca repede.

*

Fostul educator al lui Ramses şi soţia lui reuniseră elemente strălucite ale tineretului cultivat în scopul de a le iniţia într-o plăcere subtilă, pescuitul cu undiţa în bazinul unde se înmulţeau peştii de crescătorie. Fiecare participant beneficia de un trepied şi de o undiţă din lemn de salcâm; cel mai abil urma să fie proclamat învingător şi să

primească un splendid papirus cu aventurile lui Sinuhe, un roman clasic pe care îl apreciaseră generaţii de învăţaţi.

Ramses îi cedă locul lui Ameni, care aprecia mult această distracţie inedită. Cum să înţeleagă el că nici prietenia şi nici iubirea frumoasei Iset nu puteau stinge focul care-i mistuia sufletul? Trecerea timpului nu făcea decât să aţâţe flacăra nestinsă, hrănită mereu de el însuşi. Orice-ar hotărî destinul, nu va accepta o existenţă mediocră. Doar două fiinţe îl fascinau: tatăl lui, regele, şi mama sa, regina. Voia să se împărtăşească din viziunea lor, nimic altceva nu-l interesa.

Sary puse mâna pe umărul fostului său elev cu afecţiune.

— Te plictiseşte jocul ăsta?

— Petrecerea ta e reuşită.

— Prezenţa ta îi garantează succesul.

— Devii şi tu ironic?

— Nicidecum, nu asta e intenţia mea; poziţia ta e în prezent bine definită. Multor curteni le-ai părut superb în timpul procesiunii.

Jovialul Sary părea sincer; îl conduse pe Ramses într-un chioşc unde se servea bere proaspătă.

— Funcţia de scrib regal e cea mai invidiată dintre toate, declară el cu entuziasm. Câştigi încrederea regelui, ai acces la comori şi grânare, primeşti o bună parte din ofrande, după ce au fost consacrate în templu, eşti bine îmbrăcat, ai în posesie cai şi o barcă, locuieşti într-o vilă frumoasă, percepi venituri de pe urma holdelor tale, iar servitori zeloşi se preocupă de confortul tău. Braţele nu-ţi obosesc, mâinile îţi rămân moi şi albe, spatele tău e solid, nu cari greutăţi mari, nu mânuieşti nici săpăliga, nici cazmaua, scapi de corvezi, iar ordinele tale sunt executate cu promptitudine. Tăbliţa, pana de scris şi sulul de papirus îţi asigură prosperitatea şi fac din tine un om bogat şi respectat. Şi gloria, mă vei întreba? Dar ea îţi revine! Contemporanii scribilor savanţi cad în uitare, în timp ce posteritatea proslăveşte scriitorii.

— Fii scrib, cită Ramses cu o voce neutră, căci o carte e mult mai durabilă decât o stelă sau o piramidă; ea îţi va păstra numele mai bine decât orice altă construcţie. Drept urmaşi, scribii au cărţile lor de înţelepciune; preoţii care le celebrează ritualurile funerare reprezintă înscrisurile lor. Fiii lor sunt tăbliţele pe care scriu, iar piatra acoperită cu hieroglife le este soţie. Cele mai robuste edificii se erodează şi dispar, însă opera scribilor traversează epocile.

— Splendid! exclamă Sary; n-ai pierdut nici o fărâmă din învăţătura pe care ţi-am dat-o.

— Este cea a strămoşilor noştri.

— Desigur, desigur... Dar eu ţi-am transmis-o.

— Mă înclin cu respect.

— Sunt din ce în ce mai mândru de tine! Fii un bun scrib regal şi nu te mai gândi la nimic altceva.

Şi alţi invitaţi se bucurară de atenţia stăpânului casei. Se bârfea, se

bea, se pescuia cu undiţa, se făceau confidenţe ipocrite, iar Ramses se plictisea, străin de această mică lume satisfăcută de mediocritatea şi privilegiile ei.

Sora lui mai mare îl prinse afectuos de braţ.

— Eşti fericit? întrebă Dolenta.

— Nu se vede?

— Ce zici, sunt drăguţă?

Se depărtă şi o privi. Roba era mai curând exotică, cu un exces de culori vii, peruca prea complicată, dar părea mai puţin plictisită decât de obicei.

— Eşti o gazdă perfectă.

— Un compliment din partea ta... Se întâmplă aşa de rar!

— Deci, cu atât mai preţios.

— Prestaţia ta din timpul ritualului ofrandelor aduse Nilului a fost apreciată.

— Am stat nemişcat şi n-am pronunţat nici un cuvânt.

— Exact... O surpriză excelentă! Curtea prevăzuse un alt fel de reacţie.

— Care anume?

În privirea pătrunzătoare a Dolentei se ivi o licărire răutăcioasă.

— Un protest... Poate chiar agresivitate. Dacă nu obţii ce-ţi doreşti, de obicei te arăţi ceva mai virulent; să se fi transformat leul în miel?

Ramses îşi strânse pumnii ca să n-o pălmuiască.

— Ştii tu ce vreau eu, Dolenta?

— Ceea ce posedă fratele tău şi tu n-o să ai niciodată.

— Te înşeli, nu sunt deloc invidios. Caut adevărul meu, nimic altceva.

— A venit vremea vacanţei, iar Memphisul devine sufocant; plecăm la reşedinţa din Deltă. Vino cu noi, sunt atât de rare ocaziile când familia e reunită! Ne înveţi să navigăm, înotăm, pescuim peşti mari.

— Funcţia mea...

— Vino, Ramses; de vreme ce totul e limpede pentru moment, acordă atenţie apropiaţilor tăi şi beneficiază de afecţiunea lor.

Învingătorul concursului de pescuit scoase un strigăt de bucurie; stăpâna casei se simţi obligată să-l felicite, iar soţul ei îi înmână papirusul cu aventurile lui Sinuhe.

Ramses îi făcu un semn lui Ameni.

— Mi s-a rupt undiţa, se plânse tânărul scrib.

— Să mergem.

— Deja?

— Jocul s-a terminat, Ameni.

Şenar, îmbrăcat cu fast, se apropie de Ramses.

— Sunt dezolat că am ajuns aşa de târziu şi nu ţi-am putut admira tehnica.

— Ameni m-a înlocuit.

— O oboseală trecătoare?

— Crezi ce-ţi place.

— Asta e bine, Ramses, pe zi ce trece devii mai conştient de limitele tale. Cu toate astea, aşteptam mulţumiri din partea ta.

— Pentru ce motiv?

— Ai fost admis în acea procesiune magnifică datorită intervenţiei mele; Seti ar fi vrut să te excludă. Se temea, şi pe bună dreptate, de un comportament nepotrivit. Din fericire, te-ai purtat bine: continuă tot aşa şi o să rămânem în relaţii bune.

Şenar se depărtă, urmat de o cohortă de trepăduşi. Sary şi soţia lui făcură o plecăciune, încântaţi de această prezenţă neaşteptată.

*

Ramses îşi mângâia câinele pe cap; pradă extazului, Străjerul închise ochii. Prinţul contempla stelele circumpolare, considerate veşnice; potrivit înţelepţilor, ele alcătuiau, în lumea invizibilă, inima Faraonului înviat, de îndată ce fusese recunoscut drept „vocea legitimă” de către instanţa divină.

Goală, frumoasa Iset se agăţă de gâtul lui.

— Uită puţin de câinele ăsta... O să ajung să fiu geloasă. Faci dragoste cu mine şi pe urmă mă abandonezi!

— Ai adormit, iar eu n-am avut somn.

— Dacă mă săruţi, am să-ţi dezvălui un mic secret.

— Am oroare de şantaj.

— Am reuşit să fiu invitată de sora ta mai mare; în felul ăsta, o să fii mai puţin singur cu scumpa ta familie şi o să îndreptăţim zvonurile despre căsătoria noastră.

Deveni atât de tandră şi calmă, încât prinţul nu-i putu ignora mângâierile; o ridică în braţe, traversă terasa, o depuse pe pat şi se întinse peste ea.

*

Ameni era fericit; Ramses îşi regăsise pofta lui feroce de mâncare.

— Totul e pregătit pentru plecare, anunţă el cu mândrie; eu însumi am verificat bagajele. Vacanţa asta o să ne facă bine.

— O meriţi; dar n-ai de gând să dormi puţin?

— Când încep un lucru, nu mă mai opresc.

— O să leneveşti la sora mea.

— Mă tem că nu; poziţia ta necesită cunoaşterea a numeroase înscrisuri şi...

— Ameni! Nu ştii să te destinzi?

— La aşa stăpân, aşa servitor.

Ramses îl prinse de umeri.

— Tu nu eşti servitor, eşti prietenul meu. Ascultă-mi sfatul: odihneşte-te câteva zile.

— O să încerc, dar...

— Te îngrijorează ceva?

— Cerneala de contrabandă, atelierul acela suspect... Vreau să aflu adevărul.

— Ne este la îndemână?

— Nici Egiptul şi nici noi înşine nu putem tolera o asemenea delapidare.

— Ai tu stofă de om de stat?

— Şi tu gândeşti ca şi mine, sunt sigur de asta.

— Am rugat-o pe mama să ne ajute.

— E... e minunat!

— Deocamdată, nici un rezultat.

— O să reuşim.

— Puţin îmi pasă de cerneală şi de atelier, dar vreau să-i am în faţa mea pe omul care a încercat să te ucidă şi pe cel care a dat ordinul.

Încrâncenarea lui Ramses îl făcu pe secretarul lui particular să se cutremure.

— Memoria mea e fidelă, Ameni.

*

Sary închiriase o corabie elegantă pe care treizeci de persoane se puteau simţi în largul lor. Jubila la ideea de a pluti pe adevărata mare care dăduse naştere inundaţiei şi de a câştiga o reşedinţă confortabilă săpată în vârful unei coline înconjurate de palmieri.

Căldura va părea mai suportabilă, iar zilele se vor scurge leneşe, încântătoare.

Căpitanul era presat să plece; poliţia fluvială îl autorizase să iasă din port. Dacă îşi pierdea rândul, trebuia să mai aştepte încă două sau trei ore.

— Ramses întârzie, se plânse sora lui mai mare.

— Cu toate astea, frumoasa Iset e la bord, replică Sary.

— Ce s-a întâmplat cu bagajele lui?

— Au fost îmbarcate în zori, înainte de lăsarea caniculei.

Dolenta bătu din picior.

— Uite-l pe secretarul lui!

Ameni alerga cu paşi mici; neînvăţat cu acest gen de exerciţiu, trebui să-şi recapete suflul înainte de a vorbi:

— Ramses a dispărut, mărturisi el.

Capitolul 19

În tovărăşia unui câine galben-auriu, cu urechile atârnânde, călătorul ducea în spate o rogojină rulată, legată cu o curea; în mâna stângă ţinea un sac de piele conţinând o bucată de pânză şi nişte sandale, iar în mâna dreaptă avea un băţ. Atunci când se oprea să se odihnească, întindea rogojina la umbra unui copac şi se culca, păzit de fidelul său tovarăş.

Prinţul Ramses făcuse prima parte a călătoriei pe o corabie, iar partea a doua pe jos. Apucând-o pe drumurile înguste ce treceau peste colinele ieşind din apă, traversase numeroase sătuleţe şi se întremase alături de ţărani. Sătul de oraş, descoperea o lume tihnită, etern egală cu sine însăşi, trăind în ritmul anotimpurilor şi al sărbătorilor.

Ramses nu-i prevenise nici pe Ameni, nici pe frumoasa Iset; voia să călătorească singur, ca un simplu egiptean care pleca să-şi viziteze familia sau se ducea pe unul din numeroasele şantiere deschise în perioada creşterii apelor.

Pe drumul dintre două aşezări întâlnise un om care-i transporta pe săraci sau pe cei care nu aveau bărci, nici măcar din cele rudimentare; pe întinderea uriaşă de apă se încrucişau zeci de ambarcaţiuni de mărimi diferite, unele pline de copii care, gesticulând, cădeau în apă şi se lansau în curse de înot frenetice.

Timp de odihnă, timp pentru jocuri şi călătorii... Ramses percepea respiraţia poporului egiptean, bucuria lui intensă şi senină, ancorată în încrederea acordată Faraonului. Ici şi colo, se vorbea despre Seti cu respect şi admiraţie; fiul lui se simţea mândru şi îşi făgăduia să fie demn de el, chiar dacă rămânea un simplu scrib regal, însărcinat să supravegheze preţuirea grânelor sau înregistrarea decretelor.

La intrarea în Fayum, provincie înfloritoare asupra căreia domnea Sobek, zeul crocodil, haremul regal Mer-Ur, „marea iubire”, se întindea pe mai multe hectare cultivate de grădinari de elită. O reţea de canale îmbinate în mod savant deservea vastul domeniu considerat cel mai frumos din Egipt; nobile doamne în vârstă se bucurau de un refugiu liniştit, admirând superbele tinere admise să lucreze în atelierele de ţesut sau în şcolile de poezie, muzică şi dans. Specialişti în smălţuit îşi rafinau tehnica alături de creatoarele de bijuterii. Ca un veritabil stup, haremul fremăta de activităţi neîntrerupte.

Înainte de a se prezenta la poarta de intrare a domeniului, Ramses îşi schimbă hainele, încălţă sandalele şi scutură de praf blana câinelui.

Considerându-l prezentabil, abordă un paznic cu o fizionomie dezagreabilă.

— Am venit să vizitez un prieten.

— Ai o scrisoare de recomandare, tinere?

— N-am nevoie.

Paznicul îşi lungi gâtul.

— De ce?

— Pentru că sunt Ramses, fiul lui Seti.

— Îţi baţi joc de mine! Un fiu de rege se deplasează însoţit de o escortă.

— Câinele îmi ajunge.

— Vezi-ţi de drum, băiete; gluma ta nu mă amuză deloc.

— Îţi ordon să te dai la o parte.

Fermitatea tonului şi intensitatea privirii îl surprinseră pe poliţist. Să-l alunge pe impostor sau să-şi ia nişte precauţii?

— Cum se numeşte prietenul tău?

— Moise.

— Aşteaptă aici.

Străjerul se aşeză la umbra unui copac. Aerul era parfumat, sute de păsări îşi făcuseră cuib în arborii haremului; putea exista o viaţă mai dulce?

— Ramses!

Împingând paznicul, Moise alergă spre Ramses; cei doi prieteni se îmbrăţişară, apoi intrară pe poartă, urmaţi de Străjer, care nu ştia încotro să-şi îndrepte nasul, atât de agreabile i se păreau mirosurile provenind de la bucătăria postului de gardă.

Moise şi Ramses o apucară pe o alee pietruită şerpuind printre sicomori şi ajunseră la un iaz unde creşteau din belşug lotuşi albi cu frunze mari; se aşezară pe o bancă formată din trei blocuri de calcar.

— Ce surpriză minunată, Ramses! Ai fost numit aici?

— Nu, doream să te revăd.

— Ai venit singur, fără escortă?

— Te surprinde?

— Asta-i firea ta! Ce-ai mai făcut de la despărţirea micului nostru grup?

— Am devenit scrib regal şi am crezut că tata m-a ales succesor.

— Cu consimţământul lui Şenar?

— N-a fost decât o închipuire, bineînţeles, dar m-am încăpăţânat. După ce tatăl meu a tăgăduit asta în public, iluzia s-a risipit, dar...

— Dar?

— Dar o forţă, aceeaşi forţă care m-a amăgit în legătură cu însuşirile mele, continuă să mă însufleţească. Să vegetez pur şi simplu mă dezgustă; ce să facem cu viaţa noastră, Moise?

— Ai dreptate, e singura întrebare importantă.

— Şi tu cum răspunzi?

— La fel de rău ca şi tine. Sunt unul dintre asistenţii stăpânului acestui harem, lucrez într-un atelier de ţesătorie, controlez munca olarilor, dispun de o casă cu cinci camere, de o grădină şi de hrană aleasă. Graţie bibliotecii din harem, iată-mă pe mine, evreul, iniţiat în întreaga înţelepciune egipteană! Ce aş putea dori mai mult?

— O femeie frumoasă.

Moise zâmbi.

— Nu duc lipsă aici; eşti îndrăgostit deja?

— Poate.

— De cine?

— De frumoasa Iset.

— Superbă, se spune; mă faci să fiu invidios... Dar de ce zici „poate”?

— E superbă, într-adevăr, ne înţelegem de minune, dar nu pot să afirm c-o iubesc. Mi-am imaginat dragostea altfel, mai intensă, mai nebună, mai...

— Nu te chinui singur şi bucură-te de clipa prezentă: nu ăsta e sfatul harpiştilor care ne încântă urechile în timpul banchetelor?

— Dar tu, ai găsit iubirea?

— Iubirile, nu încape-ndoială... Însă nici una nu mă satisface. Şi pe mine mă mistuie un foc pe care nu-l pot numi; ar fi mai bine să-l uit sau să-l înteţesc?

— Nu avem de ales, Moise; dacă fugim, vom dispărea ca nişte umbre nefaste.

— Crezi că lumea asta e lumină?

— Lumina e în lumea asta.

Moise ridică ochii spre cer.

— Oare nu se ascunde în miezul soarelui?

Ramses îşi obligă prietenul să plece ochii.

— Nu-l privi în faţă, o să te orbească.

— O să descopăr ceea ce e ascuns.

Un strigăt de spaimă întrerupse dialogul; pe o alee paralelă, două ţesătoare alergau de le scăpărau călcâiele.

— A fost rândul meu să te surprind; hai să pedepsim demonul care le-a înspăimântat pe nefericitele astea.

Vinovatul nu încercase să dispară; cu un genunchi sprijinit în pământ, tocmai culegea o reptilă de un frumos verde închis pe care o vârî apoi într-un sac.

— Setau!

Specialistul în şerpi nu manifestă nici o emoţie. Cum Ramses era uimit să-l găsească acolo, el răspunse că vânzarea veninului în laboratoarele din harem îi asigura independenţa; mai mult, perspectiva de a petrece câteva zile în compania lui Moise îl bucura în cel mai înalt grad. Nici unul, nici celălalt nu se împiedicau în precepte morale sufocante şi aveau de gând să trăiască din plin înainte ca drumurile lor

să se despartă din nou.

— L-am învăţat pe Moise câteva elemente ale artei mele; închide ochii, Ramses.

Când prinţul primi ordinul să-i deschidă, Moise, bine postat pe picioare, ţinea în mâna dreaptă o vergea foarte fină, de un cafeniu închis.

— Nu e cine ştie ce vitejie.

— Uită-te mai bine, îi recomandă Setau.

Vergeaua prinse viaţă şi începu să se onduleze; Moise aruncă pe pământ un şarpe destul de mare, pe care Setau îl recuperă imediat.

— Nu e o demonstraţie drăguţă de magie naturală? Cu puţin sânge rece putem să surprindem pe oricine, chiar şi pe un fiu de rege!

— Bine, atunci învaţă-mă şi pe mine să mânuiesc o astfel de vergea.

— De ce nu?

Cei trei prieteni se izolară într-o livadă unde Setau să poată să-şi înveţe tovarăşii: manipularea unei reptile vii necesita abilitate şi precizie.

*

Câteva tinere zvelte exersau un dans mai curând acrobatic; îmbrăcate cu un veşmânt de pânză strâmt şi potrivit de lung, susţinut de fâşii încrucişate pe piept şi în spate, cu părul adunat într-o coadă de cal cu o bilă mică de lemn fixată la capăt, se avântau în figuri complicate, alcătuind un frumos ansamblu.

Ramses se bucura de spectacol cu complicitatea lui Moise, foarte apreciat de dansatoare, dar a cărui dispoziţie devenea din ce în ce mai morocănoasă. Setau nu împărtăşea frământările prietenilor lui; frecventarea asiduă a şerpilor, purtători ai unei morţi subite şi fără apel, reprezenta pentru el un sens suficient al vieţii. Moise ar fi vrut să trăiască o pasiune ca aceea, însă era prizonierul unei reţele de sarcini administrative pe care le executa cu o asemenea rigoare încât conducerea unui harem i se părea deja la îndemână, şi asta în cel mai scurt timp.

— Într-o zi, îi promise el lui Ramses, o să părăsesc totul.

— Ce vrei să spui?

— Nici eu nu vreau să cred, dar existenţa asta îmi pare din ce în ce mai insuportabilă.

— Plecăm împreună.

O dansatoare cu trupul parfumat îi atinse uşor pe cei doi prieteni, fără să reuşească să le descreţească frunţile. Când demonstraţia luă sfârşit, se lăsară totuşi convinşi să ia o gustare împreună cu tinerele femei aşezate în apropierea unui bazin cu apă albăstrie. Prinţul Ramses trebui să răspundă la numeroase întrebări referitoare la curte, la funcţia lui de scrib regal şi la proiectele de viitor; posac, aproape tăios, se arătă

evaziv. Decepţionate, interlocutoarele lui se lansară într-un concurs de citate poetice, dovedindu-şi astfel întinderea culturii pe care o aveau.

Ramses observă că una dintre ele rămăsese tăcută; mai tânără decât tovarăşele ei, cu părul negru strălucitor şi ochii de un verde albăstriu, era fermecătoare.

— Cum o cheamă? îl întrebă pe Moise.

— Nefertari.

— De ce e atât de timidă?

— Provine dintr-o familie modestă şi urmează să intre în harem; s-a făcut remarcată datorită calităţilor de ţesătoare, în orice domeniu, se află în fruntea grupului ei; fetele din familiile bogate n-or să i-o ierte.

Reluând atacul, mai multe dansatoare încercară să capteze atenţia prinţului Ramses; zvonurile anunţau căsătoria cu frumoasa Iset, dar oare inima unui fiu de rege nu era mai încăpătoare decât a altor bărbaţi? Prinţul le părăsi pe cochete şi se aşeză lângă Nefertari.

— Prezenţa mea te indispune?

Agresivitatea întrebării o dezarmă; ridică spre Ramses nişte ochi neliniştiţi.

— Iartă-mi îndrăzneala, dar te văd atât de singură.

— Pentru că... mă gândeam.

— Ce griji te preocupă?

— Trebuie să alegem una din maximele înţeleptului Ptah-hotep şi s-o comentăm.

— Venerez textul acesta; pe care ai ales-o?

— Ezit încă.

— Ce lucrare îţi vei alege în viaţă?

— Arta florală; mi-ar plăcea să compun buchete pentru zei şi să petrec cât mai mult timp posibil în templu de-a lungul anului.

— Nu e o existenţă prea austeră?

— Îmi place meditaţia; din ea îmi extrag forţa. Nu e scris că liniştea face sufletul să crească precum un arbore înflorit?

Supraveghetoarea dansatoarelor le rugă să se adune şi să meargă să se schimbe înainte de cursul de gramatică; Nefertari se ridică.

— O clipă... Vrei să-mi faci o favoare?

— Supraveghetoarea e severă şi nu admite nici o întârziere.

— Ce maximă alegi?

Zâmbetul ei ar fi domolit şi cel mai exaltat războinic.

— „Un cuvânt perfect e mai ascuns decât piatra verde; îl găsim totuşi în preajma lucrătoarelor care o şlefuiesc”.

Dispăru, aeriană, luminoasă.

Capitolul 20

Ramses rămase o săptămână în haremul din Mer-Ur, fără să mai aibă ocazia s-o revadă pe Nefertari; Moise, supraîncărcat cu sarcini de către un superior care profita de rapiditatea lui de execuţie, nu acordă decât puţin timp prietenului său. Cu toate acestea, aduseră în discuţiile lor o forţă nouă şi îşi promiseră să nu se cufunde în somnul conştiinţei.

Destul de repede, prezenţa fiului mai mare al lui Seti se transformă într-un eveniment; mai multe nobile doamne în vârstă ţinură să se întreţină cu el, unele îl copleşiră cu amintiri şi sfaturi. Meşteşugari şi funcţionari îi solicitară bunăvoinţa; în ceea ce-l priveşte pe directorul domeniului, acesta nu înceta să-l înconjoare cu atenţii, urmărind să-l facă să-i vorbească tatălui său de gestionarea lui perfectă. Era o adevărată faptă eroică dacă reuşea să se ascundă într-o grădină şi să citească în linişte scrierile anticilor; simţindu-se prizonier în acest paradis, prinţul îşi luă sacul de călătorie, rogojina şi băţul şi plecă fără să mai anunţe pe nimeni; Moise îl va înţelege.

Străjerul se îngrăşase; câteva zile de mers îi vor reda zvelteţea.

Şeful securităţii din palat era epuizat. Niciodată, de-a lungul carierei, nu muncise atât, alergând încoace şi-n colo, convocând zeci de responsabili, înverşunându-se să verifice amănuntele, reluând interogatoriile şi ameninţându-i pe interlocutori cu pedepse teribile.

Anchetele fuseseră blocate sau se stricase însăşi maşinăria administrativă? Greu de stabilit. Se încercaseră anumite presiuni asupra înaltului funcţionar, însă nu le putuse determina originea, iar regina îl înspăimânta mai mult decât orice alt curtean, oricât de feroce ar fi fost el.

În momentul în care îşi epuizase toate posibilităţile şi nu mai putea progresa deloc, se prezentă în faţa Tuyei.

— Pot s-o asigur pe Maiestatea Voastră de întregul meu devotament.

— Ceea ce mă interesează este eficacitatea dumitale.

— Mi-aţi cerut să scot la iveală adevărul, oricare ar fi el.

— În sfârşit.

— N-ar trebui să fiţi decepţionată, căci...

— Lasă-mă pe mine să judec şi să revenim la fapte.

Şeful securităţii ezită.

— Vreau să semnalez că responsabilitatea mea...

Privirea reginei îl împiedică pe înaltul funcţionar să-şi dezvolte

propria apologie.

— Adevărul, Maiestate, este uneori greu de auzit.

— Te ascult.

Omul îşi înghiţi saliva.

— Ei bine, vă anunţ două catastrofe.

*

Ameni recopia cu grijă decretele pe care toţi scribii regali aveau datoria să le cunoască. Deşi lipsa de încredere a lui Ramses îl afectase, ştia că prinţul va reveni. Îşi continua deci munca de secretar particular ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Când Străjerul îi sări pe genunchi şi-şi lăsă urmele limbii lui umede, Ameni uită reproşurile şi salută cu entuziasm întoarcerea lui Ramses.

— Mi-am închipuit că o să-ţi găsesc biroul gol, mărturisi prinţul.

— Şi cine ar fi ţinut dosarele la zi?

— În locul tău, n-aş fi acceptat să fiu părăsit în felul ăsta.

— Tu eşti tu şi eu sunt eu; zeii au vrut aşa şi eu mă mulţumesc cu asta.

— Iartă-mă, Ameni.

— Am jurat să-ţi fiu credincios şi îmi ţin cuvântul; altfel, demonii infernului îmi vor reteza gâtlejul! După cum constaţi, mă comport egoist. A fost o călătorie plăcută?

Ramses îi vorbi despre harem, despre Moise şi Setau, dar omise scurta întâlnire cu Nefertari. Un moment de graţie pe care memoria lui îl va păstra ca pe un giuvaer de preţ.

— Vii la momentul potrivit, îi dezvălui Ameni; regina vrea să te vadă cât mai repede, iar Acha ne invită la cină.

*

Acha îi primi pe Ramses şi pe Ameni în locuinţa de serviciu pe care i-o atribuise ministerul Afacerilor străine, nu departe de sediul administrativ de care depindea. În ciuda tinereţii lui, semăna deja cu un diplomat experimentat, cu o purtare mieroasă şi un ton conciliant. Grijuliu cu ţinuta lui, adoptase ultima modă din Memphis, amestec de clasicism în forme şi de exuberanţă în culori. La eleganţa lui înnăscută se adăuga acum o siguranţă pe care Ramses nu i-o cunoscuse. Era evident că Acha îşi găsise vocaţia.

— Pari mulţumit de soarta ta, remarcă Ramses.

— Am fost bine orientat şi şansa m-a ajutat; raportul meu despre războiul Troiei a fost considerat cel mai precis.

— Şi care e situaţia exact?

— Înfrângerea troienilor e inevitabilă; contrar celor care cred în clemenţa lui Agamemnon, eu prevăd un masacru şi distrugerea oraşului.

Cu toate astea, noi n-o să intervenim; Egiptul nu e deloc interesat de acest conflict.

— Păstrarea păcii e dorinţa majoră a lui Seti.

— Şi de asta e atât de îngrijorat.

— Te temi de vreun conflict?

— Hitiţii au început iar să se agite.

Din primul an de domnie, Seti a trebuit să facă faţă unei revolte a beduinilor; împinşi de hitiţi, ei invadaseră Palestina şi proclamaseră un regat independent în care, în curând, anumite facţiuni s-au ucis între ele. Odată calmul reinstaurat, Faraonul a plecat într-o campanie pentru a aduce pacea în Canaan, pentru a anexa sudul Siriei şi pentru a controla porturile feniciene. În al treilea an de domnie, toată lumea crezuse într-o ciocnire frontală cu forţele hitite, dar armatele înaintate îşi stabiliseră poziţiile şi apoi trecuseră la recâştigarea bazelor rămase în urmă.

— Ce ştii precis?

— Sunt informaţii confidenţiale; chiar dacă eşti scrib regal, nu aparţii de serviciile diplomatice.

Cu arătătorul drept, Acha îşi netezi mica mustaţă tăiată impecabil; Ramses se întrebă dacă vorbea serios, însă sclipirea amuzată din ochii vioi ai prietenului său îl linişti.

— Hitiţii uneltesc în Siria; anumiţi prinţi fenicieni, în schimbul unei răsplăţi substanţiale, sunt gata să-i ajute. Consilierii militari ai regelui preconizează o intervenţie rapidă; după ultimele zvonuri, Seti o consideră indispensabilă.

— O să faci parte din expediţie?

— Nu.

— Deja în dizgraţie?

— Nu tocmai.

Chipul fin al lui Acha se crispă puţin, ca şi cum întrebările lui Ramses i se păreau stânjenitoare.

— Mi s-a încredinţat o altă misiune.

— Despre ce e vorba?

— De data asta, trebuie să-mi ţin gura.

— O misiune secretă! exclamă Ameni. Fascinant, dar... periculos.

— Mă aflu în slujba Statului.

— Şi chiar nu poţi să ne spui nimic?

— Plec în sud; nu mă întrebaţi mai mult.

*

Străjerul aprecia la justa lui valoare privilegiul acordat: o masă bogată în grădina reginei. Tuya, amuzată, primise dovezile de tandreţe pe care limba afectuoasă a câinelui i le dăduse. Nerăbdător, Ramses mesteca o crenguţă.

— Ai un câine bun, fiule; e o mare bucurie pe care trebuie s-o apreciezi.

— Ai vrut să mă vezi, iată-mă.

— Cum s-a desfăşurat şederea ta în haremul din Mer-Ur?

— Întotdeauna ştii tot!

— Nu trebuie să-l ajut pe Faraon să guverneze?

— Şi anchetele?

— Şeful securităţii s-a dovedit mai eficace decât credeam; am progresat, însă veştile nu sunt nemaipomenite. Căruţaşul care te-a atras în capcană a fost găsit, dar mort; cadavrul lui zăcea într-un hambar abandonat, la sud de Memphis.

— Cum a ajuns acolo?

— Nici o mărturie pe care să te bazezi. În ceea ce priveşte atelierul care fabrica cerneală, e imposibil de identificat proprietarul; papirusul cu numele lui a fost distrus în serviciul arhivelor.

— Numai o notabilitate a putut comite un asemenea delict!

— Ai dreptate; o notabilitate suficient de bogată şi de puternică pentru a putea cumpăra complici.

— Corupţia asta mă dezgustă... Nu trebuie să ne oprim aici!

— Mă bănuieşti de laşitate?

— Mamă!

— Îmi place revolta ta; nu accepţi niciodată nedreptatea.

— Şi cum să acţionăm acum?

— Şeful securităţii e incapabil să meargă mai departe; preiau eu ştafeta.

— Sunt la dispoziţia ta; comandă şi eu mă supun.

— Eşti gata de un asemenea sacrificiu pentru a obţine adevărul?

Zâmbetul reginei era în acelaşi timp ironic şi tandru.

— Nici măcar nu sunt capabil să-l descopăr pe cel din mine însumi.

Ramses nu îndrăzni să mărturisească mai mult şi să devină ridicol în ochii Tuyei.

— Un bărbat adevărat nu se mulţumeşte doar să spere, el acţionează.

— Chiar dacă destinul îi e potrivnic?

— Îi stă în putere să-l schimbe; dacă nu e capabil, atunci să-şi accepte mediocritatea şi să nu-şi acuze semenii de nefericirea lui.

— Să presupunem că Şenar este cel care a uneltit şi a vrut să mă suprime.

— E o acuzaţie îngrozitoare.

— Bănuiala asta te-a jignit?

— Sunteţi fiii mei şi vă iubesc, şi pe unul, şi pe celălalt; chiar dacă aveţi firi diferite, chiar dacă ambiţia voastră e declarată, cum aş putea să admit că fratele tău este atât de ticălos?

Ramses se cutremură; dorinţa lui de a fi rege îl orbise, până acolo încât îşi imaginase cel mai sinistru complot.

— Prietenul meu Acha se teme că pacea e ameninţată.
— E bine informat.
— Tatăl meu a decis să-i combată pe hitiţi?
— Situaţia îl constrânge să facă asta.
— Vreau să plec cu el şi să lupt pentru ţara mea.

Capitolul 21

În aripa palatului rezervată lui Şenar, angajaţii şi corpul de funcţionari aveau nişte feţe posace. Se strecurau pe lângă ziduri şi îşi îndeplineau sarcinile ţinând cont cu stricteţe de consemne; nici râsul, nici conversaţiile nu tulburau atmosfera apăsătoare.

Vestea venise pe neaşteptate spre sfârşitul dimineţii: mobilizarea imediată a două corpuri de elită în vederea unei intervenţii urgente. Mai limpede, războiul împotriva hitiţilor! Şenar era consternat; această reacţie violentă compromitea politica comercială pe care o pusese în practică şi ale cărei prime rezultate le obţinuse deja.

Înfruntarea asta stupidă avea să genereze un sentiment de insecuritate, cu efecte negative asupra tranzacţiilor; ca mulţi dintre predecesorii lui, Seti cădea pradă unui teren nesigur. Mereu aceeaşi morală depăşită, aceeaşi voinţă de a păzi teritoriul egiptean, de a afirma măreţia unei civilizaţii risipind o energie care ar fi putut fi atât de utilă în altă parte! Şenar nu avusese timp să strice reputaţia consilierilor militari ai regelui şi să le dovedească naivitatea; aceşti războinici de doi bani nu doreau decât să se încaiere, crezându-se nişte cuceritori în faţa cărora toate popoarele trebuiau să se încline. Dacă expediţia se dovedea dezastruoasă, Şenar îşi făgădui să-i alunge din palat pe aceşti incapabili.

Cine avea să conducă ţara în absenţa Faraonului, a primului ministru şi a generalului aflat la comandă? Regina Tuya, bineînţeles. Chiar dacă întrevederile ei cu Şenar se răriseră şi se mai supărau uneori, îşi purtau unul altuia o afecţiune reală. Venise momentul unei explicaţii sincere şi clare; nu numai că Tuya îl va înţelege, dar, mai mult, îl va influenţa pe Seti să menţină pacea. Astfel că insistă s-o vadă cât mai curând, în ciuda programului ei încărcat.

Tuya îl primi către mijlocul după-amiezii în sala de audienţe.

— Un cadru de-a dreptul solemn, dragă mamă!

— Pun prinsoare că demersul tău nu e de ordin privat.

— Ai ghicit, ca de obicei; de unde provine acest al şaselea simţ?

— Un fiu nu trebuie să-şi flateze mama.

— Nu-ţi place războiul, nu-i aşa?

— Cui îi place?

— Decizia tatălui meu nu e puţin prematură?

— Îl crezi capabil de o faptă nesăbuită?

— Sigur că nu, dar împrejurările... hitiţii...

— Pui preţ pe veşmintele frumoase?

Şenar se zăpăci.

— Desigur, dar...

— Vino cu mine.

Tuya îşi conduse fiul mai mare într-o sală anexă; pe o masă joasă se găseau o perucă din şuviţe lungi, ondulate, o cămaşă cu mâneci ample, o robă lungă, plisată şi tivită cu ciucuri, o eşarfă încrucişată în dreptul şalelor, strângând veşmântul în talie.

— Splendidă, nu-i aşa?

— O lucrătură admirabilă.

— Această ţinută îţi e destinată; tatăl tău te-a ales ca purtător al drapelului la dreapta sa în viitoarea campanie din Siria.

Şenar se făcu alb ca varul.

Purtătorul de drapel, la dreapta regelui, va duce un steag cu un cap de berbec în vârf, unul din simbolurile lui Amon, zeul victoriei; fiul mai mare al Faraonului va pleca deci în campanie cu tatăl său şi va ocupa un loc de prim rang în luptă.

*

Ramses bătea nervos din picior.

De ce întârzia Ameni să aducă decretul în care erau menţionate principalele personalităţi din palat ce urmau să plece împreună cu Seti? Prinţul era nerăbdător să cunoască ce grad primise. Puţin îi păsa de titlul pompos; esenţial era să lupte.

— Iată-te, în sfârşit! Deci ce spune lista?

Ameni lăsă capul în jos.

— De ce eşti nemulţumit?

— Citeşte singur.

Prin decret regal, Şenar era numit purtător de drapel la dreapta Faraonului; în ce priveşte numele lui Ramses, nici măcar nu era menţionat.

*

Toate cazărmile din Memphis erau pe picior de război. De a doua zi, infanteria şi carele de luptă urmau să ia drumul Siriei, sub conducerea regelui în persoană.

Ramses îşi petrecea timpul în curtea cazărmii principale; când tatăl său ieşi din consiliul de război, la căderea nopţii, îndrăzni să-l abordeze.

— Pot să-ţi adresez o rugăminte?

— Te ascult.

— Aş vrea să merg cu tine.

— Decretul e definitiv.

— Nu mă interesează să fie ceva oficial; vreau doar să dobor duşmanul.

— Deci, decizia mea a fost justă.

— Nu... nu te înţeleg!

— O dorinţă neverosimilă nu e decât zădărnicie; ca să dobori un inamic trebuie să fii capabil s-o faci. Şi nu e cazul tău, Ramses.

*

Odată trecute furia şi decepţia, Şenar nu mai era atât de nemulţumit de noua sa funcţie care îi aducea un lung şir de onoruri; în fond, era imposibil să fii asociat cu tronul fără să-ţi afişezi calităţile de războinic. Din vremea primilor regi thebani, monarhul trebuia să-şi dovedească abilitatea de a păstra integritatea teritoriului şi de a-i respinge pe invadatori. Şenar se supunea deci unei tradiţii deplorabile, însă esenţială în ochii poporului; i se păru chiar amuzantă când întâlni privirea necăjită a lui Ramses la trecerea avangardei din care făcea parte şi purtătorul drapelului.

Plecarea armatei în campanie de luptă era însoţită, ca orice eveniment excepţional, de o serbare; populaţia beneficia de o zi de sărbătoare şi nu pierdea prilejul să-şi înece grijile în bere. Dar cine se îndoia de victoria lui Seti?

Cu tot triumful personal, Şenar nu se eliberase de orice nelinişte; în timpul luptei, şi cel mai bun soldat risca să fie grav rănit. Gândul la un astfel de deznodământ, văzându-se chiar schilodit sau neputincios, îi răscolea inima; pe front, va avea grijă mai cu seamă să se ferească şi va lăsa însărcinările periculoase în seama specialiştilor.

Încă o dată, norocul îi surâdea; în timpul campaniei, va avea ocazia să stea de vorbă cu tatăl său şi să-şi traseze viitorul. Perspectiva asta merita un efort, chiar dacă faptul că se îndepărta de confortul palatului era o încercare dură.

Decepţia lui Ramses reprezenta un excelent stimulent.

*

Contingentul de provinciali îi displăcea lui Bakhen. O dată cu ameninţarea războiului, erau formaţi viitorii soldaţi, angajaţi voluntari care visau fapte de eroism în ţinuturi îndepărtate; dar trupa asta de ţărani grosolani nu va trece de suburbiile Memphisului şi se va întoarce repede pe câmpuri. Supraveghetor al grajdurilor regale, dotat cu o forţă ieşită din comun, cu faţa pătrată, împodobită cu o barbă scurtă, Bakhen avea şi însărcinarea de a se ocupa de instruirea tinerilor recruţi.

Cu vocea lui gravă şi răguşită, le ordonă să ridice un sac plin cu pietre şi să-l sprijine pe umărul drept, iar apoi să alerge de-a lungul zidurilor cazărmii până când le va da ordin să se oprească.

Eliminarea fu crudă şi rapidă; cei mai mulţi îşi dozară prost efortul. Gâfâind, puseră jos povara. Bakhen avu răbdare şi întrerupse cursa

atunci când mai rămaseră cincizeci de candidaţi.

Uimit, crezu că-l recunoaşte pe unul dintre ei; întrecându-i pe cei mai mulţi dintre tovarăşii lui, era de o prospeţime surprinzătoare.

— Prinţul Ramses! Locul vostru nu e aici.

— Vreau să trec prin acest antrenament şi să obţin un brevet de aptitudini.

— Dar... nu aveţi nevoie! Ajunge să...

— Nu contează părerea mea şi nici a ta; un soldat nu se formează înscriindu-l pe un papirus!

Luat pe neaşteptate, Bakhen îşi răsuci brăţările de piele care-i subliniau mărimea bicepşilor.

— E delicat...

— Ţi-e frică, Bakhen?

— Mie, frică? Aliniază-te alături de ceilalţi!

Timp de trei zile, Bakhen îi chinui pe oameni până la limita puterilor lor. Îi selecţionă pe cei mai rezistenţi douăzeci: Ramses se afla şi el printre aceştia.

A patra zi debută cu mânuirea armelor: bâte, săbii scurte şi scuturi. Bakhen se mulţumi să le dea câteva sfaturi, apoi îi asmuţi pe tineri unii contra altora.

În momentul în care unul dintre ei se răni la braţ, Ramses îşi puse sabia pe pământ. Camarazii lui îl imitară.

— Ce v-a apucat? tună Bakhen. Reluaţi exerciţiul. Dacă nu, ştergeţi-o de-aici!

Recruţii dădură ascultare cerinţelor instructorului; leneşii şi neîndemânaticii fură excluşi. În contingentul gata de plecare nu mai rămaseră decât doisprezece voluntari, consideraţi apţi de a deveni soldaţi de carieră.

Ramses rezistase bine; zece zile de exerciţii intensive nu-i epuizaseră entuziasmul.

— Am nevoie de un ofiţer, declară Bakhen în dimineaţa celei de-a unsprezecea zi.

Cu excepţia unuia singur, candidaţii se arătară la fel de abili în ceea ce priveşte trasul cu un arc din lemn de salcâm, care trimitea săgeţile la cincizeci de metri în linie dreaptă.

Plăcut surprins, Bakhen le arătă un arc foarte mare, a cărui parte frontală era acoperită cu un material cornos, apoi aşeză un lingou de aramă la o sută cincizeci de metri de arcaşi.

— Luaţi arma asta şi străpungeţi ţinta.

Cei mai mulţi nu ajunseră nici să întindă arcul; doi reuşiră să tragă, dar săgeţile lor nu depăşiră o sută de metri.

Ramses se prezentă ultimul, sub privirea batjocoritoare a lui Bakhen. Ca şi tovarăşii lui, avea dreptul la trei săgeţi.

— Un prinţ ar trebui să evite ridicolul; şi cei mai puternici decât alteţa voastră au eşuat.

Concentrat, Ramses era preocupat doar de ţintă; nimic altceva nu mai exista pentru el.

Întinderea arcului cerea un efort extraordinar; cu muşchii încordaţi dureros, Ramses stăpâni tensiunea corzii fabricate dintr-un tendon de bou.

Prima săgeată trecu prin stânga ţintei, iar Bakhen rânji.

Ramses expiră, îşi ţinu respiraţia şi trase aproape imediat a doua săgeată care zbură pe deasupra lingoului de aramă.

— Ultima încercare, anunţă Bakhen.

Prinţul închise ochii mai mult de un minut şi vizualiză ţinta în interiorul său; se convinse că era aproape, că el însuşi devenea săgeata, că această ultimă încercare arăta dorinţa intensă de a se uni cu lingoul.

A treia tragere însemnă o descătuşare. Săgeata despică aerul, ca o viespe agresivă, şi străpunse lingoul de aramă.

Ceilalţi recruţi îl aclamară pe învingător; Ramses îi înapoie arcul uriaş lui Bakhen.

— Mai adaug o încercare, hotărî instructorul: o luptă cu mâinile goale împotriva mea.

— Asta e regula?

— E propriul meu regulament; ţi-e frică să mă-nfrunţi?

— Dă-mi brevetul de ofiţer.

— Luptă-te, dovedeşte că eşti capabil să înfrunţi un adevărat soldat!

Ramses era mai înalt decât Bakhen, dar mai puţin musculos şi mult mai puţin antrenat; astfel că miza pe rapiditatea reflexelor. Instructorul îl atacă fără să-l prevină; prinţul se feri şi pumnul lui Bakhen îi atinse uşor umărul stâng. De cinci ori la rând, atacurile instructorului fură zadarnice; ofensat, reuşi să înşface piciorul stâng al adversarului şi să-l dezechilibreze. Cu o lovitură de picior în faţă, acesta se eliberă şi, cu muchia palmei îl lovi pe Bakhen peste ceafă.

Ramses crezu că a câştigat întrecerea; într-o tresărire de orgoliu, Bakhen se ridică şi, luându-şi avânt cu capul înainte, îl lovi pe prinţ în piept.

*

Frumoasa Iset ungea torsul iubitului ei cu un balsam atât de eficace, încât durerea începuse deja să se atenueze.

— Nu-i aşa că mâna mea vindecă?

— Am fost un prost, murmură Ramses.

— Monstrul acela ar fi putut să te ucidă.

— Îşi făcea datoria, iar eu am crezut că l-am învins; pe front, aş fi fost mort.

Mâna frumoasei Iset deveni mai mângâietoare şi mai îndrăzneaţă.

— Sunt atât de fericită că ai rămas! Războiul e o absurditate.

— Câteodată e necesar.

— Nici nu ştii cât te iubesc.

Tânăra femeie se întinse peste iubitul ei cu supleţea unei tulpini de lotus.

— Uită bătăliile şi violenţa; nu le sunt eu de preferat?

Ramses nu o respinse şi se lăsă invadat de plăcerea pe care i-o oferea; cu toate astea, încerca o bucurie mult mai intensă, despre care nu-i vorbi deloc: aceea de a fi obţinut brevetul de ofiţer.

Capitolul 22

Întoarcerea armatei egiptene fu sărbătorită cu fast. La palat, se urmărise cu neliniște înaintarea ei; libanezii răsculaţi nu rezistaseră decât câteva zile, dând repede asigurări în ceea ce priveşte loialitatea lor eternă şi voinţa lor neclintită de a fi supuşii fideli ai Faraonului. Seti ceruse, în contrapartidă, o mare cantitate de lemn de cedru pentru a ridica stâlpi noi în faţa intrării templelor şi pentru a construi mai multe bărci superbe care să-l poarte în timpul procesiunilor. Într-un singur glas, prinţii din Liban proclamară că Faraonul era încarnarea lui Ra, lumina divină, şi că ei îi dăruiau viaţa.

Graţie rapidităţii intervenţiei sale, Seti intrase în Siria fără să întâmpine rezistenţă; regele hitit, Muwattali, nu avusese timp să adune soldaţii cu experienţă şi preferase să observe situaţia de la distanţă. Din acest motiv, oraşul fortificat Kadesh, simbolul puterii hitite, îşi deschisese porţile; luat pe neaşteptate, nu putea opri atacurile care se desfăşurau în valuri. Seti, spre surprinderea generalilor, se mulţumise să înalţe o stelă în interiorul Kadesh-ului în loc să nimicească fortăreaţa. Se emiseră critici în ascuns şi se puseră întrebări în legătură cu finalitatea acestei incredibile strategii.

După ce armata egipteană se depărtă de Kadesh, Muwattali şi o puternică armată încercuiră fortăreaţa, plasând-o din nou sub dominaţia hitită.

Atunci începură negocierile. Pentru a evita o înfruntare sângeroasă, cei doi suverani, prin intermediul ambasadorilor, conveniră ca hitiţii să nu mai producă tulburări în Liban şi în porturile feniciene, iar egiptenii să nu mai atace Kadesh-ul şi împrejurimile lui.

Era pace, e adevărat, precară, însă totuşi pace.

*

În calitate de succesor desemnat şi proaspăt şef de război, Şenar prezida un banchet la care fuseseră invitate mai mult de o mie de persoane, încântate să guste mâncăruri rafinate, să bea un vin excepţional, datând din al doilea an al domniei lui Seti şi să contemple formele tulburătoare ale tinerelor dansatoare goale, evoluând pe melodiile flauturilor şi harpelor.

Regele nu-şi făcu decât o scurtă apariţie, cedându-i fiului său mai mare gloria unei expediţii reuşite. Ca foşti elevi ai „Kap”-ului, hărăziţi unui viitor strălucit, Moise, Ameni şi Setau, înveşmântaţi cu o robă

somptuoasă oferită de Ramses, făceau parte dintre invitaţi.

Ameni, a cărui încăpăţânare nu se dezminţea deloc, conversa cu notabilităţile din Memphis şi punea întrebări nevinovate despre atelierele în care se fabrica cerneală şi care fuseseră închise de curând. Perseverenţa lui nu se dovedi încununată de succes.

Prin intendentul lui Şenar, se făcu apel de urgenţă la Setau datorită prezenţei unui şarpe în depozitul de ulcioare cu lapte. Tânărul reperă gaura suspectă, o îndesă cu usturoi şi o astupă cu un peşte. Nefericita reptilă nu mai avea cum să iasă din ascunzătoare. Satisfacţia intendentului, pe care Setau îl găsi cam prea infatuat, fu de scurtă durată; după ce specialistul făcu să apară un şarpe roşu cu alb, cu colţii plasaţi în spatele maxilarului, înfumuratul îşi luă picioarele la spinare. „Imbecilul, se gândi Setau, e totuşi evident că specia asta e total inofensivă”.

Moise era înconjurat de femei frumoase care-i apreciau prestanţa şi virilitatea; celor mai multe le-ar fi plăcut să se apropie de Ramses, însă frumoasa Iset stătea de pază. Reputaţia celor doi tineri creştea; lui Moise i se promiteau funcţii administrative înalte şi se manifesta interes faţă de curajul lui Ramses care va obţine, fără îndoială, în armată funcţia ce-i fusese refuzată la curte.

Cei doi prieteni reuşiră să scape între două dansuri şi se regăsiră în grădină, sub un arbore.

— Ai ascultat discursul lui Şenar?

— Nu, tandra mea logodnică are alte preocupări.

— Fratele tău mai mare afirmă, pentru cine vrea să-l asculte, că el este marele învingător al acestei campanii. Datorită lui, pierderile egiptenilor au fost reduse la minim, iar diplomaţia a luat-o înaintea forţei. Mai mult, se şopteşte că Seti părea destul de ostenit; puterea uzează şi numirea lui Şenar ca regent n-ar trebui să mai întârzie. El dezvoltă deja un program de guvernare: prioritate comerţului internaţional, refuzul oricărui conflict, alianţe economice cu cei mai mari duşmani ai noştri.

— Mă dezgustă.

— Individul nu e prea atrăgător, de acord cu tine, însă proiectele lui merită atenţie.

— Întinde mâinile hitiţilor, Moise, şi-ţi vor tăia braţele.

— Războiul nu rezolvă nimic.

— Şenar va face din Egipt o ţară supusă şi ruinată. Pământul faraonilor este o lume aparte; atunci când a fost slabă şi naivă, asiaticii au invadat-o; a trebuit mult eroism pentru a alunga ocupantul şi a-l împinge departe de graniţe. Dacă depunem armele, vom fi exterminaţi.

Înflăcărarea lui Ramses îl surprinse pe Moise.

— Sunt vorbele unui conducător, sunt de acord, dar este asta calea cea bună?

— Nu există alta pentru a păstra integritatea teritoriului nostru şi

pentru a permite zeilor să-şi aibă sălaş pe acest pământ.

— Zeii... Există zei?

— Ce vrei să spui?

Moise nu mai avu timp să răspundă; un grup de fete tinere se strecură între el şi Ramses şi li se puseră o mie de întrebări în legătură cu viitorul lor. Frumoasa Iset nu întârzie să intervină şi să-şi elibereze iubitul.

— M-a reţinut fratele tău, mărturisi ea.

— Sub ce motiv?

— Nu renunţă la căsătoria cu mine. Curtea e categorică, zvonurile urmăresc acelaşi sens: Seti e pe punctul da a-l asocia pe Şenar cu tronul. Îmi propune să devin marea soţie regală.

Se produse un fenomen ciudat; gândurile lui Ramses părăsiră brusc Memphisul şi zburară până în haremul din Mer-Ur pentru a contempla o tânără studioasă care tocmai recopia maximele lui Ptah-hotep la lumina lămpilor cu ulei.

Frumoasa Iset observă tulburarea iubitului ei.

— Ţi-e rău?

— Ştii că nu-mi pasă de boală, răspunse el cu asprime.

— Păreai aşa de departe...

— Mă gândeam. Ai să accepţi?

— Ţi-am răspuns deja.

— Felicitări, Iset; o să fii regina mea, iar eu servitorul tău.

Ea îl lovi de mai multe ori cu pumnul în piept; o prinse de mâini.

— Te iubesc, Ramses, şi vreau să trăiesc alături de tine. Cum să te fac să înţelegi?

— Înainte de a deveni soţ şi tată, trebuie să ajung la o viziune mai clară asupra drumului pe care vreau să merg; dă-mi timp.

În noaptea înmiresmată, tăcerea câştiga încet teren; muzicanţii şi dansatoarele se retrăseseră, la fel şi curtenii mai vârstnici. Ici şi colo, în vasta grădină a palatului, se schimbau informaţii şi se puneau la cale comploturi derizorii pentru a urca pe scara ierarhiei îndepărtând vreun rival.

În apropierea bucătăriilor, un strigăt sfâşietor tulbură seninătatea momentului.

Ramses ajunse primul la faţa locului; cu un vătrai, intendentul lovea un bătrân care-şi proteja capul cu mâinile. Prinţul îl strânse pe agresor de gât, sufocându-l; acesta dădu drumul vătraiului, iar victima fugi, găsind refugiu printre spălătorii de vase.

Moise interveni.

— Îl omori!

Ramses slăbi strânsoarea; intendentul, cu faţa roşie, îşi regăsi cu greu suflul.

— Bătrânul acela nu era decât un prizonier hitit, explică el; sunt chiar obligat să-l educ.

— Asta e maniera ta de a-i trata pe angajaţi?

— Numai pe hitiţi!

Şenar, ale cărui veşminte de o bogăţie nemaipomenită eclipsau cele mai elegante toalete, îi îndepărtă pe curioşi.

— Împrăştiaţi-vă, mă ocup eu.

Ramses îl înhăţă pe intendent de păr şi-l trânti la pământ.

— Îl acuz pe laşul asta de tortură.

— Haide, haide, dragă frate! Nu te ambala aşa... Intendentul meu e uneori cam sever, dar...

— Fac o plângere şi depun mărturie în faţa tribunalului.

— Tu, care-i deteşti pe hitiţi?

— Angajatul tău nu mai e un duşman; lucrează pentru noi şi trebuie să fie respectat. Asta cere legea lui Maat.

— Fără cuvinte mari! Uită incidentul şi o să-ţi fiu recunoscător.

— Depun mărturie şi eu, declară Moise; nimic nu justifică asemenea aranjamente.

— E nevoie să înrăutăţim situaţia?

— Ia-l pe intendent, îi ceru Ramses lui Moise, şi încredinţează-l prietenului nostru Setau; mâine voi cere un proces de urgenţă.

— Asta e sechestrare!

— Te angajezi să-l aduci pe intendent în faţa tribunalului?

Şenar se înclină. Prea mulţi martori cu greutate... Era mai bine să nu înceapă o bătălie pierdută dinainte. Vinovatul va fi condamnat la exil în oaze.

— Justiţia e un lucru frumos, concluzionă Şenar, îngăduitor.

— Respectarea ei e fundamentul societăţii noastre.

— Cine zice altfel?

— Dacă o să guvernezi ţara cu astfel de metode, ai să găseşti în mine un adversar hotărât.

— Dar ce-ţi imaginezi?

— Nu-mi imaginez nimic, eu observ. Planurile măreţe se pot asocia cu dispreţul faţă de semen?

— N-o lua razna, Ramses; îmi datorezi respect.

— Mi se pare că suveranul nostru, stăpânul Egiptului de Sus şi al celui de Jos, e încă Seti.

— Persiflarea are limitele ei; mâine va trebui să-mi dai ascultare.

— Mâine e încă departe.

— Prin faptul că te înşeli, ai să sfârşeşti rău.

— Ai intenţia să mă tratezi ca pe un prizonier hitit?

Exasperat, Şenar întrerupse brusc discuţia.

— Fratele tău e un om puternic şi periculos, observă Moise; crezi că e necesar să-l înfrunţi în felul ăsta?

— Nu mă sperie; ce voiai să spui în legătură cu zeii?

— Eu însumi nu spun nimic; gânduri ciudate mă bântuie şi mă chinuie. N-o să fiu împăcat până n-o să le pătrund misterul.

Capitolul 23

Ameni nu renunţase. În calitate de secretar particular al scribului regal Ramses, avea acces la numeroase servicii administrative şi îşi făcuse prieteni care îl ajutau în cercetările lui. Verifică lista cu atelierele în care se fabrica cerneala şi obţinu numele proprietarilor; aşa cum îi adusese la cunoştinţă regina Tuya lui Ramses, arhivele referitoare la atelierul suspect dispăruseră efectiv.

De vreme ce pista era închisă, Ameni desfăşură o muncă migăloasă: se apucă să identifice notabilităţile care aveau legătură directă cu activitatea scribilor şi să consulte inventarul bunurilor lor, sperând să descopere atelierul. Lungile zile de căutări se terminară printr-un eşec.

Nu-i mai rămânea decât o singură încercare, scotocirea sistematică a gunoaielor, începând cu locul unde Ameni fusese cât pe-aci să moară. Înainte de a înscrie orice dată pe papirus, un scrib conştiincios folosea o bucată de calcar drept ciornă; aceasta din urmă era aruncată, împreună cu alte câteva mii, într-o groapă mare, care se umplea pe măsură ce se desfăşurau lucrările administrative.

Ameni nici măcar nu era sigur că exista o copie a actului de proprietate a atelierului; totuşi, se lansă în această explorare, câte două ore în fiecare zi, refuzând să-şi mai pună problema dacă avea şanse de reuşită sau nu.

Frumoasa Iset nu vedea cu ochi buni prietenia care-i lega pe Moise şi pe Ramses. Evreul, măcinat de gânduri şi instabil, exercita o influenţă nefastă asupra egipteanului; astfel că tânăra femeie îşi antrenă iubitul într-un vârtej de plăceri, având grijă să nu aducă vorba de dorinţa ei de a se mărita. Ramses căzu în capcană; mergând de la o vilă la alta, dintr-o grădină în alta, de la o recepţie la alta, ducea existenţa trândavă a unui nobil, lăsând în grija secretarului său particular rezolvarea treburilor curente.

Egiptul era un vis devenit realitate, un paradis care-şi oferea în fiecare zi minunile cu generozitatea unei mame neobosite; fericirea curgea în valuri pentru cel care ştia să aprecieze umbra dintr-o grădină de palmieri, dulceaţa unei curmale, cântecul vântului, frumuseţea lotusului sau parfumul irisului. Dacă la toate astea se adăuga pasiunea unei femei îndrăgostite, nu se atingea oare perfecţiunea?

Frumoasa Iset credea că sufletul lui Ramses îi aparţinea ei; iubitul era vesel, de o vervă inegalabilă. Jocurile lor de dragoste nu mai încetau, plăcerea pe care o împărtăşeau îi însufleţea; în ceea ce-l

priveşte pe Străjer, el îşi etala talentele de gastronom, gustând din farfuriile pregătite de bucătarii celor mai bune familii din Memphis.

Era evident că destinul trasase calea celor doi fii ai lui Seti; lui Şenar îi reveneau afacerile Statului, iar lui Ramses o existenţă obişnuită şi strălucitoare. Frumoasei Iset îi convenea de minune această împărţire a sarcinilor.

Într-o dimineaţă, găsi camera goală; Ramses se trezise înaintea ei. Neliniştită, alergă în grădină fără să se mai machieze şi îşi strigă iubitul. Cum acesta nu răspundea, se sperie; în sfârşit, îl găsi, aşezat lângă o fântână, meditând în mijlocul unui strat de stânjenei.

— Ce ţi-a venit? M-ai făcut să mor de frică!

Îngenunche aproape de el.

— Ce nouă grijă te macină?

— Nu sunt făcut pentru existenţa pe care mi-o născoceşti tu.

— Te înşeli; nu suntem fericiţi?

— Fericirea asta nu-mi ajunge.

— Nu cere prea mult de la viaţă; va sfârşi prin a se întoarce împotriva ta.

— Frumoasă perspectiva unei astfel de înfruntări.

— Orgoliul este o virtute?

— Dacă înseamnă exigenţă şi depăşire de sine, da. Trebuie să am o întrevedere cu tatăl meu.

*

De la instaurarea armistiţiului cu hitiţii, criticile se stinseseră treptat. Se constatase că Seti avusese dreptate să nu provoace un război cu final nesigur, chiar dacă armata egipteană părea capabilă să învingă trupele hitite. În ciuda propagandei întreţinute de Şenar, nimeni nu era convins de rolul decisiv pe care el singur şi-l atribuise; potrivit ofiţerilor superiori, fiul mai mare al regelui nu participase la nici o confruntare, mulţumindu-se să observe atacurile de la o distanţă convenabilă.

Faraonul asculta şi lucra.

Îşi asculta consilierii, dintre care unii erau oneşti, verifica informaţiile, separa grâul de neghină şi nu lua nici o decizie pripită.

Lucra în vastul birou din palatul principal din Memphis, luminat de trei ferestre a claustra; pereţii erau albi, fără nici un decor. Simplu şi auster, mobilierul se compunea dintr-o masă mare, un fotoliu cu spătarul drept pentru monarh şi scaune de culoarea paiului pentru vizitatori, precum şi un dulap din lemn de papirus.

Acolo, în singurătate şi tăcere, Stăpânul celor Două Tărâmuri stabilea viitorul Statului cel mai puternic din lume şi încerca să-l menţină pe calea lui Maat, încarnarea Legii universale.

Strigătele tulburară curând tăcerea: proveneau din curtea interioară, unde staţionau carele rezervate regelui şi consilierilor lui.

De la una din ferestrele biroului său, Seti constată că un cal fusese lovit de un acces de furie; după ce reuşise să rupă frânghia care-l lega de un stâlp, galopa acum în toate părţile, punând în pericol pe oricine încerca să se apropie. Cu o lovitură de copită, îl trânti la pământ pe unul din membrii serviciului de securitate; apoi, lovi un scrib în vârstă care întârziase să se adăpostească.

În momentul în care animalul se opri să-şi recapete răsuflarea, Ramses se ivi din spatele unui stâlp, sări în spatele lui şi strânse hăţurile. Calul, înnebunit, se cabră, încercând în zadar să-l arunce din spinare pe călăreţ; învins, fornăia cu putere, apoi se calmă.

Ramses sări jos; un soldat din garda regală se apropie de el.

— Tatăl vostru vrea să vă vadă.

Pentru prima dată, Ramses era admis în biroul Faraonului. Goliciunea locului îl surprinse; se aştepta la un lux suprem şi descoperea o încăpere aproape goală, lipsită de orice farmec. Regele era aşezat, cu un papirus desfăşurat în faţa lui.

Neştiind cum să se comporte, Ramses rămase nemişcat la doi metri de tatăl său, care nu-l invită să ia loc.

— Ai riscat mult.

— Da şi nu. Cunosc bine calul, nu e rău din fire; l-a iritat soarele.

— Cu toate astea, ai riscat destul; soldaţii din gardă l-ar fi domolit.

— Eu cred că am făcut bine.

— Gândind să te faci remarcat?

— Ei, bine...

— Fii sincer.

— Să stăpâneşti un cal furios nu e o sarcină uşoară.

— Să trag concluzia că ai pus la cale tu însuţi acest incident pentru a ieşi în evidenţă?

Ramses roşi de indignare.

— Tată! Cum poţi...

— Un faraon trebuie să fie un strateg.

— Ai aprecia o astfel de strategie?

— Pentru vârsta pe care o ai, aş fi constatat semnul unei duplicităţi de rău augur pentru viitor; însă reacţia ta m-a convins că eşti sincer.

— Cu toate astea, căutam un motiv să-ţi vorbesc.

— Despre ce?

— La plecarea spre Siria, mi-ai reproşat incapacitatea mea de a lupta ca un soldat. În absenţa ta, am acoperit această lacună; în prezent, sunt posesorul unui brevet de ofiţer.

— Câştigat prin luptă aprigă, mi s-a spus.

Ramses nu reuşi să-şi ascundă surpriza.

— Tu... ştiai?

— Deci, eşti ofiţer.

— Ştiu să urc pe cal, să mânuiesc sabia, lancea sau scutul şi să trag cu arcul.

— Îţi place războiul, Ramses?

— Nu e necesar?

— Războiul dă naştere multor suferinţe; vrei să le sporeşti şi tu?

— Există un alt mijloc de a asigura libertatea şi prosperitatea ţării noastre? Noi nu agresăm pe nimeni; dar când suntem ameninţaţi, replicăm. Şi e bine aşa.

— În locul meu, ai fi distrus fortăreaţa din Kadesh?

Tânărul reflectă.

— Ţinând cont de ce date aş putea să mă pronunţ? Nu ştiu nimic despre campanie, decât că pacea a fost menţinută şi că poporul Egiptului respiră uşurat. Să-mi exprim o părere lipsită de orice fundament ar fi o dovadă de prostie.

— Nu vrei să abordezi şi alte subiecte?

Ramses se întrebase zile şi nopţi la rând, înăbuşindu-şi nerăbdarea: trebuia să-i vorbească tatălui său de conflictul cu Şenar şi să-i dezvăluie că succesorul desemnat se fălea cu o victorie pe care nu el o repurtase? Prinţul ar fi ştiut să folosească vorbele potrivite şi să-şi manifeste indignarea cu o asemenea forţă încât tatăl lui să înţeleagă în sfârşit că încălzea la sân un şarpe.

În faţa faraonului, un asemenea demers i se părea derizoriu şi infamant. El, să joace rolul unui delator, să aibă suficienţa de a gândi că e mai lucid decât Seti!

Totuşi, nu se dovedi laş minţind.

— E adevărat, aş fi vrut să-ţi destăinui...

— De ce ezitarea asta?

— Ceea ce ne iese din gură ne poate dezonora.

— Şi n-aş şti mai mult în felul asta?

— Ştii deja tot ce aş fi avut să-ţi spun; dacă nu e nimic adevărat, atunci închipuirile mele nu merită altceva decât neantul.

— Nu treci de la o extremă la alta?

— Un foc mă mistuie; o necesitate pe care nu ştiu s-o numesc; nici dragostea, nici prietenia nu-l pot alunga.

— Ce vorbe definitive, la vârsta ta!

— Povara anilor mă va domoli?

— Nu conta pe nimeni altcineva decât pe tine însuţi şi viaţa se va dovedi uneori generoasă.

— Ce este focul ăsta, tată?

— Formulează mai bine întrebarea şi vei cunoaşte răspunsul.

Seti se aplecă asupra papirusului pe care-l studia; întrevederea se terminase.

Ramses se înclină; în timp ce se retrăgea, vocea gravă a tatălui său îl ţintui locului.

— Intervenţia ta a venit într-un moment potrivit, pentru că aveam de gând să te convoc chiar astăzi; mâine, după ritualul din zori, vom pleca spre minele de turcoază din peninsula Sinai.

Capitolul 24

În acest al optulea an al domniei lui Seti, Ramses îşi sărbătorea a şaisprezecea aniversare pe drumul deşertului din est ducând spre faimoasele mine din Serabit el-Khadim[6]. În ciuda vigilenţei poliţiei, itinerariul se dovedea periculos şi nimeni nu se aventura de bună voie în această zonă sterilă, populată de spirite de temut şi de beduini care jefuiau. Cu toate arestările şi condamnările, nu ezitau să atace caravanele constrânse să traverseze peninsula Sinai.

Deşi expediţia nu avea nici un fel de scop războinic, numeroşi soldaţi asigurau protecţia Faraonului şi a minerilor. Prezenţa regelui dădea călătoriei un caracter excepţional; curtea nu fusese informată decât în ajunul plecării, înaintea ritualurilor de seară. În absenţa monarhului, regina Tuya se găsea la cârma Statului.

Ramses obţinea primul său post oficial important: comandant de infanterie, aflat la ordinele lui Bakhen, promovat şef militar al expediţiei. Întâlnirea, în momentul plecării, fusese glacială; nici unul, nici altul nu putea da naştere unui conflict sub ochii regelui. Pe durata misiunii, ar fi fost bine să se acomodeze unul cu celălalt; Bakhen stabili imediat distanţele, ordonându-i lui Ramses să se posteze în ariergardă unde, după spusele lui, „un neofit îşi va expune subordonaţii unui risc minim".

Mai mult de şase sute de oameni formau contingentul însărcinat cu aducerea turcoazei, piatra celestei Hathor, care alesese această încarnare în inima unui pământ arid, dezolant.

Drumul nu prezenta nici un fel de dificultate; bine trasat, întreţinut cu regularitate, jalonat de fortificaţii şi de ochiuri de apă, traversa ţinuturi ostile unde se ridicau munţi roşii şi galbeni, a căror înălţime îi deruta pe novici; unora li se făcea frică, temându-se ca duhurile rele să nu ţâşnească de pe acele piscuri şi să pună stăpânire pe sufletul lor. Dar prezenţa lui Seti şi asigurările lui Ramses sfârşiră prin a-i calma.

Ramses spera într-o încercare dificilă prin care să-i dovedească tatălui său adevărata lui valoare; astfel că deplângea uşurinţa însărcinării pe care o avea. Îşi impunea fără prea mare bătaie de cap autoritatea asupra celor treizeci de infanterişti de sub comanda sa; toţi auziseră vorbindu-se de calităţile lui de trăgător cu arcul şi de felul în care îmblânzise un cal furios şi toţi sperau că, fiind la ordinele lui, vor obţine o promovare.

La insistenţele lui Ramses, Ameni renunţase la aventură; pe de-o

parte, constituţia lui firavă îi interzicea un efort fizic atât de intens, iar, pe de altă parte, tocmai descoperise într-o grămadă de gunoi situată la nord de atelierul suspect, un fragment de calcar purtând o inscripţie bizară. Era încă prea devreme pentru a afirma că acţiona pe o pistă bună, însă tânărul scrib nu-şi slăbise eforturile. Ramses îl implorase să fie prudent; Ameni beneficia de protecţia Străjerului şi, în caz de nevoie, putea face apel la Setau care începuse să facă avere vânzând venin laboratoarelor din temple şi dând afară din mai multe vile de vază câteva cobre nepoftite.

Prinţul era mereu cu ochii în patru; el, care iubise atâta deşertul în care fusese cât pe ce să-şi piardă viaţa, nu-l aprecia deloc pe cel din Sinai: prea multe stânci mute, prea multe umbre neliniştitoare, prea mult haos. În ciuda afirmaţiilor lui Bakhen, Ramses se temea de un atac din partea beduinilor. Sigur că, ţinând cont de numărul egiptenilor, vor evita o întâlnire frontală; dar nu vor încerca oare să jefuiască vreun întârziat sau, mai rău, să pătrundă în tabără în timpul nopţii? Îngrijorat, prinţul înmulţi precauţiile şi îşi depăşi consemnele, în urma unei scurte altercaţii cu Bakhen, se decise ca acesta din urmă să supervizeze securitatea, ţinând cont de remarcile lui Ramses.

Într-o seară, fiul regelui se depărtă de ariergardă şi merse de-a lungul coloanei militare, trecând pe la fiecare bivuac în parte, cu intenţia de a obţine puţin vin pentru oamenii săi, defavorizaţi de intendenţă; fu rugat să se adreseze responsabilului care lucra în cortul lui. Ramses ridică o pânză de cort, se aplecă şi contemplă, interzis, un bărbat aşezat ca un scrib, care cerceta o hartă la lumina lămpilor.

— Moise! Tu, aici?

— Ordinul Faraonului; am fost însărcinat să conduc intendenţa şi să desenez o hartă mai precisă a regiunii.

— Şi eu să comand ariergarda.

— Nu ştiam că eşti aici... La prima vedere, lui Bakhen nu-i place deloc să vorbească despre tine.

— Înţelegerea noastră e pe cale să devină mai bună.

— Să ieşim de-aici, locul e prea strâmt.

Cei doi tineri aveau aproape aceeaşi statură; siluetele lor atletice şi forţa lor naturală îi făceau să pară mai vârstnici, în cazul lor, adultul îl dăduse de-o parte pe adolescent.

— E o surpriză frumoasă, mărturisi Moise; mă plictiseam în harem atunci când a venit convocarea. Fără adierea asta de aer proaspăt, cred că aş fi dat bir cu fugiţii.

— Dar Mer-Ur nu e un loc minunat?

— Nu şi pentru mine; damele mă irită, meşteşugarii sunt geloşi pe secretele lor, iar postul de administrator nu-mi convine.

— Şi ai câştigat ceva în schimb?

— De mii de ori! Îmi place locul ăsta, munţii implacabili, peisajul care ascunde o prezenţă; aici, mă simt la mine acasă.

— Focul care te mistuie s-a estompat?

— E mai puţin violent, e-adevărat; vindecarea se găseşte în aceste stânci fierbinţi şi în văgăunile secrete.

— Eu nu sunt convins.

— Nu auzi o chemare care urcă din acest pământ uitat?

— Simt mai curând un pericol.

Moise se înfierbântă.

— Un pericol! Reacţionezi ca un militar?

— În calitatea ta de intendent, neglijezi ariergarda; oamenilor mei le lipseşte vinul.

Evreul izbucni în râs.

— În fond, sunt responsabil; nimic nu trebuie să le slăbească vigilenţa.

— O cantitate mică le întreţine moralul.

— Iată şi prima noastră neînţelegere, constată Moise; cine o să câştige?

— Nici unul, nici altul; nu contează decât binele grupului.

— Asta nu e un mod de a dezerta şi de a te închide într-o datorie impusă din exterior?

— Mă crezi capabil de o asemenea laşitate?

Moise îl privi pe Ramses drept în ochi.

— O să ai vin într-o cantitate mică; dar învaţă să iubeşti munţii din Sinai.

— Aici nu e Egiptul.

— Eu nu sunt egiptean.

— Ba da, eşti.

— Te înşeli.

— Te-ai născut în Egipt, acolo ai fost educat, acolo îţi vei construi viitorul.

— Astea sunt cuvintele unui egiptean, nu ale unui evreu; strămoşii mei nu sunt şi-ai tăi. Poate au trăit aici... Simt urmele trecerii lor, le simt speranţele şi eşecurile.

— Sinai-ul ţi-a sucit minţile?

— Tu nu poţi înţelege.

— Am pierdut încrederea ta?

— Sigur că nu.

— Iubesc Egiptul mai mult decât pe mine însumi, Moise; nimic nu-mi pare mai preţios decât pământul meu natal. Dacă tu crezi că l-ai descoperit pe-al tău, sunt în stare să-ţi înţeleg emoţia.

Evreul se aşeză pe o stâncă ascuţită.

— O patrie... Nu, deşertul ăsta nu e o patrie. Iubesc Egiptul ca şi tine, apreciez bucuriile pe care mi le oferă, însă simt o chemare de altundeva.

— Şi primul loc din altă parte pe care-l întâlneşti te tulbură.

— N-ai dreptate.

— Vom traversa împreună alte deşerturi, iar tu vei reveni în Egipt, pentru că acolo străluceşte o lumină unică.

— Cum poţi să fii aşa sigur de tine?

— Pentru că în ariergardă nu mai am timp să mă gândesc la viitor.

În noaptea întunecată a Sinai-ului, două hohote de râs clare urcară până la stele.

*

Catârii dădeau ritmul, iar oamenii îi urmau; fiecare purta o povară pe măsura puterilor lui şi nimeni nu ducea lipsă de apă sau hrană. De mai multe ori, regele dădu ordin expediţiei să se oprească pentru a-i permite lui Moise să stabilească o hartă precisă a regiunii. Asistat de geometri, evreul refăcea cursurile de apă secate, urca pantele, stabilea noi puncte de reper şi facilita astfel munca experţilor.

O nelinişte surdă nu-l părăsea pe Ramses; aşa că, însoţit de trei infanterişti experimentaţi, desfăşura o activitate de supraveghere constantă, de teamă ca prietenul lui să nu fie agresat de beduinii hoinari. Chiar dacă avea talia unuia care se putea apăra singur, risca să cadă într-o capcană. Dar nu se produse nici o dramă; Moise duse la bun sfârşit o muncă remarcabilă, care facilita deplasarea ulterioară a minerilor şi a caravanelor.

După cină, cei doi prieteni stătură de vorbă îndelung lângă foc; obişnuiţi cu râsetele hienelor şi cu răgetele leoparzilor, se acomodau uşor cu această existenţă frustă, departe de confortul palatului din Memphis sau de cel al haremului din Mer-Ur. Cu acelaşi entuziasm, pândeau zorii, convinşi că le vor revela un aspect nou al misterului pe care nu vor renunţa niciodată să-l pătrundă. Deseori, nu mai vorbeau şi se mulţumeau să asculte noaptea. Nu le şoptea ea oare că tinereţea lor va învinge toate obstacolele?

*

Lungul cortegiu se opri.

Pe la mijlocul dimineţii, era anormal; Ramses dădu ordin oamenilor săi să lase jos bagajele şi să se pregătească de luptă.

— Să fim calmi, recomandă un soldat al cărui piept era brăzdat de o cicatrice. Cu tot respectul, comandante, ar fi mai bine să ne pregătim pentru o rugăciune de pace.

— Pentru ce atâta seninătate?

— Pentru că am ajuns.

Ramses se depărtă câţiva paşi; sub razele soarelui se contura un platou stâncos ce părea inaccesibil.

Serabit el-Khadim, domeniul zeiţei Hathor, suverana turcoazei.

Capitolul 25

Şenar nu-şi putea stăpâni furia.

Pentru a zecea oară, regina refuzase să-l asocieze de o manieră mult mai directă la gestionarea treburilor statului, sub pretextul că tatăl său nu dăduse nici un ordin precis în acest sens. Poziţia de succesor al Faraonului nu-l îndreptăţea să se amestece în dosare prea dificile pentru el.

Fiul mai mare al regelui se înclină în faţa voinţei mamei sale şi îşi mască insuccesul; dar înţelese că reţeaua de prieteni şi informatori era încă prea slabă pentru a o contracara pe Tuya în mod eficace. În loc să se plictisească de inactivitate, se hotărî să lucreze mai mult în propriul avantaj.

Fără ostentaţie, invită la cină mai multe personalităţi influente de la curte, ataşate de tradiţii, şi jucă rolul unui personaj modest, avid de sfaturi; eliminând orice aroganţă, se prezentă ca un fiu model, a cărui singură ambiţie era să meargă pe urmele tatălui său. Discursul acesta plăcu mult; Şenar, al cărui viitor era deja trasat, îşi câştigă astfel numeroşi partizani.

Cu toate acestea, descoperi că politica externă îi scăpa, în timp ce contactele comerciale cu alte ţări, chiar ostile, reprezentau principalul lui scop; cum să ajungă să cunoască starea exactă a relaţiilor diplomatice fără să aibă în tabăra lui un om competent şi disponibil? A fi ascultat de negustori nu era suficient; ei aveau o perspectivă îngustă şi ignorau intenţiile reale ale guvernanţilor.

Să convingă un diplomat apropiat lui Seti să lucreze pentru el... Soluţia ideală, însă aproape utopică. Totuşi, Şenar avea nevoie de informaţii de prima mână pentru a dezvolta propria strategie şi a fi pregătit, la momentul oportun, să modifice radical politica egipteană. Cuvântul „trădare” îi veni în minte, însă îl amuză; ce va trăda altceva dacă nu trecutul şi tradiţia?

*

Înălţimea terasei stâncoase din Serabit el-Khadim domina o încâlceală de munţi şi văi, a căror dezordine tulbura sufletul; în acest haos, ostil în mod perceptibil, doar muntele de turcoază oferea o pace binevenită.

Ramses se uita la poalele lui, stupefiat; preţioasa piatră albastră, prezentă în filoanele platoului, devenea aproape netedă! În alte locuri,

se arăta mai puţin accesibilă; o generaţie după alta, minerii săpaseră galerii şi drumuri strâmte în subteran unde îşi ascundeau uneltele între două expediţii. Poziţia nu necesita o instalaţie permanentă, deoarece extracţia turcoazei nu se putea face în sezonul cald fără ca aceasta să-şi piardă culoarea sau să se denatureze.

Cei vechi îi integrară pe cei noi şi se puseră cu toţii rapid pe treabă, pentru a staţiona cât mai puţin timp posibil în acest loc pierdut. Se instalară în colibele de piatră care rezistau de bine de rău la frigul nocturn şi le reparară cu grijă; înainte de deschiderea campaniei de lucru, faraonul celebră un ritual în micul templu al lui Hathor, invocând ajutorul şi protecţia zeiţei celeste. Egiptenii nu aveau de gând să rănească muntele, ci să culeagă fructul fertilităţii lui, pentru a-l oferi templelor şi pentru a confecţiona bijuterii care să transmită frumuseţea eternă şi regeneratoare a suveranităţii stelelor.

Curând, se auzi ecoul dălţilor şi ciocanelor de lemn care acompania refrenele minerilor repartizaţi în echipe mici; Seti în persoană îi încuraja. În ceea ce-l priveşte pe Ramses, el examina stelele ridicate în acele locuri, cu scopul de a omagia puterile misterioase ale cerului şi pământului şi de a aminti faptele eroice ale celor care, cu secole în urmă, descoperiseră enorme pietre preţioase.

Moise îşi lua foarte în serios rolul de intendent şi se îngrijea de binele fiecăruia; nici un lucrător nu suferea de foame sau de sete, nici unui altar nu-i lipsea tămâia. Pentru că oamenii îi omagiau pe zei, aceştia din urmă le ofereau minuni, cum ar fi această turcoază uriaşă pe care o ţinea deasupra capului un tânăr miner cu mână norocoasă.

Datorită configuraţiei împrejurimilor, expediţia nu se temea de nici un atac surpriză; nimeni nu putea escalada pantele abrupte care duceau pe platou fără a fi reperat de paznici; în acest fel, sarcina lui Ramses se dovedea una dintre cele mai uşoare. În primele zile, menţinu o disciplină de fier, apoi îşi dădu seama că devenea ridicolă; păstrând exigenţele securităţii, permise soldaţilor să se destindă şi să se dedea la lungi sieste după care erau avizi.

Incapabil să suporte inactivitatea, încercă să-l secondeze pe Moise; însă prietenul lui era inaccesibil, dornic să-şi asume singur funcţia. Prinţul nu avu mai mult succes nici în preajma minerilor; într-o incursiune prelungită prin galerii i se dădu sfatul să nu facă nimic, până când Bakhen, furios, îi ordonă să se mulţumească cu postul ce-i fusese atribuit şi să nu mai perturbe bunul mers al şantierului.

Ramses se ocupa deci de subordonaţi, şi numai de ei. Se interesă de carierele lor, de familiile lor, le ascultă doleanţele, respinse unele din criticile lor şi fu de acord cu altele; ei doreau pensii mai bune şi mai multă recunoaştere din partea Statului, luând în considerare serviciile aduse în condiţii adesea grele, departe de pământul natal. Puţini avuseseră ocazia să lupte efectiv; dar toţi fuseseră chemaţi la cariere, pe marile şantiere sau în expediţii ca aceasta. În ciuda asprimii sarcinilor,

erau mai curând mândri de profesia lor; şi ce de amintiri fabuloase de povestit pentru cei care aveau şansa să călătorească în compania Faraonului!

Ramses observa.

Învăţă să cunoască practica de fiecare zi a unui şantier, aprecie necesitatea unei adevărate ierarhii, fondată pe competenţe şi nu pe drepturi, făcu diferenţa dintre curajoşi şi leneşi, dintre perseverenţi şi uşuratici sau dintre tăcuţi şi bârfitori. Iar privirea lui revenea mereu la stelele ridicate de strămoşi, la această verticalitate impusă de fiinţa care construia sacrul în inima deşertului.

— Sunt emoţionante nu-i aşa?

Tatăl lui îl surprinse.

Înfăşurat într-o pânză simplă, identică cu acelea pe care le purtau omologii lui îndepărtaţi în timpul Străvechiului Imperiu, nu era mai puţin Faraon. Din persoana lui emana o forţă care-l fascina pe Ramses la fiecare întâlnire; Seti n-avea nevoie de nici o podoabă distinctivă, era de-ajuns doar simpla lui prezenţă pentru a-şi impune autoritatea. Nici un alt om nu poseda această magie; toţi se foloseau de artificii sau de gesturi. Seti apărea şi ordinea înlocuia haosul.

— Mă ajută să mă reculeg, mărturisi Ramses.

— Sunt cuvinte vii; spre deosebire de oameni, ele nu mint şi nu trădează. Monumentele unui distrugător sunt distruse, faptele unui mincinos se arată efemere; singură forţa Faraonului reprezintă legea lui Maat.

Ramses se tulbură; aceste cugetări i se adresau lui, distrusese, trădase sau minţise el? Simţi nevoia să se ridice, să alerge până la marginea platoului, să coboare panta şi să dispară în deşert. Dar ce greşeală comisese? Aştepta o acuzaţie mai precisă, dar ea nu veni; regele se mulţumea să privească în depărtare.

Şenar... Da, mai mult ca sigur, tatăl lui făcea aluzie la Şenar fără să-l numească! Luase cunoştinţă de mişelia lui şi îl prevenea astfel pe Ramses de adevărata lui poziţie. Din nou, destinul se schimba! Prinţul era convins că Seti va vorbi în favoarea lui, iar decepţia se dovedi pe măsura speranţei.

— Care e scopul acestei expediţii?

Ramses ezită; oare simplitatea întrebării ascundea o capcană?

— Aducerea turcoazei pentru zei.

— Este ea indispensabilă pentru prosperitatea ţării?

— Nu, dar... Cum să te lipseşti de frumuseţea ei?

— Profitul nu trebuie să se afle la originea bogăţiei noastre, căci o va distruge din interior; acordă întâietate în orice fiinţă şi orice lucru la ceea ce face prestigiul lor, adică însuşirea, strălucirea şi geniul lor. Caută ceea ce e de neînlocuit.

Ramses avu senzaţia că o lumină pătrunde în sufletul lui şi îl întăreşte; cuvintele lui Seti se întipăriră pentru totdeauna în el.

— Cel mic, precum şi cel mare, îşi primeşte de la Faraon subzistenţa şi partea ce i se cuvine; nu-l neglija pe unul în detrimentul celuilalt, trebuie să ştii să-i convingi că e mai importantă comunitatea decât individul. Ceea ce este util pentru stup e util şi pentru albină, iar albina trebuie să slujească stupul graţie căruia trăieşte.

Albina, unul dintre simbolurile servind la scrierea numelui Faraonului! Seti vorbea despre practica funcţiei supreme, el îi dezvăluia lui Ramses, puţin câte puţin, secretele meseriei de rege.

Din nou, ameţeala.

— A produce e esenţial, urmă Seti, a redistribui e şi mai important. O abundenţă de bogăţii în beneficiul unei caste dă naştere la nenorociri şi discordie; o cantitate mică, bine împărţită, aduce bucurie. Istoria unei domnii trebuie să fie aceea a unei sărbători; pentru a fi aşa, nici un stomac nu poate rămâne flămând. Observă, fiule, continuă să observi; căci dacă nu eşti un văzător, nu vei pricepe sensul cuvintelor mele.

*

Ramses petrecu o noapte albă, cu ochii fixaţi asupra unui filon de piatră albastră de la una din extremităţile platoului.

O rugă pe Hathor să risipească tenebrele în care se zbătea şi în care se pierdea ca un fir de pai în vânt.

Tatăl lui urmărea un plan precis, dar care? Ramses încetase să mai creadă în viitorul lui ca monarh; dar atunci, de ce Seti, zgârcit cu mărturisirile, îl gratificase cu asemenea învăţăminte? Poate că Moise ar fi perceput mai bine intenţiile suveranului; dar prinţul va lupta singur şi îşi va trasa propriul drum.

Puţin înaintea zorilor, o umbră ieşi din galeria principală; fără lumina provenind de la luna ce dispărea încet, Ramses ar fi crezut că e apariţia unui demon presat să-şi găsească o altă ascunzătoare. Dar demonul acela avea formă umană şi ţinea la piept un obiect.

— Cine eşti tu?

Omul se opri o clipă, întoarse capul în direcţia prinţului, apoi fugi spre partea mai puţin accidentată a platoului, unde minerii nu instalaseră decât o cabană de şantier.

Ramses se lansă în urmărirea fugarului.

— Opreşte-te!

Omul alergă şi mai repede, Ramses de asemenea. Câştiga teren şi îl ajunse din urmă pe ciudatul personaj înainte ca acesta să o apuce pe panta abruptă.

Prinţul făcu un salt şi-l prinse de picioare; hoţul căzu, fără să lase povara din mână, apucă o piatră şi încercă să sfărâme capul agresorului. Cu o lovitură de cot în gât, Ramses îi tăie răsuflarea. Omul reuşi totuşi să se ridice, însă îşi pierdu echilibrul şi căzu pe spate.

Un strigăt de durere, apoi al doilea, pe urmă zgomotul unui corp

prăvălindu-se din stâncă în stâncă şi rămânând nemişcat la poalele unei pante.

Când Ramses ajunse la el, fugarul era mort, strângând încă la piept un sac plin cu pietre de turcoază.

Hoţul nu era un necunoscut; era vorba de căruţaşul care, în timpul vânătorii din deşert, îl atrăsese într-o capcană destinată a-i lua viaţa.

Capitolul 26

Nici un miner nu cunoştea hoţul; era prima lui expediţie şi nu se apropiase de nimeni. Asumându-şi sarcini grele, petrecea multe ore în părţile mai puţin accesibile ale minei şi îşi câştigase stima tovarăşilor lui.

Furtul pietrelor de turcoază era un delict pasibil de pedepse grele, însă nici un miner nu mai comisese o astfel de faptă de mulţi ani. Membrii expediţiei nu deplânseră deloc moartea vinovatului; legea deşertului aplicase o sancţiune justă. Având în vedere gravitatea faptei, căruţaşul fu înmormântat fără nici un ritual; gura şi ochii lui nu vor fi deschişi în lumea cealaltă, el nu va putea trece de şirurile de porţi şi va deveni prada Devoratoarei.

— Cine l-a angajat pe omul ăsta?

Evreul îşi consultă listele.

— Eu.

— Cum adică, tu?

— Superiorul haremului mi-a propus mai mulţi lucrători capabili să muncească aici; m-am mulţumit să semnez actele de angajare.

Ramses respira mai bine.

— Hoţul ăsta era căruţaşul care primise sarcina să mă ducă la moarte.

Moise păli.

— Doar n-ai crezut...

— Nici o clipă, dar şi tu ai căzut într-o capcană.

— Superiorul haremului? E un om slab care se sperie şi de cel mai mic incident.

— E cu atât mai uşor de manipulat; mă grăbesc să recâştig Egiptul, Moise, şi să ştiu cine se ascunde în spatele acestui executant.

— N-ai renunţat la calea spre putere?

— Contează prea puţin, eu am nevoie de adevăr.

— Chiar dacă o să fie neplăcut pentru tine?

— Deţii cumva nişte informaţii importante?

— Nu, îţi jur că nu... Dar cine ar îndrăzni să se pună cu fiul mai mare al Faraonului?

— Poate mai multă lume decât îţi imaginezi.

— Dacă există un complot, capul lui va fi de neatins.

— Tu, să renunţi, Moise?

— Nebunia asta nu ne priveşte; din moment ce nu vei fi succesorul

lui Seti, cine va mai căuta să-ţi facă rău?

Ramses nu-i mărturisi prietenului său conţinutul întrevederilor cu Faraonul; nu constituiau ele un secret pe care trebuia să-l păstreze atâta timp cât încă nu-i înţelegea semnificaţia?

— Ai să mă ajuţi, Moise, dacă am nevoie de tine?

— Ce mă mai întrebi?

În ciuda dramei petrecute, Seti nu modifică programul expediţiei. Atunci când regele va considera suficient numărul turcoazelor extrase din munte, va da semnalul întoarcerii în Egipt.

*

Şeful securităţii palatului alergă până în sala de audienţe a reginei; mesagerul Tuyei nu-i acordase nici un răgaz pentru a răspunde la convocarea marii soţii regale.

— Iată-mă, Maiestate.

— Ce se întâmplă cu ancheta dumitale?

— Dar... s-a încheiat!

— Oare?

— E imposibil să aflu mai multe.

— Să vorbim despre acest căruţaş... După dumneata, era deja mort?

— Din păcate, nefericitul...

— Cum a găsit acest mort forţa de a pleca spre minele de turcoază şi de a fura nişte pietre?

Şeful securităţii se făcu mic.

— E... e imposibil!

— Mă acuzi de nebunie?

— Maiestate!

— Trei soluţii: sau eşti corupt, sau incompetent, ori amândouă la un loc.

— Maiestate...

— Ţi-ai bătut joc de mine.

Înaltul funcţionar se aruncă la picioarele reginei.

— Am fost folosit, m-au minţit, vă promit să...

— Detest oamenii servili; în avantajul cui ai trădat?

Din discursul dezlânat al şefului securităţii reieşi o neputinţă a cărei gravitate fusese până atunci disimulată sub aparenţa unei false bonomii. De frică să nu-şi piardă postul, nu îndrăznise să iasă de pe domeniul său ferit; obligat să se comporte bine, imploră mila suveranei.

— Eşti numit portar la vila fiului meu mai mare; străduieşte-te cel puţin să-i ţii la distanţă pe nepoftiţi.

Funcţionarul făcu risipă de mulţumiri dulcege, în timp ce marea soţie regală părăsise deja sala de audienţe.

*

Carul lui Ramses şi-al lui Moise pătrunse în trombă în curtea haremului din Mer-Ur unde se găseau birourile administraţiei; cei doi prieteni îl conduseseră cu rândul, întrecându-se în abilitate şi ardoare. Schimbând de mai multe ori caii, alergară mâncând pământul pe drumul ce ducea din Memphis la harem.

Această sosire zgomotoasă tulbură liniştea stabilimentului si determină ieşirea superiorului, smuls de la siestă.

— Aţi înnebunit? Locul asta nu e o cazarmă!

— Marea soţie regală mi-a încredinţat o misiune, dezvălui Ramses.

Superiorul haremului îşi puse mâinile nervoase pe pântecul său rotund.

— Aha... dar cum se justifică vacarmul ăsta?

— Ne găsim în faţa unui caz de urgenţă.

— Aici, pe domeniul aflat sub responsabilitatea mea?

— Chiar aici şi acest caz de urgenţă eşti dumneata.

Moise aprobă cu o înclinare a capului; superiorul haremului se retrase doi paşi.

— Nu încape îndoială că e o greşeală.

— M-ai făcut să angajez un criminal pentru expediţia la minele de turcoază, preciză evreul.

— Eu? Baţi câmpii!

— Cine ţi l-a recomandat?

— Nu ştiu despre cine vorbiţi.

— Să consultăm arhivele, ceru Ramses.

— Ai un ordin scris?

— Ajunge sigiliul reginei?

Notabilul nu mai insistă; exaltat, Ramses era hotărât să meargă până la capăt. Mai rezervat, Moise era şi el plin de fervoare; se emoţiona la gândul de a vedea adevărul triumfând.

Dosarul hoţului de turcoaze îi decepţionă; omul nu se prezentase drept căruţaş, ci ca miner experimentat care participase la numeroase expediţii şi poposind la Mer-Ur pentru a indica fabricanţilor de bijuterii mărimea pietrelor de turcoază. În consecinţă, superiorul, chiar de la numirea lui Moise, se gândise la acest specialist ca membru al echipei conduse de evreu.

Era evident că se abuzase de încrederea notabilului. De vreme ce rândaşul şi căruţaşul erau morţi, pista care ar fi dus la organizatorul complotului se închisese definitiv.

*

Timp de mai mult de două ore, Ramses trăsese cu arcul, străpungând o ţintă după alta. Se străduia să-şi pună furia în slujba

concentrării, să-şi adune energia în loc s-o risipească. Când muşchii deveniră dureroşi, se lansă într-o cursă lungă şi solitară prin grădinile şi livezile haremului. Prea multe gânduri confuze se amestecau în capul său; când mintea era agitată în acest fel, numai activitatea îndârjită a trupului o mai putea face să tacă.

Prinţului nu-i păsa de oboseală. Doica lui, care-l alăptase mai mult de trei ani, nu mai hrănise niciodată un copil atât de robust; nici o boală nu-l atinsese, suporta frigul şi arşiţa cu aceeaşi seninătate, dormea la comandă şi mânca cu o poftă feroce. De la zece ani, i se conturase o siluetă de atlet pe care exerciţiul zilnic o modelase.

Traversând o alee mărginită de cătini, crezu că aude un cântec ce nu ieşea din gâtlejul unei păsări. Se opri şi îşi ciuli urechile.

Era o voce feminină, fermecătoare; se apropie fără zgomot şi o văzu.

La umbra unei sălcii, Nefertari repeta o melodie pe o lăută importată din Asia. Vocea ei dulce, având savoarea unui fruct, se alătura adierii care dansa în frunzele arborelui, în stânga tinerei fete, o tăbliţă de scrib acoperită de cifre şi figuri geometrice.

Frumuseţea ei era aproape ireală; pentru o clipă, Ramses se întrebă dacă nu visează.

— Apropie-te... Sau ţi-e frică de muzică?

El dădu la o parte ramurile arbustului în spatele căruia se ascunsese.

— De ce te ascunzi?

— Pentru că...

Nu putea să formuleze nici o explicaţie; confuzia lui o făcu să zâmbească.

— Eşti lac de apă; ai alergat?

— Am sperat să găsesc aici numele omului care a încercat să mă ucidă.

Zâmbetul lui Nefertari dispăru; însă gravitatea ei îl încântă pe Ramses.

— Deci, ai eşuat.

— Din păcate, da.

— Şi e pierdută orice speranţă?

— Mă tem că da.

— Dar n-o să renunţi.

— De unde ştii?

— Pentru că nu renunţi niciodată.

Ramses se aplecă asupra tăbliţei.

— Înveţi matematica?

— Calculez volume.

— Ai de gând să urmezi o carieră de geometru?

— Îmi place să mă instruiesc, fără să mă preocupe ziua de mâine.

— Te mai şi distrezi uneori?

— Prefer singurătatea.

— Nu e o alegere prea severă?

Ochii verzi-albaştri deveniră serioşi.

— N-am vrut să te jignesc; iartă-mă.

Pe buzele fardate cu discreţie apăru un zâmbet indulgent.

— Mai rămâi în harem?

— Nu, plec mâine spre Memphis.

— Cu intenţia fermă de a descoperi adevărul, nu-i aşa?

— E un reproş?

— E nevoie să rişti aşa de mult?

— Vreau adevărul, Nefertari, şi am să-l vreau întotdeauna, oricât m-ar costa.

Citi în privirea ei o încurajare.

— Dacă vii în Memphis, mi-ar plăcea să te invit la cină.

— Trebuie să rămân mai multe luni în harem pentru a-mi perfecţiona cunoştinţele; după aceea, mă întorc în provincia mea.

— Te aşteaptă vreun logodnic?

— Eşti destul de indiscret.

Ramses se simţi ca un prost; această femeie tânără, atât de calmă, atât de stăpână pe ea însăşi, îl deconcerta.

— Să fii fericită, Nefertari.

Capitolul 27

Bătrânul diplomat era mândru de faptul că îşi slujise ţara mulţi ani şi că ajutase cu sfaturile lui trei faraoni să comită un număr minim de erori în politica externă; aprecia prudenţa lui Seti, mai preocupat de pace decât de isprăvi războinice fără viitor.

Curând, se va retrage la Theba, nu departe de templul din Karnak, în sânul unei familii pe care o neglijase destul din cauza numeroaselor călătorii. Ultimele zile îi aduseseră o nouă bucurie: să-l formeze pe Acha, un tânăr cu însuşiri excepţionale. Acesta învăţa repede şi reţinea esenţialul. De la întoarcerea din Marele Sud, unde se achitase într-un mod remarcabil de o misiune delicată, venise să capete învăţătura diplomatului care-l trata ca pe un fiu; fără să se mulţumească numai cu informaţii teoretice, înaltul funcţionar îi indicase anumite filiere şi-i dezvăluise că numai experienţa îi va permite să izbândească. Uneori, Acha i-o lua înainte; aprecierea sa în ceea ce priveşte situaţia internaţională îmbina un simţ ascuţit al realităţii cu perspective vizionare.

Secretarul diplomatului îi anunţă vizita lui Şenar, care solicita respectuos o întrevedere. Nu se făcea să-l refuzi pe fiul mai mare al Faraonului şi succesorul desemnat; astfel că, în ciuda plictiselii, înaltul funcţionar întâmpină personajul cu faţa rotundă, pătruns de importanţa şi de superioritatea sa. În acest timp, ochii mici şi căprui făceau dovada unei reale agilităţi a minţii; a-l considera un adversar neglijabil ar fi fost o mare greşeală.

— Prezenţa voastră mă onorează.

— Am faţă de domnia voastră o mare admiraţie, declară Şenar cu căldură; oricine ştie că inspiraţi politica asiatică a tatălui meu.

— E prea mult spus; Faraonul decide el însuşi.

— Mulţumită calităţii informaţiilor dumneavoastră.

— Diplomaţia e o artă dificilă; eu mă străduiesc cât pot mai bine.

— Şi cu mult succes.

— Atunci când zeii îmi sunt favorabili; doriţi o bere dulce?

— Cu plăcere.

Cei doi bărbaţi se instalară sub un umbrar răcorit de vântul din nord. O pisică cenuşie sări pe genunchii bătrânului diplomat, se ghemui ca o minge şi apoi adormi.

Odată umplute cupele cu o bere uşoară şi digestivă, servitorul plecă.

— Nu vă surprinde vizita mea?

— Puţin, trebuie să mărturisesc.

— Aş dori ca întrevederea noastră să rămână confidenţială.

— Fiţi sigur de asta.

Şenar se concentră; bătrânul diplomat era mai curând amuzat. De câte ori nu se confruntase cu solicitanţi dornici să se folosească de serviciile lui? Potrivit circumstanţelor, fie îi ajuta, fie îi descuraja. Faptul că un fiu de rege manifesta atâta condescendenţă îl flata.

— După cum se aude, aveţi intenţia să vă retrageţi.

— Nu e nici un mister; într-un an sau doi, atunci când regele îmi va da acordul, voi părăsi afacerile.

— Nu e un lucru regretabil?

— M-a ajuns oboseala, iar vârsta devine un handicap.

— Experienţa acumulată este o bogăţie nepreţuită.

Şi de aceea o dăruiesc unor tineri precum Acha; mâine le va reveni sarcina diplomaţiei noastre.

— Aprobaţi fără rezerve deciziile lui Seti?

Bătrânul diplomat păru jenat.

— Nu înţeleg prea bine întrebarea.

— Ostilitatea noastră faţă de hitiţi mai e justificată?

— Nu-i cunoaşteţi deloc.

— Dar nu au dorinţa să facă negoţ cu noi?

— Hitiţii vor să cucerească Egiptul şi nu vor renunţa niciodată la acest proiect; nu există nici o altă alternativă la politica de apărare activă dusă de rege.

— Şi dacă eu propun alta?

— Atunci vorbiţi cu tatăl vostru, nu cu mine.

— Cu domnia voastră vreau să vorbesc şi cu nimeni altcineva.

— Mă uimiţi.

— Informaţi-mă într-un mod exact asupra principatelor din Asia şi vă voi fi recunoscător.

— Nu am dreptul ăsta; cuvintele schimbate în timpul consfătuirilor trebuie să rămână secrete.

— Tocmai aceste vorbe mă interesează.

— Nu insistaţi.

— Ca mâine voi fi rege; ţineţi cont de asta.

Bătrânul diplomat se înroşi la faţă.

— E o ameninţare?

— Încă nu v-aţi retras, experienţa dumneavoastră îmi e indispensabilă; eu voi duce politica zilei de mâine. Fiţi aliatul meu din umbră şi nu veţi regreta.

Bătrânul diplomat nu avea obiceiul să cedeze la mânie; de data aceasta se lăsă dominat de indignare.

— Oricine aţi fi, pretenţiile sunt inacceptabile! Cum se poate gândi fiul mai mare al Faraonului să-şi trădeze propriul tată?

— Calmaţi-vă, vă rog.

— Nu, n-o să mă calmez deloc! Comportamentul dumneavoastră e nedemn de un viitor monarh; tatăl vostru trebuie să fie informat.

— Nu mergeţi atât de departe.

— Ieşiţi afară din casa mea!

— Uitaţi cu cine vorbiţi?

— Cu o fiinţă infamă!

— Vă cer să tăceţi.

— Nu contaţi pe asta.

— În cazul ăsta, am să vă împiedic să vorbiţi.

— Pe mine să mă împiedicaţi să...

Cu răsuflarea tăiată, bătrânul diplomat îşi duse mâinile la inimă şi se prăbuşi. Şenar chemă imediat servitorii, îl întinseră pe demnitar pe un pat şi fu chemat pe loc un medic care constată decesul datorat unei crize cardiace fulgerătoare.

Şenar avusese noroc; demersul lui riscant se terminase în mod fericit pentru el.

*

Frumoasa Iset era supărată.

Claustrată în vila părinţilor ei, refuza să-l primească pe Ramses sub pretextul unei oboseli care-i întuneca tenul; de data aceasta, îl va face să plătească plecările precipitate şi lungile lui absenţe. Din spatele unei perdele de la primul etaj, asculta discuţia dintre camerista ei şi prinţ.

— Transmite-i urările mele de însănătoşire grabnică stăpânei dumitale, spuse Ramses, şi mai adu-i la cunoştinţă că n-am să mai revin.

— Nu! ţipă tânăra femeie.

Dădu la o parte perdeaua, coborî scările în fugă şi se aruncă în braţele iubitului ei.

— Se pare că ţi-e mai bine.

— Nu mai pleca; altfel o să mă îmbolnăvesc de-a binelea.

— Vrei să nu-i dau ascultare regelui?

— Expediţiile astea sunt agasante... Fără tine, mă plictisesc.

— Ai refuza invitaţiile la banchete?

— Nu, dar trebuie să resping întruna avansurile tinerilor nobili; dacă ai fi prezent, nu m-ar mai deranja.

— Câteodată, călătoriile nu se fac în van.

Ramses se desprinse de ea şi-i dădu o cutiuţă; tânăra femeie făcu ochii mari.

— Deschide-o.

— E un ordin?

— Cum doreşti.

Frumoasa Iset deschise capacul; ceea ce descoperi înăuntru îi smulse un strigăt de admiraţie.

— E pentru mine?

— Cu autorizarea şefului expediţiei.

Îl îmbrăţişă cu foc.

— Pune-mi-l la gât.

Ramses se execută; colierul de turcoaze făcu să strălucească de plăcere ochii verzi ai tinerei femei. Din acest moment, îşi va eclipsa toate rivalele.

*

Ameni îşi continua scormonitul prin gunoaie cu o obstinaţie pe care nici un insucces n-ar fi domolit-o. În ajun, crezuse că descoperise mai multe elemente necunoscute până atunci şi că putea să facă o legătură între adresa atelierului şi numele proprietarului; dar trebui să-şi strunească entuziasmul. Inscripţia era ilizibilă şi lipseau litere.

Această căutare a imposibilului nu-l împiedica pe tânărul scrib să-şi îndeplinească la perfecţie munca de secretar particular; Ramses primea o corespondenţă din ce în ce mai voluminoasă la care el era nevoit să răspundă cu formule de politeţe potrivite fiecărui caz în parte. Ţinea ca reputaţia prinţului să fie impecabilă şi dăduse ajutor la întocmirea raportului privind călătoria la minele de turcoază.

— Popularitatea ta creşte pe zi ce trece, remarcă Ramses.

— Nu mă interesează zvonurile.

— Se apreciază că ai merita un post mai bun.

— Am făcut legământ să te slujesc.

— Gândeşte-te la cariera ta, Ameni.

— E foarte bine definită.

Această prietenie neclintită umplea de bucurie inima prinţului; dar va şti să se arate demn de ea? Prin atitudinea lui, Ameni îi interzicea mediocritatea.

— Ai făcut progrese cu ancheta?

— Nu, dar nu disper. Dar tu?

— Cu toată intervenţia reginei, nici o pistă serioasă.

— Există un nume pe care nimeni nu îndrăzneşte să-l pronunţe, estimă Ameni.

— Şi pe bună dreptate, nu crezi? Să acuzi fără să ai dovezi e o greşeală gravă.

— Îmi place să te aud vorbind aşa; ştii că semeni tot mai mult cu Seti?

— Sunt fiul lui.

— Şi Şenar este... Cu toate astea, ai jura că aparţine de o altă descendenţă.

*

Ramses era nervos. De ce Moise, în momentul plecării spre haremul din Mer-Ur, fusese convocat la palat? În timpul expediţiei, prietenul său nu comisese nici o greşeală; dimpotrivă, minerii şi soldaţii lăudaseră priceperea tânărului intendent şi doriseră ca şi colegii lui să-i urmeze exemplul. Dar bârfa şi calomnia nu aveau odihnă; probabil că popularitatea lui Moise pusese în umbră nişte incapabili sus-puşi.

Ameni scria, imperturbabil.

— Nu eşti îngrijorat?

— Nu pentru Moise. E la fel ca tine: încercările îl întăresc în loc să-l descurajeze.

Argumentul nu-l linişti pe Ramses; caracterul evreului era atât de ferm încât dădea naştere mai curând la gelozii decât la stimă.

— În loc să te necăjeşti degeaba, mai bine ai citi ultimele decrete regale.

Prinţul se înhămă la îndeplinirea acestei sarcini, concentrându-se cu mare greutate; de zece ori se ridică şi se plimbă pe terasă.

Puţin înainte de prânz, îl văzu pe Moise ieşind din clădirea administraţiei, unde fusese convocat; nemaiputând aştepta, coborî scările în grabă şi alergă să-l întâlnească.

Evreul părea descumpănit.

— Explică-mi!

— Mi s-a propus un post de contramaistru pe şantierele regale.

— Şi cu haremul s-a terminat?

— Voi participa la construcţia palatelor şi templelor şi va trebui să merg din oraş în oraş pentru a supraveghea lucrările, sub direcţia unui maistru.

— Şi ai acceptat!

— Nu e mai bine decât existenţa anostă din harem?

— Atunci, e o promovare! Acha e în oraş, la fel şi Setau; în seara asta sărbătorim.

Capitolul 28

Foştii elevi ai „Kap”-ului petrecură o seară animată; dansatoarele profesioniste, vinul, carnea, deserturile... Totul era aproape perfect. Setau povesti câteva întâmplări cu şerpi şi dezvălui maniera sa de a seduce femeile frumoase salvându-le de o reptilă pe care chiar el o introdusese în apartamentele lor; această purtare, pe care o considera un pic imorală, îl scutea de preliminarii interminabile.

Fiecare vorbi la rândul său: Ramses era destinat armatei, Ameni carierei de scrib, Acha celei diplomatice, Moise se va ocupa de lucrările publice, iar Setau de dragele lui creaturi târâtoare; oare când se vor revedea, fericiţi şi învingători?

Setau se retrase primul, în compania unei dansatoare nubiene care-i arunca ocheade semnificative; Moise trebuia să doarmă câteva ore înainte de a pleca spre Karnak, unde Seti pregătea un şantier gigantic; Ameni, prea puţin obişnuit cu băutura, adormise culcat pe nişte perne moi. Noaptea era înmiresmată.

— E ciudat, îi spuse Acha lui Ramses; oraşul pare atât de liniştit.

— Ar trebui să fie altfel?

— Călătoriile mele în Asia şi Nubia m-au făcut mai puţin credul; noi trăim într-o falsă securitate. În nord, ca şi în sud, popoare mai mult sau mai puţin de temut nu se gândesc decât cum să ne cucerească bogăţiile.

— În nord, hitiţii... Dar în sud?

— I-ai uitat pe nubieni?

— Ne sunt supuşi de-atâta vreme!

— Aşa credeam şi eu înainte de a ajunge acolo într-o misiune de explorare. Limbile s-au dezlegat, am ascultat discursuri mai puţin oficiale şi m-am apropiat de o altă realitate, diferită de cea zugrăvită la curte.

— Eşti cam enigmatic.

Fin şi rasat, Acha nu părea croit pentru călătorii lungi în locuri neospitaliere. Cu toate astea, îşi păstra cumpătul, nu ridica tonul şi afişa o linişte de nezdruncinat. Forţa lui interioară şi agerimea minţii îi surprindeau pe cei care-l subestimau. Din acel moment, Ramses ştiu că nu va neglija niciodată o părere emisă de Acha. Rafinamentul lui era înşelător; sub aparenţa omului de lume se ascundea o fiinţă hotărâtă şi sigură de ea.

— Ştii că vorbim despre secrete de stat?

— Specialitatea ta, îl ironiză Ramses.

— De data asta, te privesc în mod direct; de aceea, cu titlu amical, cred că meriţi un avans de o noapte asupra lui Şenar; mâine dimineaţă, va figura printre membrii consiliului reunit de Faraon.

— Îţi calci cuvântul în avantajul meu?

— Nu-mi trădez ţara, pentru că sunt convins că trebuie să joci un rol în afacerea asta.

— Poţi să fii mai clar?

— După părerea mea, opusă celei a experţilor, se pregăteşte o revoltă într-una din provinciile noastre din Nubia; nu o banală mişcare de protest, ci o veritabilă insurecţie care riscă să producă numeroase victime dacă armata egipteană nu intervine rapid.

— Ramses era stupefiat.

— Ai îndrăznit să prezinţi o ipoteză atât de incredibilă?

— Am dezvoltat-o în scris, precizându-mi argumentele; nu sunt ghicitor, ci pur şi simplu lucid.

— Viceregele Nubiei şi generalii te vor acuza de delir!

— Asta e sigur; însă Faraonul şi consilierii îmi vor citi raportul.

— Şi de ce ţi-ar accepta concluziile?

— Pentru că reflectă adevărul; nu acesta este ghidul suveranului nostru?

— Desigur, dar...

— Nu te mai îndoi şi pregăteşte-te.

— Să mă pregătesc?

— Când Faraonul va fi decis să înăbuşe revolte, va dori să-şi trimită pe loc unul din fii în această misiune. Şi acela trebuie să fii tu şi nu Şenar: iată ocazia visată de a te impune ca un adevărat soldat.

— Şi dacă te înşeli...

— Nu se pune problema; să fii devreme la palatul regal.

*

O animaţie neobişnuită domnea în aripa palatului unde Faraonul îşi reunise membrii consiliului format din cei „nouă prieteni unici", din generali şi câţiva miniştri. De obicei, regele se mulţumea cu o întrevedere cu vizirul şi întârzia asupra dosarelor pe care le considera esenţiale; în acea dimineaţă, fără ca nici un indiciu să prevadă asta, consiliul lărgit fusese reunit de urgenţă.

Ramses se prezentă la asistentul vizirului şi ceru o audienţă la Faraon; i se spuse că trebuie să aibă răbdare. Cum Seti detesta flecăreala, prinţul crezu că deliberările vor fi de scurtă durată; ceea ce nu se întâmplă. Totul se prelungi într-o manieră anormală, fiind pe punctul de a se depăşi cu mult ora prânzului. Neînţelegerile grave dintre participanţi îl determinară pe Seti să nu hotărască nimic înainte de a fi sigur că urmează calea cea dreaptă.

Pe când soarele asfinţea, prietenii unici, cu chipuri grave, ieşiră din sala de consiliu, urmaţi de generali. Un sfert de oră mai târziu, asistentul vizirului veni să-l caute pe Ramses. Nu Seti îl primi, ci Şenar.

— Doresc să-l văd pe Faraon.

— E ocupat; ce vrei?

— O să revin.

— Sunt însărcinat să-ţi răspund, Ramses; dacă refuzi să-mi vorbeşti, voi face un raport. Tatăl nostru n-o să-ţi aprecieze purtarea. Uiţi prea des că-mi datorezi respect.

Ameninţarea nu-l impresionă pe Ramses, decis să-şi joace şi ultima carte.

— Suntem fraţi, Şenar; ai uitat?

— Poziţia noastră...

— Oare prietenia şi încrederea ne sunt interzise? Argumentul îl tulbură pe Şenar, al cărui ton deveni mai puţin tăios.

— Nu, sigur că nu... Dar eşti atât de exagerat şi de coleric...

— Eu sunt pe drumul meu, tu pe al tău; vremea iluziilor a trecut.

— Şi... care e drumul tău?

— Armata.

Şenar îşi pipăi bărbia.

— Ai fi strălucit, e-adevărat... Pentru ce motiv vrei să-l vezi pe Faraon?

— Pentru a lupta alături de el în Nubia.

Şenar tresări.

— Cine ţi-a vorbit de un război cu Nubia?

Ramses rămase imperturbabil.

— Sunt scrib regal şi ofiţer superior; îmi lipseşte o numire efectivă pe câmpul de luptă. Acordă-mi-o tu.

Şenar se ridică, se plimbă încoace şi-n acolo, apoi reveni şi se aşeză.

— Nu e suficientă.

— Din ce motiv?

— E prea periculos.

— Te îngrijorează sănătatea mea?

— Un prinţ de sânge nu-şi poate asuma riscuri nechibzuite.

— Dar Faraonul nu se va afla el însuşi în fruntea trupelor?

— Nu insista; locul tău nu e acolo.

— Dimpotrivă!

— Hotărârea mea e irevocabilă.

— O să apelez la tata.

— Fără scandal, Ramses; ţara are alte griji decât o înfruntare protocolară.

— Încetează să te mai pui de-a curmezişul, Şenar.

Chipul ca o lună plină al moştenitorului tronului se înăspri.

— De ce anume mă acuzi?

— Mi-am câştigat numirea?

— Regele decide.
— La propunerea ta...
— Am nevoie să mă gândesc.
— Fă-o repede.

*

Acha se uita în jurul lui. O încăpere destul de mare, două ferestre dispuse judicios pentru a asigura o bună circulaţie a aerului, pereţii şi plafonul decoraţi cu frize florale şi motive geometrice roşii şi albe, o masă joasă, rogojini de bună calitate, mai multe scaune, cufere, un dulap din lemn de papirus... Biroul care-i fusese atribuit la ministerul Afacerilor externe îi păru destul de convenabil. Rareori se întâmpla ca un funcţionar aşa de tânăr să beneficieze de un asemenea confort.

Acha dictă corespondenţa secretarului, primi colegi avizi de a-l întâlni pe cel pe care ministerul îl considera drept un fenomen, apoi îl întâmpină pe Şenar, dornic de a cunoaşte orice nou funcţionar cu perspectiva unui frumos viitor.

— Eşti mulţumit?
— Voi fi, cu siguranţă.
— Regele îţi apreciază mult munca.
— Aş vrea ca devotamentul meu să-l satisfacă mereu pe Maiestatea Sa.

Şenar închise uşa biroului şi vorbi cu voce scăzută.

— Şi eu apreciez mult munca ta; datorită ţie, Ramses s-a aruncat cu capul înainte în capcană. Singurul lui vis e să se lupte în Nubia! Bineînţeles că, pentru a-l întărâta şi mai mult, la început i-am respins cererea, iar apoi am cedat puţin câte puţin.

— Şi-a obţinut numirea?

— Faraonul va accepta să-l trimită în Nubia pentru a da piept cu prima înfruntare; Ramses ignoră faptul că nubienii sunt nişte războinici de temut, iar revolta în curs de desfăşurare riscă să devină sângeroasă. Plimbarea la minele de turcoază l-a înfierbântat, se crede deja un luptător încercat. Lui singur nu i-ar fi trecut prin cap ideea să se înroleze; nu-i aşa că am pus bine lucrurile la cale, dragul meu?

— Sper că da.

— Dar să vorbim şi de tine, Acha. Nu sunt un ingrat, iar tu îţi exerciţi în mod strălucit calităţile de tânăr diplomat. Un pic de răbdare, două sau trei rapoarte remarcabile şi remarcate şi avansările se vor ţine lanţ.

— Singura mea ambiţie e să-mi servesc ţara.

— Şi a mea la fel, bineînţeles; însă o poziţie mai înaltă îţi permite să fii mai eficace. Te interesează Asia?

— Nu acolo e câmpul de acţiune privilegiat al diplomaţiei noastre?

— Egiptul are nevoie de profesionişti de valoarea ta. Formează-te,

învaţă, ascultă şi dă-mi ascultare; n-o să regreţi.

Acha se înclină.

*

Deşi poporului egiptean nu-i plăceau conflictele, plecarea lui Seti în Nubia nu trezea nici un fel de nelinişte; cum să reziste triburile de negri în faţa unei armate puternice şi bine organizate? Expediţia semăna mai mult cu o operaţie poliţienească decât cu un conflict veritabil. Pedepsiţi cu asprime, rebelii nu vor mai ridica imediat capul, iar Nubia va redeveni o provincie liniştită.

Datorită raportului alarmist al lui Acha, Şenar ştia că egiptenii se vor ciocni de o rezistenţă puternică. Ramses va încerca să-şi dovedească vitejia cu inconştienţa tinereţii; în trecut, săgeţile şi securile nubienilor puseseră capăt vieţii multor soldaţi imprudenţi, prea pătrunşi de propria lor superioritate. Cu puţin noroc, Ramses va cădea şi el pradă aceloraşi nesăbuinţe.

Viaţa îi surâdea lui Şenar; în jocul puterii, el îşi dispunea pionii în aşa fel încât să câştige partida. Faraonul era epuizat de o activitate intensă; într-un viitor apropiat, va fi obligat să-şi desemneze fiul mai mare ca regent şi să-i acorde iniţiativă din ce în ce mai multă. Să se stăpânească, să nu fie nerăbdător, să acţioneze din umbră: acestea erau cheile succesului.

*

Ameni alergă la debarcaderul principal din Memphis; nefiind obişnuit cu un astfel de exerciţiu, înainta încet, făcându-şi cu greu loc prin mulţimea care saluta corpul expediţionar. Explorând o nouă tranşă de resturi, descoperise un indiciu important, poate chiar decisiv.

Funcţia de secretar al lui Ramses îi permise să treacă de cordonul de securitate; cu răsuflarea tăiată, ajunse pe chei.

— Care e corabia prinţului?

— A plecat, îi răspunse un ofiţer.

Capitolul 29

Plecată din Memphis în a douăzeci şi patra zi din luna a doua a sezonului de iarnă, în anul opt al domniei lui Seti, armata egipteană înainta foarte repede spre sud. La Assuan, debarcară şi apoi se reîmbarcară dincolo de stâncile primei cascade; în această perioadă, înălţimea Nilului permitea trecerea păsurilor periculoase, însă Faraonul prefera să utilizeze corăbii adaptate să urce pe fluviu spre Nubia.

Ramses era încântat. Numit scrib al armatei, el conducea expediţia sub ordinele directe ale tatălui său; se instalase pe aceeaşi corabie cu el, o ambarcaţiune în formă de semilună, ale cărei extremităţi se ridicau mult deasupra apei; două cârme, una la babord şi una la tribord, permiteau manevre suple şi rapide. O pânză imensă, susţinută de un unic catarg de mari dimensiuni, era umflată de un vânt puternic din nord; echipajul verifica des tensiunea din parâme.

În centru, o cabină mare, împărţită în camere şi birouri; în apropierea prorei şi pupei, alte cabine, mai mici, rezervate căpitanului şi celor doi cârmaci. La bordul vasului regal, ca şi în cazul altor unităţi ale flotei de război, domnea o animaţie veselă; marinari şi soldaţi, aveau sentimentul că fac o plimbare fără riscuri şi nici un oficial nu le reamintea că se înşală. Luaseră toţi cunoştinţă de consemnele regelui: să nu fie agresivi cu civilii, să nu înroleze pe nimeni cu forţa, să aibă o ţinută corectă, să nu facă arestări arbitrare. Faptul că trecerea armatei inspira teamă şi determina respectarea ordinei stabilite era de dorit; ceea ce însemna teroare sau jaf era inacceptabil. Cei ce nu respectau codul onoarei urmau să fie pedepsiţi cu severitate.

Nubia îl fascina pe Ramses care, în timpul călătoriei, nu mai pleca de la proră; colinele deşertice, insuliţele de granit, fâşiile subţiri de verdeaţă rezistentă la arşiţă, cerul de un albastru pur compuneau un peisaj de foc şi de absolut care-i încânta sufletul. Vacile adăstau pe taluzuri, hipopotamii în apă; cocori cu coroană, flamingo roz şi rândunele zburau pe deasupra palmierilor în care se jucau babuinii. Ramses dovedi o simpatie imediată pentru aceste locuri sălbatice; aveau aceeaşi natură ca şi el, erau mistuite de aceeaşi ardoare de nestins.

De la Assuan până la a doua cataractă, armata egipteană traversă o regiune liniştită; se opri lângă nişte sate paşnice cărora le oferiră mărfuri şi mobilier. Această provincie din Uauat[7], în care pacea fusese adusă de multă vreme, se întindea de-a lungul a trei sute cincizeci de kilometri; Ramses trăia un vis, încântat, fericit, într-atâta acest tărâm

vorbea inimii sale.

Se trezi la vederea unui monument incredibil, fortăreaţa din Buhen, cu zidurile de cărămidă înalte de unsprezece metri şi groase de cinci; din turnurile rectangulare, străbătând în cadenţă circumferinţa dotată cu creneluri, gărzile egiptene supravegheau cea de-a doua cascadă şi împrejurimile. Nici un raid nubian nu putea penetra şirul de obiective întărite, dintre care Buhen era cel mai important; trei mii de soldaţi se găseau aici în permanenţă şi comunicau cu Egiptul prin curieri.

Seti şi Ramses pătrunseră în fortăreaţă prin intrarea principală, situată cu faţa la deşert; două porţi duble, legate printr-un pod de lemn, barau accesul; un eventual agresor ar fi pierit sub o ploaie de săgeţi, suliţe şi pietre aruncate cu praştia. Ambrazurile cu câte trei creneluri erau astfel dispuse încât duşmanul era prins sub un tir încrucişat ce nu-i lăsa nici o portiţă de scăpare.

O parte din contingent fusese primită în micul oraş care se dezvoltase la poalele locului fortificat; o cazarmă, case elegante, antrepozite şi ateliere, o piaţă, instalaţii sanitare, toate acestea făceau existenţa mai agreabilă. Corpul de armată al expediţiei se va bucura de câteva ore de destindere înainte de a intra în cea de-a doua provincie nubiană, ţinutul Kush; pentru moment, moralul se menţinea ridicat.

Comandantul fortăreţei îi primi pe rege şi pe fiul acestuia în sala de ceremonii din Buhen, acolo unde împărţea dreptatea după ce deciziile sale fuseseră aprobate de vizir. Prestigioşilor musafiri li se oferiră bere proaspătă şi curmale.

— Viceregele Nubiei va fi absent? întrebă Seti.

— N-ar trebui să întârzie, Maiestate.

— Şi-a schimbat reşedinţa?

— Nu, Maiestate, a vrut să-şi dea seama el însuşi de situaţia din ţinutul Irem-ului, la sudul celei de-a treia cascade.

— Situaţia... O revoltă, vrei să spui?

Comandantul evită privirea lui Seti.

— Termenul e fără îndoială exagerat.

— Şi viceregele se deplasează aşa de departe doar ca să aresteze câţiva hoţi?

— Nu, Maiestate, controlăm perfect regiunea şi...

— De ce, de atâtea luni, rapoartele dumitale minimalizează pericolul?

— Am încercat să rămân obiectiv; nubienii din provincia Irem se agită puţin, e adevărat, dar...

— Două caravane atacate, o fântână pe care au pus mâna nişte jefuitori, un ofiţer de informaţii asasinat... Asta înseamnă o mică agitaţie?

— Am avut parte şi de lucruri mai rele, Maiestate.

— Cu siguranţă, dar în acele cazuri au fost pronunţate şi aplicate pedepse. De data asta, viceregele şi cu dumneata n-aţi fost capabili să-i

arestaţi pe vinovaţii care se cred intangibili şi se pregătesc să dea naştere unei veritabile rebeliuni.

— Rolul meu este pur defensiv, protestă comandantul; nici un nubian răsculat nu va pătrunde în fortăreaţa noastră.

Furia lui Seti crescu.

— Crezi că putem abandona ţinuturile Kush şi Irem în mâinile rebelilor?

— Nici un moment, Maiestate!

— Atunci, vreau adevărul.

Lipsa de vlagă a ofiţerului superior îl dezgustă pe Ramses; asemenea laşi nu erau demni să slujească Egiptul. În locul tatălui său, l-ar fi degradat şi l-ar fi trimis în prima linie.

— Mi se pare inutil să ne punem pe jar trupele, chiar dacă anumite neplăceri ne-au tulburat liniştea.

— Şi pierderile noastre?

— Sper că sunt inexistente; viceregele a plecat în fruntea unei patrule experimentate. Doar la simpla lui apariţie nubienii vor depune armele.

— Voi aştepta trei zile, nici una mai mult; după aceea, voi interveni.

— Nu va fi necesar, Maiestate, dar voi avea onoarea să vă întâmpin în mod oficial. În seara asta, organizez o mică petrecere...

— Nu voi participa; ai grijă ca soldaţii mei să nu ducă lipsă de nimic.

*

Exista oare un peisaj mai violent decât cea de-a doua cascadă? Ţărmurile înalte strangulau Nilul care-şi croia drum prin canalele înguste, sufocate de blocurile enorme de bazalt şi de granit scăldate de o apă înspumată. Fluviul clocotea şi se zbătea cu o asemenea furie încât străpungea obstacolul şi îşi lua un nou avânt. În depărtare, fâşiile de nisip ocru dispăreau sub malurile abrupte şi roşii, presărate cu stânci albastre. Ici şi colo, palmieri cu trunchiuri duble adăugau o nuanţă de verde.

Ramses trăia fiecare tresărire a Nilului, îl întovărăşea în luptele lui contra stâncilor, triumfa împreună cu el. Comuniunea era totală între prinţ şi fluviu.

*

Micul oraş Buhen era în sărbătoare, foarte departe de un război în care nimeni nu credea. Cele treisprezece fortăreţe egiptene descurajaseră mii de agresori; în ceea ce priveşte ţinutul Irem-ului, nu

cuprindea el oare o vastă zonă cultivată, zălogul unei fericiri liniştite pe care nimeni nu se gândea s-o distrugă? Luând exemplul predecesorilor săi, Seti se mulţumise să-şi manifeste capacităţile militare pentru a impresiona şi a consolida pacea.

Parcurgând campamentul, Ramses îşi dădu seama că nici un soldat nu se gândea la luptă; se dormea, se benchetuia, se făcea dragoste cu fermecătoarele nubiene, se jucau zaruri, se vorbea de întoarcerea în Egipt, dar nimeni nu-şi curăţa armele.

Cu toate astea, viceregele Nubiei nu se întorsese încă din provincia Irem.

Ramses observa dispoziţia oamenilor pentru respingerea esenţialului şi hrănirea, în compensaţie, a iluziilor; realitatea li se părea prea greu digerabilă şi atunci se îndopau cu miraje, având certitudinea că în felul acesta învinge piedicile. Individul era în acelaşi timp dezertor şi criminal; prinţul îşi jură să nu dea înapoi din faţa faptelor, chiar dacă ele nu corespundeau speranţelor sale. Ca şi Nilul, va înfrunta stâncile şi le va învinge.

În extremitatea vestică a campamentului, în apropierea deşertului, un om stătea pe vine şi răscolea nisipul, de parcă ar fi îngropat o comoară.

Intrigat, Ramses se apropie cu sabia în mână.

— Ce faci aici?

— Taci, nu face zgomot! ceru o voce care de-abia se auzea.

— Răspunde.

Omul se ridică.

— Ah, ce prostie! L-ai alungat.

— Setau! Tu te-ai înrolat?

— Sigur că nu... Am fost convins că în vizuina asta se ascunde o cobră neagră.

Îmbrăcat cu ciudata lui manta cu buzunare, prost bărbierit, cu pielea mată şi părul negru strălucind în lumina lunii, Setau nu semăna nici pe departe cu un soldat.

— După spusele vrăjitorilor albi, veninul şerpilor nubieni este de o calitate excepţională; o expediţie ca asta era o ocazie fericită!

— Şi... pericolul? E vorba de un război!

— Nu simt mirosul sângelui; imbecilii ăştia de soldaţi se îmbuibă şi se îmbată. În fond, asta e activitatea lor cea mai puţin periculoasă.

— Calmul ăsta n-o să dureze.

— Certitudine sau profeţie?

— Crezi că Faraonul a deplasat atâţia oameni doar pentru o simplă paradă?

— Contează prea puţin, atâta vreme cât sunt lăsat să prind şerpi; mărimea şi culorile lor sunt splendide! În loc să-ţi rişti viaţa prosteşte, ai face mai bine să vii cu mine în deşert. O să facem nişte capturi frumoase.

— Sunt la ordinele tatălui meu.

— Iar eu sunt liber.

Setau se întinse pe pământ şi adormi imediat; era cu siguranţă singurul egiptean care nu se temea de vizitele nocturne ale reptilelor.

*

Ramses contempla cascada şi împărtăşea eforturile neîncetate ale Nilului. Noaptea se destrăma atunci când simţi o prezenţă în spatele lui.

— Ai uitat să dormi, fiule?

— L-am vegheat pe Setau şi am văzut mai mulţi şerpi apropiindu-se de el, oprindu-se şi apoi îndepărtându-se; chiar şi în timpul somnului îşi exercită puterea. Nu aşa stau lucrurile şi în cazul unui monarh?

— Viceregele s-a întors, îi dezvălui Seti.

Ramses îşi privi tatăl.

— A făcut pace în Irem?

— Cinci morţi, zece răniţi grav şi o retragere precipitată: iată esenţa acţiunii lui. Previziunile prietenului tău Acha se dovedesc exacte, băiatul ăsta e un remarcabil observator care a tras concluzii corecte pe baza mărturiilor primite.

— Uneori mă nelinişteşte; dar inteligenţa lui e extraordinară.

— Din nefericire, a avut dreptate, contrazicând o armată de consilieri.

— E război?

— Da, Ramses; nimic nu-mi displace mai mult, însă Faraonul nu trebuie să tolereze nici rebelii, nici pe cei care produc necazuri. În caz contrar, ar fi sfârşitul domniei lui Maat şi venirea în loc a dezordinii; iar aceasta din urmă dă naştere la suferinţe pentru toţi, mari şi mici. În nord, Egiptul se protejează de invazie controlând Canaanul şi Siria, iar în sud, Nubia. Regele care se va dovedi slab, precum Akhenaton, îşi va pune în pericol ţara.

— Ne vom bate?

— Să sperăm că nubienii vor fi rezonabili. Fratele tău a insistat mult să-ţi confirm numirea; pare să creadă în calităţile tale de soldat. Însă adversarii noştri sunt de temut; dacă devin exaltaţi, pot lupta până la moarte, insensibili la lovituri.

— Mă consideri inapt pentru luptă?

— Nu eşti obligat să-ţi asumi riscuri nechibzuite.

— Mi-ai încredinţat o responsabilitate, mi-o asum.

— Viaţa ta nu ţi se pare mai preţioasă?

— Cu siguranţă, nu; cine nu-şi ţine cuvântul, nu merită să trăiască.

— Atunci, luptă, dacă revoltele nu încetează; luptă ca un taur, ca un leu şi ca un şoim, fii fulgerător ca o furtună. Dacă nu, vei fi învins.

Capitolul 30

Armata părăsi cu regret Buhen-ul pentru a trece şi de cea de-a doua cascadă, barajul de securitate al fortăreţelor, şi ca să pătrundă în ţinutul Kush, unde domnea pacea, dar care era populat de nubieni robuşti, vestiţi pentru vitejia lor. Până la insula Sai, pe care se înălţau fortificaţiile din Shaat, reşedinţa celui de-al doilea viceregе, călătoria a fost de scurtă durată. La câţiva kilometri în aval, Ramses reperase o altă insulă, Amara, a cărei frumuseţe sălbatică îl cucerise; dacă soarta îi surâdea, îl va ruga pe tatăl său să dea poruncă să se construiască o capelă ca omagiu pentru splendoarea Nubiei.

În Shaat, cântecele lipsite de griji se stinseseră; citadela, mult mai puţin importantă decât Buhen-ul, era plină de refugiaţii care părăsiseră în grabă câmpia bogată a Irem-ului, căzută în mâinile rebelilor. Îmbătaţi de victorie şi de lipsa de reacţie a viceregelui, care se mulţumise să le trimită în întâmpinare câţiva veterani repede împrăştiaţi, două triburi depăşiseră a treia cascadă şi înaintau spre nord. Vechiul vis renăştea: recucerirea ţinutului Kush, prin alungarea egiptenilor, şi un asalt decisiv asupra fortăreţelor.

Shaat era prima expusă pericolului.

Seti ordonă declanşarea stării de război. La fiecare crenel, un arcaş; în vârful turnurilor, aruncătorii cu praştia; la adăpostul şanţurilor şi desfăşurată la baza zidurilor de cărămidă, infanteria.

Apoi, Faraonul şi fiul său, însoţiţi de un viceregе al Nubiei tăcut şi abătut, îl interogară pe comandantul fortăreţei.

— Veştile sunt dezastruoase, se plânse el; de o săptămână, rebeliunea a căpătat proporţii incredibile. De obicei, triburile se ceartă între ele şi strică orice alianţă; de data asta, se înţeleg! Am trimis mesaje la Buhen, însă...

Prezenţa viceregelui îl împiedică pe comandant să emită o critică prea aspră.

— Continuă, ceru Seti.

— Am fi putut înăbuşi din faşă această revoltă dacă am fi intervenit la timp; în prezent, mă întreb dacă n-ar fi mai înţelept să ne repliem.

Ramses era consternat. Cum să presupui că responsabilii cu securitatea Egiptului au putut fi atât de laşi şi de neprevăzători?

— Aceste triburi sunt aşa de înspăimântătoare? întrebă el.

— Nişte fiare, răspunse comandantul; nici moartea, nici suferinţa nu-i sperie. Găsesc plăcere în a lupta şi a ucide; n-aş reproşa nimănui

dacă ar lua-o la goană atunci când aceşti sălbatici pornesc la atac urlând.

— S-o ia la goană? Dar asta e trădare!

— Când o să-i vedeţi, veţi înţelege; numai o armată mult superioară ca număr le-ar putea veni de hac. Iar în momentul ăsta, nu ştim dacă duşmanii noştri sunt sute sau mii.

— Plecaţi cu refugiaţii spre Buhen şi să-l trimiteţi pe vicerege aici, ordonă Seti.

— Şi întăriri?

— O să vedem; mesagerii mei vă vor ţine la curent. Să se închidă accesul pe Nil şi toate fortăreţele să se pregătească pentru respingerea atacurilor.

Viceregele dispăru pe furiş; se temuse de alte sancţiuni. Comandantul pregăti evacuarea; două ore mai târziu, o coloană lungă porni spre nord. În Shaat nu rămaseră decât Faraonul, Ramses şi o mie de soldaţi al căror moral scăzuse brusc. Se şoptea că zece mii de negri, avizi de sânge, se vor năpusti asupra citadelei şi-i vor masacra pe egipteni până la ultimul.

Seti lăsă în seama lui Ramses sarcina de a spune adevărul trupelor. Tânărul nu se mulţumi să expună doar faptele şi să risipească falsele zvonuri, el făcu apel la curajul fiecăruia şi la datoria de a-şi apăra ţara, chiar dacă asta le-ar periclita viaţa. Cuvintele lui simple, directe şi entuziasmul care le însoţea îşi atinseră ţinta. Aflând că fiul regelui va lupta împreună cu ei, fără să-şi aroge vreun privilegiu, soldaţii îşi recăpătară speranţa; ardoarea lui Ramses, la care se adăugau calităţile de strateg ale lui Seti, îi vor salva de la dezastru.

*

Regele hotărâse să se înainteze spre sud şi să nu se aştepte un eventual atac; trecerea trupelor duşmane prin foc şi sabie i se părea a fi de preferat, chit că ar fi trebuit să bată în retragere dacă erau prea numeroşi. Cel puţin, va găsi o poziţie stabilă.

Într-o seară, timp îndelungat, Seti studie harta ţinutului Kush în compania lui Ramses şi îl învăţă să citească indicaţiile geografilor. Atâta încredere din partea Faraonului îl făcu fericit pe tânărul prinţ; învăţă repede şi îşi promise să păstreze în minte fiecare detaliu. Orice s-ar întâmpla, mâine va fi o zi glorioasă.

Seti se retrase în camera din fortăreaţă rezervată suveranului, iar Ramses se întinse pe un pat rudimentar. Visele despre victorie îi fură tulburate de râsetele şi suspinele provenind din încăperea alăturată; intrigat, se ridică şi împinse uşa ce dădea în camera suspectă.

Culcat pe burtă, Setau aprecia din plin maniera zgomotoasă de a face masaj a unei tinere nubiene goale, cu chipul foarte fin şi cu un corp minunat. Pielea de abanos strălucea, iar trăsăturile ei nu aveau nimic

negroid şi te făceau să te gândeşti la cele ale unei nobile thebane. Ea era aceea care râdea, amuzată să-l vadă pe Setau atât de satisfăcut.

— Are cincisprezece ani şi o cheamă Lotus, îi dezvălui îmblânzitorul de şerpi; degetele ei îţi destind spatele cu o perfecţiune inegalabilă. N-ai vrea să beneficiezi şi tu de darul ei?

— Mai curând aş vrea să-ţi fur o asemenea cucerire.

— Mai mult decât atât, frecventează cele mai periculoase reptile fără cea mai mică teamă; deja am cules împreună o frumoasă cantitate de venin. Ce noroc, pe toţi zeii! Expediţia asta îmi place... Am avut dreptate să n-o scap.

— Mâine veţi păzi fortăreaţa.

— Ataci?

— Avansăm.

— Am înţeles, Lotus şi cu mine vom servi drept paznici; ne obligăm să capturăm o duzină de cobre.

*

În timpul iernii, dimineaţa devreme era foarte frig; aşa că infanteriştii îşi îmbrăcaseră tunicile lungi pe care urmau să le scoată atunci când razele soarelui nubian le va reîncălzi sângele. Ramses, conducând un car uşor, se afla în fruntea trupelor, chiar în spatele cercetaşilor; Seti se găsea în mijlocul armatei sale, protejat de o gardă specială.

Un muget tulbură liniştea stepei; Ramses dădu ordin de oprire, sări jos din car şi îi urmă pe cercetaşi.

O fiară monstruoasă, cu trompă, scotea urlete de durere; se zbătea să scape de o suliţă înfiptă la extremitatea incredibilului nas şi care îi provoca o suferinţă insuportabilă. Un elefant... Animalul care, în vremuri îndepărtate, dăduse numele Insulei de Fildeş, la graniţa de sud a Egiptului, de unde dispăruse!

Era pentru prima oară când prinţul vedea un elefant.

— Un mascul enorm, comentă unul dintre cercetaşi; fiecare dintre colţi cântăreşte cel puţin optzeci de kilograme. Oricum, nu vă apropiaţi.

— Dar e rănit!

— Nubienii au încercat să-l răpună; i-am pus pe fugă.

Confruntarea era aproape.

În timp ce un cercetaş alerga să-l anunţe pe rege, Ramses se îndreptă spre elefant. La douăzeci de metri de monstru, se opri şi îi căută privirea. Animalul rănit încetă să se mai zbată şi observă minuscula creatură.

Ramses îşi arătă mâinile goale; masculul uriaş îşi ridică trompa, ca şi cum ar fi înţeles intenţiile paşnice ale bipedului. Prinţul înainta foarte încet.

Un cercetaş vru să strige, însă tovarăşul lui îi astupă gura; la cel

mai mic incident, elefantul l-ar fi călcat în picioare pe fiul Faraonului.

Ramses nu arăta nici un pic de teamă; în privirea atentă a patrupedului, el percepu o inteligenţă foarte vie, capabilă să-i descifreze intenţiile. Câţiva paşi încă şi se găsi la un metru de rănit, a cărui coadă se zbătea cu putere.

Prinţul ridică braţele, iar uriaşul îşi aplecă trompa.

— O să-ţi fac rău, îl anunţă el, dar nu se poate altfel.

Ramses apucă săgeata.

— Eşti de acord?

Urechile mari bătură aerul, ca şi cum elefantul ar fi încuviinţat.

Prinţul trase violent, extrăgând fierul dintr-o singură încercare; gigantul mugi, eliberat. Stupefiaţi, cercetaşii crezură că avusese loc un miracol şi că Ramses nu va supravieţui încercării sale; vârful trompei însângerate i se înnodă în jurul taliei.

În câteva secunde va fi strivit; apoi venea rândul lor. Mai bine să fugă.

— Uitaţi-vă, uitaţi-vă numai!

Vocea veselă a prinţului îi opri; se întoarseră şi îl văzură cocoţat pe capul gigantului, acolo unde, cu o infinită delicateţe, îl depusese trompa.

— De la înălţimea acestui munte, declară Ramses, se poate zări şi cea mai mică mişcare a duşmanului.

*

Fapta eroică a prinţului dădu armatei un imbold; toţi evocau forţa supranaturală a lui Ramses, capabil să supună voinţei sale pe cel mai puternic animal, a cărui rană era îngrijită cu tampoane îmbibate cu ulei şi miere. Între el şi elefant, nici o dificultate de comunicare; unul vorbea cu limba şi mâinile, celălalt cu trompa şi urechile. Sub protecţia gigantului, care urma un drum degajat, soldaţii ajunseră într-un sat format din colibe de chirpici, cu acoperişurile din crengi de palmier.

Ici şi colo, cadavre de bătrâni, copii şi femei, unele cu burţile despicate, altele cu gâtul tăiat. Bărbaţii care încercaseră să opună rezistenţă zăceau puţin mai departe, mutilaţi. Recoltele fuseseră arse, iar animalele ucise.

Ramses îşi simţi inima zbătându-i-se în piept.

Acesta era, deci, războiul, acest carnagiu, această cruzime fără limite care-l făcea pe om să devină cel mai rău animal de pradă.

— Nu beţi apă din fântâni! strigă un soldat de vârstă mijlocie.

Doi tineri îşi potoliseră deja setea; muriră câteva minute mai târziu, cu măruntaiele în flăcări. Răsculaţii otrăviseră fântânile pentru a-i ucide pe locuitori, fraţii lor dornici de a rămâne fideli Egiptului.

— Un caz pe care nu l-aş fi putut trata, se plânse Setau; în domeniul otrăvurilor vegetale totul îmi este străin. Din fericire, Lotus o să mă

instruiască.

— Ce cauţi aici? se miră Ramses; nu trebuia să păzeşti fortăreaţa?

— O misiune plictisitoare... Natura asta e atât de bogată, de abundentă!

— Precum satul ăsta masacrat, de exemplu?

Setau puse mâna pe umărul prietenului său.

— Înţelegi acum de ce prefer şerpii? Maniera lor de a ucide e mult mai nobilă şi ne şi furnizează remedii puternice contra bolilor.

— Omul nu se reduce doar la oroarea asta.

— Eşti tu atât de sigur?

— Există Maat, există haosul; am venit pe lume pentru ca Maat să domnească, iar răul să fie învins, chiar dacă ar fi fost la putere mereu.

— Numai un faraon gândeşte aşa, iar tu nu eşti decât un comandant de război care se pregăteşte să-i masacreze pe cei care masacrează.

— Sau să cadă sub loviturile lor.

— Nu cobi şi vino să bei un ceai preparat de Lotus; te va face invincibil.

*

Seti era încruntat.

Îi adunase în cortul său pe Ramses şi pe ofiţerii superiori.

— Ce propuneţi?

— Să mai avansăm, propuse un veteran; să trecem de cea de-a treia cascadă şi să invadăm ţinutul Irem-ului. Rapiditatea noastră va fi cheia succesului.

— Am putea cădea într-o capcană, anunţă un tânăr ofiţer; nubienii ştiu că noi suntem adepţii unei astfel de tactici.

— Exact, admise Faraonul; pentru a evita o cursă, e indispensabil să reperăm poziţiile duşmanilor. Îmi trebuie voluntari care să acţioneze în timpul nopţii.

— E foarte riscant, observă veteranul.

— Sunt conştient de asta.

Ramses se ridică.

— Mă ofer voluntar.

— Şi eu, declară veteranul, şi ştiu alţi trei camarazi care vor avea acelaşi curaj ca şi prinţul.

Capitolul 31

Prinţul îşi scoase coiful, tunica de piele, cămaşa de gală şi sandalele; pentru a se aventura în savana nubiană, îşi va înnegri corpul cu cărbune de lemn şi se va înarma doar cu un pumnal. Înainte de a porni, pătrunse în cortul lui Setau.

Îmblânzitorul de şerpi fierbea un lichid galben, iar Lotus prepara un ceai de hibiscus de culoare roşie.

— Un şarpe negru cu roşu s-a strecurat sub rogojina mea, explică Setau, radios; ce şansă! Încă un specimen necunoscut şi o bună cantitate de venin. Zeii sunt alături de noi, Ramses! Această Nubie e un paradis; oare câte specii adăposteşte?

Ridicând ochii, îl privi lung pe prinţ.

— Unde crezi că te duci în starea asta?

— Să reperez tabăra rebelilor.

— Încotro o apuci?

— Drept spre sud; până la urmă îi descopăr.

— Esenţialul e să te-ntorci.

— Cred în şansa mea.

Setau clătină din cap.

— Bea licoarea asta cu noi; cel puţin, vei cunoaşte o savoare sublimă înainte de a cădea în mâinile negrilor.

Băutura roşie avea gust de fructe şi era răcoritoare; Lotus îl servi de trei ori pe Ramses.

— După părerea mea, decretă Setau, comiţi o prostie.

— Îmi fac datoria.

— Fără vorbe goale! Te arunci cu capul înainte, neavând nici o şansă de reuşită.

— Dimpotrivă, eu...

Ramses se ridică, nesigur.

— Te doare ceva?

— Nu, dar...

— Așează-te.

— Trebuie să plec.

— În starea asta?

— Mi-e bine şi...

Ramses leşină şi căzu în braţele lui Setau; acesta îl întinse pe o rogojină, aproape de foc, şi ieşi din cort.

Deşi se aştepta să-l întâlnească pe faraon, statura lui Seti îl

impresionă.

— Mulţumesc, Setau.

— După părerea lui Lotus, e un drog foarte uşor; Ramses se va trezi în zori proaspăt şi bine dispus. În ceea ce priveşte misiunea, fiţi fără grijă: Lotus şi cu mine îi luăm locul. Ea mă va ghida.

— Ce îţi doreşti pentru tine însuţi?

— Să vă protejez fiul de excese.

Seti se depărtă. Setau era mândru de el: câte fiinţe se puteau lăuda că primiseră mulţumiri din partea Faraonului?

*

O rază de soare, alunecând în interiorul cortului, îl trezi pe Ramses. Timp de câteva secunde, mintea îi rămase înceţoşată; nu mai ştia unde se află. Apoi adevărul ieşi la lumină: Setau şi nubiana lui îl drogaseră!

— Furios, ţâşni afară şi se repezi la Setau care mânca peşte uscat.

— Uşurel! încă puţin şi m-aş fi înecat.

— Dar eu, ce mi-ai dat să înghit?

— O lecţie de înţelepciune.

— Aveam o misiune de îndeplinit şi tu m-ai împiedicat.

— Îmbrăţişeaz-o pe Lotus şi mulţumeşte-i; datorită ei, cunoaştem amplasamentul taberei principale a duşmanului.

— Dar... ea e de-ai lor!

— Familia ei a fost asasinată în timpul distrugerii satului.

— E sinceră?

— Tu, entuziastul, ai devenit sceptic? Da, e sinceră; de aceea a decis să ne ajute. Răsculaţii nu sunt din tribul ei şi seamănă nefericirea în regiunea cea mai prosperă a Nubiei. În loc să te vaiţi, spală-te, mănâncă şi îmbracă-te ca un prinţ; tatăl tău te aşteaptă.

*

Încrezându-se în indicaţiile lui Lotus, armata egipteană se puse în mişcare, cu Ramses în frunte, cocoţat pe elefant. În primele două ore, gigantul se arătă liniştit, aproape nepăsător; în trecere, se hrănea cu ramuri.

Apoi, atitudinea lui se schimbă; cu privirea fixă, înainta mai lent, fără să facă nici cel mai mic zgomot. Uşoare, de parcă n-ar fi cântărit un gram, picioarele lui se aşezau pe pământ cu o delicateţe incredibilă. Dintr-o dată, trompa se ridică până în vârful unui palmier şi înşfăcă un negru înarmat cu o praştie; animalul îl proiectă în trunchiul copacului şi îi zdrobi spinarea.

Oare iscoada avusese timp să-i prevină pe ai săi? Ramses se întoarse, aşteptând ordine. Semnul Faraonului era fără echivoc: desfăşurare şi atac.

Elefantul porni.

De-abia trecuse de barajul subţire al unei plantaţii de palmieri, că Ramses îi zări: sute de războinici nubieni, cu pielea foarte neagră, partea anterioară a craniului rasă, nasul turtit, buzele proeminente, inele de aur în urechi, pene în părul scurt şi creţ, obrajii plini de cicatrice; soldaţii purtau nişte fuste scurte din piele pestriţă, iar conducătorii robe albe şi centuri roşii.

Inutil să-i someze să se retragă: imediat ce zăriră elefantul şi avangarda armatei egiptene, se repeziră la arcuri şi începură să tragă. Graba asta se dovedi fatală, căci ei reacţionau dispersaţi, în timp ce asalturile în valuri ale egiptenilor se succedau cu calm şi hotărâre.

Arcaşii lui Seti îi scoaseră în afara luptei pe trăgătorii nubieni care erau înnebuniţi şi se simţeau prinşi ca într-un cleşte; apoi, lăncierii atacară prin dos tabăra şi îi masacrară pe negrii care îşi încărcau praştiile. Graţie scuturilor, infanteriştii opriră un atac disperat cu securi şi îşi străpunseră adversarii cu săbiile lor scurte.

Supravieţuitorii nubienilor, înfricoşaţi, lăsară jos armele şi îngenunchiară; îi implorară pe egipteni să-i cruţe.

Seti ridică braţul drept şi lupta, care nu durase decât câteva minute, încetă; imediat, învingătorii legară la spate mâinile învinşilor.

Elefantul nu-şi terminase lupta; smulse acoperişul celei mai mari colibe şi-i făcu praf pereţii. Apărură doi nubieni, unul mare şi demn, cu o bandă lată şi roşie petrecută peste piept, celălalt mic şi nervos, ascunzându-se în spatele unei lăzi.

Acesta din urmă era cel care îl rănise pe uriaş, înfigându-i o suliţă în trompă. Elefantul îl culese ca pe un fruct copt şi, strângându-i mijlocul, îl ţinu în aer câteva clipe lungi. Micul negru ţipa şi gesticula, încercând în zadar să se elibereze din menghină. Când gigantul îl puse pe pământ, se crezu salvat; abia schiţă o mişcare, vrând s-o ia la sănătoasa, că un picior enorm îi zdrobi capul. Fără grabă, elefantul îl strivise pe cel care îi produsese atâta suferinţă.

Ramses se adresă marelui nubian care nu mişcase un deget; cu braţele încrucişate la piept, se mulţumise să privească scena.

— Tu eşti şeful lor?

— Ei bine, da, eu sunt; eşti destul de tânăr ca se ne fi putut doborî.

— Prestigiul revine Faraonului.

— Deci, s-a deplasat în persoană... Iată de ce vrăjitorii pretindeau că nu putem învinge. Ar fi trebuit să-i ascult.

— Unde se ascund celelalte triburi răsculate?

— Îţi voi spune şi mă voi duce să le întâlnesc pentru a le cere să se predea. Faraonul le va lăsa viaţa?

— El hotărăşte.

*

Seti nu acordă nici un răgaz duşmanilor; chiar în aceeaşi zi, atacă alte două tabere. Nici unii, nici alţii nu ascultaseră sfaturile şefului învins. Luptele au fost de scurtă durată, deoarece nubienii se băteau fără nici o coordonare; amintindu-şi de predicţiile vrăjitorilor şi văzându-l apărând pe Seti, a cărui privire ardea ca un foc, mulţi nu mai luptară cu ardoarea obişnuită. În mintea lor bătălia era dinainte pierdută.

În zorii zilei următoare, celelalte triburi depuseră armele; nu se vorbea oare cu groază de fiul regelui, stăpânul unui elefant care ucisese deja zeci de negri? Nimeni nu se putea opune armatei Faraonului.

Seti făcuse şase sute de prizonieri; aceştia erau însoţiţi de cincizeci şi patru de tineri, şaptezeci de tinere şi patruzeci şi opt de copii care urmau să fie educaţi în Egipt şi apoi să se întoarcă în Nubia ca purtători ai unei culturi complementare, axată pe pacea cu puternicul ei vecin.

Regele se asigură că ţinutul Irem-ului fusese eliberat în totalitate şi că locuitorii acestei bogate regiuni agricole aveau din nou acces la fântânile pe care puseseră stăpânire răsculaţii. Pe viitor, viceregele din Kush va inspecta lunar regiunea pentru a evita izbucnirea altor revolte; dacă ţăranii aveau de formulat anumite revendicări, el îi va asculta şi va încerca să le dea satisfacţie. În caz de litigiu grav, Faraonul va fi acela care va tranşa problema.

*

Ramses devenise nostalgic; i se părea dezolant să părăsească Nubia. Nu îndrăznise să-i ceară tatălui său postul de vicerege pentru care credea el că este făcut. De când îi venise ideea asta, privirea lui Seti îl făcea mereu să nu-i poată vorbi despre ea. Monarhul îi expuse noul său plan: menţinerea în post a actualului vicerege, cerându-i-se o conduită impecabilă. La cea mai mică greşeală, urma să-şi termine cariera ca intendent de fortăreaţă.

Trompa elefantului atinse uşor obrazul lui Ramses; indiferent la rugăminţile soldaţilor care doreau să-l vadă pe gigant defilând prin Memphis, prinţul decisese să-l lase liber şi fericit pe pământul unde se născuse.

Ramses mângâie trompa a cărei rană deja se cicatrizase; elefantul îi indica direcţia spre savană, ca şi cum l-ar fi invitat să-l urmeze. Dar drumurile uriaşului şi ale prinţului se despărţeau aici.

Timp de mai multe minute, Ramses rămase nemişcat; absenţa surprinzătorului său aliat îi sfâşia inima. Cât ar fi vrut să plece cu el, să descopere drumuri necunoscute, să-şi culeagă învăţătura... Dar visul se risipi, trebuia să se îmbarce şi să se întoarcă spre nord. Prinţul îşi jură că va reveni în Nubia.

Egiptenii ridicară tabăra cântând; soldaţii nu mai încetau cu elogiile la adresa lui Seti şi a lui Ramses care transformaseră într-un triumf

periculoasa expediţie. Nu mai stinseră jarul pe care-l vor strânge indigenii.

Trecând pe lângă un tufiş, prinţul auzi un vaiet. Cum putuse fi abandonat un rănit?

Îndepărtă frunzişul şi descoperi un pui de leu înfricoşat, respirând cu greutate. Animalul întinse laba dreaptă, umflată; cu ochii strălucitori de febră, gemea. Ramses îl luă în braţe şi constată că inima îi bătea neregulat. Dacă nu primea îngrijiri, puiul de leu avea să moară.

Din fericire, Setau nu se îmbarcase încă; Ramses îi prezentă bolnavul. Examinarea rănii nu lăsa nici o umbră de îndoială.

— O muşcătură de şarpe, concluzionă Setau.

— Care e diagnosticul tău?

— Foarte pesimist... Uită-te bine: se văd trei urme corespunzătoare celor doi colţi veninoşi principali şi celui de înlocuire, precum şi amprenta celor douăzeci şi cinci de dinţi. Deci, e vorba de o cobră. Dacă puiul ăsta de leu n-ar fi cu totul deosebit, până acum ar fi fost mort.

— Deosebit?

— Observă-i labele: pentru un animal aşa de tânăr, sunt enorme. Dacă sălbăticiunea ar trăi, ar atinge o mărime de-a dreptul monstruoasă.

— Încearcă să-l salvezi.

— Singura lui şansă e anotimpul; iarna, veninul cobrei e mai puţin activ.

Setau măcină şi amestecă în vin o rădăcină de lemnul-şarpelui provenind din deşertul oriental şi îi dădu puiului de leu să bea; apoi zdrobi foarte fin frunzele arbustului şi le amestecă în ulei, după care unse corpul animalului pentru a-i stimula inima şi a-i îmbunătăţi capacitatea respiratorie.

În timpul călătoriei, Ramses nu părăsi puiul de leu care stătea învelit într-o compresă compusă din nisip din deşert, menţinut umed, şi frunze de ricin. Animalul se mişca din ce în ce mai puţin; hrănit cu lapte, slăbea mereu. Totuşi, aprecia mângâierile prinţului şi-i oferea priviri recunoscătoare.

— O să trăieşti, îi promise el, şi vom fi prieteni.

Capitolul 32

La început, Străjerul dădu înapoi; după aceea, se apropie.

Câinele galben, temător, se duse până acolo de unde putea să adulmece puiul de leu, ai cărui ochi miraţi descopereau un animal bizar. Mica sălbăticiune, încă slăbită, ar fi vrut să se joace; sări pe Străjer şi îl sufocă sub greutatea lui. Câinele lătră, reuşi să se elibereze, dar nu şi să evite o lovitură de gheară care-i brăzdă spatele.

Ramses prinse de gât puiul de leu şi îl dojeni îndelung; cu urechile ridicate, acesta asculta. Prinţul îşi îngriji câinele, a cărui rană era superficială, şi organiză o nouă confruntare între cei doi tovarăşi ai lui. Străjerul, puţin răzbunător, îi administră o lovitură de labă puiului de leu pe care Setau îl numise „Voinicul”. Nu învinsese el veninul şarpelui şi umbra unei morţi sigure? Numele ăsta îi va purta noroc şi era potrivit pentru formidabila lui putere. Setau gândise cu voce tare: un elefant uriaş, un leu monstruos... Nu era Ramses versat în tot ceea ce priveşte grandiosul şi excepţionalul, fiind incapabil să se intereseze de lucrurile mici sau jalnice?

Foarte repede, puiul de leu şi câinele îşi dădură seama de puterile lor; Voinicul învăţă să se stăpânească, Străjerul să tachineze mai puţin. O prietenie trainică se născu între ei; jocuri şi curse bezmetice îi uniră în aceeaşi bucurie de a trăi. După ce mâncau, câinele adormea alături de puiul de leu.

La curte, faptele de vitejie ale lui Ramses făcură mare zarvă. Un om capabil să îmblânzească un elefant şi un leu era dotat cu o putere magică pe care nimeni n-o putea dispreţui; frumoasa Iset resimţi o reală mândrie, iar Şenar o amărăciune profundă. Cum puteau atâtea notabilităţi să se arate aşa de naivi? Ramses avusese noroc, asta era tot; nimeni nu putea comunica cu animalele sălbatice. Într-o bună zi, leul va redeveni sălbatic şi-l va sfâşia în bucăţi.

Totuşi, fiul mai mare al regelui considera că era bine să întreţină excelente relaţii oficiale cu fratele său; după ce-l proslăvi pe Seti, ca de altfel întreg Egiptul, Şenar sublinie rolul pe care-l jucase Ramses în lupta contra nubienilor răsculaţi. Lăudă calităţile lui militare şi dori să fie recunoscute de o manieră mai oficială.

Cu ocazia înmânării unor recompense veteranilor din Asia, la care oficia Şenar, delegat de rege, acesta îşi manifestă intenţia de a-şi întâlni fratele între patru ochi. Ramses aşteptă sfârşitul ceremoniei, apoi cei doi se retraseră în biroul lui Şenar, a cărei decoraţie urma să fie refăcută.

Pictorul, un geniu veritabil, reprezentase straturi de flori pe deasupra cărora zburau fluturi multicolori.

— Nu e o minunăţie? Îmi place să lucrez înconjurat de lux; sarcinile îmi par mai uşoare. Vrei să bei vin nou?

— Nu, mulţumesc; mondenităţile astea mă plictisesc.

— Şi pe mine, dar sunt indispensabile; vitejilor noştri le plac onorurile. Nu-şi riscă ei viaţa, aşa, ca tine, pentru a ne păstra securitatea? Purtarea ta a fost exemplară în Nubia; totuşi, afacerea a fost prost începută.

Şenar se îngrăşase; amator de mâncare bună, lipsindu-i exerciţiul fizic, semăna cu o notabilitate de provincie care luase proporţii.

— Tatăl nostru a condus campania cu o mână de maestru; simpla lui prezenţă înspăimânta duşmanul.

— Desigur, desigur... Dar apariţia ta pe spinarea elefantului n-a fost deloc străină de succesul nostru. Se şopteşte că Nubia te-a impresionat mult.

— E adevărat, îmi place regiunea asta!

— Cum consideri tu comportamentul viceregelui Nubiei?

— Nedemn şi condamnabil.

— Cu toate astea, Faraonul l-a lăsat mai departe în postul lui...

— Seti ştie să guverneze.

— Situaţia asta nu poate să dureze; viceregele nu va întârzia să comită o nouă greşeală gravă.

— Crezi că n-a tras învăţăminte din propriile erori?

— Oamenii nu se schimbă aşa de uşor, dragul meu frate; au tendinţa de a-şi repeta faptele şi atitudinile. Viceregele nu va face excepţie de la regulă, crede-mă.

— Fiecare cu soarta lui.

— Căderea lui ar putea avea legătură cu tine.

— În ce fel?

— Nu face pe prostul; dacă te-ai îndrăgostit de Nubia, singura funcţie pe care o doreşti e aceea de vicerege. Eu pot să te ajut s-o obţii.

Ramses nu se aştepta la o asemenea perspectivă; Şenar îi remarcă tulburarea.

— Consider că pretenţia ta e perfect legitimă, urmă el; dacă ai ocupa postul ăsta, nici o tentativă de revoltă nu ar mai avea loc. Ai face un serviciu ţării şi ai fi fericit.

Un vis... Un vis pe care Ramses şi-l alungase din minte. Să trăiască acolo, împreună cu leul şi câinele lui, să parcurgă în fiecare zi întinderi imense şi pustii, să-şi împărtăşească sentimentele Nilului, stâncilor şi nisipului auriu... Nu, era prea frumos.

— Îţi baţi joc de mine, Şenar.

— O să-i dovedesc regelui că eşti făcut pentru postul asta; Seti te-a văzut în acţiune. Numeroase voci se vor uni cu a mea şi vei avea câştig de cauză.

— Cum doreşti.

Şenar îşi felicită fratele.

Aflat în Nubia, Ramses n-o să-i mai stea în cale.

*

Acha se plictisea.

În câteva săptămâni epuizase bucuriile muncii administrative pe care ierarhia i-o încredinţase. Birocraţia şi arhivele nu prezentau interes; doar aventura lucrului în teren îl mai atrăgea. Să stabilească contacte, să-i facă să vorbească pe oamenii de condiţii diferite, să deceleze minciuna, să descopere micile şi marile secrete, să dezvăluie ceea ce se încerca să i se ascundă, iată ce-l putea amuza.

În timp, va trebui să-şi facă un aliat; cu capul plecat, în aşteptarea postului care să-i permită să călătorească în Asia şi să înţeleagă mecanismul gândirii duşmanilor Egiptului, desfăşura singura strategie pe care o putea folosi un diplomat: să hoinărească pe culoare.

În felul acesta, va întâlni oameni cu experienţă, zgârciţi la vorbă şi păstrându-şi cu străşnicie secretele, şi va şti să-i flateze; necerând nimic, politicos, cultivat, le va câştiga încrederea şi va angaja nenumărate dialoguri, fără să-şi deranjeze interlocutorii. Puţin câte puţin, află conţinutul dosarelor confidenţiale fără să aibă nevoie să le consulte. Câteva observaţii flatante, complimente bine chibzuite, întrebări pertinente şi un limbaj ales îi vor atrage stima înalţilor funcţionari ai ministerului Afacerilor străine.

Şenar nu primi decât ecouri favorabile referitor la tânărul Acha; faptul că şi-l făcuse aliat era unul din cele mai frumoase succese ale lui. Pe parcursul frecventelor şi discretelor lor întâlniri, Acha îl informa despre ceea ce se mai punea la cale pe aleile puterii. Şenar îşi verifica şi îşi completa propriile informaţii; zi după zi, se pregătea în mod metodic pentru meseria de rege.

De la întoarcerea din Nubia, Seti părea obosit; mai mulţi consilieri prevedeau numirea lui Şenar ca regent pentru a-l uşura pe suveran de greutatea anumitor responsabilităţi. Din moment ce hotărârea fusese luată şi nu întâmpina nici o opoziţie, de ce să se mai întârzie?

Abil, Şenar domolea spiritele; vârsta lui tânără şi lipsa de experienţă, afirma el, erau încă nişte handicapuri. Trebuia să se recurgă la înţelepciunea Faraonului.

*

Ameni îşi reluă atacul; vindecat după o congestie care-l ţintuise la pat, voia să-i dovedească lui Ramses că investigaţiile lui nu fuseseră făcute în van. O muncă excesivă minase sănătatea tânărului scrib, însă îşi reluă lucrul cu aceeaşi seriozitate, dezolat că rămăsese în urmă. Deşi

Ramses nu-i făcuse nici un reproş, Ameni se simţea vinovat. O zi de pauză i se părea o greşeală de neiertat.

— Am scormonit prin toate resturile şi am obţinut o dovadă, afirmă el în faţa lui Ramses.

— „Dovadă" nu e un cuvânt exagerat?

— Două fragmente de calcar se potrivesc în mod indiscutabil: pe unul e menţionat atelierul suspect, iar pe celălalt numele proprietarului, din nefericire spart, dar care se termină cu litera R. Indiciul ăsta nu-l acuză pe Şenar?

Ramses aproape uitase seria de întâmplări care precedase călătoria lui în Nubia. Rândaşul, căruţaşul, cerneala de contrabandă... Toate astea îi păreau foarte departe şi puţin demne de interes.

— Meriţi felicitări, Ameni, dar nici un judecător nu va consimţi să instrumenteze un proces cu atât de puţine date.

Tânărul scrib lăsă ochii în jos.

— Mă temeam de răspunsul ăsta... N-ar trebui să încercăm totuşi?

— Eşecul va fi asigurat.

— O să găsesc mai multe.

— E posibil?

— Nu te lăsa înşelat de Şenar; dacă face în aşa fel încât să fii numit vicerege al Nubiei este pentru a scăpa de tine. Nelegiuirile lui vor fi uitate şi va avea câmp liber de acţiune în Egipt.

— Sunt conştient de asta, Ameni, dar îmi place Nubia; o să vii cu mine şi o să descoperi o ţară sublimă, departe de intrigile şi de meschinăria de la curte.

Secretarul particular al prinţului nu răspunse, convins că bunăvoinţa lui Şenar ascundea o nouă capcană; atâta timp cât mai rămânea în Memphis, nu va renunţa să dea de urma adevărului.

*

Dolenta, sora mai mare a lui Ramses, era lungită pe marginea bazinului în care se îmbăia în orele fierbinţi ale zilei, înainte de a fi unsă cu ulei şi masată. De când soţul ei fusese promovat, lenevea cât era ziua de lungă şi se simţea din ce în ce mai obosită. Coafeza, manichiurista, pedichiurista, intendentul, bucătarul... toţi o epuizau.

În ciuda pomezilor prescrise de medic, pielea ei rămânea grasă; ar fi trebuit, e adevărat, să se îngrijească mai conştiincios, dar obligaţiile mondene îi consumau cea mai mare parte din timp. Pentru a fi permanent informată asupra miilor de secrete de la curte se impunea să fie prezentă la toate recepţiile şi ceremoniile care marcau existenţa înaltei societăţi egiptene.

De câteva săptămâni, Dolenta era neliniştită; apropiaţii lui Senar nu-i prea mai făceau confidenţe, de parcă nu aveau încredere în ea; astfel încât considerase indispensabil să-i vorbească lui Ramses.

— De vreme ce aţi făcut pace, avansă ea, intervenţiile tale nu sunt deloc neglijabile.

— Ce speri de la mine?

— Când Şenar o să fie regent, o să dispună de puteri considerabile; mă tem să nu mă neglijeze. A început prin a mă ţine la distanţă; curând, n-o să fiu altceva decât o burgheză de provincie.

— Ce pot să fac eu?

— Să-i aduci aminte lui Şenar de existenţa mea şi de importanţa reţelei mele de relaţii; îi va fi utilă în viitor.

— O să-mi râdă în nas; pentru fratele meu mai mare sunt deja viceregele Nubiei şi departe de Egipt.

— Împăcarea voastră nu e deci decât aparentă?

— Şenar a redistribuit responsabilităţile.

— Iar tu te acomodezi cu un exil la negri?

— Îmi place Nubia.

Dolenta se însufleţi, ieşind din apatie.

— Revoltă-te, te rog! Atitudinea ta e inadmisibilă. Haide să ne aliem noi doi pentru a-l contracara pe Şenar; monstrul ăsta o să-şi aducă aminte că are o familie şi că nu trebuie s-o respingă, lăsând-o pradă tenebrelor.

— Sunt dezolat, draga mea soră, dar am oroare de comploturi.

Ea se ridică, furioasă.

— Nu mă abandona.

— Cred că eşti capabilă să te aperi singură.

*

În liniştea templului lui Hathor, după ce celebrase ritualurile de seară şi ascultase cântecele preoteselor, regina Tuya medita. Servind divinitatea, se îndepărta de josniciile umane şi considera viitorul ţării cu mai multă luciditate.

Regina, în timpul lungilor întrevederi cu soţul ei, îşi exprimase îndoielile asupra capacităţilor de a guverna ale lui Şenar; ca de obicei, Seti ascultase foarte atent. Nu ignora faptul că se atentase la viaţa lui Ramses şi că adevăratul vinovat, dacă nu era vorba de căruţaşul mort la minele de turcoază, rămânea necunoscut şi nepedepsit. Deşi animozitatea lui Şenar faţă de fratele său se mărise, putea fi considerat nevinovat? În absenţa dovezilor, asemenea supoziţii păreau monstruoase; dar oare gustul puterii nu-l transformă pe om într-o bestie feroce?

Seti nu neglija nici un amănunt; părerile soţiei sale contau mai mult decât cele ale curtenilor prea ataşaţi de cauza lui Şenar sau obişnuiţi să-l flateze pe suveran. Împreună, Seti şi Tuya examinară comportamentul celor doi fii ai lor şi făcură un bilanţ.

Bineînţeles, raţiunea tria şi analiza; dar nu putea decide. Era „Sia”,

intuiţia fulgerătoare, cunoaşterea directă transmisă de suflet de la un Faraon la altul, aceea care va trasa drumul.

*

Deschizând poarta care dădea în grădina rezervată prinţului Ramses, Ameni se ciocni de un obiect straniu: un pat magnific din lemn de salcâm! Cei mai mulţi egipteni dormeau pe rogojini; o mobilă ca aceea valora o mică avere.

Uluit, tânărul scrib alergă să-l trezească pe Ramses.

— Un pat? Imposibil.

— Vino să vezi cu ochii tăi; o capodoperă!

Prinţul împărtăşi părerea secretarului său particular; tâmplarul era un artizan excepţional.

— Îl băgăm în casă? întrebă Ameni.

— Nici vorbă! Stai cu ochii pe el.

Sărind pe cal, Ramses galopă până la vila părinţilor frumoasei Iset; trebui să aştepte până ce tânăra femeie îşi termină toaleta pentru a se prezenta elegantă, machiată şi parfumată.

Frumuseţea ei îl impresionă pe Ramses.

— Sunt gata, spuse ea zâmbind.

— Iset... Tu eşti cea care a trimis patul?

Îl îmbrăţişă, radioasă.

— Cine altcineva ar fi îndrăznit?

Săvârşind „darul patului", frumoasa Iset îl obliga pe prinţ să-i ofere un altul, încă şi mai somptuos, care era cel al viitorului cuplu de căsătoriţi, uniţi pe viaţă.

— Ai acceptat cadoul meu?

— Nu, a rămas afară.

— E o insultă gravă, şopti ea, calină; de ce să întârzii ceea ce e inevitabil?

— Am nevoie să rămân liber.

— Nu te cred.

— Ţi-ar plăcea să trăieşti în Nubia?

— În Nubia... Ce oroare!

— Totuşi, ăsta e destinul meu.

— Refuză-l!

— Imposibil.

Se desprinse de Ramses şi plecă în fugă.

*

Ramses fusese convocat, alături de alte notabilităţi, să asculte citirea noilor numiri decretate de Faraon. Sala de audienţe era plină, cei în vârstă afişau un calm adesea înşelător, iar cei tineri îşi ascundeau

prost nervozitatea. Mulţi se temeau de judecata lui Seti care nu admitea nici o întârziere în executarea sarcinilor încredinţate şi se arăta foarte puţin permeabil la justificările bombastice ale incompetenţilor.

De-a lungul săptămânilor care precedaseră ceremonia, agitaţia depăşise măsura, fiecare notabilitate prezentându-se drept un servitor zelos şi necondiţionat al politicii lui Seti, cu scopul de a-şi apăra interesele lor şi pe ale protejaţilor lor.

În momentul în care scribul delegat începu lectura decretului, în numele regelui, se lăsă o tăcere totală. Ramses, care luase cina în ajun cu fratele lui mai mare, nu arăta nici cea mai mică nelinişte. Cazul său fiind rezolvat, îl interesa soarta celorlalţi. Anumite chipuri se luminară, unele deveniră impenetrabile, iar altele exprimau o dezaprobare mută; însă era decizia Faraonului şi toţi urmau s-o respecte.

În fine, veni rândul Nubiei, care nu suscita decât un interes restrâns; după recentele evenimente şi intervenţiile repetate ale lui Şenar, prinţul Ramses era cu siguranţă desemnat să devină vicerege.

Surpriza se dovedi de proporţii: titularul postului era confirmat în funcţie.

Capitolul 33

Frumoasa Iset era foarte bucuroasă: cu toate manevrele subterane ale lui Şenar, Ramses nu fusese numit vicerege al Nubiei! Prinţul va rămâne în Memphis, unde va continua să ocupe un post onorific. Tânăra femeie va şti să profite de această şansă neaşteptată şi-l va prinde pe Ramses în mrejele pasiunii sale; cu cât se va împotrivi mai mult, cu atât va fi mai prins în laţ.

În ciuda insistenţei părinţilor ei, care îi cereau să răspundă favorabil la solicitările lui Şenar, frumoasa Iset nu avea ochi decât pentru fratele acestuia. De când se întorsese din Nubia, tânărul era mai frumos şi mai viril; se împlinise, corpul său splendid luase o anumită anvergură, nobleţea lui naturală se impunea cu şi mai multă forţă. Dominându-i cu un cap pe cei mai mulţi compatrioţi, părea invincibil.

Să-şi împartă existenţa, emoţiile, dorinţele... Ce viitor fabulos! Nimic şi nimeni n-o va împiedica pe frumoasa Iset să se mărite cu Ramses.

La câteva zile de la citirea numirilor, se duse la prinţ; o vizită făcută prea devreme ar fi fost inoportună. Dar acum, decepţia trebuia să se fi estompat; Iset va fi o consolare eficace.

Ameni, pe care ea nu-l plăcea deloc, o primi cu deferenţă. Cum putea prinţul să acorde încredere unui puşti bolnăvicios şi pricăjit, aplecat fără încetare asupra tăbliţei de scrib, incapabil de a profita de bucuriile vieţii? Mai devreme sau mai târziu, îl va convinge pe soţul ei să se descotorosească de el şi să se înconjoare de angajaţi mai strălucitori. Un Ramses nu se putea mulţumi cu indivizi atât de mediocri.

— Anunţă-mă stăpânului tău.

— Sunt dezolat, dar nu e aici.

— Pentru câtă vreme?

— Nu ştiu.

— Îţi baţi joc de mine?

— N-aş îndrăzni.

— În cazul ăsta, explică-mi! Când a plecat?

— Regele a venit să-l caute ieri dimineaţă; Ramses s-a urcat în carul lui şi au plecat în direcţia debarcaderului.

*

Valea Regilor, pe care înţelepţii o numeau „marea păşune”, paradisul în care învia sufletul luminos al faraonilor, era învăluită într-o

tăcere minerală. De la debarcaderul de pe ţărmul vestic al Tebei până în acest loc sacru, în care intrarea era păzită zi şi noapte, faraonul şi fiul său urmaseră un drum şerpuitor, mărginit de faleze înalte. Dominând Valea, se înălţa Culmea, cu vârful piramidal, care o adăpostea pe zeiţa tăcerii.

Ramses era împietrit.

De ce îl adusese tatăl lui în acest loc misterios în care numai faraonul era stăpân, iar artizanii însărcinaţi cu săparea locuinţei sale eterne erau autorizaţi să pătrundă? Având în vedere comorile acumulate în morminte, arcaşii aveau ordin să tragă pe loc şi fără somaţie în orice persoană neidentificată; cea mai mică tentativă de furt, considerată o crimă ce punea în pericol siguranţa întregii ţări, era pasibilă de pedeapsa cu moartea. Dar se vorbea totodată de prezenţa duhurilor înarmate cu cuţite, care tăiau capetele imprudenţilor incapabili să le răspundă la întrebări.

Cu siguranţă, prezenţa lui Seti era liniştitoare; însă Ramses ar fi preferat zece lupte contra nubienilor decât această călătorie într-o lume de temut. Forţa şi vitejia lui nu-i erau de nici un folos; se simţea lipsit de apărare, pradă uşoară pentru puterile necunoscute împotriva cărora nu ştia să lupte.

Nici un fir de iarbă, nici o pasăre, nici o insectă... Valea părea să respingă orice formă de viaţă în avantajul pietrei, singura capabilă să depună în permanenţă mărturie despre victoria asupra morţii. Cu cât carul condus de Seti înainta, cu atât pereţii ameninţători se apropiau; căldura devenea sufocantă, sentimentul de ieşire din lumea oamenilor părea să-l sugrume pe călător.

Apăru o trecătoare îngustă, un fel de poartă deschisă în stâncă; de o parte şi de alta, soldaţi înarmaţi. Carul se opri, iar Seti şi Ramses coborâră. Paznicii se înclinară; ei îl cunoşteau pe suveran care, la intervale regulate, se asigura de avansarea lucrărilor la propriul său mormânt, dictând el însuşi sculptorilor textele hieroglifice pe care voia să le vadă gravate pe suprafaţa ultimei sale locuinţe.

Odată trecut de poartă, Ramses îşi pierdu răsuflarea.

„Marea păşune” era ca un creuzet supraîncălzit, fără alt orizont decât falezele de culoare ocru, dominate de cerul azuriu; culmea impunea o linişte aproape absolută ce asigura sufletelor faraonilor odihna şi pacea. Teama cedase în faţa uimirii; absorbit de lumina din vale, prinţul se simţea în acelaşi timp copleşit şi înălţat. Un omuleţ ridicol aflat în prezenţa misterului şi măreţiei peisajului, el percepu totuşi prezenţa invizibilului care dădea viaţă în loc să distrugă.

Seti îşi conduse fiul spre un portal de piatră; împinse poarta din cedru aurit şi coborî o pantă abruptă spre o mică încăpere în mijlocul căreia trona un sarcofag. Regele aprinse nişte torţe care nu scoteau fum; splendoarea şi perfecţiunea decoraţiunilor murale îl uimiră pe Ramses. Auriu, roşu, albastru şi negru străluceau foarte viu; prinţul întârzie

asupra reprezentării imensului şarpe Apophis, monstru al tenebrelor şi devoratorul luminii, pe care Creatorul, înfăţişat sub formă umană, îl neutraliza cu un baston alb, fără a-l distruge. Admiră barca soarelui, condusă de zeul „Sia", intuiţia cauzelor, singurul capabil să discearnă calea cea dreaptă în regiunile obscure; se extazie în faţa faraonului fascinat de Horus, cel cu cap de şoim, şi de Anubis, cel cu cap de şacal, şi pe care zeiţa Maat, Legea universală, îl primea în paradisul drepţilor. Regele era reprezentat tânăr, strălucind de frumuseţe, purtând pieptănătura tradiţională, un colier mare de aur şi un strai de asemenea aurit; în faţa lui Osiris şi a lui Nefertum, zeul încoronat cu un lotus pentru a manifesta viaţa regenerată, suveranul se arăta senin, cu ochii deschişi spre eternitate. Sute de alte amănunte atraseră atenţia prinţului, mai ales un text enigmatic evocând poarta de trecere spre un alt tărâm; dar Seti nu-i permise să-şi astâmpere curiozitatea şi îi porunci să se prosterneze în faţa sarcofagului.

— Regele care odihneşte aici a purtat acelaşi nume ca şi tine, Ramses; el a fost fondatorul dinastiei noastre. Horemheb l-a desemnat ca succesor al său, în timp ce Ramses, vechi vizir, se retrăsese după o existenţă laborioasă în serviciul ţării. Bătrânul a fost smuls din liniştea sa şi şi-a consacrat ultimele forţe pentru a guverna Egiptul. Epuizat, a domnit mai puţin de doi ani; însă şi-a justificat numele primite la încoronare: „Cel care o confirmă pe Maat de-a curmezişul celor Două Tărâmuri; Lumina divină l-a adus în lume; Statornicia şi puterea luminii divine; Alesul principiului creator". Aşa era acest om înţelept şi umil, strămoşul nostru, cel pe care trebuie să-l venerăm pentru că ne deschide ochii; dedică-i un cult, onorează-i numele şi amintirea, căci strămoşii sunt în faţa noastră şi noi trebuie să ne potrivim paşii după ai lor.

Prinţul simţi prezenţa spirituală a fondatorului dinastiei; dinspre sarcofag, pe care hieroglifele îl numeau „purtătorul vieţii", emana o energie palpabilă asemănătoare luminii line a soarelui.

— Trezeşte-te, Ramses; prima ta călătorie s-a terminat.

*

Din loc în loc, piramidele; cea mai impresionantă era cea a faraonului Djeser, cu imensele sale gradene formând o scară ce urca spre cer. În compania tatălui său, Ramses descoperea o altă necropolă, imensa Saqqara, unde fuseseră construite lăcaşurile eterne ale faraonilor Vechiului Imperiu si ale fidelilor lor servitori.

Seti se îndrepta spre marginea platoului deşertic, de unde se vedeau pâlcurile de palmieri, câmpurile cultivate şi Nilul. Acolo, pe mai mult de un kilometru distanţă, se succedau marile morminte din cărămidă, lungi de cincizeci de metri, ale căror laturi semănau cu faţadele palatelor. Mai înalte de cinci metri, erau pictate în culori vii, vesele.

Unul dintre ele îl uimi pe Ramses din cauza prezenţei a trei sute de capete de taur din lut ars, dispuse în relief de jur împrejurul monumentului; înzestrate cu coarne veritabile, transformau mormântul într-o armată invincibilă, de care nici o forţă a răului nu se putea apropia.

— Faraonul îngropat aici poartă numele de Djet, îi dezvălui Seti, ceea ce înseamnă eternitate; lângă el sunt ceilalţi regi ai primei dinastii, cei mai îndepărtaţi strămoşi ai noştri. Pentru întâia dată pe acest pământ, ei au pus în practică legea lui Maat şi au imprimat ordine în haos; orice guvernare trebuie să-şi găsească rădăcina în grădina pe care ei au plantat-o. Îţi aminteşti de taurul sălbatic pe care l-ai înfruntat? Aici s-a născut el, aici se regenerează puterea de la naşterea civilizaţiei noastre.

Ramses se opri în faţa fiecărui cap de taur; nici unul nu avea aceeaşi expresie. Astfel erau exprimate toate faţetele artei de a comanda, de la autoritatea cea mai severă până la cea binevoitoare. După ce termină de înconjurat straniul monument, Seti se urcă în car.

— Aşa se încheie a doua ta călătorie.

*

Navigară spre nord, apoi galopară pe poteci înguste, între câmpuri înverzite, până într-un târguşor unde sosirea Faraonului şi a fiului său declanşă o primire entuziastă. În acest colţ pierdut al Deltei, o asemenea întâmplare fericită părea un miracol; totuşi, locuitorii păreau să-l cunoască bine pe rege. Serviciul de ordine interveni îngăduitor, în timp ce Seti şi Ramses pătrundeau în interiorul unui mic sanctuar, învăluit în obscuritate. Se aşezară faţă în faţă pe nişte bănci de piatră.

— Ţi-e cunoscut numele Avaris?

— Cui nu-i este! Denumeşte oraşul blestemat care a servit de capitală ocupanţilor hyksos.

— Te găseşti în Avaris.

Ramses era consternat.

— Dar... n-a fost distrus?

— Ce om putea să distrugă o divinitate? Aici domneşte Seth, forţa trăsnetului şi a furtunii, care mi-a dat numele.

Ramses era înspăimântat. Simţea că Seti era capabil să-l spulbere cu un simplu gest sau privire; pentru ce alt motiv l-ar fi adus în acest loc blestemat?

— Ţi-e frică, şi asta e bine; numai vanitoşii şi imbecilii ignoră frica. Din această teamă trebuie să se nască forţa capabilă de a o învinge: acesta e secretul lui Seth. Cine a negat-o, aşa cum a făcut Akhenaton, a comis o eroare şi a slăbit Egiptul. Un faraon întruchipează şi furtuna, furia cosmosului, caracterul implacabil al trăsnetului. El este braţul care acţionează şi, uneori, loveşte şi pedepseşte; să creadă în bunătatea

fiinţelor umane e o greşeală pe care un rege n-o va comite niciodată. Aceasta i-ar conduce ţara la ruină şi poporul în mizerie. Dar eşti capabil să-l înfrunţi pe Seth?

O rază de lumină provenind de la acoperişul sanctuarului, ilumină statuia unui bărbat în picioare, având un cap neliniştitor cu un bot lung şi două urechi mari: Seth, al cărui chip terifiant ieşea la iveală din tenebre!

Ramses se ridică şi merse spre el.

Se ciocni de un zid invizibil şi trebui să se oprească; a doua tentativă se soldă cu acelaşi eşec, dar a treia oară trecu de obstacol. Ochii roşii ai statuii străluceau, semănând cu două flăcări; Ramses îi susţinu privirea, deşi simţi o arsură, ca şi cum o limbă de foc i-ar fi parcurs tot corpul. Durerea era vie, dar se ţinu tare; nu, nu va da înapoi din faţa lui Seth, chiar de-ar fi să dispară.

Era momentul decisiv, cel al unui duel inegal pe care nu avea dreptul să-l piardă; ochii roşii ieşiră din orbitele lor, o flacără îl învălui pe Ramses, îi arse, consumându-se, în cap, inima era pe cale să-i explodeze. Dar rămase în picioare, îl înfruntă pe Seth şi îl respinse departe de el, în adâncul capelei.

Începu furtuna şi o ploaie diluviană se abătu asupra Avaris-ului; grindina făcu să vibreze pereţii sanctuarului. Licărirea roşie se estompa, Seth se întorcea în tenebre. Era singurul zeu care nu avusese fii, însă Faraonul Seti, moştenitorul lui pe pământ, şi-l recunoştea pe al său ca pe un bărbat puternic.

— A treia călătorie s-a terminat, murmură el.

Capitolul 34

La mijlocul lui septembrie, întreaga curte se deplasase la Theba pentru a participa la grandioasa sărbătoare Opet, în cursul căreia avea loc comuniunea Faraonului cu Amon, zeul ascuns, care va regenera „ka”-ul fiului său însărcinat să-l reprezinte pe pământ. Nici un nobil nu putea absenta din marele oraş al Sudului în timpul celor cincisprezece zile de bucurie; dacă ceremoniile religioase erau destinate câtorva iniţiaţi, poporul se distra, iar cei bogaţi îşi făceau vizite în vilele somptuoase.

Pentru Ameni, călătoria fusese un calvar; obligat să ia cu sine mai multe papirusuri, precum şi ustensilele de scrib, detesta acest gen de deplasare care-i perturba obiceiurile de lucru. În ciuda unei dispoziţii proaste evidente, îşi pregătise migraţia cu cea mai mare grijă, astfel încât Ramses să fie mulţumit.

De la întoarcerea sa, prinţul se schimbase. Era parcă mai absorbit, se retrăgea adesea să mediteze; Ameni nu-l deranja, mulţumindu-se să-i facă un raport zilnic asupra activităţilor lui. În calitate de scrib regal şi ofiţer superior, prinţul trebuia să rezolve anumite probleme administrative de care se ocupa secretarul său particular.

Cel puţin, pe corabia care înainta spre Theba, Ameni scăpase de frumoasa Iset. În absenţa lui Ramses, aceasta încercase în fiecare zi să-i stoarcă informaţii de care el nu dispunea. Cum farmecul tinerei femei nu avea efect asupra lui, schimburile de opinii erau destul de vii; de când Iset îi ceruse lui Ramses capul secretarului său, prinţul o refuzase fără menajamente şi cearta lor durase câteva zile. Frumoasa nobilă trebuia să fie convinsă: el nu-şi va trăda niciodată prietenii.

În cabina lui strâmtă, Ameni redacta scrisori pe care Ramses îşi punea sigiliul. Prinţul veni să se aşeze pe o rogojină, lângă scrib.

Cum poţi suporta un soare aşa de arzător? se miră Ameni. În locul tău, aş cădea secerat în mai puţin de-o oră.

— Ne înţelegem, noi doi; eu îl venerez, iar el mă hrăneşte. Nu vrei să mai încetezi cu lucrul şi să admiri peisajul?

— Lenea mă îmbolnăveşte. Se pare că ultima călătorie nu ţi-a priit.

— Asta e o critică?

— Ai devenit foarte solitar.

— Purtarea ta mă influenţează.

— Nu-ţi bate joc de mine şi păstrează-ţi secretul.

— Secretul... Da, ai dreptate.

— Deci, nu mai ai încredere în mine.

— Dimpotrivă; tu eşti singura fiinţă care poate înţelege inexplicabilul.

— Tatăl tău te-a iniţiat în misterele lui Osiris? întrebă Ameni cu cu ochi lacomi.

— Nu, dar m-a făcut să-i întâlnesc strămoşii... Toţi strămoşii.

Ramses pronunţase ultimele cuvinte cu o asemenea gravitate încât tânărul scrib se tulbură; ceea ce urma să trăiască prinţul era, fără-ndoială, una din etapele esenţiale ale vieţii lui. Ameni puse întrebarea care-i ardea buzele.

— Faraonul ţi-a schimbat destinul?

— Mi-a deschis ochii asupra unei alte realităţi; l-am întâlnit pe zeul Seth.

Ameni se cutremură.

— Şi eşti... viu!

— Poţi să mă atingi.

— Dacă altcineva ar fi pretins că s-a confruntat cu Seth, nu l-aş fi crezut! Cu tine, lucrurile stau altfel.

Nu fără teamă, mâna lui Ameni o strânse pe cea a lui Ramses; tânărul scrib scoase un oftat de uşurare.

— N-ai fost transformat într-un duh rău...

— Nu se ştie niciodată.

— Eu ştiu; nu semeni deloc cu frumoasa Iset!

— Nu fi prea sever cu ea.

— N-a încercat ea să-mi distrugă cariera?

— O să-i demonstrez că a greşit.

— Să nu contezi pe amabilitatea mea.

— Apropo... Nu eşti cam prea singuratic şi morocănos?

— Femeile sunt periculoase; le prefer munca mea. Dar tu, ar trebui să te intereseze rolul pe care-l vei juca în cadrul sărbătorii Opet. Locul tău va fi în prima treime a cortegiului şi vei purta o robă de in nouă, cu mâneci plisate; îţi atrag atenţia asupra fragilităţii ei. Va trebui să stai drept şi să nu faci mişcări bruşte.

— Mă supui la grele încercări.

— Când eşti animat de energia lui Seth, e o nimica toată.

*

În Canaan şi Siro-Palestina fiind pace, Galileea şi Libanul supuse, beduinii şi nubienii învinşi, hitiţii ţinuţi la distanţă dincolo de Oront, Egiptul şi Theba puteau sărbători fără nici o grijă. În nord, ca şi în sud, ţara cea mai puternică din lume îmblânzise demonii care nu se gândeau decât cum să pună stăpânire pe bogăţiile sale. În al optulea an de domnie, Seti se impusese ca un mare faraon ce va fi venerat de generaţiile viitoare.

Potrivit zvonurilor indiscrete, sălaşul etern al lui Seti din Valea Regilor va fi cel mai vast şi mai frumos construit vreodată; în Karnak, unde lucrau numeroşi arhitecţi, însuşi faraonul conducea un mare şantier, iar elogiile nu mai încetau la adresa templului de pe malul vestic, la Gurnah, destinat să celebreze cultul pentru „ka”-ul lui Seti, forţa sa spirituală, în eternitate.

Chiar şi cei mai reticenţi admiteau acum că suveranul avusese dreptate să nu se lanseze într-un război hazardat împotriva hitiţilor şi să canalizeze energia ţării spre construcţia sanctuarelor de piatră, receptacole ale prezenţei divine. Totuşi, aşa cum remarca Şenar în faţa notabilităţilor interesate, acest armistiţiu nu era profitabil pentru schimburile comerciale, singurele capabile să şteargă rivalităţile.

Un mare număr de notabilităţi aştepta cu nerăbdare suirea pe tron a fiului mai mare al Faraonului, căci el le semăna; austeritatea lui Seti şi gustul său pentru secret îi atrăseseră duşmănii pronunţate, unii crezându-se prea puţin consultaţi. Cu Şenar, dialogul era mai uşor; fermecător, agreabil, ştia să câştige favorurile unora fără a-i contraria pe ceilalţi, promiţând fiecăruia ceea ce acesta dorea să audă. Pentru el, sărbătoarea Opet va fi o nouă ocazie de a-şi extinde influenţa câştigând prietenia marelui preot al lui Amon şi a ierarhiei sale.

Sigur că prezenţa lui Ramses îl deranja; dar lucrul de care se temuse, după refuzul de neînţeles al lui Seti de a-l numi vicerege al Nubiei, nu se produsese. Faraonul nu-i acordase nici un privilegiu fiului său mai mic. Acesta se va mulţumi, ca atâţia alţi fii de regi, cu o existenţă plină de lux şi lenevie.

În fapt, Şenar nu avusese dreptate să se teamă de Ramses şi să-l considere un rival; vitalitatea şi fizicul lui erau doar o iluzie, din moment ce nu aveau nici o anvergură. Nici măcar nu va fi nevoie să-l numească vicerege în Nubia, o funcţie covârşitoare pentru el; Şenar se gândea la un post onorific, cum ar fi locotenent la divizia de care a armatei. Ramses va dispune de cei mai buni cai şi va conduce o mică echipă de brute, în timp ce frumoasa Iset va admira musculatura bogatului ei soţ.

Pericolul era în altă parte: cum să-l convingă pe Seti să poposească mai mult timp în temple şi să se implice din ce în ce mai puţin în treburile ţării? Regele risca să ţină la prerogativele lui şi să stânjenească acţiunile întreprinse de regent. Cădea în sarcina lui Şenar să ştie să-l mintă cu abilitate şi să-l orienteze fără ostentaţie spre meditaţia asupra lumilor invizibile; înmulţind contactele cu neguţătorii egipteni şi străini, al căror discurs prezenta prea puţină importanţă în ochii monarhului, va ocupa un spaţiu crescând şi se va arăta repede indispensabil. Dar mai cu seamă să nu-l contracareze pe faţă, ci să-l învăluie progresiv într-o reţea de influenţe de care să nu devină conştient prea devreme.

Şenar mai trebuia s-o neutralizeze pe Dolenta. Guralivă, moale şi curioasă, nu-i va fi de nici un folos în economia politicii lui viitoare;

dimpotrivă, decepţionată de faptul că nu va ocupa o poziţie de primă mărime, va coaliza contra lui mai mulţi nobili bogaţi, deci indispensabili. Şenar se gândise bine să-i ofere Dolentei o vilă imensă şi o armată de servitori, dar ea nu se va mulţumi cu atât; ca şi el, avea gustul intrigilor şi al comploturilor. Ori, doi crocodili nu puteau coabita în aceeaşi mlaştină; însă sora lui nu era capabilă să-i reziste.

*

Frumoasa Iset încerca a cincea robă; nu-i plăcea mai mult decât celelalte patru. Prea lungă, prea amplă, nu suficient de plisată... Enervată, îi porunci cameristei să găsească un alt atelier de ţesătoare. La marele banchet care încheia sărbătoarea trebuia să fie cea mai frumoasă, să-l sfideze pe Şenar şi să-l seducă pe Ramses.

Coafeza sosi în fugă, cu respiraţia tăiată.

— Repede, repede... aşezaţi-vă să vă pieptăn şi să vă puneţi peruca de gală.

— De ce eşti aşa de precipitată?

— O ceremonie în templul din Gurnah, pe malul vestic.

— Dar nu era prevăzută! Ritualurile încep de-abia mâine.

— Totuşi, aşa stau lucrurile; tot oraşul e în agitaţie. Trebuie să ne grăbim.

Contrariată, frumoasa Iset se mulţumi cu o robă clasică şi cu o perucă sobră care nu-i puneau în valoare tinereţea şi graţia; însă nu trebuia scăpată această întâlnire neaşteptată.

*

Templul din Gurnah, odată isprăvit, urma să fie consacrat cultului spiritului nemuritor al lui Seti, atunci când se va întoarce în oceanul de energie după prezenta încarnare într-un corp uman. Partea secretă a edificiului, unde regele era reprezentat în maniera ritualurilor tradiţionale, se găsea încă în stăpânirea sculptorilor; nobilii şi înalţii demnitari se masară în faţa sanctuarului, într-o mare curte neacoperită ce urma să fie curând închisă de un pilon. Temându-se de arşiţa soarelui, în ciuda orei matinale, cei mai mulţi se adăposteau sub umbrele rectangulare. Ramses, amuzat, observa aceste importante personaje îmbrăcate cu un rafinament extrem; robele lungi, tunicile cu mâneci bufante şi perucile negre le asigurau o ţinută foarte bine pusă la punct. Pătrunşi de importanţa lor, vor deveni slugarnici o dată cu apariţia lui Seti şi vor începe să facă temenele, pentru ca nu cumva să îi intre în dizgraţie.

Curtenii cei mai bine informaţi afirmau că regele, după celebrarea ritualurilor dimineţii la Karnak, va aduce o ofrandă specială zeului Amon în sala templului din Gurnah, astfel încât „ka”-ul său să fie

exaltat, iar puterea vitală să nu-i diminueze deloc; acesta era motivul întârzierii care impunea notabilităţilor mai în vârstă un efort fizic destul de penibil. Deseori, Seti se dovedea lipsit de înţelegere; Şenar îşi promise să evite acest fel de capricii şi să exploateze la maxim slăbiciunile unora şi altora.

Un preot cu craniul ras, îmbrăcat cu o robă simplă, albă, ieşi din templul acoperit. Cu un baston lung în mână, îşi croi drum; uimiţi, invitaţii la acest ceremonial necunoscut se dădură la o parte din calea lui.

Preotul se opri în faţa lui Ramses.

— Urmaţi-mă, prinţe.

Numeroase femei începură să şuşotească, descoperind frumuseţea şi prestanţa lui Ramses; frumoasa Iset era copleşită de admiraţie, iar Şenar surâdea. Iată că reuşise totuşi; fratele lui va fi proclamat vicerege al Nubiei înainte de sărbătoarea Opet şi trimis imediat după aceea în această regiune îndepărtată pe care o îndrăgea atât de mult.

Perplex, Ramses trecu de pragul templului acoperit, urmându-l pe deschizătorul de drumuri care se îndrepta spre partea stângă a edificiului.

Uşa de cedru se închise în urma lor, deschizătorul de drumuri îl aşeză pe prinţ între două coloane, în faţa a trei capele învăluite în obscuritate. Din cea din mijloc se auzi o voce gravă, vocea lui Seti.

— Cine eşti tu?

— Numele meu e Ramses, fiul Faraonului Seti.

— În acest loc secret, inaccesibil profanului, celebrăm prezenţa lui Ramses, strămoşul nostru şi fondatorul dinastiei noastre. Figura lui, gravată pe ziduri, va trăi în veşnicie; te angajezi să-i dedici un cult şi să-l venerezi?

— Mă angajez.

— În acest moment, sunt Amon, zeul ascuns; vino spre mine, fiule.

Capela se lumină.

Aşezaţi pe două tronuri, faraonul Seti şi regina Tuya; el purta coroana lui Amon, cu cele două pene lungi, iar ea, coroana albă a zeiţei Mut. Cuplul regal şi cel divin se confundau. Ramses se identifica în persoana zeului fiu, completându-se astfel trinitatea sacră.

Tulburat, tânărul nu-şi imagina că mitul, a cărui semnificaţie nu era revelată decât în secret în temple, se încarnase în acest fel; el îngenunche în faţa celor două fiinţe, descoperind că erau mai mult decât tatăl şi mama sa.

— Fiul meu iubit, declară Seti, primeşte prin mine lumina.

Faraonul puse mâinile pe capul lui Ramses; marea soţie regală făcu la fel.

Imediat, prinţul simţi binefacerea unei foarte blânde călduri; nervozitatea şi tensiunea dispărură, cedând locul unei energii necunoscute care pătrunse în fiecare fibră a fiinţei sale. De acum

înainte, va trăi prin spiritul cuplului regal.

*

Se lăsă tăcerea atunci când Seti apăru în pragul templului, cu Ramses la dreapta sa. Faraonul purta coroana dublă, simbolizând unificarea Egiptului de Sus cu cel de Jos; o diademă se vedea pe fruntea lui Ramses.

Şenar tresări.

Viceregele Nubiei nu avea dreptul la această emblemă... Era o eroare, o nebunie!

— Îl declar succesor la tron pe fiul meu, Ramses, declară Seti cu vocea lui gravă şi puternică, astfel încât să-l văd împlinit în timpul vieţii mele. Îl numesc regent al regatului şi, de acum înainte, va participa la toate hotărârile pe care le voi lua. Va învăţa să guverneze această ţară, să vegheze la unitatea şi bunăstarea ei, va sta în fruntea acestui popor, a cărui fericire va conta mai mult decât propria lui fericire. Va lupta împotriva duşmanilor din interior şi din exterior şi va face să fie respectată legea lui Maat, protejându-l pe cel slab de cel puternic. El va fi astfel, căci mare e iubirea pe care i-o port lui Ramses, fiul luminii.

Şenar îşi muşcă buzele; coşmarul se va risipi, Seti va retracta, Ramses se va prăbuşi, renunţând la o funcţie copleşitoare pentru cei şaisprezece ani ai săi... Însă ritualistul, la porunca Faraonului, agăţă de diademă simbolul şarpelui de aur, reprezentând cobra al cărei suflu incendiar îi va distruge pe adversarii vizibili şi invizibili ai regentului, viitorul faraon al Egiptului.

Scurta ceremonie se încheie, iar aclamaţiile se ridicară spre cerul luminos al Tebei.

Capitolul 35

Ameni verifica cerinţele protocolului; în timpul procesiunii de la Karnak la Luxor, Ramses se va afla între doi demnitari bătrâni şi nu va trebui să grăbească pasul prea tare. Păstrarea unui ritm lent şi solemn îi va cere un oarecare efort.

Ramses intră în birou, însă uită să închidă uşa în urma lui. Iritat de un curent de aer, Ameni strănută.

— Închide uşa după tine, îi ceru el, ursuz; tu nu te-nbolnăveşti niciodată...

— Iartă-mă... Dar aşa vorbeşti tu cu regentul Egiptului?

Tânărul scrib ridică nişte ochi uimiţi spre prietenul lui.

— Care regent?

— Dacă n-am visat, tatăl meu m-a numit succesor la tron în faţa plenului curţii.

— Asta e o glumă proastă!

— Lipsa ta de entuziasm mă face să sufăr.

— Regent, regent... Îţi dai seama câtă muncă...

— Lista cu responsabilităţile tale se lungeşte, Ameni; prima mea decizie constă în a te numi purtător de sandale, în felul ăsta, n-o să mă mai abandonezi şi o să mă sfătuieşti cât mai bine.

Consternat, tânărul scrib se prăbuşi pe speteaza scaunului jos, cu capul dat pe spate.

— Purtător de sandale şi secretar particular... Care e zeitatea atât de crudă încât să se înverşuneze împotriva unui biet scrib?

— Reexaminează protocolul, nu mai sunt în mijlocul cortegiului.

*

— Vreau să-l văd imediat! ceru frumoasa Iset, iritată.

— Absolut imposibil, răspunse Ameni, care lustruia o superbă pereche de sandale din piele albă. Ramses urma să le poarte în timpul marilor ceremonii.

— De data asta, ştii unde e?

— Exact.

— Atunci, vorbeşte!

— Inutil.

— Lasă-mă pe mine să hotărăsc.

— Îţi pierzi timpul.

— Nu e treaba unui mic scrib să decidă asta.

Ameni puse sandalele pe o rogojină.

— Un mic scrib, secretarul particular şi purtătorul de sandale al regentului? Ar trebui să-ţi schimbi limbajul, frumoasă doamnă; dispreţul e o atitudine pe care Ramses n-o apreciază deloc.

Frumoasa Iset era pe punctul de a-l plesni pe Ameni, însă se abţinu; băiatul avea dreptate. Stima pe care i-o arăta regentul făcea din el un personaj oficial ce nu mai putea fi tratat cu dispreţ. Îşi schimbă tonul în silă.

— Pot să ştiu unde se găseşte regentul?

— Aşa cum ţi-am arătat, nu poate fi întâlnit; regele l-a luat cu el la Karnak. Vor petrece noaptea în meditaţie, înainte de a trece în fruntea procesiunii spre Luxor, mâine dimineaţă.

Frumoasa Iset se retrase, umilită; dacă nu se întâmpla vreun miracol, Ramses avea să-i scape? Nu, ea îl iubea şi el o iubea. Instinctul o menţinuse pe drumul cel bun, departe de Şenar şi aproape de noul regent; ca mâine, va fi marea soţie regală şi regina Egiptului!

Deodată, această perspectivă o înspăimântă; gândindu-se la Tuya, deveni conştientă de greutatea acestei funcţii şi de sarcinile pe care le implica. Nu ambiţia era cea care o ghida, ci pasiunea; era nebună după Ramses, după bărbatul din el şi nu după regent.

Ramses cel destinat puterii supreme... Oare miracolul nu semăna cu o nenorocire?

*

În îmbulzeala plină de veselie ce urmase numirii lui Ramses, Şenar îi văzu pe Dolenta şi pe soţul ei, Sary, dând din coate să fie primii care să-l felicite pe regent. Încă sub impresia surprizei, partizanii lui Şenar nu-i juraseră credinţă lui Ramses într-o manieră făţişă, însă fiul mai mare al regelui nu se îndoia de trădarea lor, mai curând sau mai târziu.

Era evident că fusese învins, dat la o parte, şi că trebuia să se pună la dispoziţia regentului; ce ar fi putut spera altceva de la Ramses decât un post onorific, lipsit de o putere reală?

Şenar se va supune, pentru a induce în eroare, dar nu va renunţa; poate că viitorul nu se va arăta sărac în surprize. Ramses nu era încă Faraon; de-a lungul istoriei Egiptului, unii regenţi au murit înaintea regelui care îi alesese. Robusteţea lui Seti îi va permite să trăiască încă mulţi ani, în cursul cărora nu va delega decât o parte infimă din puterile sale, punându-l în felul acesta pe regent într-o situaţie instabilă. Va fi treaba lui să-l împingă în neant, să-l facă să comită greşeli ireparabile.

Într-adevăr, nimic nu era pierdut.

*

— Moise! exclamă Ramses, zărindu-şi prietenul pe vastul şantier

deschis de Seti la Karnak. Evreul plecă de lângă echipa de tăietori în piatră aflată sub conducerea lui şi se înclină în faţa regentului.

— Omagiu...

— Ridică-te, Moise.

Se felicitară, bucurându-se de revedere.

— E primul tău post?

— Al doilea. Am învăţat cum se confecţionează cărămizile şi cum se taie piatra pe malul vestic, iar apoi am fost mutat aici. Seti doreşte să construiască o imensă sală cu coloane având capitelurile în formă de flori de papirus, alternând cu boboci de lotus. Zidurile vor semăna cu versanţii muntoşi, bogăţiile pământului vor fi gravate pe pereţi, iar frumuseţea acestei opere de artă va atinge înaltul cerului.

— Proiectul te-a fermecat!

— Nu este templul un recipient de aur ce conţine în interior toate minunile creaţiei? Da, meseria de arhitect mă pasionează; cred că mi-am găsit vocaţia.

Seti se alătură celor doi tineri şi le împărtăşi intenţiile. Aleea acoperită, construită de Amenhotep al III-lea, având nişte coloane înalte de douăzeci de metri, nu se mai potrivea cu măreţia Karnak-ului; astfel încât, concepuse o veritabilă pădure de stâlpi, cu foarte puţin spaţiu între ei, precum şi o savantă repartizare a jocurilor de lumini provenind de la ferestrele a claustra. Când sala va fi terminată, ritualurile se vor celebra perpetuu datorită prezenţei zeilor şi a Faraonului pe suprafeţele coloanelor; piatra va conserva lumina originară din care se hrănea Egiptul. Moise puse câteva probleme de orientare şi de rezistenţă a materialelor; regele îl linişti, punându-l sub autoritatea unui maistru al confreriei „locul adevărului" din satul Deirel-Medineh, situat pe malul occidental, unde artizanii iniţiaţi îşi transmiteau secretele meseriei.

Seara se lăsa asupra Karnak-ului. Muncitorii îşi strânseseră uneltele şi acum şantierul era gol. În mai puţin de o oră, astronomii şi astrologii vor urca pe acoperişul templului pentru a studia mesajul stelelor.

— Ce este un faraon? îl întrebă Seti pe Ramses.

— Cel care-şi face poporul fericit.

— Pentru a reuşi, nu căuta să le aduci fericirea oamenilor împotriva voinţei lor, ci acţionează benefic pentru zei şi Principiul care creează în permanenţă; construieşte temple asemenea cerului şi oferă-le stăpânului divin. Fii mereu în căutarea esenţialului şi planul al doilea va fi armonios.

— Nu Maat e esenţialul?

— Maat arată calea cea dreaptă, ea este guvernatoarea ambarcaţiunii comunitare, soclul tronului, dimensiunea perfectă şi rectitudinea fiinţei. Fără ea, nimic drept nu poate fi dus până la capăt.

— Tată...

— Ce nelinişte te frământă?

— Voi fi oare la înălţimea sarcinii mele?

— Dacă nu eşti capabil să te înalţi, vei fi zdrobit. Lumea nu va şti să-şi păstreze echilibrul fără acţiunea Faraonului, fără cuvântul lui şi ritualurile pe care le celebrează. Dacă instituţia faraonică ar dispărea într-o zi, din cauza prostiei şi lăcomiei oamenilor, domnia lui Maat s-ar sfârşi, iar tenebrele ar pune stăpânire pe pământ. Omul ar distruge totul în jurul lui, inclusiv propriii semeni, cel puternic l-ar spulbera pe cel slab, nedreptatea ar triumfa, violenţa şi urâtul s-ar impune peste tot. Soarele n-ar mai răsări, chiar dacă discul lui ar persista pe cer. După natura lui, individul se orientează spre rău; rolul Faraonului e să îndrepte tot ce e strâmb, să aducă mereu ordinea împotriva haosului. Orice altă formă de guvernământ este sortită eşecului.

Însetat de cunoaştere, Ramses îi puse mii de întrebări tatălui său; regele nu se eschivă de la nici una. Noaptea liniştită de vară era pe sfârşite atunci când regentul, cu inima plină, se întinse pe o bancă de piatră, cu privirile pierdute spre cerul înstelat.

La porunca lui Seti, începu ritualul sărbătorii Opet. Preoţii scoaseră din capele bărcile trinităţii thebane, Amon, zeul ascuns, Mut, mama cosmică şi fiul lor, Konsu, cel care străbate cerul şi spaţiile, a cărui încarnare era acum Ramses. Înainte de a pătrunde pe poarta templului, Seti şi fiul lui oferiră buchete de flori bărcilor divine şi făcură o libaţie în onoarea lor, apoi acestea fură acoperite cu un văl, astfel încât profanii să se uite fără să vadă.

În această a nouăsprezecea zi a celei de-a doua luni a anotimpului ploios, o mulţime numeroasă era masată în apropierea templului din Karnak. Când se deschise marea poartă din lemn aurit, lăsând să treacă procesiunea condusă de rege şi de fiul lui, avu loc o explozie de bucurie. Din moment ce zeii erau pe pământ, anul va fi unul fericit.

Se organizară două procesiuni; una lua calea uscatului, apucând-o pe aleea sfinxului ce ducea de la Karnak la Luxor, cealaltă aluneca pe Nil, de la cheiul primului templu până la cheiul celui de-al doilea. Pe fluviu, barca regală atrăgea toate privirile; acoperită cu aurul deşerturilor şi cu pietre preţioase, strălucea în soare. Seti conducea el însuşi flotila, în timp ce Ramses se angajă pe drumul mărginit de sfincşi protectori.

Trompete, flaute, tamburine, sistre şi lăute acompaniau acrobaţii şi dansatoarele. Pe malurile Nilului, negustorii vindeau mâncăruri apetisante şi bere proaspătă; aceasta din urmă însoţea păsările fripte, prăjiturile şi fructele.

Ramses încerca să facă abstracţie de zgomot şi să se concentreze asupra rolului său ritualic: să-i conducă pe zei până la Luxor, templul regenerării „ka”-ului regal. Procesiunea se opri în faţa unor capele pentru a fi depuse ofrandele şi, cu o încetineală bine cumpănită, ajunse la porţile Luxor-ului în acelaşi timp cu Seti.

Bărcile divinităţilor intrară în interiorul edificiului unde mulţimea nu avea acces; în timp ce afară continua sărbătoarea, aici se pregătea

renaşterea forţelor ascunse de care depindeau toate formele de fecunditate. Timp de unsprezece zile, în secretul Sfintei Sfintelor, cele trei bărci se vor alimenta cu o nouă putere.

Preotesele lui Amon dansau, cântau din gură şi din instrumente; dansatoarele, cu o pieptănătură sofisticată şi cu sânii tari, unse cu ladin şi parfumate cu lotus, având pe cap coroniţe de căprişor[8] mirositor, executau mişcări lente, de un farmec surprinzător.

Printre cele care cântau la lăută se afla şi Nefertari; stând un pic mai retrasă faţă de colegele ei, se concentra asupra instrumentului şi părea complet desprinsă de lumea exterioară. Cum putea fi atât de serioasă o fată aşa de tânără? încercând să treacă neobservată, ea se distingea; Ramses îi căută privirea, însă ochii verzi-albaştri rămaseră fixaţi pe corzile lăutei. Oricare ar fi fost atitudinea ei, Nefertari nu reuşea să-şi ascundă frumuseţea; le eclipsa pe celelalte preotese ale lui Amon, deşi acestea erau foarte atrăgătoare.

Sosi şi momentul tăcerii; tinerele femei se retraseră, unele satisfăcute de prestaţia lor, altele grăbite să schimbe impresii. Nefertari rămase liniştită, ca şi cum ar fi dorit să păstreze în adâncul fiinţei ei ecoul ceremoniei.

Regentul o urmări cu privirea până când silueta fragilă, îmbrăcată într-un alb imaculat, se estompă în lumina orbitoare a verii.

Capitolul 36

Frumoasa Iset se lipi de corpul gol al lui Ramses şi îi murmură în ureche un cântec de dragoste pe care-l cunoşteau toate tinerele egiptene:

— De-aş fi servitoarea ta, urmându-te pas cu pas; aş putea să te îmbrac şi să te dezbrac, să fiu mâna care te piaptănă şi te mângâie. De-aş fi cea care îţi spală roba şi te parfumează, de-aş fi brăţările şi bijuteriile care îţi ating pielea şi îi cunosc mireasma.

— Iubitul cântă versurile astea, nu iubita.

— Nu contează... Vreau să le auzi întruna.

Frumoasa Iset făcea dragoste cu violenţă şi tandreţe, amestecându-le într-un unic elan; suplă, fierbinte, nu înceta să inventeze jocuri surprinzătoare pentru a-şi uimi iubitul.

— Puţin îmi pasă dacă eşti regent sau ţăran! Pe tine te iubesc, iubesc forţa şi frumuseţea ta.

Sinceritatea şi pasiunea de care dădea dovadă Iset îl mişcau pe Ramses; în ochii ei nu exista nici urmă de minciună. Răspunse dăruirii ei cu ardoarea celor şaisprezece ani ai lui şi gustară plăcerea la unison.

— Renunţă, îi propuse ea.

— La ce?

— La acest rol de regent, la viitorul ca Faraon... Renunţă, Ramses, şi să trăim fericiţi.

— Când eram mai tânăr, îmi doream să fiu rege; gândul ăsta mă înfierbânta şi nu mă lăsa să dorm. Apoi, tatăl meu m-a făcut să înţeleg că ambiţia mea era iraţională; am renunţat, am uitat această nebunie. Şi iată că Seti m-a făcut succesor la tron... Un torent de foc îmi traversează viaţa şi eu nu-i cunosc destinaţia.

— Nu te lăsa purtat de el, rămâi pe mal.

— Oare sunt liber să hotărăsc?

— Acordă-mi încredere şi o să te ajut.

— Oricare ar fi eforturile tale, eu rămân singur.

Lacrimi se prelinseră pe obrajii lui Iset.

— Resping această fatalitate! Dacă formăm un cuplu unit, vom face mai uşor faţă încercărilor.

— N-o să-mi trădez niciodată tatăl.

— Cel puţin, nu mă abandona.

Frumoasa Iset nu mai îndrăzni să vorbească de căsătorie; dacă trebuia, va rămâne în umbră.

*

Setau atingea cu circumspecţie diadema şi simbolul şarpelui, sub privirile amuzate ale lui Ramses.

— Ţi-e teamă de şarpele acela?

— N-am nici o posibilitate de a-i vindeca muşcătura; nu există remediu împotriva veninului său.

— Şi tu eşti de părere că n-ar trebui să-mi asum funcţia de regent?

— Şi eu... Deci, nu sunt singurul de părerea asta?

— Frumoasa Iset îşi doreşte o existenţă mai liniştită.

— Şi cine o învinuieşte pentru asta?

— Iată că tu, aşa-zisul aventurier, visezi la o viaţă mediocră şi molcomă.

— Drumul pe care te aventurezi e periculos.

— N-am făcut noi promisiunea să descoperim adevărata putere? Tu îţi rişti viaţa în fiecare zi; de ce să fiu eu intimidat?

— Eu nu înfrunt decât reptilele; tu va trebui să te loveşti de oameni, care reprezintă o specie mult mai de temut.

— Accepţi să lucrezi alături de mine?

— Regentul îşi alcătuieşte clanul...

— Am încredere în Ameni şi în tine.

— Şi în Moise nu?

— Îşi cunoaşte propriul drum, dar eu sunt convins că-l pot regăsi ca maistru; împreună vom construi temple splendide.

— Şi Acha?

— O să-i vorbesc.

— Oferta ta mă onorează, însă mă văd obligat s-o refuz. Ţi-am spus că mă căsătoresc cu Lotus? Nu e bine să te încrezi în femei, sunt de acord, dar ea e o asistentă preţioasă. Îţi urez noroc, Ramses.

*

În mai puţin de o lună, Şenar nu-şi pierduse decât jumătate din prieteni. Situaţia nu era chiar disperată; el crezuse că va rămâne singur, dar multe notabilităţi, în ciuda alegerii lui Seti, nu credeau în viitorul lui Ramses. Poate că la moartea faraonului, regentul, copleşit şi incompetent, va demisiona în favoarea unui om cu experienţă.

Oare Şenar nu fusese victima unei nedreptăţi? El, succesorul desemnat, fusese îndepărtat într-o manieră brutală, fără să primească nici cea mai mică explicaţie. În ce mod îşi sedusese Ramses tatăl, dacă nu calomniindu-l pe fratele mai mare?

Cu o anumită satisfacţie, Şenar începu să treacă în ochii celorlalţi

drept victimă! Îi revenea sarcina să folosească cu răbdare acest avantaj neaşteptat, să răspândească zvonuri din ce în ce mai insistente şi să apară ca o alternativă la excesele lui Ramses. Manevra cerea timp, mult timp; reuşita necesita cunoaşterea planurilor adversarului. Aşa că Şenar ceru o audienţă noului regent, instalat într-un corp de clădire al palatului regal din Memphis, în vecinătatea Faraonului.

Mai întâi, trebui să treacă de obstacolul reprezentat de Ameni, sufletul osândit de Ramses. Cum să-l corupă? Nu-i plăceau nici femeile, nici deliciile gastronomice, muncea fără încetare în biroul lui şi părea că nu are altă ambiţie decât să-l slujească pe Ramses. Cu toate astea, orice carcasă avea un defect; Şenar va sfârşi prin a-l afla.

El se adresă purtătorului de sandale cu deferenţă şi îl felicită pentru ţinuta impecabilă a noilor sale localuri, în care douăzeci de scribi se găseau sub ordinele lui. Insensibil la laude, Ameni nu-i adresă nici un compliment lui Şenar şi se mulţumi să-l introducă în sala de audienţe a regentului.

Aşezat pe treptele ce duceau la estrada pe care se afla tronul, Ramses se distra alături de câinele şi puiul de leu ce creştea văzând cu ochii. Cele două animale se înţelegeau de minune; leul îşi domolea forţa şi câinele îl necăjea cât mai puţin. Străjerul învăţase chiar mica sălbăticiune să fure carne de la bucătărie fără să fie prins, iar Voinicul proteja câinele galben de care nimeni nu se putea apropia fără consimţământul său.

Şenar era consternat.

Iată-l pe regent, a doua persoană din Stat după Faraon! Un puşti cu un corp de atlet, preocupat să se distreze! Seti comisese o nebunie de care se va căi. Fierbând de indignare, Şenar reuşi să se stăpânească.

— Îmi va face regentul onoarea de a mă asculta?

— Fără ceremonie între noi? Vino şi stai jos.

Câinele galben se lăsase pe spate, cu labele în sus, manifestându-şi supunerea în faţa Voinicului; Ramses aprecie şiretlicul. Puiul de leu, satisfăcut, nu-şi dădea seama că prietenul lui îl ducea de nas şi organiza jocul după bunul lui plac. Faptul de a-i observa însemna mult pentru regent; oare nu simbolizau ei alianţa dintre inteligenţă şi forţă? Ezitând, Şenar se aşeză pe o treaptă, la oarecare distanţă de fratele lui. Puiul de leu mârâi.

— Nu te teme, nu atacă decât la comanda mea.

— Fiara asta o să devină periculoasă; dacă răneşte vreun musafir de marcă...

— Nu e nici un pericol.

Străjerul şi Voinicul încetară să se mai joace şi începură să-l observe pe Şenar; prezenţa lui îi irita.

— Am venit să-ţi ofer serviciile mele.

— Îţi mulţumesc.

— Ce însărcinare doreşti să-mi încredinţezi?

— N-am nici o experienţă în legătură cu viaţa publică şi funcţionarea statului; cum aş putea să-ţi atribui o funcţie fără să comit vreo greşeală?

— Dar tu eşti regentul!

— Seti e singurul stăpân al Egiptului; el este cel care ia deciziile esenţiale, şi nimeni altcineva. Nu are nevoie de părerile mele.

— Dar...

— Eu sunt primul conştient de incompetenţa mea şi n-am nici cea mai mică intenţie să fac pe guvernantul; atitudinea mea nu se va schimba: îl slujesc pe rege şi mă supun lui.

— Va fi nevoie să ai iniţiative!

— Asta ar însemna să-l trădez pe Faraon; o să mă mulţumesc cu sarcinile pe care mi le va încredinţa şi le voi îndeplini cât pot mai bine. Dacă dau greş, mă va demite şi va numi un alt regent.

Şenar era descumpănit. Se aşteptase la comportamentul arogant al unui animal de pradă care nu are în faţa lui decât un mieluşel docil şi inofensiv! Învăţase Ramses să inducă în eroare şi să-şi compună un personaj pentru a deruta adversarul? Exista un mijloc simplu de a afla.

— Presupun că ai luat la cunoştinţă de existenţa ierarhiei.

— Îmi vor trebui luni de zile, poate ani, pentru a înţelege subtilităţile; e cu adevărat indispensabil? Graţie muncii lui Ameni, voi scăpa de multe frecuşuri administrative şi voi avea timp să mă ocup de câinele şi de puiul meu de leu.

Nici o ironie în tonul lui Ramses; părea incapabil să cuprindă măsura puterii sale. Ameni, oricât ar fi fost de abil şi de muncitor, nu era decât un tânăr scrib de şaptesprezece ani; nu va pătrunde prea curând secretele de la curte. Refuzând să se înconjoare de oameni experimentaţi, Ramses îşi va şubrezi poziţia şi va trece drept un smintit.

În loc să se dedea la o luptă crâncenă, Şenar avansa pe un teren sigur.

— Presupun că Faraonul ţi-a dat nişte directive în ceea ce mă priveşte.

— Ai dreptate.

Şenar deveni încordat; în sfârşit, momentul adevărului! Deci, până acum, fratele lui jucase o comedie şi se pregătea să-i dea lovitura decisivă, excluzându-l din viaţa publică.

— Ce doreşte Faraonul?

— Ca fiul lui mai mare să-şi asume îndatoririle ca şi mai înainte şi să fie şeful protocolului.

Şeful protocolului... Funcţia avea importanţă. Şenar se va ocupa de organizarea ceremoniilor oficiale, va supraveghea aplicarea decretelor şi va fi amestecat în permanenţă în politica regelui. Departe de a fi îndepărtat, va ocupa o poziţie centrală, chiar şi fără rezonanţa celei de regent. Acţionând cu abilitate, va reuşi să-şi ţească o pânză solidă şi durabilă.

— Va trebui să-ţi dau socoteală de activităţile mele?

— Nu mie, ci Faraonului; cum să judec eu ceea ce nu cunosc?

Deci, Ramses nu era decât un regent de paie! Seti păstra toată puterea şi continua să aibă încredere în fiul său mai mare.

*

În centrul oraşului sfânt Heliopolis se înălţa imensul templu al lui Ra, zeul luminii divine, cel care crease viaţa. Acum, în noiembrie, când nopţile deveneau răcoroase, preoţii pregăteau sărbătorile lui Osiris, faţa ascunsă a lui Ra.

— Cunoşti Memphisul şi Theba, îi spuse Seti lui Ramses; descoperă Heliopolis-ul. Aici s-a format gândirea strămoşilor noştri. Nu uita să onorezi acest loc sfânt; Theba capătă uneori prea multă importanţă. Ramses, fondatorul dinastiei noastre, prevedea echilibrul şi justa repartizare a puterilor între marii preoţi din Heliopolis, Memphis şi Theba; eu i-am respectat viziunea, respect-o şi tu. Nu te supune nici unui demnitar, însă fii cel care-i uneşte şi-i domină.

— Mă gândesc adesea la Avaris, oraşul lui Seth, mărturisi Ramses.

— Dacă destinul face din tine un faraon, te vei întoarce acolo şi te vei împărtăşi din puterea secretă atunci când eu voi fi mort.

— Tu n-ai să mori niciodată!

Exclamaţia izbucnise din pieptul tânărului regent; buzele lui Seti schiţară un zâmbet.

— Dacă succesorul meu îmi conservă „ka”-ul, poate am şansa asta.

Seti îl conduse pe Ramses în sanctuarul marelui templu al lui Ra, unde, în mijlocul unei curţi neacoperite, trona un obelisc al cărui vârf aurit străpungea cerul pentru a risipi influenţele nocive.

— În acest fel e simbolizată piatra primordială, ieşită din oceanul originar în zorii vremurilor; prin prezenţa ei pe acest pământ se menţine creaţia.

Aflat încă sub impresia puternică trezită de monument, Ramses se trezi lângă un arbore de acacia gigantic venerat de două preotese care jucau rolurile lui Isis şi Nephtys.

— În acest arbore, explică Seti, invizibilul îl naşte pe Faraon, îl hrăneşte cu laptele stelelor şi îi dă numele său.

Surprizele nu se terminaseră pentru regent. Într-o capelă vastă, se afla o balanţă din aur şi argint, fixată pe un suport din lemn cu stucaturi, lată de doi metri şi înaltă de doi metri treizeci. În vârful ei, un babuin de aur, încarnarea zeului Thot, stăpânul hieroglifelor şi unităţilor de măsură.

— Balanţa din Heliopolis cântăreşte sufletul şi inima fiecărei fiinţe şi fiecărui lucru; fie ca Maat, al cărei simbol este, să-ţi inspire gândurile şi acţiunile.

La sfârşitul zilei petrecute în cetatea luminii, Seti îl duse pe Ramses

pe un şantier de pe care muncitorii plecaseră.

— Aici se va clădi o nouă capelă, căci opera nu are sfârşit. Construcţia templului e prima datorie a Faraonului; prin el, îşi va dura poporul. Îngenunchează, Ramses, şi îndeplineşte prima ta operă.

Seti îi întinse lui Ramses un ciocan şi o daltă; protejat de obeliscul unic şi de privirea părintelui său, regentul tăie prima piatră a viitorului edificiu.

Capitolul 37

Ameni dovedea o admiraţie fără margini pentru Ramses, însă nu-l considera lipsit de defecte; astfel, uitase prea repede loviturile urâte primite şi neglija elucidarea anumitor afaceri misterioase, cum ar fi aceea a cernelii de contrabandă. Dar tânărul scrib avea memorie; noua lui poziţie îi oferea avantaje de care avea de gând să profite.

Le reaminti faptele, fără să omită nici un detaliu, celor douăzeci de subordonaţi aşezaţi pe rogojini şi extrem de atenţi. Deşi era un orator slab, Ameni reuşi să-şi captiveze auditoriul.

— Ce e de făcut? întrebă unul dintre funcţionari.

— Trebuie cercetate serviciile arhivelor care mi-au fost inaccesibile; există în mod sigur o copie a documentului original care să cuprindă numele complet al proprietarului acestui atelier. Cel care îl descoperă să mi-l aducă fără întârziere şi fără să vorbească cu nimeni; regentul va şti să-l recompenseze.

Desfăşurate la scară mare, investigaţiile nu puteau decât să reuşească; în momentul când va avea dovada în mână, Ameni i-o va arăta lui Ramses. Odată afacerea asta rezolvată, o să-l convingă să se ocupe din nou de cel care-i angajase pe căruţaş şi pe rândaş; nici un criminal nu trebuia să scape de pedeapsă.

În calitate de regent, Ramses era obiectul multor solicitări şi primea o corespondenţă bogată; Ameni îi îndepărta pe inoportuni şi redacta răspunsurile asupra cărora fiul lui Seti îşi punea pecetea. Secretarul particular citea fiecare misivă şi urmărea toate dosarele; nici o critică nu trebuia să-i fie adusă regentului, chiar dacă pentru asta Ameni şi-ar fi pierdut şi puţina sănătate care-i mai rămăsese.

*

Deşi avea numai optsprezece ani, Acha semăna cu un bărbat matur, având o îndelungată experienţă şi priceput la toate. De o eleganţă rafinată, îşi schimba roba în fiecare zi, se îmbrăca după moda din Memphis şi îşi îngrijea corpul. Parfumat, bărbierit cu grijă, îşi ascundea uneori părul sub o perucă de mare preţ; mustaţa fină îi era tăiată impecabil şi chipul lui fin reflecta nobleţea unei lungi ascendenţe de notabilităţi de care era mândru.

Tânărul era apreciat în mod unanim; diplomaţii de carieră nu mai încetau cu elogiile la adresa lui şi se mirau că Faraonul nu-i încredinţase încă un post important într-o ambasadă. Acha, mereu stăpân pe sine, nu

protestase în nici un fel; cunoscând cele mai mici secrete de pe culoarele ministerului Afacerilor străine, ştia că o să vină şi vremea lui.

Cu toate astea, vizita regentului îl surprinse; simţi imediat că greşise. El ar fi trebuit să se deplaseze şi să se încline în faţa lui Ramses.

— Te rog să-mi accepţi scuzele, regent al Egiptului.

— Şi la ce ar servi ele între prieteni?

— Mi-am uitat îndatoririle.

— Eşti satisfăcut de munca ta?

— Mai mult sau mai puţin; viaţa sedentară nu mă atrage deloc.

— Unde ai vrea să pleci?

— În Asia. Acolo se va juca mâine soarta lumii; dacă Egiptul e prost informat, riscă să aibă grave neplăceri.

— Diplomaţia noastră ţi se pare neadaptată?

— După câte ştiu eu, da.

— Şi ce propui?

— Să se meargă mai mult în teren, să se înţeleagă mai bine felul de a gândi al aliaţilor şi al adversarilor noştri, să se facă inventarul puterilor şi slăbiciunilor lor, să nu se mai creadă că suntem invulnerabili.

— Te temi de hitiţi?

— Atâtea informaţii contradictorii circulă pe seama lor... Cine cunoaşte cu adevărat efectivele lor militare şi eficacitatea armatei lor? Până în prezent, un conflict direct a fost evitat.

— Regreţi lucrul asta?

— Sigur că nu, dar trebuie să fii de acord cu mine că ne aflăm în ceaţă.

— Nu eşti fericit aici, în Memphis?

— O familie bogată, o vilă agreabilă, o carieră bine aşezată, două sau trei amante... Asta să fie fericirea? Vorbesc mai multe limbi printre care şi hitita; de ce să nu-mi folosesc cunoştinţele?

— Aş putea să te ajut.

— În ce mod?

— În calitate de regent, îi voi propune regelui numirea ta într-un post la una din ambasadele noastre din Asia.

— Ar fi nemaipomenit!

— Nu te bucura încă; decizia îi aparţine lui Seti.

— Îţi mulţumesc pentru gestul tău.

— Să sperăm că va avea efectul dorit.

*

Aniversarea Dolentei oferea ocazia unei recepţii la care erau invitate notabilităţile regatului; de la încoronarea sa, Seti nu mai participase la astfel de manifestări. Lăsând în sarcina lui Şenar organizarea festivităţilor, Ramses dorea să evite această serată

mondenă, însă, sfătuit de Ameni, acceptase să apară înainte de cină.

Corpolent şi jovial, Sary îi ţinea la distanţă pe linguşitorii care voiau să-l copleşească pe regent cu elogii şi, în acelaşi timp, să solicite diferite favoruri.

— Prezenţa ta ne onorează... Cât de mândru sunt de elevul meu! Mândru şi descurajat.

— Descurajat?

— Că n-am să mai educ un viitor regent! Pe lângă tine, copiii din „Kap" mi se vor părea şterşi.

— Ai vrea să-ţi schimbi funcţia?

— Mărturisesc că gestiunea hambarelor m-ar pasiona mai mult şi mi-ar lăsa mai mult timp să mă ocup de Dolenta. N-aş vrea să vezi în asta una din nenumăratele cereri care-ţi sunt adresate în fiecare zi! Dar dacă îţi vei aminti de fostul tău profesor...

Ramses dădu din cap. Sora lui alergă spre el; prea machiată, părea mai bătrână cu zece ani. Sary se depărtă.

— Ţi-a vorbit soţul meu?

— Da.

— Sunt realmente fericită de când l-ai învins pe Şenar! E o fiinţă rea şi perfidă care vrea să ne piardă.

— Ce rău ţi-a făcut?

— N-are importanţă; tu eşti regentul, nu el. Fii aproape de aliaţii tăi adevăraţi.

— Tu şi Sary vă înşelaţi în legătură cu posibilităţile mele.

Dolenta clipi, mirată.

— Ce înseamnă...

— Eu nu jonglez cu posturile administrative, însă încerc să pricep gândirea tatălui meu şi să înţeleg cum guvernează ţara, pentru a mă putea inspira într-o zi după modelul său, dacă vor vrea zeii.

— Să lăsăm ideile frumoase! Atât de aproape de puterea supremă, tu trebuie să te gândeşti să-ţi măreşti imperiul şi să-ţi formezi propriul clan; soţul meu şi cu mine vrem să participăm şi noi, pentru că o merităm. Calităţile noastre îţi vor fi indispensabile.

— Nu mă cunoşti deloc, draga mea soră, şi nu-l cunoşti nici pe tatăl nostru; nu în felul ăsta e condus Egiptul. Faptul că sunt regent îmi permite să-i observ munca din interior şi să trag învăţăminte.

— Vorbele tale alinătoare nu mă interesează; aici contează doar ambiţia. Semeni cu ceilalţi, Ramses; dacă nu accepţi legile existenţei, vei fi zdrobit.

*

Singur, sub colonada din faţa vilei sale, Şenar trăgea concluziile în legătură cu ansamblul informaţiilor pe care le culesese. Din fericire, reţeaua lui de prieteni nu se dezagregase, iar numărul duşmanilor lui

Ramses nu se diminuase. Aceştia îi observau faptele şi gesturile şi veneau să-i dea raportul lui Şenar care, în mod evident, va deveni Faraon la moartea lui Seti; comportamentul mai mult pasiv al regentului, fidelitatea lui necondiţionată faţă de Seti şi supunerea lui oarbă vor face din el foarte repede o umbră lipsită de consistenţă.

Şenar nu împărtăşea acest optimism, ţinând cont de un eveniment catastrofal pentru el: scurta şedere a lui Ramses la Heliopolis. De fapt, acolo era recunoscut definitiv un faraon; aşa fuseseră încoronaţi primii regi ai Egiptului.

Seti îşi impusese deci voinţa într-un mod vădit, cu atât mai mult cu cât Ramses se confruntase cu balanţa din Heliopolis, după spusele unui preot indiscret; faraonul în funcţie recunoştea verticalitatea regentului şi aptitudinea lui de a respecta regula lui Maat. Cu siguranţă că acest act major fusese îndeplinit în secret şi nu avea încă decât o valoare magică; însă voinţa lui Seti fusese exprimată şi ea nu se va schimba.

Şeful protocolului... O iluzie! Seti şi Ramses doreau ca el să doarmă liniştit în această funcţie confortabilă şi să-şi uite visele măreţe, în timp ce regentul punea mâna, puţin câte puţin, pe frâiele puterii.

Ramses era mai viclean decât părea; modestia lui de faţadă ascundea o ambiţie feroce. Neîncrezându-se în fratele lui mai mare, încercase să-l înşele; dar episodul din Heliopolis îi dezvăluise adevăratul plan. Şenar trebuia să-şi schimbe strategia; să lase timpul să treacă ar fi însemnat o greşeală ce-ar fi condus la eşec. Prin urmare, era necesar să recurgă la ofensivă şi să-l considere pe Ramses un concurent de temut; nu era suficient să-l atace din interior. Gânduri bizare îi trecură prin minte lui Şenar, atât de bizare încât îl înfricoşară.

Însă dorinţa lui de răzbunare era mai puternică; să trăiască precum un supus al lui Ramses i se părea insuportabil. Oricare or fi consecinţele luptei oculte pe care o va declanşa, el nu va da înapoi.

*

Corabia cu marea velă albă plutea pe Nil cu o eleganţă suverană; căpitanul cunoştea cele mai mici capricii ale fluviului şi se folosea de ele cu abilitate. Şenar stătea în cabină, la adăpost de razele soarelui. Nu se temea doar de arsuri, ci avea intenţia să-şi păstreze pielea albă, pentru a se deosebi de ţăranii cu tenul bronzat.

În faţa lui, bând un suc de roşcove, se afla Acha.

— Sper că nu te-a văzut nimeni urcând la bord.

— Mi-am luat toate precauţiile.

— Eşti un om prudent.

— Mai curând curios... De ce mi-ai impus asemenea precauţii?

— În timpul studiilor la „Kap” ai fost prieten cu Ramses.

— I-am fost coleg.

— De la numirea lui ca regent, aţi păstrat legătura?

— Mi-a sprijinit cererea de a căpăta un post într-o ambasadă din Asia.

— Am contribuit şi eu, crede-mă, la consolidarea reputaţiei tale, chiar dacă dizgraţia în care am căzut m-a împiedicat să obţin pentru tine ceea ce doream.

— Dizgraţie... Nu e cam exagerat termenul?

— Ramses mă urăşte şi nu se preocupă deloc de fericirea Egiptului; singurul lui scop e puterea absolută. Dacă nu-l împiedică nimeni să ajungă acolo, vom intra într-o eră a nenorocirilor. Vreau să evităm asta şi mulţi oameni rezonabili mă vor ajuta.

Acha rămase impasibil.

— L-am cunoscut bine pe Ramses, obiectă el, şi nu semăna în nici un fel cu viitorul tiran pe care-l descrii.

— Joacă un joc foarte subtil, prezentându-se ca un bun fiu şi ca un discipol ascultător al lui Seti; nimic altceva nu e mai pe placul curţii şi al poporului. Eu însumi m-am lăsat păcălit o vreme; în realitate, nu se gândeşte decât cum să devină stăpânul celor Două Tărâmuri. Ştiai că s-a dus la Heliopolis pentru a primi aprobarea marelui preot?

Argumentul îl tulbură pe Acha.

— În fine, demersul pare prematur.

— Ramses exercită o influenţă negativă asupra lui Seti; după cum simt eu, încearcă să-l facă pe rege să se retragă cât mai curând posibil şi să-i ofere lui puterea.

— Să fie Seti atât de maleabil?

— Dacă n-ar fi, de ce l-a ales pe Ramses ca regent? Cu mine, fiul lui mai mare, ar fi avut aproape de el un fidel slujitor al Statului.

— Pari gata să încalci obiceiurile.

— Pentru că sunt perimate! Marele Horemheb n-a acţionat el cu înţelepciune atunci când a redactat un nou cod de legi? Cele vechi deveniseră injuste.

— Nu te-ai decis să deschizi Egiptul către lumea exterioară?

— Asta era intenţia mea, într-adevăr, deoarece numai comerţul internaţional asigură prosperitatea.

— Şi ţi-ai schimbat părerea?

Şenar se posomorî.

— Viitoarea domnie a lui Ramses mă obligă să-mi modific planurile; din acest motiv am ţinut ca întrevederea noastră să rămână secretă. Ceea ce vreau să-ţi spun e de o gravitate excepţională: pentru că vreau să-mi salvez ţara, trebuie să întreprind un război subteran împotriva lui Ramses. Dacă accepţi să-mi fi aliat, rolul tău va fi determinant; odată victoria obţinută, îţi vei recolta roadele.

Acha, impenetrabil, se gândi multă vreme.

Dacă refuza să colaboreze, Şenar se vedea constrâns să-l suprime; deja spusese prea multe. Însă nu exista altă metodă de recrutare a oamenilor de care avea nevoie. Iar acesta, dacă accepta, urma să fie

unul dintre cei mai activi.

— Eşti puţin prea eliptic, îşi dădu cu părerea Acha.

— Relaţiile comerciale cu Asia nu vor fi suficiente pentru a-l da la o parte pe Ramses; ţinând cont de circumstanţe, trebuie mers mult mai departe.

— Ai în vedere... o altă modalitate de înţelegere cu străinătatea?

— De când populaţia hyksos a invadat şi guvernat ţara, iată, sunt de-acum câteva secole, a beneficiat de complicitatea mai multor şefi ai provinciei din Deltă, care au preferat să colaboreze decât să moară. Să o luăm înaintea Istoriei, Acha; să ne folosim de hitiţi pentru a-l îndepărta pe Ramses, să formăm un grup de responsabili care vor menţine ţara pe drumul cel bun.

— Pericolul e considerabil.

— Dacă nu întreprindem nimic, Ramses ne va strivi sub talpa sandalelor.

— Şi ce propui, în mod concret?

— Numirea ta în Asia va fi primul pas. Îţi cunosc abilitatea de a stabili contacte; va trebui să câştigi prietenia duşmanului şi să-l determini să ne ajute.

— Nimeni nu cunoaşte intenţiile reale ale hitiţilor.

— Datorită ţie, noi le vom cunoaşte; în felul asta, ne vom adapta strategia şi-l vom manipula pe Ramses, făcându-l să comită erori fatale de care vom profita.

Foarte calm, Acha îşi încrucişă degetele.

— Surprinzător proiect, într-adevăr, dar foarte riscant.

— Timizii sunt sortiţi eşecului.

— Să presupunem că hitiţii nu au decât o singură dorinţă: războiul.

— În cazul ăsta, vom aranja lucrurile în aşa fel încât Ramses să-l piardă, iar noi să apărem drept salvatori.

— Vor fi necesari mai mulţi ani de pregătiri.

— Ai dreptate. Lupta începe azi: mai întâi, să întreprindem totul pentru ca Ramses să nu se urce pe tron; dacă eşuăm, îl dăm jos printr-un atac provenind, în acelaşi timp, din interior şi din exterior. Eu îl consider un adversar de anvergură, a cărui putere e pe cale să se afirme; din acest motiv, improvizaţia nu-şi află rostul aici.

— Ce-mi oferi în schimbul ajutorului? întrebă Acha.

— Postul de ministru al Afacerilor străine îţi convine?

Micul zâmbet al diplomatului îi dovedi lui Şenar că atinsese punctul sensibil.

— Atâta timp cât stau închis într-un birou din Memphis, câmpul meu de acţiune rămâne foarte limitat.

— Ai o reputaţie excelentă, iar Ramses ne va ajuta fără s-o ştie; sunt convins că numirea ta nu e decât o chestiune de timp. Atâta vreme cât rămâi în Egipt, n-o să ne mai vedem; prin urmare, întâlnirile noastre vor rămâne secrete.

Corabia acostă departe de portul din Memphis; un car condus de un aliat al lui Şenar îl readuse pe Acha în oraş.

Fiul mai mare al regelui îl privi cum se îndepărtează pe diplomat. Mai mulţi oameni aveau sarcina să-l supravegheze; dacă încerca să-l informeze pe Ramses, nu avea să supravieţuiască mult timp acestei trădări.

Capitolul 38

Omul care încercase să-l suprime pe Ramses, folosindu-se de serviciile rândaşului şi ale căruţaşului, nu se înşelase; fiul mai mic al regelui era născut pentru a fi succesor. Multe trăsături ale caracterului său semănau cu cele ale tatălui: energia lui părea inepuizabilă, entuziasmul şi inteligenţa se arătau capabile să treacă de orice obstacol, focul ce mocnea în el îl predestina puterii supreme.

În ciuda repetatelor sale puneri în gardă, nimeni nu voise să-l asculte. Alegerea lui Ramses ca regent deschisese în sfârşit ochii apropiaţilor săi şi se regreta acum eşecul iniţiativei pe care o luase; din fericire, rândaşul şi căruţaşul erau morţi: cum el nu-i întâlnise niciodată, iar intermediarul nu va mai vorbi, ancheta se împotmolise. Nu exista nici un mijloc de a se ajunge până la el şi de a i se dovedi vinovăţia.

Proiectele fiind stabilite şi secretul lor bine păstrat, nu-şi putea permite nici cea mai mică imprudenţă. Să lovească tare şi bine plasat era unica soluţie, chiar dacă poziţia lui Ramses nu uşura deloc demersul. Regentul avea în permanenţă pe cineva lângă el, Ameni îi îndepărta pe inoportuni, câinele şi leul reprezentau o excelentă gardă de corp. Să se intervină în interiorul palatului părea de-a dreptul imposibil.

În schimb, în timpul unei deplasări sau al unei călătorii, organizarea unui accident nu prezenta nici o dificultate, cu condiţia ca împrejurarea să fie bine aleasă; o idee strălucită îl înflăcăra. Dacă Seti cădea în capcană şi accepta să-şi trimită fiul la Assuan, Ramses nu se va mai întoarce de acolo.

*

În al nouălea an al domniei lui Seti, Ramses îşi sărbătorea cei şaptesprezece ani în compania lui Ameni, Setau şi a soţiei acestuia, Lotus. Regreta absenţa lui Moise şi a lui Acha; însă primul era reţinut pe şantierul din Karnak, iar cel de-al doilea urma să plece în Liban, însărcinat cu o misiune de culegere de informaţii de către ministrul Afacerilor străine. Pe viitor, reunirea foştilor elevi ai „Kap”-ului avea să întâmpine multe dificultăţi, doar dacă regentul nu reuşea să-şi transforme prietenii în colaboratori apropiaţi; însă independenţa lor în gândire avea tendinţa să le despartă drumurile. Numai Ameni refuza să se îndepărteze de Ramses, pretextând că, fără el, regentul va fi incapabil să-şi conducă administraţia şi să-şi ţină dosarele la zi.

Lotus, refuzând serviciile bucătarului din palat, pregătise ea însăşi

friptura de miel cu garnitură de struguri şi năut.

— Savuros, recunoscu regentul.

— Să gustăm fără să ne ghiftuim, recomandă Ameni; eu am de lucru.

— Cum de-l suporţi pe scribul asta chiţibuşar, care strică cheful tuturor? se informă Setau în timp ce hrănea câinele şi leul, ale cărui dimensiuni deveniseră impresionante.

— Nu toată lumea are timp să alerge după şerpi, i-o întoarse Ameni; dacă nu mi-aş găsi vreme să notez remediile pe care le prescrii, cercetările tale s-ar dovedi zadarnice.

— Şi unde s-au instalat tinerii căsătoriţi? întrebă Ramses.

— La marginea deşertului, răspunse Setau, cu ochii strălucind; imediat după ce se lasă noaptea, şerpii ies, iar Lotus şi cu mine plecăm la vânătoare. Mă întreb dacă o să trăim destul să cunoaştem toate speciile şi obiceiurile lor.

— Casa ta nu e deloc o cocioabă, preciză Ameni; seamănă mai mult cu un laborator. Şi nu mai termini s-o măreşti... Cu mica avere pe care o faci vânzându-ţi otrăvurile în spitale, nici nu e de mirare.

Îmblânzitorul de şerpi îl cercetă pe tânărul scrib cu multă curiozitate.

— Cine te-a informat? Tu nu ieşi niciodată din birou!

— Izolată sau nu, casa ta e înregistrată la cadastru şi la serviciul de igienă; în ceea ce mă priveşte, am datoria să-i procur regentului informaţii de calitate.

— Dar tu mă spionezi! Avortonul ăsta e mai periculos decât un scorpion.

Câinele galben lătră vesel, fără să creadă în furia lui Setau, care continua să schimbe replici în doi peri cu Ameni, până când dădu buzna un mesager al Faraonului. Ramses era convocat la palat. Orice altă activitate era suspendată.

*

Seti şi Ramses înaintau încet pe cărarea ce şerpuia printre blocuri enorme de granit roz. Sosiţi în aceeaşi dimineaţă la Assuan, suveranul şi fiul său se duseseră imediat la cariere. Faraonul dorea să verifice el însuşi conţinutul raportului alarmant ce-i fusese adresat şi ţinea ca fiul său să cunoască acest univers mineral de unde proveneau obeliscurile, coloşii, porţile şi pragurile templelor, precum şi multe capodopere tăiate în piatra dură, cu o strălucire incomparabilă.

Misiva evoca un conflict grav între contramaiştri, muncitori şi soldaţii însărcinaţi să transporte monoliţi grei de mai multe tone pe şalande enorme, prinse una de alta şi construite în acest scop. La aceste tulburări se mai adăuga una, şi mai gravă: specialiştii estimau că principala carieră era epuizată. După ei, nu mai existau decât filoane

reduse şi vâne prea scurte pentru a se putea degaja obeliscuri mari sau statui gigantice.

Mesajul era semnat de un anume Aper, şeful carierelor, şi nu urmase calea ierarhică; tehnicianul se temea să nu fie sancţionat de superiori pentru că dezvăluise adevărul şi, în consecinţă, se adresase direct regelui. Secretariatul acestuia, ţinând cont de tonul ponderat şi realist, transmisese mesajul lui Seti.

Ramses se simţea în largul său în mijlocul rocilor aflate în bătaia soarelui; percepea forţa materiei eterne pe care sculptorii o transformau în pietre vorbitoare. Imensa carieră din Assuan era unul din soclurile pe care se construia ţara încă de la prima dinastie; ea întruchipa stabilitatea operei care traversa generaţiile şi submina timpul.

Exploatarea granitului beneficia de o organizare riguroasă; împărţiţi pe echipe, tăietorii în piatră reperau cele mai bune roci, le testau şi le abordau cu respect. De perfecţiunea muncii lor depindea supravieţuirea Egiptului; din mâinile lor luau naştere templele unde locuiau forţele creaţiei, precum şi statuile în care trăiau sufletele celor înviaţi.

Fiecare faraon se preocupa de carierele de piatră şi de condiţiile de viaţă ale celor care munceau aici; şefii de echipă se bucurară revăzându-l pe Seti şi putând să-l salute pe regent, a cărui asemănare cu tatăl lui era din ce în ce mai pronunţată. Aici, numele de Şenar era necunoscut.

Seti îl chemă pe şeful carierelor.

Scund şi îndesat, cu umerii laţi, capul mare, degetele groase, Aper se prosternă în faţa regelui; oare va fi certat sau lăudat?

— Şantierul îmi pare liniştit.

— Totul e în ordine, Maiestate.

— Scrisoarea ta pretinde contrariul.

— Scrisoarea mea?

— Negi că mi-ai scris?

— Să scriu... Nu e punctul meu forte. Când e nevoie, apelez la serviciile unui scrib.

— Nu m-ai alertat tu în legătură cu un conflict dintre muncitori şi soldaţi?

— Asta nu, Maiestate... Există, într-adevăr, nişte mici fricţiuni, dar se aranjează.

— Şi contramaiştrii?

— Sunt respectaţi şi ei ne respectă; nu sunt nişte orăşeni, ci muncitori care au reuşit să se afirme. Au muncit cu propriile mâini şi îşi cunosc meseria. Dacă vreunul vrea să pară ceea ce nu este, ne ocupăm noi de asta.

Aper îşi frecă mâinile, gata de luptă împotriva oricui ar fi încercat un abuz de autoritate.

— Dar principala carieră, nu e pe cale să se epuizeze?

Şeful carierelor rămase cu gura căscată.

— Asta era... Cine v-a prevenit?

— E adevărat?

— Mai mult sau mai puţin... Începe să devină prea dur, trebuie săpat mai adânc; în doi sau trei ani, va fi necesar să se exploateze un nou zăcământ. Să fiţi deja avertizat... Asta seamănă a prezicere!

— Arată-mi locul cu probleme.

Aper îi conduse pe Seti şi pe Ramses în vârful unei coline de unde se dezvăluia privirii cea mai mare parte a zonei exploatate.

— Aici, la stânga voastră, indică el, întinzând mâna; ezităm să degajăm un obelisc.

— Să fie linişte, ceru Seti.

Ramses văzu cum privirea tatălui său se transformă; fixa pietrele cu o intensitate extraordinară, ca şi cum ar fi pătruns în interior, ca şi cum carnea lui ar fi devenit de granit. În apropierea lui Seti, căldura era aproape insuportabilă, înspăimântat, şeful carierelor se îndepărtă; Ramses rămase lângă suveran. Încercă şi el să pătrundă dincolo de aparenţe, însă gândurile lui se loviră de blocurile compacte şi simţi o durere în plexul solar. Încăpăţânat, nu renunţă; în ciuda suferinţei, sfârşi prin a distinge net filoanele din stâncă. Păreau să se ivească din profunzimile pământului, să se deschidă către soare şi aer, să adopte o formă specifică, apoi să se solidifice şi să devină granit trandafiriu, presărat cu steluţe sclipitoare.

— Abandonaţi locul obişnuit, ordonă Seti, şi săpaţi spre dreapta, cât mai larg; granitul se va arăta generos vreme de câteva zeci de ani.

Şeful carierelor coborî colina şi, cu ajutorul unui târnăcop, sparse o gangă negricioasă ce nu prevestea nimic bun. Totuşi, Faraonul nu se înşelase; apăru şi granitul, de o frumuseţe fascinantă.

— Şi tu ai văzut, Ramses. Continuă tot aşa, pătrunde mereu mai mult în inima pietrei şi vei şti.

În mai puţin de un sfert de oră, miracolul Faraonului ajunse la urechile tuturor celor din cariere, de pe chei şi din oraş. Însemna că epoca marilor lucrări continua şi că prosperitatea Assuan-ului nu se va stinge.

— Nu Aper e cel care a scris scrisoarea, concluzionă Ramses; cine să fi încercat să te mintă?

— Nu m-a făcut să vin aici pentru a deschide o nouă carieră, presupuse Seti; expeditorul misivei nu se aştepta la asta.

— Dar ce spera el?

Nedumeriţi, regele şi fiul său coborâră colina pe poteca strâmtă de pe povârnişul ei. Seti mergea în frunte, cu pasul sigur.

Un vuiet îl intrigă pe Ramses.

În momentul în care se întoarse, două pietricele, sărind ca nişte gazele speriate, îl loviră uşor peste picior; ele formau doar avangarda unei grămezi de pietriş precedând un enorm bloc de granit ce se rostogolea pe pantă cu mare viteză. Orbit de un nor de praf, Ramses

strigă:

— Tată, dă-te la o parte!

Dându-se înapoi, tânărul căzu.

Mâna puternică a lui Seti îl ridică şi îl scoase de pe traiectorie. Blocul de granit îşi urmă cursa nebună, însoţit de strigăte. Lucrătorii din carieră şi tăietorii în piatră observară un om care fugea.

— El e, acolo jos! El a răsturnat stânca! strigă Aper.

Se organiză urmărirea.

Aper puse primul mâna pe fugar şi îl lovi violent cu pumnul în ceafă pentru a-l obliga să se oprească. Şeful carierelor îşi drămuise prost forţa: ceea ce îi prezentă faraonului nu mai era decât un cadavru.

— Cine e? întrebă Seti.

— Nu ştiu, răspunse Aper; nu lucrează aici.

Poliţia din Assuan ajunse repede la un rezultat: omul era un luntraş, văduv şi fără copii, a cărui ocupaţie consta din livrarea produselor de olărit.

— Tu ai fost cel vizat, afirmă Seti; însă moartea ta nu era gravată pe stânca aceea.

— Îmi acorzi dreptul să caut eu însumi adevărul?

— Ţi-o cer.

— Ştiu cui trebuie să-i încredinţez ancheta.

Capitolul 39

Ameni tremura şi jubila în acelaşi timp.

Tremura după ce ascultase povestea lui Ramses, care scăpase de la o moarte atroce; jubila pentru că regentul îi aducea un indiciu remarcabil, scrisoarea expediată lui Seti cu scopul de a-l determina să plece la Assuan.

— Scriitura e frumoasă, constată el; o persoană din înalta societate, cultivată, care are obiceiul să redacteze misive.

— Deci, Faraonul ştia că nu vine de la un şef de carieră şi că i se întindea o capcană.

— După părerea mea, eraţi vizaţi amândoi; accidentele de şantier nu sunt rare.

— Eşti de acord să conduci ancheta?

— Bineînţeles! Totuşi...

— Totuşi?

— Îţi datorez o mărturisire: mi-am continuat investigaţiile în legătură cu proprietarul atelierului suspect. Aş fi vrut să-ţi aduc dovada că e vorba chiar de Şenar, însă n-am reuşit. Tu îmi oferi amănunte în plus.

— Să sperăm.

— S-au aflat mai multe despre luntraş?

— Instigatorul lui pare de neatins.

— Un adevărat şarpe... Ar trebui să-l chemăm în ajutor pe Setau.

— De ce nu?

— Fii liniştit, am făcut-o deja.

— Şi ce ţi-a răspuns?

— Fiind vorba de securitatea ta, a acceptat să mă ajute.

*

Şenar nu aprecia deloc Sudul; era o regiune dominată de căldură şi mai puţin sensibilă la evoluţia lumii exterioare decât Nordul. Cu toate acestea, imensul templu din Karnak forma o entitate economică atât de bogată şi de influentă, încât nici un candidat la puterea supremă nu putea trece cu vederea sprijinul marelui preot. Astfel că îi făcu pontifului o vizită de curtoazie, în cursul căreia nu se schimbară decât banalităţi; Şenar avu satisfacţia de a nu simţi nici un fel de ostilitate din partea importantului personaj, care observa de departe luptele politice din Memphis şi urma, la momentul potrivit, să treacă de partea celui mai puternic. Absenţa elogiilor la adresa lui Ramses era un semn încurajator.

Şenar solicită să i se ofere posibilitatea să stea mai multă vreme în

templu şi să mediteze, departe de agitaţia vieţii publice. I se acordă imediat autorizaţia; fiul mai mare al lui Seti se acomodă mai curând cu greutate cu confortul sumar al chiliei de preot în care fusese cazat, dar îşi atinse scopul: să-l întâlnească pe Moise.

În timpul unei pauze, evreul examina coloana pe care sculptorii gravaseră o scenă reprezentând ofranda ochiului divin ce conţinea totalitatea măsurilor care permiteau înţelegerea lumii.

— O operă minunată! Eşti un arhitect remarcabil.

Moise, cu robusteţea lui impresionantă, îşi observa interlocutorul cu un oarecare dispreţ faţă de carnea prea moale şi de corpolenţa lui pronunţată.

— Îmi învăţ meseria; maistrul este responsabil de această reuşită.

— Nu fi aşa de modest.

— Detest linguşitorii.

— Se pare că nu mă prea apreciezi.

— Sper că şi reciproca e adevărată.

— Am venit aici să mă reculeg şi să-mi găsesc seninătatea; mărturisesc că numirea lui Ramses a fost un şoc dur, însă trebuie până la urmă să acceptăm realitatea. Liniştea acestui templu mă va ajuta.

— Cu atât mai bine pentru tine.

— Prietenia pe care i-o porţi lui Ramses n-ar trebui să te orbească; fratele meu nu are intenţii bune. Dacă iubeşti ordinea şi dreptatea, nu închide ochii.

— Critici hotărârea lui Seti?

— Tatăl meu e un om excepţional; dar cine nu face şi greşeli? Pentru mine, drumul spre putere e barat, şi nu regret asta. Îmi convine să mă ocup de protocol; dar care va fi viitorul Egiptului dacă se va afla în mâinile unui incapabil, preocupat doar de ambiţiile lui?

— Care sunt intenţiile tale precise, Şenar?

— O să te lămureşti. Eu sunt convins că vei avea un destin mare; să mizezi pe Ramses ar însemna să faci o greşeală dezastruoasă. Mâine, când o să urce pe tron, n-o să mai aibă prieteni şi tu vei fi uitat.

— Şi ce propui?

— Să încetăm să ne mai supunem şi să pregătim un alt viitor.

— Pe al tău, presupun.

— Persoana mea contează prea puţin.

— Sentimentul meu e altul.

— Te înşeli; singurul meu scop e să-mi servesc patria.

— Te aud zeii, Şenar; nu ţii cont de faptul că ei detestă minciuna?

— Oamenii fac politica Egiptului, nu zeii. Ţin la prietenia ta; împreună, vom reuşi.

— Greşeşti şi ar fi mai bine s-o iei din loc.

— Nu e bine ce faci.

— Nu vreau nici să ridic vocea, nici să comit vreo violenţă într-un loc ca acesta; dacă doreşti, continuăm discuţia afară.

— N-o să fie cazul; dar nu uita că te-am prevenit. Într-o zi o să-mi mulţumeşti.

Privirea înfuriată a lui Moise îl împiedică pe Şenar să mai insiste; aşa cum se temuse, încercarea lui dăduse greş. Evreul nu era la fel de uşor de convins ca Acha. Însă şi el avea slăbiciuni care, cu timpul, vor ieşi la iveală.

*

Dolenta îl dădu la o parte pe Ameni, care nu se mai putu împotrivi atacului furioasei femei; sora lui Ramses împinse uşa de la biroul regentului şi năvăli înăuntru ca o furtună. Ramses, aşezat pe o rogojină, recopia un decret al lui Seti privind protecţia copacilor.

— Ai de gând să faci în sfârşit ce ţi-am spus?

— Care e motivul acestei izbucniri, draga mea soră?

— Ca şi cum n-ai şti!

— Împrospătează-mi memoria.

— Soţul meu îşi aşteaptă promovarea.

— Adresează-te faraonului.

— Refuză să acorde membrilor de familie privilegii pe care le consideră... nejustificate!

— Ce-ar mai fi de adăugat?

Furia Dolentei se dublă.

— Decizia asta e nejustificată! Sary merită o promovare şi tu, regentul, tu trebuie să-l numeşti mai marele grânarelor!

— Să se opună regentul voinţei Faraonului?

— Nu te comporta ca un laş!

— N-am de gând să comit o crimă de lezmajestate.

— De cine crezi că-ţi baţi joc?

— Te rog, calmează-te.

— Dă-mi ceea ce mi se cuvine.

— Imposibil.

— Nu face pe incoruptibilul! Şi tu eşti ca şi ceilalţi… Aliază-te cu ai tăi!

— De obicei, eşti atât de liniştită!

— N-am scăpat de tirania lui Şenar ca să mă tiranizez, tu acum continui să mă refuzi?

— Mulţumeşte-te cu averea pe care o ai, Dolenta; lăcomia e un defect mortal.

— Păstrează pentru tine morala asta învechită.

Femeia dispăru, vociferând.

*

În grădina vilei în care locuia frumoasa Iset creşteau sicomori

maiestuoşi ce dădeau o umbră binefăcătoare; tânăra femeie stătea la răcoare, în timp ce Ramses transplanta puieţi într-un pământ afânat şi bine pregătit. Deasupra regentului, frunzişul foşnea la uşoara adiere ce venea dinspre nord. Copacul în care îi plăcea să se încarneze zeiţei Hathor îşi întindea ramurile înverzite în lumea invizibilă pentru a da celor drepţi să bea şi să mănânce, pentru a le deschide nasul şi gura, pentru a-i învălui în parfumul divin ce-l fermeca pe stăpânul eternităţii.

Frumoasa Iset culese câţiva lotuşi şi îşi împodobi părul.

— Vrei un ciorchine de strugure?

— Peste douăzeci de ani, un sicomor minunat va face grădina asta şi mai plăcută.

— Peste douăzeci de ani, o să fiu bătrână.

Ramses o privi cu atenţie.

— Dacă o să continui să foloseşti fardurile şi unguentele cu atâta pricepere, vei fi încă şi mai fermecătoare.

— Dar am să fiu căsătorită cu bărbatul pe care-l iubesc?

— Nu sunt ghicitor.

— Se vorbeşte de un accident evitat la timp în carierele din Assuan.

— Sub protecţia lui Seti sunt invulnerabil.

— Deci, atacurile împotriva ta n-au încetat.

— Fii sigură că vinovatul va fi descoperit cât de curând.

Ea îşi scoase peruca, îşi desfăcu părul lung şi îl răsfiră pe pieptul lui Ramses. Buzele sale fierbinţi îl acoperiră cu sărutări.

— E atât de complicată fericirea?

— Dacă ai găsit-o, n-o lăsa să-ţi scape.

— Să fiu cu tine mă satisface pe deplin; când ai să înţelegi asta?

— Chiar acum.

Înlănţuiţi, se rostogoliră într-o parte; frumoasa Iset primi dorinţa iubitului ei cu încântarea unei femei fericite.

*

Fabricarea papirusului era o activitate importantă a meşteşugarilor egipteni. Preţul varia în funcţie de calitatea şi de lungimea sulurilor; unele, purtătoare de pasaje din „Cartea ieşirii în lumină”[9], erau destinate mormintelor, altele, şcolilor şi universităţilor, iar cele mai multe administraţiei. Fără papirus, era imposibil de gestionat ţara.

Seti îi încredinţase regentului grija de a examina, la intervale regulate de timp, producţia de papirus şi de a veghea la justa ei repartizare. Fiecare sector se plângea că nu primeşte o cantitate suficientă şi critica rapacitatea vecinului.

Ramses tocmai reperase cu precizie un abuz comis de scribii care lucrau pentru Şenar; în consecinţă, îl convocase pe fratele său mai mare cu intenţia de a pune capăt acestei situaţii.

Şenar părea foarte bine dispus.

— Dacă ai nevoie de mine, Ramses, îţi stau la dispoziţie.

— Tu ai cunoştinţă de acţiunile scribilor tăi?

— Nu în amănunt.

— Cumpărarea papirusului, de exemplu.

— E vreo neregulă?

— În fapt, scribii tăi rechiziţionează într-o manieră arbitrară o mare cantitate de papirus de prima calitate.

— Îmi place să scriu pe un material frumos, însă admit că practica asta e inadmisibilă; vinovaţii vor fi pedepsiţi cu asprime.

Reacţia lui Şenar îl surprinse pe regent; nu numai că nu protesta, dar, mai mult, îşi recunoştea greşeala.

— Apreciez maniera ta de a proceda, declară Şenar; e nevoie de reformă, de purificare. Nici un fel de corupţie, oricât de mică, nu trebuie tolerată. În domeniul ăsta te pot ajuta într-un mod eficace; faptul că mă ocup de protocol îmi permite să cunosc bine moravurile de la curte şi să observ practicile anormale. Numai denunţarea lor nu e suficientă; indispensabilă e corecţia.

Ramses se întreba dacă îl are cu adevărat în faţă pe fratele lui mai mare; ce zeu binefăcător îl transformase pe curteanul viclean într-un justiţiar?

— Accept cu plăcere propunerea ta.

— Nimic nu mă face mai fericit decât această colaborare sinceră! Am de gând să încep prin a face ordine în propria ogradă, apoi ne vom ocupa şi de restul regatului.

— Să fi decăzut totul aşa de rău?

— Seti e un mare monarh, numele lui va rămâne în istorie, dar el nu se poate ocupa de toate şi de toţi! Notabilităţile, fiii şi nepoţii de notabilităţi îşi arogă drepturi în detrimentul celorlalţi, în calitate de regent, îţi este la îndemână să pui capăt acestui sistem tolerant. Eu însumi am beneficiat de avantaje altădată, dar perioada asta a trecut. Suntem fraţi şi Faraonul ne-a atribuit locul potrivit: iată adevărul prin care trebuie să trăim.

— Asta înseamnă suspendarea ostilităţilor sau e vorba de pace?

— Pace, definitivă şi fără întoarcere, afirmă Şenar. Ne-am înfruntat destul, fiecare avându-şi propriile responsabilităţi; această luptă fratricidă nu mai are sens. Tu eşti regentul, iar eu şeful protocolului: să ne dăm o mână de ajutor pentru binele ţării.

În timp ce Şenar se depărta, Ramses se simţea tulburat; îi întindea oare o capcană, îşi schimba strategia sau era sincer?

Capitolul 40

Marele consiliu al Faraonului s-a reunit imediat după celebrarea ritualurilor din zori. Soarele îşi trimitea razele fierbinţi; pretutindeni era căutată umbra. Unii curteni, prea graşi, transpirau abundent şi îşi făceau vânt în timp ce mergeau.

Din fericire, sala de audienţe a regelui era răcoroasă; abilul aranjament al ferestrelor înalte asigura o circulaţie a aerului ce făcea încăperea agreabilă. Indiferent la schimbările modei, regele era îmbrăcat doar cu o robă albă simplă, în timp ce mai mulţi miniştri se luau la întrecere în ceea ce priveşte eleganţa. Vizirul, marii preoţi din Memphis şi Heliopolis, precum şi şeful poliţiei din deşert participau şi ei la acest consiliu excepţional.

Ramses, aşezat la dreapta tatălui său, îi observa. Fricoşi, neliniştiţi, vanitoşi, ponderaţi... Mai multe tipuri de oameni erau reunite aici, sub autoritatea supremă a Faraonului care, el singur, menţinea coerenţa. Fără ea, toţi aceştia s-ar fi sfâşiat reciproc.

— Şeful poliţiei din deşert este purtătorul unor veşti proaste, dezvălui Seti; să vorbească.

Înaltul funcţionar, un bărbat de vreo şaizeci de ani, urcase toate treptele ierarhiei până ajunsese în vârf. Calm, competent, cunoştea şi cel mai neînsemnat drum din deşert, de la vest la est, şi menţinea securitatea în spaţiile vaste traversate de caravane şi de expediţiile miniere. Nu-şi dorea nici un fel de onoruri pentru el însuşi şi se pregătea pentru retragerea pe domeniul său din Assuan; declaraţiile lui au fost ascultate cu cea mai mare atenţie, cu atât mai mult cu cât era foarte rar invitat să-şi spună părerea într-un cadru aşa de solemn.

— Echipa căutătorilor de aur, plecată acum o lună în deşert, a dispărut.

O lungă tăcere urmă acestei declaraţii aiuritoare; trăsnetul lui Seth n-ar fi avut un efect mai puternic. Marele preot al lui Ptah ceru cuvântul, iar regele i-l acordă; potrivit ritualului marelui consiliu, nu se intervenea decât cu asentimentul suveranului şi toţi îl ascultau pe vorbitor fără să-l întrerupă. Oricare ar fi fost gravitatea subiectului, discuţiile aprinse nu erau admise. Căutarea unei soluţii juste începea cu respectul pentru gândirea celuilalt.

— Sunteţi sigur de această informaţie?

— Din păcate, da. De obicei, un şir de mesaje mă ţine informat în permanenţă în legătură cu desfăşurarea acestui tip de expediţii. De mai

multe zile, n-am mai primit nici o veste.

— N-a mai existat niciodată un asemenea caz?

— Ba da, în timpul unor perioade mai tulburi.

— Au atacat, oare, beduinii?

— În sectorul acesta e foarte puţin probabil; poliţia exercită un control sever.

— Improbabil sau imposibil?

— Nici un trib cunoscut nu poate perturba expediţia până acolo încât s-o reducă la tăcere; un detaşament de poliţişti experimentaţi îi proteja pe căutătorii de aur.

— Care e ipoteza dumneavoastră?

— Nu am nici una, dar sunt foarte îngrijorat.

Aurul din deşert era livrat templelor: „trupul zeilor", material incoruptibil şi simbol al vieţii eterne, el dădea o strălucire inegalabilă operelor artizanilor. În ceea ce priveşte Statul, acesta îl folosea ca modalitate de plată pentru anumite importuri sau chiar ca daruri diplomatice făcute suveranilor străini pentru a menţine pacea. Nu putea fi tolerată nici o perturbare în extracţia acestui preţios metal.

— Ce propuneţi? îl întrebă Faraonul pe poliţist.

— Să nu pierdem vremea şi să trimitem armata.

— Eu o să fiu în fruntea ei, anunţă Seti, iar regentul o să mă însoţească.

Marele consiliu aprobă această hotărâre; Şenar, care se ferise să intervină, îl încurajă pe fratele lui şi îi promise să-i pregătească dosarele de care se va ocupa la întoarcere.

*

În al nouălea an al domniei lui Seti, în a douăzecea zi a celei de-a treia luni a anului, puternicul corp expediţionar format din patru sute de soldaţi comandaţi de Faraon în persoană şi de regent, înainta prin deşertul torid, la nord de oraşul Edfu şi la o sută de kilometri mai la sud de drumul ce ducea la carierele din Uadi Hammamat. Se apropia de Uadi Mia, ultimul loc de unde mai fusese trimis un mesaj spre Memphis.

Textul, banal, nu cuprindea nici un element îngrijorător; moralul căutătorilor de aur părea excelent, ca şi starea sănătăţii tuturor călătorilor. Scribul nu semnalase nici un incident.

Seti menţinea trupa în stare de alertă, zi şi noapte; în ciuda certitudinilor şefului poliţiei din deşert, prezent cu cei mai buni oameni ai săi, el se temea de un atac surpriză al beduinilor coborâţi din peninsula Sinai. Jaful şi crima reprezentau legea lor; cuprinşi de o furie subită, căpeteniile se dovedeau capabile de actele cele mai barbare.

— Ce simţi, Ramses?

— Deşertul e magnific, dar sunt îngrijorat.

— Ce vezi dincolo de dunele astea?

Regentul se concentră; Seti avea o privire stranie, aproape supranaturală, pe care o etalase la Assuan pentru a descoperi o nouă carieră.

— Vederea mea se blochează... Dincolo de înălţimile astea e vidul.

— Da, vidul. Vidul unei morţi înspăimântătoare.

Ramses tresări.

— Beduinii?

— Nu, un agresor mai viclean şi mai nemilos.

— Să ne pregătim de luptă?

— Inutil.

Ramses îşi domoli teama care îi tăia respiraţia. Cărui duşman îi căzuseră victime căutătorii de aur? Dacă era vorba de monştrii deşertului, aşa cum credeau cei mai mulţi dintre soldaţi, nici o armată omenească nu le putea veni de hac; aceste fiare înaripate, cu gheare gigantice, şi-ar fi sfâşiat prada fără să-i lase timp să se apere.

Înainte de a escalada duna, caii, catârii şi oamenii îşi potoliră setea; canicula obliga la opriri dese, iar rezervele de apă urmau să se epuizeze curând. La mai puţin de trei kilometri, una din marile fântâni ale regiunii le va permite să-şi umple burdufurile.

Cu trei ore înainte de asfinţit, mersul se reluă şi urcară duna fără nici o dificultate. Curând, fântâna se văzu în depărtare. Construcţia din piatră era sprijinită de povârnişul unui munte ale cărui măruntaie conţineau aur.

Căutătorii de aur şi soldaţii însărcinaţi cu protecţia lor nu dispăruseră. Se aflau toţi acolo, împrejurul fântânii, lungiţi pe nisipul fierbinte, cu faţa la pământ sau cu chipurile expuse la soare. Din gurile întredeschise ieşeau limbile negre, însângerate.

Nu supravieţuise nici unul.

Fără prezenţa Faraonului, cei mai mulţi soldaţi, cuprinşi de groază, ar fi luat-o la fugă. Seti dădu ordin să se ridice corturile şi să se organizeze garda, ca şi cum campamentul s-ar fi aflat sub ameninţarea unui atac iminent; apoi, ceru să se sape gropi în care nefericiţii să fie înmormântaţi. Rogojina de călătorie le va servi de linţoliu, iar regele în persoană va pronunţa formulele de trecere din lumea aceasta şi de înviere.

Serviciul funerar, desfăşurat în pacea asfinţitului, îi calmă pe soldaţi. Medicul expediţiei se apropie de Seti.

— Care e cauza decesului? întrebă Seti.

— Setea, Maiestate.

Regele se duse imediat la fântâna supravegheată de oameni din garda sa personală; cei din tabără sperau să bea o apă proaspătă şi înviorătoare.

Marea fântână era umplută cu pietre până la ghizd.

Seti aprobă.

Garda personală a Faraonului se puse pe treabă cu însufleţire; era

mai bine să nu fie amestecat grosul trupei pentru a evita instaurarea spaimei. Lanţul uman se dovedi de o mare eficacitate; Ramses dădea tonul şi menţinea entuziasmul care uneori era pe cale să slăbească.

Când luna plină lumină fundul puţului, soldaţii de elită, epuizaţi, îl urmăriră pe regent cum coboară o găleată grea cu ajutorul unei frânghii. În ciuda nerăbdării, o manevra uşor, ca să n-o rupă.

Găleata plină cu apă ieşi la suprafaţă; regentul o prezentă regelui. Acesta o mirosi dar nu bău.

— Un om să coboare până la fundul puţului.

Ramses îşi trecu frânghia pe sub subsuori, făcu un nod solid şi ceru ca patru soldaţi să o ţină cu fermitate de cealaltă extremitate; apoi, se urcă pe ghizd şi, ajutându-se de proeminenţele din zidul de piatră, începu să coboare. Întreprinderea nu prezenta nici un fel de dificultate; la doi metri deasupra nivelului apei, lumina lunii îi permise să vadă plutind mai multe cadavre de catâri. Disperat, începu să urce.

— Apa din fântână e poluată, şopti el.

Seti aruncă apa din găleată pe nisip.

— Compatrioţii noştri au fost otrăviţi pentru că au băut apa din această fântână; pe urmă, micul grup de asasini, fără îndoială beduini, au astupat-o cu pietre.

Regele, regentul şi toţi membrii expediţiei erau condamnaţi; chiar dacă ar fi plecat imediat spre Vale, ar fi murit de sete înainte de a ajunge în zona cultivată.

De data asta, capcana se închidea.

— Să dormim, spuse Seti; o să mă rog mamei noastre, cerul înstelat.

*

Încă din zori, vestea catastrofei se răspândi cu repeziciune; nici unui soldat nu-i era permis să-şi umple burduful cu apă.

Unul mai gălăgios încerca să-şi stârnească tovarăşii; Ramses îi bară drumul. Scos din minţi, infanteristul ridică pumnul să-l lovească pe regent, însă acesta îl apucă de încheietura mâinii şi-l obligă să îngenuncheze.

— Dacă îţi pierzi sângele rece, asta o să-ţi grăbească moartea.

— Nu mai e apă...

— Faraonul e printre noi; păstrează-ţi speranţa.

Nu se mai produse nici o altă încercare de revoltă; Ramses se adresă trupei:

— Avem o hartă a regiunii care e secret militar; indică drumurile secundare ce duc la vechile puţuri, dintre care unele sunt încă exploatabile. În timp ce Faraonul o să vină în mijlocul vostru, eu o să cercetez aceste drumuri şi o să vă aduc suficientă apă pentru a traversa jumătate din deşert. Rezistenţa şi curajul nostru vor face restul; în aşteptare, staţi la umbră şi nu faceţi eforturi inutile.

Ramses plecă însoţit de doisprezece oameni şi şase catâri încărcaţi cu burdufuri goale. Un veteran, prudent, nu-şi epuizase raţia; după ce-şi umeziseră buzele cu roua dimineţii, beneficiară de ultimele înghiţituri de apă.

Foarte repede, fiecare pas deveni o adevărată suferinţă; căldura şi praful le ardeau plămânii. Însă Ramses mergea repede, de teamă să nu-şi vadă tovarăşii prăbuşindu-se. Nu trebuia să te gândeşti decât la o fântână cu apă proaspătă.

Primul drum nu mai exista, furtunile de nisip îl şterseseră. Mersul în această direcţie ar fi însemnat sinucidere curată. Al doilea se înfunda într-un ued secat; cartograful îşi făcuse prost treaba. La capătul celui de-al treilea drum, un cerc de pietre! Oamenii alergară şi se prăvăliră pe ghizdul puţului acoperit de multă vreme cu nisip.

Faimoasa hartă, calificată drept „secret militar", nu era decât o amăgire. Poate că fusese de vreun ajutor cu zece ani în urmă; un scrib leneş se mulţumise s-o recopieze, fără să mai ceară o verificare. Iar succesorul lui îi urmase exemplul.

În faţa lui Seti, Ramses nu se pierdu în explicaţii; expresia de pe chipul lui era grăitoare.

Soldaţii nu băuseră apă de şase ore; regele se adresă ofiţerilor:

— Soarele e la zenit, constată el; plec împreună cu Ramses să căutăm apă. Când umbrele vor începe să se lungească, voi fi înapoi.

Seti urcă movila de nisip; cu toată tinereţea lui, Ramses îl urmă cu greutate, apoi îşi potrivi pasul după cel al tatălui său. Ca un muflon, simbolul nobleţei în limbajul hieroglifelor, regele nu făcea nici un gest de prisos şi nu risipea nici un dram de energie. Nu luase cu el decât un singur obiect compus din două crengi de salcâm curăţate de coajă, lustruite şi legate la un capăt cu un fir de in foarte strâns.

Stânca aluneca sub picioarele lor ce ridicau un praf fierbinte; Ramses, la limita sufocării, îl ajunse pe rege în vârful unei movile. Priveliştea deşertului era splendidă; regentul se bucură câteva clipe de spectacol, apoi însă, setea, obsedantă, îi aminti că această imensitate putea lua forma unui mormânt.

Seti aşeză în faţa lui cele două crengi de salcâm, depărtându-le; acestea se îndoiră cu uşurinţă. Le plimbă foarte încet pe deasupra peisajului; deodată, bagheta căutătorului de apă îi scăpă din mâini şi, cu un pocnet, zbură la mai mulţi metri de el.

Ramses o culese în grabă şi i-o înapoie tatălui său. Coborâră împreună panta; Seti se opri în faţa unei grămezi de pietre plate între care creşteau nişte mărăcini. Bagheta se mişcă.

— Du-te şi adu-i pe lucrători să sape aici.

Oboseala dispăruse; Ramses alergă într-un suflet, sărind peste pietre, şi aduse patruzeci de oameni care se puseră mediat pe treabă.

Pământul era afânat. La trei metri adâncime, ţâşni apă proaspătă.

Unul dintre muncitori îngenunche.

— Dumnezeu l-a îndrumat pe rege... Apa e abundentă ca în timpul inundaţiilor!

— Rugăciunea mea a fost ascultată, spuse Seti; această fântână se va numi „Fie ca adevărul luminii divine să dăinuiască”. După ce toţi îşi vor fi potolit setea, vom construi un oraş pentru căutătorii de aur şi un templu în care vor locui zeii. Ei vor fi mereu prezenţi în această fântână şi vor deschide drumul celor ce caută metalul de lumină pentru a slăvi tot ceea ce înseamnă sacru.

Sub conducerea lui Seti, bunul păstor, tatăl şi mama tuturor oamenilor, confidentul zeilor, soldaţii fericiţi se transformară în constructori.

Capitolul 41

Tuya, marea soţie regală, prezida ceremonia alegerii muzicienelor autorizate să participe la cultul lui Hathor în marele templu din Memphis. Tinerele femei, venite din toate provinciile ţării, trecuseră printr-un examen sever, în cursul căruia fuseseră cântăreţe, dansatoare sau instrumentiste.

Cu ochii săi mari, severi şi atenţi, cu pometii obrajilor proeminenţi, nasul fin şi drept, bărbia mică şi aproape pătrată, purtând o perucă în formă de vultur, simbolul funcţiei materne, Tuya le impresionase de-a binelea pe candidate, dintre care unele se pierduseră cu firea. Regina, care trăise şi ea aceeaşi încercare în tinereţe, nu era deloc adepta indulgenţei; pentru a servi divinitatea, stăpânirea de sine era prima calitate necesară.

Tehnica muzicienelor i se părea destul de slabă; îşi propuse să-i dojenească pe profesorii din harem care, în ultimele luni, slăbiseră ritmul pregătirii. Singura tânără care se detaşa din această promoţie avea un chip grav şi resemnat, de o surprinzătoare frumuseţe; atunci când cânta la lăută, se concentra atât de intens, încât lumea exterioară dispărea.

Candidatelor, fericite sau necăjite, li se oferi o gustare în grădina templului; unele se smiorcăiau, celelalte râdeau nervos. Foarte tinere, păreau mai degrabă nişte copile. Numai Nefertari, căreia colegiul bătrânelor preotese hotărâse să-i încredinţeze conducerea orchestrei feminine a sanctuarului, era senină, ca şi cum evenimentul n-o privea defel.

Regina se apropie de ea.

— Ai cântat strălucit.

Fata se înclină.

— Cum te cheamă?

— Nefertari.

— De unde vii?

— M-am născut la Theba şi mi-am făcut studiile în haremul din Mer-Ur.

— Succesul nu pare să te bucure.

— Nu voiam să locuiesc în Memphis, ci să mă întorc în Theba şi să fac parte din personalul templului lui Amon.

— Şi să trăieşti ca un pustnic?

— Iniţierea în mistere reprezintă cea mai scumpă dorinţă a mea,

dar sunt încă prea tânără.

— La vârsta ta, nu e o ocupaţie obişnuită; eşti decepţionată de viaţă, Nefertari?

— Nu, Maiestate, însă mă atrag ritualurile.

— Nu doreşti să te căsătoreşti şi să ai copii?

— Nu m-am gândit la asta.

— În templu, existenţa e austeră.

— Îmi plac pietrele eternităţii, secretele lor şi reculegerea la care te invită.

— Ai accepta, totuşi, să te îndepărtezi pentru o vreme de aceste lucruri?

Nefertari îndrăzni s-o privească în ochi pe marea soţie regală; Tuya îi aprecie privirea clară şi directă.

— Conducerea orchestrei feminine a acestui templu este un post remarcabil, dar m-am gândit la altceva în ceea ce te priveşte; ai vrea să fii intendenta casei mele?

Intendenta casei marei soţii regale! Câte nobile doamne nu visau la funcţia asta, a cărei titulară era o confidentă a reginei?

— Vechea prietenă care-şi asumase sarcina asta a murit luna trecută, îi mărturisi Tuya; sunt foarte multe pretendente la curte şi se calomniază de zor una pe cealaltă pentru a scăpa de concurenţă.

— Îmi lipseşte experienţa, eu...

— Tu nu aparţii nobilimii încărcată de atâtea privilegii; familia ta nu se raportează în permanenţă la un trecut ilustru care să-i justifice huzurul de azi.

— Şi nu e prea apăsător un asemenea handicap?

— Ceea ce mă interesează e doar valoarea oamenilor; şi nu există nici un handicap care să împiedice o persoană de valoare să înfrângă obstacolele. Ce hotărăşti?

— Există posibilitatea să mă mai gândesc?

Regina deveni amuzată; nici o doamnă de la curte n-ar fi pus o asemenea întrebare.

— Mă tem că nu. Dacă ai să respiri prea mult miresmele din templu, o să mă uiţi.

Cu mâinile împreunate la piept, Nefertari se înclină.

— Sunt slujitoarea Maiestăţii Voastre.

*

Trezită înainte de ivirea zorilor, reginei Tuya îi plăcea răsăritul. Momentul în care o rază de lumină străpungea tenebrele reprezenta pentru ea creaţia zilnică a misterului vieţii. Spre marea ei satisfacţie, Nefertari îi împărtăşea gustul pentru lucrul matinal; astfel încât îi dădea directivele din ziua aceea încă de la micul dejun pe care îl luau împreună.

La trei zile după ce luase hotărârea, Tuya ştiuse că nu se înşelase; la frumuseţea lui Nefertari se adăuga o inteligenţă subtilă, dar şi o surprinzătoare capacitate de a distinge esenţialul de secundar. Între regină şi intendenta casei se stabilise, încă de la prima întâlnire de lucru, o înţelegere profundă. Comunicau cu puţine vorbe, uneori chiar în gând. După întrevederea de dimineaţă, Tuya trecu în încăperea în care i se făcea toaleta.

În timp ce coafeza îi parfuma peruca, Şenar se prezentă în faţa mamei sale.

— Dă-i liber servitoarei, îi ceru el; nici o ureche indiscretă nu trebuie să audă.

— E chiar aşa de grav?

— Mă tem că da.

Coafeza dispăru. Şenar părea stăpânit de o reală îngrijorare.

— Vorbeşte, fiule.

— Am ezitat multă vreme.

— Din moment ce te-ai hotărât, de ce mă faci să aştept?

— Pentru că... nu-mi vine să-ţi produc o durere îngrozitoare.

De data asta, Tuya se nelinişti.

— S-a întâmplat vreo nenorocire?

— Seti, Ramses şi armata de salvare au dispărut.

— Ai veşti precise?

— Iată că de mult timp s-au aventurat în deşert, pe urmele căutătorilor de aur; circulă multe zvonuri pesimiste.

— Nu le asculta; dacă Seti ar fi mort, eu aş şti.

— Cum...

— Între mine şi tatăl tău există nişte legături invizibile; chiar şi atunci când suntem departe unul de altul, rămânem uniţi. Deci, fii liniştit.

— Trebuie să te pun în faţa evidenţei: regele şi expediţia lui trebuiau să se întoarcă de multă vreme. Nu putem lăsa ţara de izbelişte.

— Vizirul şi cu mine gestionăm treburile curente.

— Vrei să te ajut?

— Îndeplineşte-ţi funcţia şi mulţumeşte-te cu asta; nu există fericire mai mare pe acest pământ. Dacă mai ai vreo nelinişte, de ce nu pleci în fruntea unei expediţii pe urmele tatălui şi fratelui tău?

— Are loc un fenomen straniu pe care noi nu-l înţelegem demonii deşertului îi devoră pe cei care încearcă să le ia aurul. Oare datoria mea nu e să rămân aici?

— Ascultă-ţi glasul conştiinţei.

*

Cei doi mesageri ai lui Seti, plecaţi la interval de patru zile, nu ajunseră nici unul în Egipt. Pe drumul ducând în Vale îi aşteptau

tâlharii deşertului; aceştia îi uciseră, le furară hainele şi sparseră tăbliţele de lemn redactate de Ramses în care îi dădea de ştire reginei că expediţia adunase aur şi pusese fundaţia templului şi aşezării minerilor.

Emisarul tâlharilor îl informă pe Şenar că Faraonul şi regentul erau în viaţă şi că regele, graţie unei intervenţii divine, găsise o sursă importantă de apă în inima deşertului. Prin urmare, beduinii însărcinaţi cu otrăvirea puţului principal dăduseră greş.

La curte, multă lume credea că Seti şi Ramses erau victimele unei vrăjitorii; dar cum să profiţi de absenţa suveranului? Tuya ţinea cu fermitate frânele puterii. Doar dispariţia reală a soţului şi fiului ei mai mic ar fi constrâns-o să îl numească regent pe Şenar.

În câteva săptămâni, expediţia se va întoarce, iar Şenar va fi pierdut o bună ocazie de a se apropia de puterea supremă. Totuşi, mai era o speranţă foarte mică: căldura insuportabilă, şerpii sau scorpionii să se achite de misiunea pe care beduinii nu fuseseră în stare s-o ducă până la capăt.

*

Ameni nu mai dormea.

Zvonurile erau tot mai persistente: expediţia condusă de Seti şi de Ramses dispăruse pe drum. La început, tânărul scrib nu crezuse în asemenea baliverne; mai târziu, se informă la biroul central al mesagerilor regali şi află neliniştitorul adevăr.

Nu exista nici o veste despre Faraon sau despre regent şi nu se lua nici cea mai mică măsură!

O singură persoană putea să ia iniţiativa şi să trimită o armată de salvare în deşertul vestic; astfel încât Ameni se duse la palatul marii soţii regale unde fu primit de o tânără de o frumuseţe neobişnuită. Deşi nu avea încredere în sexul opus şi se temea de uneltirile acestuia, tânărul scrib aprecie chipul perfect al lui Nefertari, farmecul unei priviri profunde şi dulceaţa vocii.

— Aş vrea s-o văd pe Maiestatea Sa.

— În absenţa Faraonului, e foarte ocupată; aş putea cunoaşte motivul acestei cereri?

— Iartă-mă, dar...

— Numele meu e Nefertari; regina m-a numit intendenta casei sale. Îţi promit că o să-i transmit în mod fidel cuvintele tale.

Deşi era femeie, părea sinceră. Nemulţumit de slăbiciunea lui, Ameni se lăsă sedus.

— În calitate de secretar particular şi de purtător de sandale al regentului, eu cred că e indispensabil să se trimită în teren un corp de elită pentru a-i căuta.

Nefertari zâmbi.

— Lasă îndoielile la o parte; regina e informată.

— Informată... Dar nu e suficient!

— Faraonul nu e în pericol.

— În legătură cu asta au sosit mesaje la curte!

— Nu pot să-ţi dau mai multe explicaţii, dar ai încredere.

— Insistă pe lângă regină, te implor.

— Se preocupă tot atât de mult ca şi tine de soarta soţului şi fiului ei; dacă s-ar ivi un risc cât de mic, ar interveni.

*

Drumul pe spinarea unui catâr voinic şi rapid îl chinui pe Ameni şi, deşi detesta să se deplaseze, era nevoit să-l întâlnească pe Setau. Îmblânzitorul de şerpi locuia la marginea deşertului, departe de centrul Memphisului. Cărarea, ce ducea de-a lungul unui canal de irigaţie, nu se mai termina; din fericire, câţiva oameni din zonă auziseră vorbindu-se de Setau şi de soţia lui nubiană şi îi cunoşteau locuinţa.

Ajuns cu bine, pe Ameni îl dureau şalele; scuturat de o criză de strănut, datorată prafului, îşi freca ochii înroşiţi şi dureroşi.

Lotus, care prepara afară o mixtură cu un miros îngrozitor ce agresa nările tânărului scrib, îl rugă să intre în casă. Pregătindu-se să treacă pragul vastei case albe, se retrase brusc.

O cobră regală apăru ameninţătoare.

— E doar o biată sălbăticiune inofensivă, îl lămuri Lotus.

Mângâie capul reptilei care se legăna, părând să aprecieze acest semn de afecţiune; Ameni profită de acest moment şi se strecură înăuntru.

Camera de primire era plină ochi cu sticluţe de diferite mărimi şi de obiecte de forme bizare care serveau la prepararea veninului; aşezat pe vine, Setau transvaza un lichid dens şi roşiatic.

— Te-ai rătăcit, Ameni? Mi se pare un miracol să te văd în afara biroului tău.

— E mai curând o catastrofă.

— Ce fel de vrăjitor te-a făcut să ieşi din vizuină?

— Ramses e victima unui complot.

— Imaginaţia îţi joacă feste.

— A dispărut în deşertul din est, pe drumul spre minele de aur, în compania lui Seti.

— Ramses, să se piardă?

— Nici un mesaj de mai mult de zece zile.

— Întârzieri administrative.

— Nu, am verificat eu însumi... Şi asta nu e tot.

— Ce mai e?

— Instigatoarea complotului e regina Tuya.

Setau îşi răsturnă creuzetul; se întoarse spre tânărul scrib.

— Ţi-ai pierdut minţile?

— Am solicitat o întrevedere şi am fost refuzat.

— Nu e nimic extraordinar în asta.

— Am aflat că regina consideră situaţia absolut normală, a nu se teme deloc şi că nu are intenţia să trimită o expediţie de salvare.

— Un simplu zvon...

— Deţin informaţia asta de la Nefertari, noua intendentă.

Setau avea un aer contrariat.

— Crezi prin urmare că Tuya a încercat să se debaraseze soţul ei şi să ia puterea... E neverosimil!

— Faptele sunt fapte.

— Seti şi Tuya formează un cuplu foarte unit.

— De ce refuză să-l salveze? Trebuie să accepţi evidenţa: l-a trimis la o moarte sigură pentru a urca pe tron.

— Chiar dacă ai dreptate, ce putem face?

— Să plecăm în căutarea lui Ramses.

— Şi cu ce armată?

— Noi doi suntem de ajuns.

Setau se ridică.

— Tu, să mergi ore în şir prin deşert? Ţi-ai pierdut cu adevărat minţile, sărmanul meu Ameni!

— Accepţi?

— Sigur că nu!

— Îl abandonezi pe Ramses?

— Dacă ipoteza ta e cea corectă, atunci e deja mort; la ce bun să ne mai riscăm viaţa?

— Am un catâr şi apă; dă-mi un remediu contra şerpilor.

— N-ai să ştii să-l foloseşti.

— Îţi mulţumesc pentru tot.

— Rămâi... Iniţiativa ta e o nebunie!

— Sunt în serviciul lui Ramses; nu-mi încalc cuvântul dat.

Ameni se urcă din nou pe spinarea catârului şi o luă în direcţia deşertului estic. Trebui foarte curând să se oprească şi să se întindă pe spate, cu picioarele strânse, pentru a-şi relaxa şalele; patrupedul păştea la umbra unui copac tufe de ierburi uscate.

Pe jumătate adormit, tânărul scrib se gândea să se înarmeze cu un băţ; poate că va fi nevoie să se bată!

— Ai renunţat?

Ameni deschise ochii şi se ridică.

— Setau se afla în fruntea a cinci catâri încărcaţi cu burdufuri cu apă şi alte materiale necesare pentru a înfrunta deşertul.

Capitolul 42

Frumoasa Iset forţă uşa lui Şenar care lua prânzul împreună cu mai multe notabilităţi, încântat să guste dintr-o friptură de vită cu sos picant.

— Cum poţi să te îndopi cu mâncare, în timp ce Egiptul e în pericol!

Notabilităţile erau şocate; fiul mai mare al regelui se ridică, se scuză şi o scoase pe tânăra femeie afară din sala de mese.

— Cum poţi să dai buzna aşa?

— Dă-mi drumul la mână!

— O să-ţi strici reputaţia; nu ţii cont că invitaţii mei sunt nişte personalităţi?

— Puţin îmi pasă!

— Ce e cu agitaţia asta?

— Iar ţie nu-ţi pasă că Seti şi Ramses au dispărut în deşertul din est?

— Nu e şi părerea reginei.

Frumoasa Iset era dezarmată.

— Părerea reginei...

— Mama mea e convinsă că Faraonul nu e în pericol.

— Dar nimeni nu are nici o veste!

— Nu-mi spui nimic nou.

— Trebuie să organizezi o expediţie şi să pleci în căutarea lor.

— Să plec împotriva părerii mamei mele ar fi o greşeală de neiertat.

— De ce informaţii dispune ea?

— De intuiţia ei.

Tânăra femeie deschise nişte ochi uimiţi.

— Asta e o glumă proastă?

— E adevărul, draga mea, nimic altceva decât adevărul.

— Ce înseamnă atitudinea asta de necrezut?

— În absenţa Faraonului, regina guvernează şi noi îi dăm ascultare.

Şenar nu era deloc nemulţumit; frumoasa Iset, exaltată şi îngrijorată, nu va întârzia să răspândească cele mai rele zvonuri pe seama Tuyei. Marele sfat va fi obligat să-i ceară explicaţii, reputaţia ei va fi pătată şi se va face apel la el pentru a gestiona afacerile Statului.

*

Ramses mergea în fruntea expediţiei care se întorcea din deşertul

estic, după ce construise o capelă şi case pentru căutătorii de aur ce aveau în felul acesta condiţii de lucru acceptabile; pânza de apă descoperită de rege va alimenta fântâna mulţi ani de-acum înainte. Iar catârii erau încărcaţi cu saci de aur de cea mai bună calitate.

Nici un om nu murise; Faraonul şi regentul erau mândri de a reveni cu întregul contingent. Câţiva bolnavi îşi târau picioarele în aşteptarea săptămânilor de odihnă ce-i aşteptau la întoarcere; un pietrar, înţepat de un scorpion negru, era dus pe o targă. Febra mare şi durerile din piept îl îngrijorau pe medicul militar.

Ramses se urcă pe o movilă de pământ şi zări în depărtare o mică pată verde.

Primele culturi, cele mai apropiate de deşert! Regentul se întoarse şi anunţă vestea cea bună; strigăte de bucurie se ridicară spre cer.

Un poliţist cu ochi ageri arătă cu degetul spre o ridicătură stâncoasă.

— O caravană mică vine spre noi.

Ramses îşi concentră privirea; la început nu văzu decât blocuri inerte, apoi desluşi câţiva catâri şi doi călăreţi.

— E neobişnuit, îşi dădu cu părerea poliţistul; cred că sunt nişte hoţi care fug în deşert. Să-i prindem.

O parte din trupă porni.

La puţin timp după aceea, îi aduseră regentului pe cei doi prizonieri. Setau tuna şi fulgera, iar Ameni era pe cale să i se facă rău.

— Ştiam că o să te găsesc, murmură el în urechea lui Ramses, în timp ce Setau se ocupa de pietrarul înţepat de scorpion.

*

Şenar îşi felicită primul tatăl şi fratele; îndepliniseră o adevărată faptă eroică ce va fi relatată în anale. Fiul mai mare propuse să fie el cel ce va redacta povestirea, însă Seti îi încredinţă lui Ramses această sarcină de care se va achita ajutat de Ameni, foarte scrupulos în ceea ce priveşte alegerea termenilor şi eleganţa stilului. Membrii expediţiei povestiră care mai de care miracolul săvârşit de Faraon, care îi salvase de la o moarte îngrozitoare.

Numai Ameni nu împărtăşea bucuria generală; Ramses presupunea că sănătatea lui şubredă era cauza îmbufnării, dar vru să fie cu inima împăcată.

— Ce te roade?

Tânărul scrib se pregătise pentru această încercare şi doar adevărul îl putea elibera.

— M-am îndoit de mama ta şi am crezut că voia să pună mâna pe puterea supremă.

Ramses izbucni în râs.

— Excesele tale cu munca îţi fac rău, prietene; o să te oblig să te

plimbi şi să faci un pic de exerciţiu.

— De vreme ce refuza să trimită o expediţie de salvare...

— Ignori legăturile invizibile dintre Faraon şi marea soţie regală?

— Mi-am amintit de asta, crede-mă.

— Mă surprinde un amănunt insolit: de ce tandra Iset întârzie atât de mult să-mi arate afecţiunea?

Ameni lăsă capul în jos.

— E... şi ea tot atât de vinovată ca şi mine.

— Ce rău a făcut?

— A crezut şi ea că mama ta complota şi a răspândit critici acerbe şi acuzaţii perfide.

— Trimite s-o caute.

— Aparenţele ne-au făcut să ne pierdem cu firea, noi...

— Trimite s-o caute.

*

Frumoasa Iset, care uitase să se machieze, se aruncă la picioarele lui Ramses.

— Iartă-mă, te implor!

Cu părul despletit, cuprinse cu braţele tremurânde gleznele regentului.

— Am fost atât de îngrijorată, atât de zbuciumată...

— Şi ăsta e un motiv pentru a-mi suspecta mama de asemenea mârşăvii şi, mai rău, pentru a-i mânji numele?

— Iartă-mă...

Iset plângea.

Ramses se ridică; ţinându-se strâns de el, ea continua să-l implore.

— Cu cine ai vorbit? întrebă el cu severitate.

— Cu unii, cu alţii, nu mai ştiu... Eram înnebunită de frică, voiam să se plece în căutarea ta.

— Acuzaţiile nefondate ar putea să te ducă în faţa tribunalului vizirului; dacă vina de lezmaiestate e dovedită, asta ar însemna temniţa sau exilul.

Frumoasa Iset se prăbuşi în hohote de plâns; se agăţă de Ramses cu forţa disperării.

— O să-ţi susţin cauza, pentru că frământarea ta a fost sinceră.

*

De la întoarcere, Faraonul reluase guvernarea pe care Tuya o gestionase atât de bine în absenţa sa. Înalta administraţie avea încredere în regina care dădea întâietate lucrului cotidian faţă de jocurile politice în care erau amestecaţi prea mulţi curteni. Atunci când Seti era constrâns să părăsească scaunul guvernării, o făcea cu inima

împăcată, ştiind că soţia lui nu-l va trăda şi că ţara era condusă cu înţelepciune şi luciditate.

Sigur că ar fi putut să-i încredinţeze o regenţă efectivă lui Ramses; însă regele prefera să procedeze prin influenţă, să-i transmită experienţa lui pe cale magică, mai curând decât să-şi abandoneze fiul pe terenul închis al puterii unde îl pândeau atâtea capcane.

Ramses era o fiinţă puternică, o personalitate de anvergură. Poseda calităţile necesare pentru a guverna şi pentru a înfrunta adversitatea sub toate formele ei, dar va fi capabil să suporte singurătatea copleşitoare a unui faraon? În scopul de a-l pregăti, Seti îl făcea să călătorească în spirit de maniera cea mai concretă; mai erau multe etape de parcurs.

Tuya o prezentă pe Nefertari suveranului; împietrită, tânăra nu putu pronunţa un singur cuvânt şi se mulţumi doar să se încline. Seti o cercetă câteva clipe şi îi recomandă cea mai mare rigoare în exercitarea funcţiilor pe care le avea. Conducerea casei marii soţii regale cerea fermitate şi discreţie. Nefertari se retrase fără să îndrăznească să-l privească pe rege.

— Ai fost sever, observă Tuya.

— E foarte tânără.

— Ar fi trebuit să angajez o incapabilă?

— E dotată cu însuşiri remarcabile.

— Dorinţa ei era să se întoarcă în templu şi să nu mai iasă de acolo.

— Cât de bine o înţeleg! O supui deci la o teribilă încercare.

— E adevărat.

— Cu ce intenţie?

— Nu e vorba de mine. De când am văzut-o pe Nefertari, am avut senzaţia unei personalităţi excepţionale; ar fi fost fericită în templu, dar instinctul îmi spune că are o altă misiune de îndeplinit. Dacă mă înşel, va merge oricum pe drumul ei.

*

Ramses îi prezentă mamei sale pe Străjer, câinele galben, şi pe Voinic, leul nubian, a cărui mărime începea deja să înspăimânte. Cei doi tovarăşi ai regentului, sensibili la onoarea ce li se făcea, se comportară bine; hrăniţi de bucătarul personal al reginei, gustară apoi, unul cu capul la picioarele celuilalt, plăcerea inefabilă a siestei la umbra unui palmier.

— Întrevederea asta a fost agreabilă, conchise Tuya, dar care e adevăratul ei motiv?

— Frumoasa Iset.

— Logodna voastră se va rupe?

— A comis o greşeală gravă.

— Chiar aşa?

— A calomniat-o pe regina Egiptului.

— În ce fel?

— Acuzându-te că ai uneltit pentru a determina dispariţia regelui şi a-i lua locul.

Spre stupefacţia lui Ramses, regina părea amuzată.

— Majoritatea curtenilor şi doamnelor nobile erau de părerea ei; mi s-a reproşat că nu am trimis o armată de salvare atunci când eu vă ştiam de neatins, pe Seti şi pe tine. În ciuda templelor şi a ritualurilor, puţini ştiu că este posibil să comunici în spirit, dincolo de timp şi spaţiu.

— O să fie... acuzată?

— A reacţionat într-un mod... normal.

— Nu suferi din cauza ingratitudinii şi nedreptăţii?

— Asta e legea oamenilor; esenţialul e că nu ea guvernează ţara.

O tânără puse câteva misive pe o măsuţă joasă, în stânga reginei, şi apoi dispăru în tăcere. Scurta ei prezenţă semănă cu strălucirea unei raze de soare printre frunzele unui copac.

— Cine e? întrebă Ramses.

— Nefertari, noua mea intendentă.

— Am cunoscut-o deja; cum a obţinut un post atât de important?

— Un simplu concurs de împrejurări; a fost chemată în Memphis pentru a deveni preoteasă în templul lui Hathor, iar eu am remarcat-o.

— Dar... Tu îi oferi ceva ce este împotriva vocaţiei ei!

— Haremurile educă tinerele femei pentru sarcini din cele mai diverse.

— Câte responsabilităţi pentru o persoană aşa de tânără!

— Nici tu nu ai mai mult de şaptesprezece ani; în ochii regelui, ca şi în ai mei, nu contează decât calitatea sufletului si a acţiunilor.

Ramses era tulburat; frumuseţea lui Nefertari părea să vină dintr-o altă lume. Scurta ei apariţie se întipărise în sufletul lui ca un moment miraculos.

— Liniştеşte-o pe frumoasa Iset, îl sfătui Tuya; n-o să depun nici o plângere împotriva ei. Dar să înveţe să discearnă adevărul de eroare; iar dacă nu e capabilă, măcar să-şi ţină gura.

Capitolul 43

Îmbrăcat în straie de gală, Ramses bătea în sus şi-n jos debarcaderul principal al portului „Drum bun”; în jurul lui, primarul Memphisului, supraveghetorul navigaţiei, ministrul Afacerilor străine şi un impunător serviciu de ordine. În mai puţin de un sfert de oră, cele zece corăbii greceşti urmau să acosteze.

Pentru o vreme, paza de coastă crezuse că va avea loc un atac; o parte din flota de luptă egipteană se mobilizase imediat, gata să-l respingă pe asediator. Însă străinii manifestaseră intenţii paşnice şi îşi exprimaseră dorinţa de a ajunge în Memphis pentru a-l întâlni pe Faraon.

Sub escortă, merseră în susul Nilului şi pătrunseră în capitală la sfârşitul unei dimineţi vântoase. Intrigaţi, sute de gură-cască se înghesuiau pe maluri; nu era vremea primirii tributurilor, de-a lungul căreia se succedau ambasadorii străini şi suitele lor. Totuşi, vasele impozante erau dovada unei bogăţii evidente; oare noii sosiţi veneau să-i aducă lui Seti cadouri somptuoase?

Răbdarea nu era punctul forte al lui Ramses şi el se temea că însuşirile sale diplomatice erau destul de neînsemnate. Primirea acestor străini îl obosea; Ameni îi pregătise un fel de discurs oficial, anost şi plictisitor, ale cărui prime cuvinte deja le uitase. Regreta absenţa lui Acha, care ar fi fost omul potrivit pentru o asemenea situaţie.

Navele greceşti suferiseră importante stricăciuni; erau necesare reparaţii înainte de a pleca din nou spre mare. Unele purtau chiar semnele unui început de incendiu; traversarea Mediteranei nu se derulase fără câteva ciocniri cu piraţii.

Corabia din frunte execută manevrele cu abilitate, deşi o parte din vele era deteriorată; se aruncă o pasarelă şi se făcu linişte.

Cine urma să debarce şi să pună piciorul pe pământul Egiptului?

Apăru un bărbat de înălţime medie, cu umeri largi, părul blond şi o figură dezagreabilă, cam de cincizeci de ani; purta o platoşă şi jambiere, însă îşi ţinea casca dintr-un aliaj de cupru şi bronz la piept, în semn de pace. În spatele lui venea o femeie frumoasă, purtând o mantie purpurie, cu o diademă în păr ce-i indica înalta ascendenţă.

Cuplul trecu pe pasarelă şi se opri în faţa lui Ramses.

— Sunt Ramses, regentul regatului egiptean; în numele Faraonului, fiţi bineveniţi.

— Sunt Menelau, fiul lui Atreu, regele Lacedemoniei, şi iat-o pe

soţia mea, Elena; venim din blestemata cetate a Troiei pe care am învins-o şi distrus-o după zece ani de lupte grele. Mulţi dintre prietenii mei sunt morţi, iar victoria are un gust amar; după cum vezi, navele care mi-au rămas sunt în stare proastă, iar soldaţii şi marinarii sunt epuizaţi. Ne va permite Egiptul să ne recăpătăm forţele înainte de a ajunge acasă?

— Răspunsul aparţine Faraonului.

— Ăsta e un refuz deghizat?

— Am obiceiul să fiu sincer.

— Cu atât mai bine. În ce mă priveşte, eu sunt un războinic şi am ucis mulţi oameni; sigur că nu ăsta e şi cazul tău.

— De ce vorbeşti fără să ştii?

Ochii mici şi negri ai lui Menelau străluciră de furie.

— Dacă ai fi fost unul dintre supuşii mei, ţi-aş fi rupt şira spinării.

— Din fericire, sunt egiptean.

Menelau şi Ramses se înfruntară din priviri; regele Lacedemoniei cedă primul.

— Aştept răspunsul în legătură cu corabia mea.

*

În timpul şedinţei consiliului restrâns, atitudinea regentului se bucură de o apreciere diferită; sigur că Menelau şi resturile armatei sale nu constituiau un pericol imediat sau viitor pentru Egipt, însă el poseda încă titlul de rege şi merita prin urmare respect. Ramses ascultă criticile şi le respinse; nu se găsise el oare în faţa unui soldăţoi, a unuia dintre acei războinici atrizi însetaţi de sânge şi de lupte şi a căror principală distracţie era jefuirea oraşelor incendiate? Să i se acorde ospitalitate unui bandit de o asemenea speţă nu i se părea oportun.

Ministrul Afacerilor străine, Meba, renunţă la obişnuita lui atitudine rezervată.

— Poziţia regentului mi se pare periculoasă; Menelau nu trebuie tratat cu dispreţ. Politica noastră externă preconizează o bună înţelegere cu multe ţări, fie mari sau mici, în scopul de a evita formarea de alianţe contra noastră.

— Grecul ăsta e perfid, declară Ramses; privirea lui e mincinoasă.

Meba, un sexagenar cu o ţinută frumoasă, cu un chip deschis şi sincer, având o voce caldă, surâse indulgent.

— Nu se face diplomaţie prin intermediul sentimentelor; suntem constrânşi să negociem cu personaje care, uneori, ne displac.

— Menelau ne va trăda, continuă Ramses; pentru el, cuvântul dat nu are nici o valoare.

— Iată un proces de intenţie, se plânse Meba; tinereţea regentului îl incită la judecăţi pripite. Menelau este un grec, iar grecii sunt vicleni; poate că n-a spus tot adevărul. Cade în sarcina noastră să acţionăm cu

circumspecţie şi să descoperim motivele acestei vizite.

— Să-i invităm pe Menelau şi pe soţia lui la cină, hotărî Seti; comportamentul lor va dicta decizia noastră.

*

Menelau îi oferi faraonului vase de metal frumoase şi arcuri confecţionate din diferite soiuri de lemn; aceste arme îşi dovediseră eficacitatea în timpul luptelor împotriva troienilor. Ofiţerii regelui Lacedemoniei purtau fuste colorate, împodobite cu desene geometrice, şi încălţăminte înaltă; şuviţele de păr ondulate le ajungeau până la buric.

Efluvii de nectar veneau dinspre roba verde a Elenei, care-şi ascundea chipul sub un voal alb; ea se aşeză în stânga Tuyei, în timp ce Menelau luă loc la dreapta lui Seti. Grecul era impresionat de figura severă Faraonului; Meba era cel însărcinat cu purtarea unei conversaţii. Vinul din oaze descreţi fruntea regelui Lacedemoniei; el se pierdu în lamentaţii, regretând anii pierduţi în faţa zidurilor Troiei, îşi povesti faptele de eroism, îl evocă pe prietenul lui Ulise, deplânse cruzimea zeilor şi lăudă farmecul ţării sale de care se afla încă departe. Ministrul Afacerilor străine, care vorbea perfect greceşte, părea cucerit de văicărelile oaspetelui său.

— De ce vă ascundeţi chipul? o întrebă Tuya pe Elena în limba ei.

— Pentru că sunt o căţea perversă de care toată lumea are oroare; din cauza mea au murit mulţi eroi. Când Paris troianul m-a răpit, nu-mi imaginam că acţiunea lui smintită se va traduce prin zece ani de masacru; de o sută de ori mi-am dorit să fiu luată de vânt sau înghiţită de un val furios. Prea multe nenorociri... Am provocat prea multe nenorociri.

— Dar în prezent nu sunteţi liberă?

Sub voalul alb, un surâs amar.

— Menelau nu m-a iertat.

— Timpul vă va şterge suferinţa, de vreme ce sunteţi din nou împreună.

— E mult mai grav...

Tuya respectă tăcerea dureroasă a Elenei; va vorbi dacă va dori asta.

— Îmi urăsc soţul, mărturisi frumoasa femeie cu braţe albe.

— Un resentiment trecător?

— Nu, nu l-am iubit niciodată; am dorit chiar victoria Troiei. Maiestate...

— Da, Elena?

— Permiteţi-mi să rămân aici cât mai mult timp posibil; întoarcerea în Lacedemonia mă înspăimântă.

Prudent, Şenar, şeful protocolului, îl ţinea la distanţă pe Ramses de

Menelau. Regentul stătea la masă alături de un bărbat fără vârstă, cu chipul trudit şi ridat, împodobit de o barbă lungă şi albă; mânca încet şi turna ulei de măsline peste toate alimentele.

— Este cheia sănătăţii, prinţe!

— Numele meu e Ramses.

— Iar al meu, Homer.

— Sunteţi general?

— Nu, poet; vederea mea e foarte slabă, însă memoria excelentă.

— Un poet, împreună cu bruta asta de Menelau?

— Vânturile mi-au dat de ştire că navele se vor îndrepta spre Egipt, tărâmul înţelepciunii şi al scriitorilor; după ce am călătorit mult, aş vrea să mă instalez aici pentru a lucra în pace.

— Eu nu sunt de acord cu o şedere de durată a lui Menelau aici.

— În ce calitate?

— Aceea de regent.

— Sunteţi foarte tânăr... Şi îi detestaţi pe greci.

— Am vorbit despre Menelau, nu despre dumneavoastră; şi unde aţi vrea să locuiţi?

— Într-un loc mai plăcut decât o corabie! Totul e strâmt, lucrurile mele sunt îngrămădite în cală şi detest compania marinarilor. Hula, valurile şi furtunile nu sunt favorabile inspiraţiei.

— Acceptaţi să vă ajut?

— Vorbiţi corect greceşte...

— Unul dintre prietenii mei este un diplomat poliglot; întâlnindu-mă cu el, a fost o joacă să învăţ.

— Vă place poezia?

— Îi veţi aprecia pe marii noştri autori.

— Dacă avem gusturi comune, s-ar putea să ne înţelegem.

*

Din gura ministrului Afacerilor străine, Şenar află hotărârea lui Seti: Menelau era autorizat să stea în Egipt. I se vor repara corăbiile, va locui într-o vilă din centrul Memphisului, soldaţii săi se vor afla sub comandament egiptean şi vor trebui să respecte o disciplină strictă.

Fiul mai mare al Faraonului era însărcinat să-i prezinte lui Menelau capitala; zile la rând, lungi şi uneori obositoare, Şenar încercă să-l înveţe pe grec noţiuni elementare despre cultura egipteană, însă se lovi de o indiferenţă ce friza impoliteţea.

În schimb, monumentele îl impresionară pe Menelau; aflat în faţa templelor, nu mai contenea cu uimirea.

— Straşnice cetăţi! Trebuie să fie dificil să le asediezi.

— Sunt locuinţele zeilor, explică Şenar.

— Zei războinici?

— Nu, Ptah e stăpânul meşteşugarilor, cel care desăvârşeşte lumea

prin cuvânt, iar Hathor e zeiţa veseliei şi a muzicii.

— Şi de ce au nevoie de fortăreţe cu ziduri groase?

— Energia divină e încredinţată specialiştilor care o primesc la adăpost de profan; pentru a pătrunde în templul ascuns, trebuie să fii iniţiat în anumite mistere.

— Altfel spus, eu, regele Lacedemoniei, fiu al lui Zeus şi învingător al Troiei, nu am dreptul să pătrund prin aceste porţi aurite!

— Aşa este... În timpul câtorva sărbători, cu acordul Faraonului, veţi fi poate admis în marea curte descoperită.

— Şi ce mister voi contempla?

— Marea ofrandă făcută divinităţii care locuieşte în acest templu şi care-şi propagă energia pe pământ.

— Aş!

Şenar se arăta de o răbdare infinită; deşi manierele şi discursul lui Menelau erau prea puţin rafinate, el simţi o anume afinitate cu acest străin cu ochi vicleni. Instinctul îl incita să-i acorde o consideraţie aparte pentru a-i putea străpunge carapacea.

Menelau revenea fără încetare la cei zece ani de război care se terminaseră cu înfrângerea Troiei; deplângea soarta crudă a aliaţilor lui căzuţi sub loviturile duşmanului, critica atitudinea Elenei şi dorea ca Homer, povestind faptele de vitejie ale învingătorilor, să-i acorde rolul principal.

Şenar încerca să afle în ce fel sucombase Troia; Menelau evoca încăierări furibunde, curajul lui Ahile şi al altor eroi, voinţa lor nestrămutată de a o recupera pe Elena.

— Într-un război atât de lung, insinuă Şenar, viclenia n-a jucat nici un rol?

La început reticent, Menelau acceptă să răspundă.

— Ulise a avut ideea să construim un cal mare din lemn, în interiorul căruia să se ascundă soldaţii; troienii au comis imprudenţa să-l primească în cetatea lor. În felul ăsta, i-am aprins dinlăuntru.

— Cu siguranţă că nu sunteţi străin de ideea asta, sugeră Senar, admirativ.

— Am vorbit cu Ulise, dar...

— N-a făcut altceva decât să vă traducă gândul în totalitate, sunt sigur.

Menelau se umflă în pene.

— La urma urmelor, e foarte posibil.

Şenar îşi consacră cea mai mare parte din timp pentru a se asigura de prietenia grecului. În acest moment, dispunea de o nouă strategie pentru a-l elimina pe Ramses şi a deveni singurul pretendent la tronul Egiptului.

Capitolul 44

În grădina sa, sub bolta de viţă, Şenar îi oferi lui Menelau adevărate banchete. Grecul admira frunzişul verde închis din care atârnau grei ciorchinii; la aperitive se îndopa cu boabe mari, de un albastru profund. Tocană de porumbel, friptură de vită, potârnichi cu miere, rinichi şi cotlete de porc preparate cu condimente fine îi încântau cerul gurii. Nu se mai sătura să le contemple pe tinerele muziciene, mai mult dezbrăcate, care-i delectau auzul cântând la flaut sau la harpa portativă.

— Egiptul e o ţară frumoasă, admise el; o prefer câmpurilor de bătaie.

— Vă place vila?

— Un adevărat palat! La întoarcere, o să poruncesc arhitecţilor mei să-mi construiască una asemănătoare.

— Dar servitorii?

— Foarte atenţi.

Aşa cum dorise, Menelau obţinuse o cadă de granit care era umplută cu apă caldă şi în care făcea băi interminabile. Intendentul său egiptean considera procedeul prea puţin igienic şi emolient; precum compatrioţii săi, el prefera duşurile. Dar se supunea instrucţiunilor date de Şenar; în fiecare zi, o maseuză ungea cu ulei corpul plin de cicatrice al marelui erou.

— Nu sunt prea docile maseuzele voastre! La mine acasă, sclavele nu fac atâta caz. După baie, îmi dăruiesc plăcere după bunul meu plac.

— În Egipt nu există sclavi, preciză Şenar; acestea sunt tehniciene care primesc un salariu.

— Fără sclavi! Iată un progres care lipseşte marii voastre ţări!

— Am avea nevoie de oameni căliţi ca dumneavoastră.

Menelau dădu la o parte potârnichea cu miere servită pe un platou de alabastru; ultimele cuvinte ale lui Şenar îi tăiaseră pofta de mâncare.

— Ce vreţi să insinuaţi?

— Egiptul e o ţară bogată şi puternică, e adevărat, însă n-ar putea fi guvernată cu mai multă perspicacitate?

— Nu sunteţi fiul mai mare al Faraonului?

— Această înrudire trebuie să mă condamne la orbire?

— Seti e un personaj de temut; nici chiar Agamemnon nu avea atâta autoritate ca el. Dacă vă gândiţi să complotaţi împotriva lui, renunţaţi, eşecul e asigurat. Acest rege e animat de o forţă supranaturală; eu nu sunt un laş, dar să-i înfrunt privirea îmi face frică.

— Dar cine vorbeşte de un complot împotriva lui Seti? Întregul popor îl venerează. Însă Faraonul e şi el un om şi se zvoneşte că sănătatea lui se deteriorează.

— Dacă v-am înţeles bine tradiţia, regentul se va urca pe tron după moartea sa; orice luptă pentru succesiune va fi evitată.

— Domnia lui Ramses va ruina Egiptul; fratele meu e incapabil să guverneze.

— Opunându-vă, veţi încălca voinţa tatălui vostru.

— Ramses l-a amăgit. Dacă deveniţi aliatul meu, viitorul o să vă surâdă.

— Viitorul? Dar pentru mine asta înseamnă să mă întorc acasă cât mai curând posibil! Chiar dacă Egiptul îmi dă adăpost şi mă hrăneşte cum nici nu visam, nu sunt altceva decât un oaspete fără putere. Uitaţi aceste visuri nebuneşti.

*

Nefertari o condusese pe Elena să viziteze haremul din Mer-Ur; frumoasa femeie blondă cu braţele albe se minuna în faţa splendorilor tărâmului faraonilor. Mâhnită, ostenită, putea gusta câteva clipe de bucurie plimbându-se prin grădini sau ascultând muzică; rafinamentul existenţei ce-i era oferită de mai multe săptămâni de regina Tuya avea efectul unui remediu. Însă o veste recentă o aruncase în braţele disperării: două corăbii greceşti fuseseră deja reparate. Se apropia plecarea.

Aşezată pe marginea unui heleşteu plin de lotuşi albaştri, nu reuşea să-şi reţină lacrimile.

— Iartă-mă, Nefertari.

— În ţara dumneavoastră nu vi se vor acorda onorurile unei regine?

— Menelau va salva aparenţele; va dovedi că el, războinicul, a distrus un oraş şi i-a masacrat populaţia pentru a-şi recupera soţia şi a spăla afrontul. Însă viaţa mea acolo va fi un infern; moartea ar fi mai dulce.

Nefertari nu pronunţă cuvinte inutile; îi dezvălui Elenei secretele artei ţesutului. Pasionată, aceasta petrecea zile întregi în ateliere, punea întrebări lucrătoarelor mai experimentate şi se apuca de confecţionarea unor rochii luxoase. Mâinile ei erau abile şi câştigă stima celor mai bune profesioniste; munca o făcu să uite de Troia, de Menelau şi de inevitabilul drum de întoarcere până în seara în care tronul purtat pe umeri al reginei Tuya pătrunse în harem.

Elena alergă şi se refugie în apartamentele sale, prăbuşindu-se în hohote de plâns pe pat; prezenţa marii soţii regale însemna sfârşitul unei perioade de fericire de care nu se va mai bucura niciodată. Regreta că nu avusese curajul să se sinucidă.

Cu blândeţe, Nefertari o rugă s-o urmeze.

— Regina doreşte să vă vadă.
— Nu mă mişc de-aici.
— Tuyei nu-i place să aştepte.
Elena se resemnă; încă o dată, nu mai era stăpână pe destinul ei.

*

Îndemânarea tâmplarilor egipteni îl surprinse pe Menelau; zvonul potrivit căruia navele Faraonului erau capabile să navigheze luni de zile părea fondat, de vreme ce şantierul naval din Memphis reparase şi consolidase corăbiile greceşti cu o rapiditate extraordinară. Regele Lacedemoniei văzuse şalande enorme, capabile să suporte greutatea unor obeliscuri întregi, apoi veliere rapide şi nave de război pe care n-ar fi îndrăznit să le înfrunte. Forţa egiptenilor nu era deloc o simplă închipuire.

Alungă aceste gânduri neplăcute, bucurându-se de faptul că putea în sfârşit să organizeze călătoria de întoarcere. Această escală în Egipt îi redase energia obişnuită; soldaţii săi fuseseră bine îngrijiţi şi hrăniţi, echipajele erau gata de plecare.

Cu un mers marţial, Menelau se îndrepta spre palatul marii soţii regale unde locuia Elena de la întoarcerea din haremul din Mer-Ur; Nefertari îl primi şi îl conduse la soţia lui.

Elena, îmbrăcată după moda egipteană cu o robă din pânză de in cu bretele, i se păru indecentă; din fericire, nu mai exista nici un alt Paris care să se gândească s-o răpească! Morala faraonilor interzicea o asemenea practică, cu atât mai mult cu cât femeile se arătau mult mai independente decât în Grecia. Ele nu erau închise în ginecee, circulau liber, cu chipul descoperit, ţineau piept bărbaţilor şi ocupau funcţii înalte, obiceiuri deplorabile pe care Menelau se ferea să le importe.

La apropierea soţului ei, Elena omise să se ridice şi rămase concentrată asupra ţesăturii la care lucra.
— Sunt eu, Elena.
— Ştiu.
— N-ar trebui să mă saluţi?
— În ce calitate?
— Dar... Sunt soţul şi stăpânul tău!
— Aici, singurul stăpân e Faraonul.
— Plecăm spre Lacedemonia.
— Sunt departe de a-mi fi terminat lucrul.
— Ridică-te şi vino.
— Pleci singur, Menelau.
Regele se repezi asupra soţiei sale şi încercă s-o prindă de încheietura mâinii; pumnalul pe care ea îl agită prin aer îl obligă să se retragă.
— Nu mă agresa, altfel strig după ajutor; în Egipt, violul se

pedepseşte cu moartea.

— Dar... Tu eşti soţia mea, îmi aparţii!

— Regina Tuya mi-a încredinţat conducerea unui atelier de ţesătorie; este o onoare de care vreau să mă arăt demnă. Voi finisa rochii pentru doamnele de la curte, iar atunci când asta o să mă plictisească, vom pleca. Dacă eşti prea nerăbdător, du-te, nu te reţin.

*

Menelau rupsese două săbii şi trei lănci pe piatra de moară folosită de brutarul vilei sale. Furia lui înspăimântase servitorii; fără intervenţia lui Şenar, poliţia l-ar fi arestat pe dement. Fiul mai mare al Faraonului rămase la o oarecare distanţă până ce furia eroului grec se mai potoli; când braţul lui Menelau obosi în sfârşit, Şenar îi aduse o cupă de bere tare.

Regele Lacedemoniei bău cu lăcomie şi se aşeză pe piatra de moară.

— Stricata asta... Ce festă mi-a mai jucat iarăşi?

— Îţi înţeleg mânia, dar e inutil; Elena e liberă să aleagă.

— Liberă, liberă! O civilizaţie care acordă atâtea libertăţi femeilor merită să dispară!

— Rămâneţi în Memphis?

— Am de ales? Dacă mă întorc în Lacedemonia fără Elena, o să fiu ridicol; poporul o să-şi bată joc de mine, iar unul dintre fidelii mei locotenenţi o să-mi taie beregata în timpul somnului. Îmi trebuie femeia asta!

— Sarcina pe care i-a încredinţat-o Tuya nu e fictivă; regina o apreciază mult pe soţia dumneavoastră.

Menelau bătu cu pumnul în piatră.

— Fie blestemată!

— Lamentarea nu e o soluţie; în prezent, avem interese comune. Grecul deveni atent. Dacă devin Faraon, Elena revine în mâinile voastre.

— Ce trebuie să fac?

— Să pregătim împreună eliminarea lui Ramses.

— Seti poate să trăiască o sută de ani!

— Nouă ani de domnie l-au uzat pe tatăl meu; făcând eforturi fără măsură pentru Egipt, îşi iroseşte forţele. Şi eu vă repet că avem nevoie de timp; atunci când va fi proclamată vacanţa puterii, în timpul perioadei de doliu, va trebui să lovim repede şi în forţă. O asemenea strategie nu se improvizează.

Abătut, Menelau îşi încovoie spinarea.

— Cât timp trebuie să aşteptăm?...

— Norocul e schimbător, credeţi-mă; însă ne rămân mai multe sarcini delicate de îndeplinit.

*

Sprijinindu-se de braţul lui Ramses, Homer explora noul său domeniu, o vilă de două sute de metri pătraţi locuibili, în mijlocul unei grădini, la trei sute de metri de aripa palatului rezervată regentului. Un bucătar, o cameristă şi un grădinar alcătuiau personalul poetului a cărui principală cerere consta într-o importantă rezervă de vase cu ulei de măsline, anason şi coriandru pentru a-i parfuma vinul pe care-l dorea îmbătător.

Datorită vederii sale slabe, Homer se apleca asupra fiecărui arbust sau floare; varietatea lor nu părea să-l satisfacă. Ramses se temea să nu considere această frumoasă locuinţă recent construită, drept nedemnă de el. Uneori, poetul se înflăcăra.

— În sfârşit, un lămâi! Departe de el e imposibil să compui versuri frumoase; el e capodopera creaţiei. Repede, un scaun.

Ramses aduse un taburet cu trei picioare care păru să-i convină lui Homer.

— Cere să mi se aducă nişte frunze de salvie uscate.

— Ca să vă trataţi?

— Vezi bine; ce ştii despre războiul Troiei?

— Că a fost lung şi aducător de moarte.

— Iată un rezumat prea puţin poetic! O să compun un poem lung ce va vorbi despre faptele eroice ale lui Ahile şi Hector şi pe care o să-l numesc „Iliada”; versurile mele vor traversa secolele şi nu vor dispărea din memoria oamenilor.

Regentul îl considera pe Homer puţin cam înfumurat, însă îi aprecia ardoarea.

O pisică alb cu negru ieşi din casă şi se opri la un metru de poet; după o scurtă ezitare, sări pe genunchii lui şi începu să toarcă.

— O pisică, un lămâi şi vin parfumat! Nu m-am înşelat în legătură cu destinaţia. „Iliada” va fi o capodoperă.

*

Şenar era mândru de Menelau; eroul grec, înfruntându-şi soarta cu curaj, acceptase să intre în joc. Pentru a-şi asigura graţiile regelui şi ale castei preoţilor, dăruise templului din Gurnah, consacrat „ka”-ului Faraonului, amfore greceşti împodobite cu dungi pictate cu galben şi cu frize reprezentând muguri de lotus în partea lor inferioară. Aceste obiecte splendide fuseseră depuse în încăperea cu comori a templului.

Marinarii şi soldaţii greci, ştiind că şederea lor risca să fie lungă, dacă nu definitivă, se instalaseră la periferia Memphisului şi începuseră să facă schimburi de alifii, parfumuri şi obiecte din aur şi argint contra produselor alimentare, administraţia îi autorizase să deschidă câteva

dughene şi mici ateliere în care să-şi demonstreze priceperea.

Ofiţerii şi soldaţii de elită se integrară în armata egipteană; urmau să fie angajaţi la lucrări de utilitate publică, cum ar fi întreţinerea canalelor sau repararea digurilor. Cei mai mulţi se vor căsători, vor avea copii şi îşi vor construi case; în felul acesta, se vor integra în societatea egipteană. Nici Seti şi nici Ramses nu se nelinişteau din cauza prezenţei lor: un nou „cal troian", mult mai subtil decât primul, avea să fie ridicat în loc.

Menelau o revăzuse pe Elena în prezenţa reginei Tuya şi se comportase cu respectul pe care un soţ i-l datora soţiei sale; pe viitor, i se lăsa iniţiativa întâlnirilor şi nu i se va mai impune nici o restricţie. Deşi Elena nu credea în sinceritatea lui, constată că Menelau, ca o fiară prinsă în laţ, încetase să se mai zbată.

Regele Lacedemoniei făcu şi un alt demers, încă şi mai delicat: să reducă animozitatea lui Ramses. Întrevederea luă un caracter oficial, fără nici un exces, nici dintr-o parte, nici din cealaltă; oaspete de marcă, Menelau se supuse exigenţelor curţii şi se strădui să întreţină cele mai bune relaţii cu regentul. În ciuda comportamentului rece al lui Ramses, riscul unui conflict deschis era astfel evitat; Şenar şi prietenul lui grec îşi pregăteau urzelile în deplină linişte.

Cu chipul îngrijit, mica mustaţă tăiată perfect, cu manichiura făcută şi ochii strălucind de inteligenţă, Acha aprecia calitatea berii servite în cabina corăbiei lui Şenar. Potrivit convenţiei făcute, aceste întâlniri trebuiau să rămână secrete.

Fiul mai mare al regelui evoca sosirea lui Menelau şi a Elenei, dar, temându-se de tânărul diplomat, nu-şi dezvălui planurile.

— Cum evoluează situaţia din Asia?

— Devine din ce în ce mai complicată; micile principate se destramă, fiecare regişor visează la o federaţie, la posibilitatea de a o domina. Această dispersare ne e favorabilă, însă nu va dura; contrar colegilor mei, eu sunt convins că hitiţii vor reuşi să-i manipuleze pe cei ambiţioşi sau nemulţumiţi şi să-i adune sub drapelul lor. În ziua aceea, Egiptul va fi în mare primejdie.

— Procesul va fi de lungă durată?

— Câţiva ani; implică tratative şi negocieri.

— Faraonul va fi informat?

— Nu într-un mod corect; ambasadorii noştri sunt oameni ai trecutului, incapabili să perceapă viitorul.

— Te afli în locul potrivit pentru a obţine informaţii capitale?

— Nu încă, dar am legat prietenii solide cu diverse eminenţe cenuşii; ne întâlnim în afara contactelor oficiale şi beneficiez de anumite confidenţe.

— Ministrul Afacerilor străine, Meba, s-a apropiat mult de mine, suntem aproape prieteni. Dacă vom continua colaborarea, voi interveni în favoarea ta pentru a-ţi grăbi avansarea.

— În Asia, renumele tău e neatins; persoana lui Ramses e necunoscută.

— Dă-mi de ştire dacă se produce vreun eveniment important.

Capitolul 45

În al zecelea an de domnie, Seti se hotărâse să facă un pas decisiv în ceea ce-l priveşte pe Ramses; deşi nu avea decât optsprezece ani, regentul va fi incapabil să guverneze dacă nu era iniţiat în misterele lui Osiris. Faraonul ar fi preferat să aştepte, să-şi vadă fiul maturizându-se, însă poate că destinul nu-i va acorda un asemenea răgaz. Astfel că, în ciuda riscurilor pe care le comporta acest demers pentru echilibrul tânărului, Seti hotărâse să-l trimită la Abydos.

El, Seti, omul zeului Seth, ucigaşul fratelui său Osiris, construise pentru acesta din urmă un templu imens, cel mai vast dintre sanctuarele egiptene. Asumându-şi prin nume o îngrozitoare forţă de distrugere, faraonul o transforma în puterea de înviere; în eternitate, Seth, distrugătorul, purta în spate corpul de lumină al lui Osiris, învingătorul morţii.

Mergând în urma tatălui său, Ramses trecu de poarta monumentală a primului pilon; doi preoţi îi purificară mâinile şi picioarele într-un lighean de piatră. După ce trecu pe lângă o fântână, descoperi faţada templului ascuns. În faţa fiecărei statui a regelui luând forma lui Osiris, buchete de flori şi coşuri cu mâncare.

— Iată ţinutul luminii, dezvălui Seti.

Porţile din lemn de cedru provenind din Liban, acoperite cu electrum, păreau de netrecut.

— Vrei să mergi mai departe?

Ramses aprobă.

Porţile se întredeschiseră. Un preot cu robă albă şi capul ras îl obligă pe Ramses să se aplece. De când mergea pe podeaua de argint, se simţea transportat într-o lume diferită, unde domina mirosul de tămâie.

În faţa fiecăreia dintre cele şapte capele, Seti ridică o statuetă a zeiţei Maat: numai ea singură simboliza totalitatea ofrandelor; apoi, îşi conduse fiul prin culoarul strămoşilor. Acolo erau gravate numele faraonilor care domniseră în Egipt, începând cu Menes, unificatorul celor Două Tărâmuri.

— Sunt morţi, spuse Seti, însă „ka”-ul lor rămâne; el îţi va hrăni gândurile şi-ţi va ghida acţiunile. Atâta timp cât va exista cerul, va exista şi acest templu; aici, vei comunica cu zeii şi le vei cunoaşte secretele. Fii preocupat de sălaşul lor, păstrează vie lumina pe care ei o creează.

Tatăl şi fiul citiră coloanele de hieroglife; ele porunceau faraonului

să alcătuiască planurile templelor şi să păstreze neclintită funcţia regală, născută la originea timpului, împodobind altarele zeilor, le aduceau acestora fericire, iar bucuria lor lumina pământul.

— Numele strămoşilor tăi e stabilit pentru vecie în cerul înstelat, îi dezvălui Seti; analele lor sunt milioanele de ani. Guvernează după Lege, pune-o în inima ta, căci ea conferă coerenţă tuturor formelor de viaţă.

O scenă îl uimi pe Ramses: se vedea un adolescent capturând un taur sălbatic cu ajutorul Faraonului! Sculptorii imortalizaseră momentul în care existenţa lui se schimbase, momentul trăit de fiecare viitor rege fără să aibă conştiinţa că e absorbit de un destin imens.

Seti şi Ramses ieşiră din templu şi se îndreptară spre o colină plantată cu arbori.

— Mormântul lui Osiris; puţini oameni l-au contemplat.

Merseră spre o intrare subterană, coborâră treptele şi parcurseră un culoar boltit la o adâncime de o sută de metri, cu pereţii acoperiţi de texte revelând numele porţilor spre lumea de dincolo. După un cot în unghi drept, la stânga, întâlniră un monument extraordinar: zece stâlpi masivi, înălţându-se pe un fel de insulă înconjurată de apă şi susţinând acoperişul unui sanctuar.

— Osiris învie în fiecare an în timpul celebrării misterelor sale, în acest sarcofag uriaş; el este identic cu prima apariţie ivită din oceanul de energie, atunci când Unul a devenit Doi şi a dat naştere la mii de forme fără să înceteze să fie Unul. Din acest ocean invizibil provin Nilul, perioada inundaţiilor, roua, ploaia, izvoarele; barca soarelui pluteşte pe el, dă ocol lumii noastre, înconjoară universurile. Fie ca spiritul tău să se cufunde în el, să treacă de frontierele vizibilului şi să-şi extragă forţa din ceea ce nu are nici început, nici sfârşit.

*

Noaptea următoare avu loc iniţierea lui Ramses în misterele lui Osiris.

Bău apă proaspătă provenind din oceanul invizibil şi mâncă grâul ivit din trupul înviat al lui Osiris, apoi se îmbrăcă într-o pânză de in subţire înainte de a intra în procesiunea fidelilor zeului, condus fiind de un preot cu mască de şacal. Complicii lui Seth le barară drumul, hotărâţi să-l extermine şi să-l nimicească pe Osiris; începu o luptă rituală, ritmată de o muzică neliniştitoare. Ramses, chemat să joace rolul lui Horus, fiul şi succesorul lui Osiris, permise fiilor luminii să triumfe asupra odraslelor întunericului. Din nefericire, în timpul luptei, tatăl său fu lovit de moarte.

Adepţii săi îl transportară imediat pe colina sacră şi începură un priveghi la care participară preotesele, printre care şi regina Tuya, încarnând-o pe Isis, marea magiciană; datorită eficacităţii incantaţiilor, ea reuni bucăţile împrăştiate ale trupului lui Osiris şi învie zeul mort.

Ramses va păstra în inima lui fiecare cuvânt pronunţat în timpul acestei nopţi din afara timpului; nu mama lui era cea care oficia, ci o zeiţă. Iniţierea purtă spiritul lui Ramses în miezul misterelor învierii; de mai multe ori, el se clătină, crezu că pierde contactul cu lumea oamenilor şi că se dizolvă în cea de dincolo. Însă ieşi învingător din această luptă stranie — corpul său fizic rămase legat de suflet.

*

Ramses rămase mai multe săptămâni la Abydos; medita lângă lacul sacru, înconjurat de copaci imenşi. Acolo naviga, în timpul misterelor, luntrea lui Osiris, asamblată de lumină şi nu de mâna omului. Regentul petrecu multe ore lângă „scara marelui zeu", unde era depusă stela morţilor al căror suflet fusese declarat drept în faţa tribunalului lui Osiris; sub forma unei păsări cu cap de om, ea se ducea în pelerinaj la Abydos pentru a beneficia de ofrandele obişnuite aduse de preoţi.

Se deschise pentru el tezaurul templului, conţinând aur, argint, in regal, statui, uleiuri sfinte, tămâie, vin, miere, smirnă, alifii şi vase; Ramses se interesă la depozitele care primeau hrana provenită de pe domeniile din Abydos şi celebră ritualul sacralizării înainte ca aceasta să fie distribuită populaţiei. Boi, vaci mari, viţei, capre şi păsări de curte primiră de asemenea binecuvântarea; unele animale erau duse spre grajdurile templului, iar cele mai multe se întorceau în satele învecinate.

Potrivit unui decret dat în al patrulea an al domniei lui Seti, fiecare om care muncea pentru templu trebuia să-şi cunoască îndatoririle şi să nu se abată de la ele; din acest motiv, întregul personal angajat pe domeniul din Abydos era protejat de abuzurile de putere, de corvezi sau de rechiziţii. Vizirul, judecătorul, miniştrii, primarii şi notabilităţile primiseră ordin să respecte acest decret şi să-l pună în aplicare; atunci când venea vorba de corăbii, de catâri sau de terenuri, bunurile din Abydos erau inalienabile. Tot aşa, ţăranii, agricultorii, viticultorii şi ceilalţi cultivatori trăiau în pace, sub dubla protecţie a Faraonului şi a lui Osiris. Pentru ca nimeni să nu-l ignore, Seti poruncise ca decretul să fie gravat chiar şi în inima Nubiei, la Nauri, unde inscripţia de 2,80 m pe 1,56 m sărea în ochi. Oricine încerca să modifice terenurile templului sau să strămute pe vreunul din servitorii lui împotriva voinţei acestuia, primea două sute de lovituri de baston sau i se tăiau nasul ori urechile.

Participând la viaţa cotidiană a templului, Ramses constată că sacrul şi economicul nu erau separate, chiar dacă se distingeau net unul de altul. În timp ce Faraonul se împărtăşea, în Sfânta Sfintelor, din prezenţa divină, lumea materială nu mai exista, însă el avusese nevoie de geniul arhitecţilor şi sculptorilor pentru a construi sanctuarul şi pentru a face să vorbească pietrele acestuia. Iar regele, graţie muncii

ţăranilor, oferea invizibilului hrana cea mai subtilă.

Nici un adevăr absolut nu era învăţat în templu, nici o dogmă nu încătuşa gândirea în fanatism; loc al încarnării energiei spirituale, vas de piatră a cărui imobilitate nu era decât aparentă, templul purifica, transforma şi sacraliza. Centru al societăţii egiptene, el trăia din iubirea care lega divinitatea de Faraon şi-i făcea pe oameni să trăiască prin această iubire.

Ramses se întoarse de mai multe ori în culoarul strămoşilor şi descifră numele regilor care construiseră ţara ascultând de legea lui Maat. În apropierea templului se găseau mormintele monarhilor din primele dinastii; acolo se odihneau nu numai mumiile lor, aşezate în locurile de veci din Saqqara, ci şi corpul lor invizibil şi nemuritor, fără de care Faraonul n-ar fi existat.

Deodată, sarcina i se păru zdrobitoare; el nu era decât un tânăr de optsprezece ani, îndrăgostit de viaţă, animat de un foc puternic, însă incapabil de a fi succesorul acestor giganţi! Cum să aibă el îndrăzneala şi vanitatea de a urca pe tronul ocupat de Seti?

Ramses se lăsase amăgit de visul lui, iar Abydos îl aşezase în faţa realităţii; acesta era motivul major pentru care tatăl lui îl adusese aici. Ce altceva i-ar fi putut revela mai bine propria nimicnicie decât acest sanctuar?

Regentul păşi peste pragul incintei şi merse în direcţia fluviului. Venise momentul să se întoarcă în Memphis, să se însoare cu frumoasa Iset, să petreacă împreună cu prietenii şi să-şi anunţe tatăl că renunţa la funcţia de regent. Din moment ce fratele lui mai mare dorea atât de mult să guverneze, de ce să-l împiedice?

Cufundat în gânduri, Ramses se îndepărtă pe câmp şi ajunse pe pământul stâncos, aflat sub apă, aproape de malul Nilului. Jenat de stuf, îl dădu la o parte şi atunci îl văzu.

Cu urechile lungi atârnând, picioarele groase ca nişte stâlpi, blana brun cu negru, barba aspră, coarnele formând un fel de cască terminată prin două vârfuri ascuţite, taurul sălbatic îl fixa cu aceeaşi intensitate ca acum patru ani.

Ramses nu dădu înapoi.

Era în puterea taurului, deţinătorul puterii supreme a naturii şi regele animalelor, să-i hotărască destinul. Dacă se năpustea asupra lui, îl lua în coarne şi îl călca în picioare, curtea Egiptului va rămâne fără un prinţ pe care îl va înlocui cu uşurinţă. Dacă îl lăsa în viaţă, ea nu-i mai aparţinea şi se va arăta demn de această ofrandă.

Capitolul 46

Menelau era invitat de onoare la cele mai multe banchete şi sărbători; Elena accepta să apară alături de el şi primea întreaga apreciere a celor din jur. În ceea ce-i priveşte pe greci, aceştia se amestecau cu populaţia băştinaşă, respectau legile ţării şi nu făceau nimic pentru a ieşi în evidenţă.

Acest succes i se atribui lui Şenar, foarte apreciat la curte pentru harul lui diplomatic; pe ascuns, era criticată atitudinea regentului, a cărui ostilitate faţă de regele Lacedemoniei se vădise cu ostentaţie. Lui Ramses îi lipsea subtilitatea şi nu ţinea cont de convenienţe; oare nu era aceasta o dovadă a incapacităţii de a guverna?

Trecând săptămânile, Şenar recâştiga terenul pierdut; lunga absenţă a fratelui său, care rămăsese la Abydos, îi lăsa câmp liber de acţiune. Desigur, nu avea titlul de regent, dar oare nu poseda statura pe care o presupunea acesta?

Deşi nimeni nu îndrăznea să conteste hotărârea lui Seti, anumiţi curteni se întrebau dacă nu cumva se înşelase. Ramses avea mai multă prestanţă decât Şenar, însă era ea suficientă pentru a fi în fruntea Statului?

De o opoziţie constituită nu putea fi vorba încă; dar o contestaţie în surdină lua amploare şi, la momentul potrivit, îi va servi lui Şenar drept punct de sprijin printre alţii. Fiul mai mare al regelui reţinuse lecţia: Ramses era un adversar redutabil.

Pentru a-l învinge, trebuia atacat din mai multe părţi deodată fără a-i permite să-şi tragă sufletul. În felul acesta, Şenar se înhăma la o treabă neplăcută, cu îndârjire şi perseverenţă.

Trebuia trecută o etapă esenţială a planului său: doi ofiţeri greci fuseseră admişi în forţele de securitate însărcinate cu protecţia palatului regal. Alţi mercenari, deja angajaţi, le vor deveni prieteni şi vor forma împreună o facţiune utilizabilă în ziua decisivă; poate chiar unul dintre ei va fi luat în garda personală a regentului! Cu sprijinul lui Menelau, Şenar se va folosi de el.

De la sosirea regelui Lacedemoniei, viitorul îi apărea surâzător. Mai rămânea să corupă pe unul dintre medicii regelui pentru a obţine informaţii serioase despre starea de sănătate a acestuia; sigur că Seti nu părea în cea mai bună formă, însă a judeca după aparenţe putea conduce la o greşeală de apreciere a situaţiei.

Şenar nu dorea o dispariţie brutală a tatălui său, căci planul de

bătaie nu era încă stabilit. Contrar convingerilor impetuosului Ramses, timpul nu trecea în favoarea lui; dacă destinul îi permitea lui Şenar să-l prindă în laţul pe care-l strângea tot mai mult, regentul avea să moară sufocat.

*

E frumos, recunoscu Ameni, recitind primul cânt din „Iliada", pe care-l scrisese la dictarea lui Homer, aşezat sub un lămâi.

Poetul, cu bogatul său păr alb, percepu o uşoară reţinere în tonul interlocutorului său.

— Ce anume nu-ţi place?

— Zeii seamănă prea mult cu fiinţele umane.

— Dar nu e aşa şi în Egipt?

— Uneori, în poveştile diverşilor autori, dar astea nu sunt decât imagini distractive; învăţătura din templu e alta.

— Ce ştii tu, un scrib tânăr?

— În realitate, puţine lucruri; dar ştiu că zeii sunt forţe ale creaţiei şi că energia lor trebuie dirijată cu grijă de specialişti.

— Dar eu povestesc o epopee! Acele divinităţi nu sunt bune de personaje; ce erou îl poate depăşi pe un Ahile sau pe un Patrocle? Când le vei cunoaşte faptele de vitejie, nu vei mai dori să citeşti altceva!

Ameni îşi păstră părerea pentru el; exaltarea lui Homer se potrivea cu reputaţia poeţilor greci. Vechii autori egipteni preferau să vorbească despre înţelepciune mai curând decât despre masacre, cât ar fi fost acestea de măreţe, însă nu era treaba lui să-i facă educaţie unui oaspete mai în vârstă.

— A trecut multă vreme de când regentul nu m-a mai vizitat, se plânse Homer.

— Stă pentru un timp în Abydos.

— Templul lui Osiris? Se spune că acolo se învaţă mari mistere.

— E adevărat.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu.

Homer ridică din umeri şi bău o cupă de vin tare, parfumat cu anason şi coriandru.

— Exil definitiv.

Ameni tresări.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că Faraonul, decepţionat de incapacitatea fiului său de a guverna, va face din el un preot închis pe viaţă în templul din Abydos. Pentru un popor atât de religios ca al tău, nu e ăsta cel mai bun mijloc

de a te debarasa de o persoană supărătoare?

*

Ameni era deprimat.

Dacă Homer avea dreptate, nu-l va mai revedea pe Ramses. Ar fi vrut să se consulte cu prietenii lui, dar Moise se găsea în Karnak, Acha în Asia, iar Setau în deşert. Singur, neliniştit, încerca să-şi găsească liniştea în muncă.

Colaboratorii lui stivuiseră o impresionantă cantitate de rapoarte negative pe rafturile biroului: în ciuda cercetărilor aprofundate, nu se ivise nici un indiciu asupra proprietarului atelierului care fabricase cerneala de proastă calitate; nimic în plus despre autorul scrisorii care-i atrăsese pe rege şi pe fiul acestuia la Assuan.

Furia puse stăpânire pe tânărul scrib; de ce atâtea eforturi îl conduseseră doar la un rezultat decepţionant? Vinovatul lăsase urme şi nimeni nu profitase! Ameni se aşeză şi reluă dosarul de la primele lui scotociri în depozitul cu murdării.

De la actul conţinând litera R, ultima din numele lui Şenar, se formase ipoteza asupra modului de a acţiona a omului tenebrelor, o ipoteză ce se transformase în certitudine atunci când Ameni identificase scrisul din cuprinsul epistolei.

În prezent, totul era clar; însă Ramses, claustrat pe veci, nu va cunoaşte adevărul, iar vinovatul nu va fi pedepsit.

Această nedreptate îl revoltă pe tânărul scrib; prietenii lui îl vor ajuta să-l târască pe nedemnul personaj în faţa tribunalului.

*

Frumoasa Iset insista pe lângă Nefertari să fie primită imediat de regină; cum Tuya se întreţinea cu superioara preoteselor lui Hathor în vederea pregătirii unei sărbători religioase, tânăra era obligată să aştepte. Foarte nervoasă, nu înceta să răsucească marginea uneia dintre mânecile lungi ale robei sale de in, sfârşind prin a o destrăma.

În sfârşit, Nefertari deschise uşa sălii de audienţe; frumoasa Iset se prăbuşi la picioarele marii soţii regale.

— Maiestate, vă implor să interveniţi!

— Ce nenorocire ţi s-a întâmplat?

— Ramses nu vrea să fie claustrat, sunt sigură de asta! Ce greşeală a făcut pentru a fi pedepsit atât de dur?

Tuya o ridică pe Iset şi o rugă să se aşeze pe un scaun cu spătarul jos.

— Traiul în templul ascuns ţi se pare atât de oribil?

— Ramses are optsprezece ani! Numai un bătrân ar aprecia o asemenea soartă. Să fii închis la Abydos, la vârsta lui...

— Cine te-a alertat?

— Secretarul lui particular, Ameni.

— Fiul meu stă în Abydos, însă nu e prizonier; un viitor faraon trebuie să fie iniţiat în misterele lui Osiris şi să cunoască în amănunt funcţionarea unui templu. Se va întoarce atunci când instruirea lui se va termina.

Frumoasa Iset se simţi, în acelaşi timp, ridicolă şi uşurată.

*

Cu un şal pe umeri, Nefertari era prima gata de lucru în fiecare dimineaţă. Rememora diversele sarcini de peste zi, întâlnirile reginei şi nu se gândea deloc la ea însăşi; casa marii soţii regale necesita multă muncă şi o atenţie permanentă. Deşi se găsea departe de viaţa rituală de preoteasă la care sperase, Nefertari se adaptase repede la exigenţele Tuyei pentru că simţea o admiraţie profundă pentru regină. La fel de severă cu ea însăşi cum era faţă de alţii, îndrăgostită de măreţia Egiptului, ataşată de valorile tradiţionale, Tuya o încarna pe zeiţa Maat şi trebuia să apeleze fără încetare la dreapta judecată. Înţelegând rolul copleşitor al marii soţii regale, Nefertari ştia că propria ei funcţie nu se limita doar la activităţi profane; casa pe care o gestiona avea un caracter exemplar. Orice pas greşit ar fi fost de neiertat.

Bucătăria era goală; servitorii leneveau în camerele lor. Nefertari bătu la toate uşile, dar nu obţinu nici un răspuns. Intrigată, deschise una din ele.

Nimeni.

Ce se întâmplase cu aceste femei, de obicei disciplinate şi conştiincioase? Nu era zi de sărbătoare şi nici vacanţă; chiar şi în aceste circumstanţe excepţionale, serviciul era asigurat de înlocuitori. În locul obişnuit, nu găsi nici pâine proaspătă, nici prăjituri, nici lapte. Şi, în mai puţin de un sfert de oră, regina îşi lua micul dejun!

Nefertari era descumpănită; un cataclism se abătuse asupra palatului.

Alergă spre moară; poate că fugarii lăsaseră ceva de mâncare. Dar nu găsi decât grâne. Să le macine, să pregătească pâinea şi apoi s-o coacă în cuptor ar fi luat prea mult timp. Pe bună dreptate, Tuya o va acuza de neglijenţă şi de lipsă de prevedere; va fi imediat concediată.

La umilinţă se adăuga tristeţea de a o părăsi pe regină; această încercare o făcu pe Nefertari să simtă profunzimea afecţiunii pe care i-o purta marii soţii regale. Faptul de a nu mai putea s-o servească îi provoca o durere sfâşietoare.

— Ziua va fi minunată, prezise o voce gravă.

Nefertari se întoarse încet.

— Regentul regatului, aici...

Ramses se sprijinea de un zid, cu braţele încrucişate.

— Prezenţa mea e stânjenitoare?

— Nu, eu...

— În ceea ce priveşte micul dejun al mamei mele, fii liniştită; servitoarele i-l vor duce la ora obişnuită.

— Dar... N-am văzut pe nimeni!

— Maxima ta preferată nu e: „un cuvânt perfect e mai ascuns decât piatra verde; îl găsim totuşi în preajma lucrătoarelor care o şlefuiesc”?

— Să înţeleg că ai îndepărtat personalul casei pentru a mă atrage aici?

— Ţi-am prevăzut reacţia.

— Doreşti să macin grâul pentru a-ţi da satisfacţie?

— Nu, Nefertari; ceea ce doresc e cuvântul perfect.

— Sunt dezolată că te dezamăgesc: nu-l am.

— Sunt obligat să te contrazic.

Era frumoasă, strălucitoare; privirea ei avea profunzimea apelor celeste.

— Poate că o să-mi iei în nume de rău sinceritatea, dar cred că gluma ta e de prost gust.

Regentul păru mai puţin sigur pe el.

— Acest cuvânt, Nefertari...

— Toată lumea crede că eşti în Abydos.

— M-am întors ieri.

— Şi prima ta ocupaţie constă în a te înţelege cu servitoarele reginei pentru a-mi perturba munca!

— În apropierea Nilului, am întâlnit un taur sălbatic; am stat faţă în faţă, viaţa mea se găsea în coarnele lui. În timp ce mă fixa cu privirea, am luat nişte decizii grave; de vreme ce nu m-a ucis, sunt din nou stăpân pe destinul meu.

— Sunt fericită că ai supravieţuit şi îţi doresc să devii rege.

— E părerea ta sau a mamei mele?

— N-am obiceiul să mint; pot să plec?

— Acest cuvânt mai preţios decât piatra verde tu îl ai cu adevărat, Nefertari! Îmi acorzi fericirea de a-l pronunţa?

Tânăra femeie se înclină.

— Sunt servitoarea voastră umilă, regent al Egiptului.

— Nefertari!

Ea se îndreptă, cu o privire mândră; avea o nobleţe fermecătoare.

— Regina mă aşteaptă pentru întâlnirea noastră de dimineaţă; ar fi o mare greşeală să întârzii.

Ramses o prinse în braţe.

— Ce-ar trebui să fac pentru ca tu să accepţi să te căsătoreşti cu mine?

— Să mi-o ceri, răspunse ea cu o voce blândă.

Capitolul 47

Seti îşi începu al unsprezecelea an de domnie aducând o ofrandă sfinxului gigantic din Gizeh, păzitorul platoului pe care fuseseră construite piramidele faraonilor Keops, Kefren şi Mykerinos. Prin vigilenţa lui, nici un profan nu putea pătrunde în această zonă sacră, sursa de energie a întregii ţări.

În calitate de regent, Ramses îl însoţea pe tatăl lui în micul templu ridicat în faţa colosalei statui reprezentând un leu şezând, având capul unui rege cu ochii ridicaţi spre cer. Sculptorii ridicaseră o stelă pe care se vedea cum Seti doboară o antilopă, animalul zeului Seth; luptând împotriva forţelor obscure simbolizate de animalul deşertului, Faraonul îşi îndeplinea datoria lui majoră, reprezentată de această vânătoare: instaurarea ordinii în locul dezordinii.

Locul îl impresionă pe Ramses; forţa care se degaja aici se imprimă în fiecare fibră a fiinţei sale. După singurătatea şi reculegerea din Abydos, Gizeh era cea mai izbitoare afirmare a prezenţei „ka”-ului, a acestei forţe invizibile care, în lumea animală, alesese drept încarnare taurul sălbatic. Aici, totul era imuabil. Piramidele desfiinţau timpul.

— În apropierea Nilului, mărturisi Ramses, l-am revăzut; am stat faţă în faţă şi m-a fixat cu privirea, ca prima dată.

— Tu doreai să renunţi la regenţă şi la regalitate, spuse Seti, iar el te-a împiedicat.

Tatăl lui îi citea gândurile. Poate că Seti se metamorfozase în taur sălbatic pentru a-şi pune fiul în faţa responsabilităţilor ce-i reveneau.

— N-am pătruns toate secretele din Abydos, dar această lungă izolare m-a învăţat că misterul se află în inima vieţii.

— Întoarce-te des acolo şi veghează asupra templului; celebrarea misterelor lui Osiris este una din cheile majore ale echilibrului ţării.

— Am luat o hotărâre.

— Mama ta e de acord, şi eu la fel.

Tânărului îi veni să sară în sus de bucurie, însă solemnitatea locului îl împiedică; va fi şi el capabil într-o zi, precum Seti, să citească în sufletele fiinţelor?

*

Ramses nu-l mai văzuse niciodată pe Ameni într-o asemenea stare de exaltare.

— Ştiu totul şi l-am identificat! E incredibil, dar nu încape nici o

îndoială... Uită-te, uită-te bine!

Tânărul scrib, de obicei atât de meticulos, se ivea din mijlocul unei harababuri în toată regula compuse din papirusuri, tăbliţe de lemn şi fragmente de calcar. Cercetase de nenumărate ori toată documentaţia acumulată cu mai multe luni înainte de a trage concluziile.

— El e, afirmă Ameni, şi ăsta e chiar scrisul lui! Şi am reuşit să fac şi legătura cu angajatul lui, căruţaşul, şi, prin urmare, cu rândaşul! Îţi dai seama, Ramses? Un hoţ şi un criminal, iată ce e! De ce a acţionat în felul asta?

La început neîncrezător, regentul trebui să accepte evidenţa. Ameni îndeplinise o muncă remarcabilă, fără nici o îndoială.

— Mă duc să-l întreb.

*

Dolenta, sora mai mare a lui Ramses, şi soţul ei, Sary, ale cărui proporţii crescuseră, hrăneau peştii exotici care se zbenguiau în bazinul vilei lor. Dolenta era prost dispusă; căldura o obosea şi nu mai reuşea să-şi reducă secreţiile pielii sale grase. Trebuia să schimbe medicul şi unguentele.

Un servitor anunţă vizita lui Ramses.

— În sfârşit, un semn de consideraţie! exclamă Dolenta îmbrăţişându-şi fratele; ştii tu că la curte se credea că eşti închis în Abydos?

— Curtea se înşală deseori, însă nu ea guvernează ţara.

Gravitatea tonului îi surprinse pe cei doi; tânărul prinţ se schimbase. Nu vorbea un adolescent, ci regentul Egiptului.

— Ai de gând, în sfârşit, să-i acorzi soţului meu conducerea grânarelor?

— Ar trebui să ne laşi singuri, draga mea soră.

Dolenta se simţi vexată.

— Soţul meu nu are secrete faţă de mine.

— Eşti sigură?

— Absolut sigură!

Obişnuita jovialitate a lui Sary dispăruse; fostul profesor al lui Ramses era încordat şi neliniştit.

— Recunoaşteţi scrisul ăsta?

Ramses le arătă scrisoarea care declanşase plecarea lui Seti şi a fiului său spre carierele din Assuan.

Nici Sary, nici soţia lui nu răspunseră.

— Scrisoarea asta poartă o semnătură falsă, însă scrisul poate fi recunoscut: e al tău, Sary. Comparaţia cu alte documente o dovedeşte.

— Un fals, o imitaţie...

— Nemaiajungându-ţi poziţia de profesor, ai imaginat un trafic de cerneală mediocră, vândută cu garanţia uneia de calitate superioară.

Din momentul în care te-ai simţit în pericol, ai încercat să distrugi orice urmă care putea duce la tine. Având cunoaşterea arhivelor şi a meseriei de scrib, nimic mai uşor; însă a rămas o copie fragmentară a actului, găsită de secretarul meu particular printre nişte resturi şi era cât pe-aci să plătească cu viaţa căutarea adevărului. Mult timp, el şi cu mine am crezut că Şenar era vinovatul; apoi, Ameni şi-a dat seama de greşeală. Din numele proprietarului atelierului nu mai rămăsese decât un R; dar nu era R-ul final din Şenar, ci o literă din numele tău, Sary. Mai mult decât atât, ai angajat cu un an în urmă căruţaşul care m-a atras în cursă. Fratele meu e nevinovat, tu eşti singurul responsabil.

Fostul profesor al lui Ramses, cu fălcile încleştate, evita privirea regentului; Dolenta nu părea nici tulburată, nici surprinsă.

— Nu ai nici o dovadă consistentă, îşi dădu cu părerea Sary; tribunalul nu mă va condamna pe baza unor indicii atât de vagi.

— De ce mă urăşti?

— Pentru că eşti un obstacol în calea noastră! strigă sora lui Ramses. Nu eşti decât un cocoş tânăr plin de pretenţii şi prea sigur de forţa lui; soţul meu este un om remarcabil, cultivat, inteligent şi subtil; nu-i lipseşte nici un talent pentru a guverna Egiptul. Datorită mie, fiică de rege, are o anumită legitimitate!

Dolenta prinse mâna soţului ei şi i-o împinse înainte.

— Ambiţia v-a scos din minţi, constată Ramses. Pentru a nu le provoca părinţilor mei o durere cruntă, n-o să depun plângere. Dar vă ordon să părăsiţi Memphisul; vă veţi stabili într-un oraş mic de provincie şi nu veţi mai ieşi de acolo. Cea mai mică abatere va însemna exilul.

— Sunt sora ta, Ramses.

— Ăsta e motivul indulgenţei şi slăbiciunii mele.

*

În ciuda suferinţelor fizice pe care le îndurase, Ameni acceptă să nu depună plângere; pentru Ramses, acest semn de prietenie avu efectul unui balsam asupra rănii făcute de sora lui şi de fostul profesor. Dacă Ameni ar fi cerut o răzbunare dreaptă, nu s-ar fi opus; însă tânărul scrib nu se gândea decât să-i adune pe apropiaţii regentului cu ocazia căsătoriei acestuia cu Nefertari.

— Setau şi-a dotat laboratorul cu o enormă cantitate de venin; Moise soseşte în Memphis poimâine. Mai rămâne Acha... A pornit la drum, însă durata traseului e nesigură.

— Îl aşteptăm.

— Sunt bucuros pentru tine... Se spune că Nefertari e frumoasa frumoaselor.

— Nu eşti şi tu de părerea asta?

— Eu sunt în stare să judec frumuseţea unui papirus sau a unui

poem, dar cea a unei femei... Nu mă întreba mai mult.

— Cum se comportă Homer?

— E nerăbdător să te revadă.

— Atunci, îl invităm.

Ameni părea nervos.

— Ce te îngrijorează?

— Îmi fac griji pentru tine, într-adevăr... Am încercat să pun tot felul de opreliști dar n-o mai pot face multă vreme. Frumoasa Iset vrea să te vadă.

*

Iset plănuise să-şi descarce furia şi să-şi acopere iubitul cu injurii şi reproşuri. Dar în momentul în care veni spre ea, se simţi subjugată. Ramses se schimbase foarte mult; nu mai era doar adolescentul pasionat de care se îndrăgostise, ci şi un autentic regent, a cărui funcţie devenea din ce în ce mai prezentă.

Tânăra femeie avu senzaţia că se găseşte în faţa unei fiinţe pe care n-o cunoştea şi asupra căreia nu avea nici o putere. Cheful de ceartă se risipi şi îi luă locul o teamă respectuoasă.

— Vizita ta... Vizita ta mă onorează.

— Mama mi-a vorbit de demersul tău.

— Eram neliniştită, e adevărat, şi doream atât de mult să te întorci!

— Şi acum eşti decepţionată?

— Am aflat...

— Mă căsătoresc mâine cu Nefertari.

— E foarte frumoasă... Iar eu sunt însărcinată.

Ramses îi luă mâna cu tandreţe.

— Credeai că am de gând să te abandonez? Copilul acesta va fi al nostru. Mâine, dacă destinul mă va chema să guvernez, o voi alege pe Nefertari ca mare soţie regală. Dar dacă doreşti, şi ea acceptă, vei locui la palat.

Ea se strânse la pieptul lui.

— Mă iubeşti, Ramses?

— Abydos şi taurul sălbatic mi-au arătat adevărata mea natură; eu nu sunt un om ca toţi ceilalţi, Iset. Tatăl meu mi-a pus pe umeri o greutate care poate mă va zdrobi, însă doresc să încerc această aventură. Tu eşti pasiunea şi dorinţa, nebunia tinereţii; Nefertari este o regină.

— O să îmbătrânesc şi ai să mă uiţi.

— Sunt şeful unui clan, iar un şef de clan nu-i uită niciodată pe ai săi; vrei să faci şi tu parte dintre aceştia?

Iset îi oferi buzele.

*

Căsătoria era o chestiune privată care nu presupunea nici o ceremonie religioasă. Nefertari dorise o petrecere simplă la ţară, într-o grădină cu palmieri, între câmpurile cultivate cu grâu, aproape de un canal cu malurile mâloase, unde veneau să se adape cirezile de vite.

Îmbrăcată cu o rochie scurtă de in, purtând brăţări din lapis-lazuli şi un colier din cornalină, tânăra femeie adoptase aceeaşi ţinută cu a reginei Tuya. Cel mai elegant era Acha, sosit chiar în dimineaţa aceea din Asia şi surprins să se găsească într-un cadru atât de rustic în compania marii soţii regale, a lui Moise, Ameni, Setau, apoi a unui poet grec de renume, dar şi a unui leu cu labe enorme şi a unui câine pus pe şotii. Diplomatul ar fi preferat fastul de la curte, însă se feri de critici şi participă la serbarea câmpenească sub privirile amuzate ale lui Setau.

— Nu eşti deloc în apele tale, remarcă îmblânzitorul de şerpi.

— Locul ăsta e fermecător.

— Însă iarba îţi pătează hainele tale frumoase! Viaţa e uneori aspră... Chiar şi atunci când nu e vreo reptilă prin preajmă.

În ciuda vederii sale slabe, Homer era fascinat de Nefertari; deşi nu voia să accepte, până la urmă trebui să admită că frumuseţea ei o întrecea pe cea a Elenei.

— Datorită ţie, îi spuse Moise lui Ramses, mă bucur de o adevărată vacanţă.

— E atât de solicitant Karnak-ul?

— Opera în curs de realizare e aşa de mare, încât cea mai mică greşeală ar conduce la un eşec; nu încetez să verific fiecare detaliu pentru ca şantierul să progreseze fără piedici.

Seti nu era prezent; deşi aprobase căsătoria, nu-şi putuse permite o zi de inactivitate. Nici Egiptul nu i-o putea acorda.

A fost o zi simplă şi fericită; la întoarcerea în capitală, Ramses o luă pe Nefertari în braţe şi o trecu pragul casei sale. În ochii legii, erau soţ şi soţie.

Capitolul 48

Şenar era prins în vârtejul unei activităţi asidue; alerga de la o notabilitate la alta, înmulţea invitaţiile, prânzurile, cinele, recepţiile şi întrevederile private. Nu îşi lua el în serios rolul de şef al protocolului, preocupat să asigure cele mai bune relaţii între personalităţile regatului?

În realitate, Şenar exploata greşeala monumentală a fratelui său; căsătoria cu o femeie de rând, provenită dintr-o familie modestă, pentru a face din ea o mare soţie regală! Cu siguranţă, lucrurile se întâmplaseră deja şi nu exista nici o regulă în acest domeniu; dar fiul mai mare al lui Seti se străduise să scoată în evidenţă alegerea lui Ramses ca pe o sfidare la adresa curţii şi obţinu un succes real. Independenţa în gândire a regentului ameninţa, într-un viitor apropiat, avantajele deja câştigate. Şi în ce fel se comporta Nefertari? Îmbătată de o putere pe care n-ar fi trebuit s-o deţină, îşi va forma propriul clan în detrimentul familiilor vechi şi influente.

Reputaţia lui Ramses nu înceta să se deterioreze.

— Ce figură tristă! se miră Şenar privind-o pe Dolenta. Eşti nefericită?

— Mai mult decât îţi poţi închipui.

— Sora mea prea iubită... Vrei să mi te destăinui?

— Soţul meu şi cu mine suntem alungaţi din Memphis.

— Asta e o glumă?

— Ramses ne-a ameninţat.

— Ramses! Dar cu ce pretext?

— Cu ajutorul afurisitului de Ameni, îl acuză pe Sary de cele mai rele fapte. Dacă nu-i dăm ascultare, ne târăşte în faţa tribunalului.

— Are dovezi?

Dolenta se strâmbă.

— Nu... câteva indicii fără valoare; dar tu cunoşti justiţia: ar putea să ne fie defavorabilă.

— Asta înseamnă că tu şi soţul tău chiar aţi complotat împotriva lui Ramses?

Prinţesa ezită.

— Nu sunt judecător; spune-mi adevărul, mica mea soră.

— Am complotat puţin, e adevărat... dar nu mi-e ruşine! Ramses ne va elimina unul după altul!

— Nu striga, Dolenta, sunt convins de ce spui.

Femeia deveni languroasă.

— Atunci... Nu eşti supărat pe mine?

— Dimpotrivă, regret că tentativa ta a eşuat.

— Ramses a crezut că tu eşti vinovatul.

— Ştie că l-am demascat, dar crede că mi-am pierdut dorinţa de a lupta.

— Ne accepţi, pe Sary şi pe mine, ca aliaţi?

— Aveam de gând să-ţi propun asta.

— Din nefericire, în provincie vom fi neputincioşi!

— Nu e sigur. Veţi locui într-o vilă pe care o am în apropiere de Theba şi veţi stabili contacte cu autorităţile civile şi religioase. Mai mulţi demnitari nu-i sunt favorabili lui Ramses; trebuie convinşi că urcarea lui pe tron nu e inevitabilă.

— Eşti săritor şi bun.

Privirea lui Şenar deveni suspicioasă.

— Complotul pe care l-aţi pus la cale... Cine ar fi fost beneficiarul?

— Doream pur şi simplu... să scăpăm de Ramses.

— Voiai ca soţul tău să se urce pe tron, nu-i aşa, invocând calitatea ta de fiică a Faraonului? Dacă eşti aliata mea, uită de această fantezie şi nu urmări decât interesele mele. Eu sunt cel care va guverna; în ziua aceea, cei care-mi sunt fideli vor fi recompensaţi.

*

Acha nu plecă din nou în Asia înainte de a asista la una din strălucitoarele recepţii date de Şenar; se degustară feluri de mâncare deosebite, se ascultă o muzică excelentă, se făcură confidenţe şi fură criticaţi regentul şi tânăra lui soţie. Nimeni nu se mira să-l vadă pe fiul mai mare al regelui conversând cu tânărul diplomat, despre care superiorii lui vorbeau numai de bine.

— Promovarea ta e asigurată, îi destăinui Şenar; în mai puţin de o lună, vei fi şeful interpreţilor însărcinaţi cu afacerile asiatice. La vârsta ta, e o realizare.

— Cum să-ţi dovedesc gratitudinea mea?

— Continuând să mă informezi; ai fost prezent la căsătoria lui Ramses?

— Da, de fapt împreună cu cei mai fideli prieteni ai lui.

— Au fost întrebări jenante?

— Nici una.

— Are în continuare încredere în tine?

— Fără nici o îndoială.

— Ţi-a pus întrebări despre Asia?

— Nu. Nu îndrăzneşte să se amestece în domeniul tatălui său şi preferă să se dedice tinerei lui soţii.

— Ai făcut progrese?

— Într-un mod semnificativ; mai multe mici principate te susţin cu dragă inimă dacă te vei arăta generos.

— În aur?

— Ar fi foarte apreciat.

— Numai Faraonul îl poate folosi.

— Nu-ţi este interzis să faci promisiuni fabuloase prin intermediarul meu, adică într-o manieră secretă.

— Excelentă idee.

— Până la luarea puterii, tratativele reprezintă o armă redutabilă; te voi descrie ca singurul guvernant capabil de a satisface dorinţele unora sau altora. La momentul potrivit, îţi vei alege miniştrii.

*

Spre surprinderea curţii, nici Ramses, nici Nefertari nu-şi schimbară modul de viaţă. Regentul continua să lucreze în umbra tatălui său, iar soţia lui s-o servească pe Tuya. Şenar explica această atitudine, atât de umilă în aparenţă, ca fiind de o mare abilitate; astfel, nici regele şi nici regina nu se temeau că încălzesc la sân nişte vipere.

Elementele strategiei sale începuseră să-i atragă pe unii şi pe alţii; sigur că nu reuşise să obţină adeziunea lui Moise, însă se va ivi o ocazie favorabilă şi pentru asta.

O altă persoană va intra poate în rândul aliaţilor lui; demersul, delicat, merita să fie întreprins.

În timpul inaugurării unei vaste suprafeţe de apă, în haremul din Mer-Ur, unde tinerele se îmbăiau după plac şi gustau bucuriile oferite de canotaj, Şenar o salută pe frumoasa Iset, una dintre invitatele de onoare; sarcina ei era vizibilă.

— Cum te mai simţi?

— Sănătatea mea e excelentă; voi aduce pe lume un fiu şi el îl va cinsti pe Ramses.

— Ai întâlnit-o pe Nefertari?

— E o femeie încântătoare; suntem prietene.

— Poziţia ta...

— Ramses va avea două soţii; cu condiţia ca el să mă iubească, accept să nu devin regină.

— Această atitudine e mişcătoare, dar mai curând neconfortabilă.

— Tu nu-i poţi înţelege nici pe Ramses şi nici pe cei sau cele care-l iubesc.

— Invidiez şansa fratelui meu, dar mă îndoiesc de fericirea ta.

— Faptul de a-i dărui un fiu care să-i urmeze la tron nu reprezintă un titlu de glorie?

— Te cam grăbeşti, Ramses nu e încă faraon.

— Pui la îndoială alegerea lui Seti?

— Bineînţeles că nu... Însă viitorul e plin de neprevăzut. Te stimez

foarte mult, draga mea, ştii asta; Ramses s-a arătat de o cruzime de neiertat faţă de tine. Graţia, inteligenţa şi descendenţa ta nobilă te îndreptăţeau să devii marea soţie regală.

— Visul acesta s-a năruit, prefer realitatea.

— Sunt eu un vis? Ceea ce ţi-a luat Ramses, îţi ofer eu.

— Cum îndrăzneşti acum, când port copilul lui?

— Gândeşte-te, Iset, gândeşte-te bine.

*

În ciuda eforturilor discrete de apropiere şi a propunerilor tentante făcute prin intermediari, Şenar nu reuşise să corupă pe nici unul dintre medicii personali ai lui Seti. Incoruptibili? Nu, prudenţi. Se temeau mai mult de Seti decât de fiul lui mai mare. Sănătatea Faraonului era un secret de stat; oricine l-ar fi trădat ar fi fost pasibil de o pedeapsă aspră.

De vreme ce terapeuţii erau inaccesibili, Şenar îşi schimbă tactica. Remediile prescrise de ei erau încredinţate laboratorului unui templu. Mai rămânea să ştie căruia dintre ele.

Cercetarea necesita multă abilitate, dar până la urmă reuşi; în sanctuarul din Sekhmet se preparau poţiunile şi pilulele pentru Seti. Coruperea şefului laboratorului, un om în vârstă, văduv şi bogat era prea riscantă; în schimb, ancheta făcută asupra asistenţilor se dovedi instructivă. Unul dintre ei, un bărbat de vreo patruzeci de ani, căsătorit cu o femeie mult mai tânără, se plângea că nu-i ajunge salariul care nu-i permitea să cumpere rochii, bijuterii şi unguente în cantităţi suficiente.

Prada se anunţa uşoară şi aşa se şi întâmplă.

După remediile prescrise tatălui său, Şenar deduse că Seti suferea de o maladie gravă, cu o evoluţie lentă; în trei, patru ani, sau mai mult, tronul va fi vacant.

*

În timpul secerişului, Seti făcu ofranda vinului zeiţei protectoare a acestuia, o cobră benefică a cărei statuie din bazalt proteja câmpul. Ţăranii se adunară în jurul regelui. Prezenţa lui era resimţită ca o binecuvântare. Suveranului îi plăcea să se întâlnească cu aceşti oameni simpli, pe care-i prefera celei mai mari părţi a curtenilor.

La terminarea ceremoniei, se aduse un omagiu zeiţei abundenţei, zeului grânelor şi faraonului care le permitea să se manifeste. Ramses deveni conştient de marea popularitate a tatălui său; notabilităţile se temeau de el, iar poporul îl iubea.

Seti şi Ramses se aşezară într-o grădină cu palmieri, aproape de o fântână; o femeie le aduse struguri, curmale şi bere proaspătă. Regentul avu sentimentul că regele se odihnea câteva momente, departe de curte şi de afacerile Statului, închisese ochii, cu faţa scăldată într-o lumină

blândă.

— Când vei domni, Ramses, scrutează sufletele oamenilor, caută demnitari cu un caracter ferm şi drept, capabili să emită o judecată imparţială fără să-şi trădeze jurământul de credinţă; numeşte-i în locul potrivit, astfel încât să respecte legea lui Maat. Fii neîndurător cu cei corupţi, ca şi cu cei care corup.

— Să domneşti multă vreme, tată; încă nu ţi-am serbat jubileul.

— Treizeci de ani pe tronul Egiptului sunt necesari pentru asta... N-am să ajung până acolo.

— Dar nu eşti la fel de solid ca un bloc de granit?

— Nu, Ramses, piatra e eternă, numele Faraonului traversează epocile, însă trupul lui muritor dispare. Şi momentul ăsta se apropie.

Regentul simţi o durere violentă în piept.

— Ţara are nevoie de tine.

— Ai trecut prin multe încercări şi te-ai maturizat repede, dar nu te afli decât la începutul existenţei; aminteşte-ţi, o dată cu trecerea anilor, de privirea taurului sălbatic. Fie ca ea să te inspire şi să-ţi dea forţa de care ai nevoie.

— Lângă tine, totul e simplu... De ce să nu-ţi mai acorde destinul încă mulţi ani de domnie?

— Esenţial e să te pregăteşti.

— Crezi că o să fiu acceptat de curte?

— După dispariţia mea, mulţi invidioşi îţi vor pune piedici şi-ţi vor întinde capcane; atunci, de unul singur, vei susţine prima ta mare bătălie.

— Şi n-o să am nici un aliat?

— Să nu ai încredere în nimeni; n-o să ai nici frate, nici soră. Cel căruia îi vei dărui mai mult, te va trăda, săracul pe care l-ai îmbogăţit te va lovi pe la spate, cel căruia i-ai întins mâna va complota împotriva ta. Fereşte-te de subordonaţi şi de apropiaţi, nu conta decât pe tine însuţi. În ziua nenorocirii, nimeni nu te va ajuta.

Capitolul 49

Frumoasa Iset, instalată în palatul regal din Theba, dădu naştere unui băiat superb care primi numele de Kha[10]. După ce primi vizita lui Ramses, tânăra mamă încredinţă copilul unei doici şi primi îngrijirile necesare pentru ca trupul său minunat să nu aibă de suferit în urma naşterii. Ramses era mândru de primul său născut; fericită de bucuria lui, Iset îi promise să-i dăruiască şi alţi copii dacă el consimţea s-o iubească.

Cu toate astea, după plecarea lui, se simţi foarte singură şi îşi aminti cuvintele înveninate ale lui Şenar. Ramses o părăsea pentru a o regăsi pe Nefertari, exasperant de puternică în a fi discretă şi îndatoritoare; ar fi fost atât de uşor s-o deteste! Însă principala soţie a lui Ramses începea să cucerească inimile şi minţile, fără s-o vrea, doar prin strălucirea ei; frumoasa Iset fusese sedusă până acolo încât admisese comportamentul lui Ramses.

Dar singurătatea o apăsa; regreta fastul curţii din Memphis, interminabilele conversaţii cu prietenele din copilărie, plimbările pe Nil, băile făcute în bazinele vilelor somptuoase. Theba era bogată şi strălucitoare, însă Iset nu se născuse aici.

Poate că Şenar avea dreptate; poate că n-ar fi trebuit să-l ierte pe Ramses că îi dăduse rangul de cea de-a doua soţie.

*

Homer măcină frunzele de salvie uscate până le făcu pudră. Pe aceasta o vărsă într-o cochilie mare de melc; introduse apoi o tulpină de trestie, aprinse mixtura şi fumă cu încântare.

— Ciudat obicei, îşi exprimă părerea Ramses.

— Mă ajută să scriu; ce mai face minunata voastră soţie?

— Nefertari conduce mai departe casa reginei.

— În Egipt, femeile ies mult în evidenţă; în Grecia, sunt mai discrete.

— Aveţi motive să vă plângeţi?

Homer oftă.

— Ca să spun drept... nu. În privinţa asta, aveţi fără îndoială dreptate; dar aş avea numeroase critici de făcut.

— Aş fi fericit să le aud.

Invitaţia lui Ramses îl surprinse pe poet.

— Vreţi să fiţi flagelat?

— Dacă remarcile pe care le faceţi pot amplifica fericirea fiecărei zile, sunt binevenite.

— Curioasă ţară... În Grecia, petrecem multe ore în tratative, oratorii se înflăcărează şi au loc certuri la cuţite. Aici, cine să critice cuvintele Faraonului?

— Rolul lui e de a pune în practică legea lui Maat; dacă greşeşte, atunci survin dezordinea şi nefericirea, faţă de care oamenii sunt atât de atraşi.

— Nu acordaţi nici un fel de încredere individului?

— Din partea mea, nici una; lasă-l în voia lui, şi va urma domnia trădării şi a laşităţii. Îndreaptă băţul îndoit, asta e pretenţia permanentă a înţelepţilor.

Homer mai pufni o dată.

— În „Iliada" mea intervine un ghicitor pe care l-am cunoscut bine; ştia prezentul, trecutul şi viitorul. În ceea ce priveşte prezentul, sunt oarecum liniştit, pentru că tatăl vostru e demn de înţelepţii pe care îi evocaţi. Însă viitorul...

— Sunteţi şi dumneavoastră ghicitor?

— Care poet nu e? Ascultaţi aceste versuri din primul cânt: „De pe culmile Olimpului coborî Apollo, mânios, purtându-şi arcul pe umăr şi tolba cu săgeţi bine închisă: e plin de supărare, iar pe spatele lui, atunci când îşi luă elan, săgeţile se ciocniră între ele. Asemenea nopţii, el înaintează şi loveşte oamenii... Nenumărate ruguri se aprind pentru ca leşurile să fie arse."

— În Egipt, numai anumiţi criminali sunt arşi; pentru a fi supus unei asemenea pedepse severe, trebuie să fi comis fapte abominabile.

Homer păru iritat.

— Egiptul e într-o perioadă de pace... Dar pentru cât timp? Am avut un vis, prinţe Ramses, şi am văzut nenumărate săgeţi ţâşnind şi străpungând trupurile tinerilor. Războiul se apropie, un război pe care nu-l veţi putea evita.

*

Sary şi soţia lui, Dolenta, îndeplineau cu zel sarcina pe care le-o încredinţase Şenar. După ce s-au sfătuit, fiica regelui şi soţul ei au hotărât să-i dea ascultare şi să devină fidelii lui servitori; nu numai că se răzbunau pe Ramses, dar mai şi obţineau o poziţie deosebită la viitoarea curte a lui Şenar. Aliaţi în luptă dar şi după victorie.

Dolenta nu întâmpină nici o piedică în a se face admisă în cele mai bune familii thebane, încântate să primească o personalitate de provenienţă atât de înaltă. Fiica lui Seti îşi justifica şederea în Sud prin dorinţa de a cunoaşte această minunată provincie, de a gusta farmecul vieţii la ţară şi de a fi mai aproape de templul lui Amon din Karnak, unde avea intenţia să poposească de mai multe ori împreună cu soţul ei.

În timpul recepţiilor şi întrevederilor private, Dolenta răspândea diverse zvonuri în legătură cu Ramses; cine altcineva decât ea putea să-i cunoască secretele? Seti era un mare rege, un suveran fără pată, însă Ramses era un tiran; lumea bună din Theba nu va mai juca nici un rol în afacerile Statului, templul lui Amon va primi tot mai puţine subvenţii, iar oameni de rând, precum Ameni, vor lua locul nobililor. Din amănunte, ea compunea un portret respingător şi stabilea legături din ce în ce mai strânse între opozanţii lui Ramses.

De cealaltă parte, Sary juca rolul unui om pios. El, care condusese ilustra instituţie a „Kap"-ului, acceptase un post modest de educator într-una din şcolile pentru scribi din Karnak şi se angajase într-o echipă de ritualişti însărcinată cu împodobirea altarelor cu flori. Umilinţa lui era apreciată; membri influenţi ai ierarhiei religioase găseau plăcută conversaţia cu el şi îl invitară la masă. Urmând exemplul soţiei sale, Sary îşi răspândi şi el veninul.

Când i se permise să viziteze marele şantier unde lucra Moise, Sary îşi felicită fostul elev pentru opera pe care o aducea la îndeplinire; nici o sală cu coloane n-o egala pe cea din Karnak, ale cărei dimensiuni erau pe măsura zeilor.

Moise se maturizase; bărbos, cu faţa arsă de soare, medita la umbra unui capitel uriaş.

— Ce bine îmi pare să te revăd! Încă un elev de-al meu care reuşeşte în mod strălucit...

— Nu te grăbi; până când n-o să văd şi ultima coloană ridicată, n-o să am linişte.

— Nu se mai termină laudele la adresa puterii tale de muncă.

— Eu mă mărginesc să verific munca altora.

— Virtuţile tale sunt mult mai strălucite, şi mă felicit pentru asta.

— Eşti în trecere prin Theba?

— Nu, Dolenta şi cu mine ne-am instalat într-o vilă din împrejurimi; eu predau într-o şcoală din Karnak.

— Asta seamănă destul de tare cu o cădere în dizgraţie.

— Chiar aşa şi e.

— Şi care e cauza?

— Vrei să ştii adevărul?

— Cum doreşti.

— Nu e uşor de spus...

— N-am de gând să te oblig să vorbeşti.

— Vinovatul e Ramses. A adus nişte acuzaţii îngrozitoare împotriva propriei lui surori şi a mea.

— Fără dovezi?

— Fără nici o dovadă; dacă lucrurile ar fi stat altfel, nu ne-ar fi târât în faţa tribunalului?

Argumentul îl tulbură pe Moise.

— Ramses e îmbătat de propria lui putere, continuă Sary; sora lui

ar fi făcut mai bine să se plângă decât să tacă. În realitate, nu s-a schimbat deloc; caracterul lui intransigent şi excesiv nu se potriveşte cu responsabilităţile care i-au fost atribuite. Crede-mă, sunt primul care regretă asta; eu însumi am încercat să-l fac să raţioneze. Fără nici un rezultat.

— Exilul ăsta nu te apasă?

— Exil e un cuvânt prea mare! Regiunea aceasta e minunată, templul aduce pacea în suflet şi sunt mulţumit să-mi transmit cunoaşterea copiilor. Pentru mine a trecut vremea ambiţiilor.

— Te consideri victima unei nedreptăţi?

— Ramses e regent.

— Abuzurile de putere sunt fapte de condamnat.

— E mai bine aşa, crede-mă; dar păzeşte-te de Ramses.

— Din ce motiv?

— Am certitudinea că se va debarasa de toţi vechii prieteni, nu contează sub ce pretext. Simpla lor prezenţă îl deranjează, ca şi pe Nefertari; de la căsătorie, numai cuplul lor are importanţă. Femeia asta i-a stricat sufletul şi mintea. Bagă de seamă, Moise! Pentru mine e prea târziu, însă va veni şi rândul tău.

Evreul medită mai mult timp decât de obicei. Îl respecta pe fostul lui profesor, al cărui discurs era lipsit de agresivitate; să fi apucat Ramses pe un drum greşit?

*

Leul şi câinele galben o acceptaseră pe Nefertari; cu excepţia lui Ramses, numai ea mai putea mângâia sălbăticiunea fără să rişte să fie zgâriată sau muşcată. La fiecare zece zile, tânărul cuplu şi animalele îşi luau o zi de odihnă şi se duceau la ţară; Voinicul alerga pe lângă car, iar Străjerul se întindea la picioarele stăpânului. Luau prânzul la marginea unui câmp, admirau zborul păsărilor ibis şi al pelicanilor, îi salutau pe sătenii fermecaţi de frumuseţea lui Nefertari; ea ştia să se adapteze limbajului fiecăruia şi să găsească vorbele potrivite. De mai multe ori, intervenise într-o manieră discretă pentru a îmbunătăţi condiţiile de viaţă ale vreunui ţăran atins de bătrâneţe sau de boală.

Fie că se găsea în faţa Tuyei, fie în faţa unei servitoare, Nefertari rămânea ea însăşi, atentă şi calmă; avea tot ceea ce-i lipsea lui Ramses, răbdare, reţinere, blândeţe.

Fiecare faptă a ei purta pecetea unei regine. Din primul moment, el ştiuse că va fi de neînlocuit.

În ei creştea o iubire mult diferită de cea pe care regentul o simţea pentru frumoasa Iset; ca şi ea, Nefertari ştia să se abandoneze plăcerii şi să se bucure de pasiunea iubitului ei, dar, chiar şi în timpul contopirii trupurilor lor, o altă lumină strălucea în privirea ei. Spre deosebire de Iset, Nefertari împărtăşea cele mai ascunse gânduri ale lui Ramses.

Când veni iarna celui de-al doisprezecelea an de domnie a tatălui său, Ramses îi ceru aprobarea s-o trimită pe Nefertari la Abydos pentru a putea trăi misterele lui Osiris şi Isis. Cuplul regal, regentul şi soţia lui plecară împreună spre oraşul sfânt în care Nefertari îşi primi iniţierea.

A doua zi după ceremonie, regina Tuya îi dădu o brăţară de aur pe care s-o poarte pe viitor în timpul celebrării ritualurilor, ca asistentă a marii soţii regale. Nefertari se emoţionă până la lacrimi; contrar temerilor ei, drumul pe care o apucase n-o îndepărtase de templu.

*

— Nu-mi place asta, se plânse Ameni.

Cunoscând firea arţăgoasă a secretarului său particular, Ramses îl asculta uneori distrat.

— Nu-mi place deloc asta, repetă el.

— Ţi-au livrat papirus de proastă calitate?

— Linişteşte-te, n-aş fi acceptat aşa ceva. Nu remarci nimic în jurul tău?

— Sănătatea Faraonului nu lasă de dorit, mama şi soţia mea sunt cele mai bune prietene din lume, în ţară domneşte pacea, Homer scrie... Ce să vrei mai mult? A, da! Tu încă nu te-ai logodit!

— N-am timp să mă ocup de asemenea fleacuri; n-ai remarcat nimic altceva?

— Sincer, nu.

— Tu te pierzi în ochii lui Nefertari. Cum să-ţi reproşez asta? Din fericire, eu veghez şi ascult.

— Şi ce auzi?

— Zgomote neliniştitoare; se încearcă stricarea reputaţiei tale.

— Şenar?

— Fratele tău mai mare a fost de o discreţie remarcabilă în ultimele luni; în schimb, criticile de la curte se amplifică.

— N-are importanţă.

— Nu sunt de părerea ta.

— O să-i dau la o parte din drumul meu pe toţi aceşti clevetitori!

— Ei ştiu asta, observă Ameni, şi de aceea te vor combate.

— Odată ieşiţi de pe culoarele palatului sau din sălile de recepţie din vilele lor somptuoase, nu mai au nici un pic de curaj.

— Ai dreptate, în teorie; însă eu mă tem de o opoziţie organizată.

— Seti şi-a ales succesorul; restul nu e decât trăncăneală.

— Crezi că Şenar a renunţat?

— Tu singur ai constatat cât e de docil.

— Tocmai asta mă nelinişteşte; nu e deloc felul lui!

— Îţi faci prea multe griji, prietene; Seti ne protejează.

„Atâta timp cât o să fie în viaţă”, gândi Ameni, foarte hotărât să-l pună în gardă pe Ramses împotriva climatului nesănătos care se

accentua.

Capitolul 50

Fiica lui Ramses şi a lui Nefertari nu trăi decât două luni; plăpândă, fără poftă de mâncare, se întoarse în lumea umbrelor. Foarte afectată, tânăra mamă dăduse mult de furcă medicilor; timp de trei săptămâni, Seti îi făcuse pase magnetice în fiecare zi, redându-i energia necesară pentru a-şi vindeca durerea.

Regentul se strădui să fie alături de soţia lui; Nefertari nu se plânse nici măcar o dată. Moartea rapace lua bucuroasă cu sine sugarii, fără să-i pese de originea lor. Din dragostea pe care i-o purta lui Ramses, îi va mai naşte un copil.

Micul Kha se comporta bine; o doică se ocupa de el, în timp ce frumoasa Iset se bucura de o poziţie din ce în ce mai remarcată în societatea thebană. Ea plecă o ureche binevoitoare la plângerile Dolentei şi ale soţului ei, mirându-se de nedreptatea comisă de Ramses; în marele oraş din Sud, lumea se temea de venirea regentului, considerat drept un viitor despot, prea puţin interesat de legea lui Maat. Iset încercă să protesteze, însă i se opuseră o mulţime de argumente care o lăsară fără grai; iubea ea oare un tiran avid de putere, un monstru lipsit de sensibilitate?

Încă o dată, cuvintele lui Şenar îi reveniră în memorie.

Seti nu-şi acorda nici o clipă de răgaz; imediat ce se ivea o breşă în ocupaţiile lui, îl convoca pe Ramses. Tatăl şi fiul stăteau de vorbă în grădina palatului. Seti, care nu avea gustul scrisului, îşi transmitea învăţătura pe cale orală. Alţi regi redactaseră maxime pentru a-şi pregăti succesorii pentru guvernare; el prefera calea directă.

— Să ştii nu e de-ajuns, îl preveni el, însă echivalează cu scutul şi sabia infanteristului; îţi va permite să te aperi şi să ataci. Toţi îşi vor atribui meritul perioadelor fericite; atunci când vor apărea necazurile, tu vei fi vinovatul. Dacă faci vreo greşeală, nu acuza pe altcineva decât pe tine însuţi şi apoi îndreaptă lucrurile. Aceasta e justa exercitare a puterii: o permanentă rectificare a gândirii şi a acţiunii. A venit momentul să-ţi încredinţez o misiune pe parcursul căreia mă vei reprezenta.

Mărturisirea nu-l încântă deloc pe Ramses; el şi-ar fi ascultat bucuros tatăl încă mulţi ani.

— Un sătuleţ nubian protestează împotriva administraţiei viceregelui; rapoartele care mi-au parvenit sunt obscure. Du-te acolo şi ia o decizie în numele Faraonului.

*

Nubia îl subjuga pe Ramses la fel ca şi altădată, fiind pe punctul de a uita că nu era vorba de o călătorie de plăcere. Nici o greutate nu mai apăsa pe umerii lui; aerul călduţ, vântul foşnind printre palmieri, ocrul deşertului şi roşul stâncilor îl făceau să-şi simtă inima uşoară. Se simţi tentat să-i trimită pe soldaţi înapoi în Egipt şi să rătăcească, singur, în acest peisaj sublim.

Dar viceregele Nubiei se înclina deja în faţa lui, vorbăreţ şi servil.

— Rapoartele mele v-au clarificat?

— Seti le-a considerat confuze.

— Totuşi, situaţia e limpede! Acest sat s-a revoltat; se cuvine să fie nimicit.

— Aţi suferit pierderi?

— Nu, datorită prudenţei mele; am aşteptat venirea voastră.

— De ce n-aţi intervenit fără întârziere?

Viceregele se bâlbâi.

— De unde să ştiu... Dacă sunt numeroşi, dacă...

— Duceţi-mă la faţa locului.

— Am pregătit o gustare şi...

— Să mergem.

— Pe căldura asta? M-am gândit că ar fi mai bine la sfârşitul zilei.

Carul lui Ramses se puse în mişcare.

*

Sătuleţul nubian dormita pe malul Nilului, la umbra unei plantaţii de palmieri; bărbaţii mulgeau vacile, femeile pregăteau masa, iar copiii, goi, se scăldau în fluviu. Câini costelivi dormeau sub zidurile colibelor.

Soldaţii egipteni se desfăşuraseră pe colinele învecinate; superioritatea lor numerică părea zdrobitoare.

— Unde sunt răsculaţii? îl întrebă Ramses pe viceregе.

— Sunt oamenii aceia... Nu vă încredeţi în aparenţa lor paşnică.

Cercetările iscoadelor se dovediră pur formale: nici un războinic nubian nu se ascundea prin împrejurimi.

— Căpetenia acestui sat mi-a contestat autoritatea, afirmă viceregele; riposta trebuie să fie fulgerătoare. În caz contrar, răzmeriţa se va întinde şi la alte triburi. Să-i luăm prin surprindere şi să-i exterminăm. Acest exemplu va lovi în toţi nubienii.

O femeie îi observă pe soldaţii egipteni; strigă ceva şi copiii ieşiră din apă, alergară şi se refugiară în colibe, alături de mamele lor. Bărbaţii se înarmară cu arcuri, săgeţi şi suliţe şi se grupară în centrul satului.

— Priviţi! exclamă viceregele, n-am avut dreptate?

Căpetenia înaintă; avea o ţinută mândră, cu cele două pene lungi de

struţ prinse în părul scurt şi creţ şi centironul roşu petrecut peste piept. În mâna dreaptă ţinea o suliţă lungă de doi metri, împodobită cu panglici.

— O să pornească la atac, spuse viceregele; arcaşii noştri ar trebui să-l doboare la pământ.

— Eu sunt cel care dă ordine, îi aminti Ramses; nimeni să nu facă vreun gest agresiv.

— Dar... Ce aveţi de gând să faceţi?

Ramses îşi scoase casca, platoşa şi jambierele; puse jos sabia şi pumnalul şi coborî panta stâncoasă.

— Maiestate! urlă viceregele, întoarceţi-vă, o să vă ucidă!

Regentul mergea cu paşi egali, fixându-l cu privirea pe nubian; bărbatul, cam de şaizeci de ani, era zvelt, aproape numai piele şi os.

În timp ce acesta îşi flutura prin aer suliţa, Ramses se gândi că risca foarte mult; dar era un şef de trib nubian mai periculos decât un taur sălbatic?

— Cine eşti tu?

— Ramses, fiul lui Seti şi regentul Egiptului.

Nubianul lăsă în jos arma.

— Aici, eu sunt şeful.

— Vei fi atâta timp cât vei respecta legea lui Maat.

— Viceregele, protectorul nostru, a încălcat-o.

— Asta e o acuzaţie gravă.

— Eu mi-am respectat angajamentele, dar viceregele nu şi-a ţinut cuvântul dat.

— Spune ce plângeri ai de făcut.

— Ne-a promis grâu în schimbul tributului nostru; unde e?

— Unde e tributul?

— Vino.

Urmându-l pe şef, Ramses trebui să treacă printre războinicii acestuia. Viceregele, convins că-l vor ucide sau că-l vor lua ostatic, se schimbă la faţă. Dar nu se produse nici un incident.

Căpetenia îi arătă regentului sacii umpluţi cu praf de aur, pieile de panteră, evantaiele şi ouăle de struţ, foarte apreciate de familiile nobile.

— Dacă nu se respectă cuvântul dat, noi ne vom bate. Chiar de va trebui să murim; nimeni nu poate trăi într-o lume fără cuvânt.

— Nu va fi nici o înfruntare, afirmă Ramses; aşa cum ţi s-a promis, grâul va fi livrat.

*

Şenar ar fi fost bucuros să-l acuze Ramses de slăbiciune în legătură cu revoltele nubiene, însă viceregele îl sfătui să nu folosească acest argument. În timpul unei lungi întrevederi dintre cei doi, viceregele vorbi despre popularitatea crescândă a lui Ramses printre militari:

soldaţii îi admirau curajul, entuziasmul şi capacitatea de a lua decizii rapide. Cu o asemenea căpetenie, nu se temeau de nici un duşman; a-l acuza pe Ramses de laşitate avea să se întoarcă împotriva lui Şenar.

Fiul mai mare al Faraonului îşi dădu seama câtă dreptate avea interlocutorul său; lipsa de control asupra armatei era, fără îndoială, un handicap, dar ea urma să se supună noului stăpân al celor Două Tărâmuri. În Egipt nu era suficientă forţa brutală pentru a guverna; în schimb, asentimentul curţii şi al marilor preoţi nu trebuia să lipsească.

Din ce în ce mai mult, Ramses dădea impresia unui războinic întreprinzător şi periculos; atâta timp cât Seti era la putere, tânărul nu avea cum să ia iniţiativa. Dar mai târziu... Din dorinţa de a se încăiera cu un duşman, putea să se angajeze într-o aventură nebunească, de pe urma căreia Egiptul să piardă totul.

Aşa cum atrăsese atenţia Şenar, însuşi Seti ajunsese la o înţelegere cu hitiţii, în loc să se lanseze într-un asalt asupra teritoriului lor şi a faimoasei fortăreţe din Kadesh; oare Ramses ar fi dovedit aceeaşi înţelepciune? Notabilităţile detestau războiul; trăind în confort şi linişte, se temeau de generalii exaltaţi.

Ţara nu avea nevoie de un erou capabil să declanşeze mari bătălii şi să treacă Orientul Apropiat prin foc şi sabie; potrivit rapoartelor ambasadorilor şi mesagerilor însărcinaţi cu misiuni în străinătate, hitiţii aleseseră calea păcii şi renunţaseră să cucerească Egiptul. În consecinţă, un personaj precum Ramses devenea inutil, chiar dăunător. Dacă se încăpăţâna în această atitudine de cuceritor, nu era mai bine să fie eliminat?

Tezele lui Şenar îşi găsiră drum spre minţile celor care-l ascultau; era considerat ponderat şi realist. Oare faptele nu-i dădeau dreptate?

În timpul unei călătorii în Deltă, de-a lungul căreia convinse două căpetenii din provincie să-l susţină după moartea lui Seti, îl primi pe Acha în luxoasa cabină de pe corabia sa. Bucătarul pregătise o masă cu feluri de mâncare rafinate, iar chelarul alesese un vin alb cu un buchet excepţional.

Ca de obicei, tânărul diplomat era de o eleganţă puţin cam sfidătoare; vioiciunea privirii sale putea provoca fiori uneori, însă onctuozitatea vocii şi calmul imperturbabil liniştea. Dacă-i rămânea fidel după ce-l trădase pe Ramses, Şenar avea să facă din el un excelent ministru al Afacerilor externe.

Acha de-abia ciugulea din mâncare şi sorbea puţin vin.

— Nu-ţi place prânzul?

— Iartă-mă, dar sunt preocupat.

— Ai probleme personale?

— Nu, deloc.

— Ţi se pun beţe-n roate?

— Dimpotrivă.

— Ramses... E vorba de Ramses! A descoperit colaborarea noastră!

— Liniştеşte-te, secretul nostru e neatins.

— Atunci, care e motivul îngrijorării?

— Hitiţii.

— Rapoartele care ajung la curte sunt foarte liniştitoare; tendinţele lor belicoase s-au estompat.

— În realitate, asta e versiunea oficială.

— Şi ce ai să-i reproşezi?

— Naivitatea. Cel puţin, superiorii mei nu doresc să-l deranjeze pe Seti cu previziuni pesimiste.

— Ai indicii precise?

— Hitiţii nu sunt deloc nişte brute mărginite; de vreme ce confruntarea armată le-a fost defavorabilă, folosesc acum şiretenia.

— Vor cumpăra bunăvoinţa unor tirani locali şi vor pune la cale nişte intrigi mizerabile.

— Asta e părerea specialiştilor.

— Nu şi a ta?

— Din ce în ce mai puţin.

— De ce anume te temi?

— De perspectiva ca hitiţii să nu-şi urzească planurile sub protectoratul nostru şi noi să cădem în capcană.

— Nu mi se pare posibil; la cel mai mic neajuns, Seti va interveni.

— Seti nu e informat.

Şenar nu tratа cu uşurinţă avertismentele tânărului diplomat; până în prezent, dăduse dovadă de o remarcabilă luciditate.

— Pericolul e iminent?

— Hitiţii au adoptat o strategie lentă şi progresivă; în patru sau cinci ani vor fi pregătiţi.

— Continuă să le observi mişcările, dar nu vorbi cu nimeni decât cu mine.

— Îmi ceri cam mult.

— Iar tu o să obţii mult.

Capitolul 51

Satul de pescari trăia într-un ritm lent. Aflat la malul mării, beneficia de protecţia unei patrule de poliţişti formată din doisprezece oameni însărcinaţi să observe circulaţia navelor. Nu aveau cine ştie ce de făcut; câteodată, o corabie egipteană pornea spre nord. Căpetenia patrulei, un sexagenar pântecos, îi nota numele şi data plecării pe o tăbliţă, în ceea ce-i priveşte pe marinarii care se întorceau din străinătate, aceştia urmau un alt braţ al Nilului.

Poliţiştii îi ajutau pe pescari să-şi tragă năvoadele şi să-şi întreţină bărcile; se îndopau cu peşte, iar în zilele de sărbătoare căpetenia accepta să împartă raţiile de vin furnizate la fiecare cincisprezece zile de administraţie.

Zbenguiala delfinilor era distracţia favorită a micii comunităţi; nu se mai săturau de salturile lor armonioase şi de cursele nebuneşti. Seara, un pescar bătrân povestea legende: nu departe de acel loc, prin smârcuri, zeiţa Isis se ascunsese cu nou-născutul Horus pentru a-l sustrage mâniei lui Seti.

— Şefule, un vas.

Întins pe rogojina lui, la vremea siestei, poliţistul n-avea nici un chef să se ridice.

— Fă-i semn şi notează-i numele.

— Vine spre noi.

— Nu vezi bine... Mai uită-te.

— Vine spre noi, sunt sigur.

Şeful se ridică, intrigat; nu era ziua în care se bea vin. Consumul berii dulci nu putea provoca o halucinaţie de asemenea amploare.

De pe plajă, se distingea bine un vas destul de mare care se îndrepta direct spre sat.

— Nu e egiptean...

Nici o corabie grecească nu acosta în acest loc; ordinele erau formale: respingerea intrusului şi porunca de a se îndrepta spre vest, unde urma să fie luat în primire de marina Faraonului.

— Echipaţi-vă, ordonă căpetenia oamenilor săi, care nu mai aveau obişnuinţa de a mânui lancea, sabia, arcul sau scutul.

La bordul ciudatului vas erau bărbaţi cu pielea mată şi mustăţi groase, având pe cap nişte căşti împodobite cu coarne, iar pieptul protejat de o armură de metal, înarmaţi cu săbii foarte ascuţite la vârf şi cu scuturi rotunde.

La proră se afla un uriaş.

Era atât de înspăimântător, încât poliţiştii egipteni dădură înapoi.

— Un demon, murmură unul dintre ei.

— Nu e decât un om, îl corectă şeful; doborâţi-l.

Doi arcaşi traseră în acelaşi timp; prima săgeată se pierdu în aer, iar a doua păru să se înfigă în pieptul gigantului; însă acesta o reteză dintr-o lovitură de sabie mai înainte de a-l atinge.

— Acolo! strigă un poliţist; o altă corabie!

— O invazie, constată căpetenia. Să ne repliem.

*

Ramses cunoştea fericirea.

O fericire cotidiană, puternică precum vântul din sud, şi dulce, precum cel din nord. Nefertari transforma fiecare clipă în plenitudine, îndepărta grijile, îndrepta gândurile spre lumină; alături de ea, zilele erau luminoase şi clare. Ea ştia să-l liniştească, fără să nege focul care-l anima; însă nu era ea purtătoarea unui viitor straniu, aproape neliniştitor, acela al unei domnii ce se anunţa?

Nefertari îl surprindea; ea se putea mulţumi cu o existenţă paşnică şi fastuoasă, dar poseda eleganţa suverană a unei regine. Ce ursită o va face regină sau servitoare? Nefertari era un mister. Un mister cu un surâs încântător, atât de asemănător cu cel al zeiţei Hathor, pe care-l văzuse în mormântul primului Ramses, strămoşul lui.

Frumoasa Iset era pământul, iar Nefertari cerul; Ramses avea nevoie şi de una şi de alta, dar nu simţea decât pasiune şi dorinţă pentru prima.

Nefertari reprezenta iubirea.

*

Seti contempla asfinţitul; atunci când Ramses îl salută, crepusculul invadase palatul. Regele nu aprinsese nici o lampă.

— Un raport alarmant de la poliţia din Deltă, îi mărturisi fiului său. Consilierii mei cred că e vorba de un incident minor, însă eu sunt convins că se înşală.

— Ce s-a întâmplat?

— Piraţii au atacat un sat de pescari de pe malul Mediteranei; poliţiştii însărcinaţi cu paza de coastă au bătut în retragere, dar afirmă că pot controla situaţia.

— Să fi minţit?

— Îţi revine ţie sarcina să afli.

— Care e motivul acestei suspiciuni?

— Aceşti piraţi sunt nişte jefuitori de temut; dacă încearcă o pătrundere în interior, atunci vor semăna teroarea printre locuitori.

Ramses se revoltă.

— Poliţia de coastă e incapabilă să asigure securitatea?

— Probabil că au subestimat pericolul.

— Plec imediat.

Regele contemplă din nou apusul de soare; ar fi vrut să-şi însoţească fiul, să revadă peisajele din Deltă, să încarneze autoritatea Statului în fruntea armatei. Dar, după paisprezece ani de domnie, boala îl măcina; din fericire, forţa care-l părăsea încet-încet trecea în sângele lui Ramses.

*

Poliţiştii se regrupaseră la treizeci de kilometri de coastă, într-o mică aşezare de pe malul unuia dintre braţele Nilului; ridicaseră în grabă fortificaţii din lemn în aşteptarea ajutoarelor. La sosirea trupelor comandate de regent, ieşiră din adăposturi şi alergară spre salvatori, cu şeful lor pântecos în frunte.

Acesta se prosternă în faţa carului lui Ramses.

— Suntem nevătămaţi, Maiestate! Nici un rănit.

— Ridică-te.

După bucuria spontană urmă o atmosferă îngheţată.

— Noi... n-am fost destul de numeroşi să rezistăm.

— Ce ştiţi de înaintarea lor?

— N-au părăsit coasta, dar au pus stăpânire pe un alt sat.

— Din cauza laşităţii voastre!

— Maiestate... Lupta ar fi fost inegală.

— Dă-te la o parte din drumul meu.

Căpetenia patrulei de-abia avu timp să sară într-o parte; cu nasul în ţărână, nu mai văzu carul regentului îndreptându-se spre vasul amiral al impozantei flotile plecate din Memphis. Imediat ce ajunse la bord, Ramses dădu ordin să se plece spre nord.

Mânat de o furie veritabilă, atât împotriva piraţilor, cât şi a poliţiştilor incompetenţi, regentul ceru vâslaşilor un exces de energie. Nu numai că intensitatea nu se diminuă, dar mai mult, ea se transmise întregii expediţii, obligată să restabilească ordinea la graniţa maritimă a Egiptului.

Ramses se năpusti drept înainte.

Piraţii, instalaţi în două sate pe care le cuceriseră, ezitau asupra comportamentului ce trebuia adoptat; fie să-şi prelungească victoria, lărgindu-şi stăpânirea asupra coastei, fie să se îmbarce cu prada şi să atace iar într-un viitor apropiat.

Atacul lui Ramses îi surprinse în momentul prânzului, în timp ce frigeau peşte. În ciuda enormei superiorităţi numerice a adversarului, piraţii se apărară cu o incredibilă sălbăticie; numai uriaşul singur răpuse douăzeci de luptători, dar se prăbuşi copleşit de mulţimea

inamicului.

Mai mult de jumătate dintre piraţi fuseseră ucişi, corabia lor incendiată, însă căpetenia lor refuza să plece capul în faţa lui Ramses.

— Care e numele tău?

— Serramanna.

— De unde vii?

— Din Sardinia. M-ai învins, dar alte corăbii sarde mă vor răzbuna; vor debarca atâţia încât nu-i vei putea opri. Vrem bogăţiile Egiptului şi o să le avem.

— De ce nu sunteţi mulţumiţi în ţara voastră?

— Cuceririle reprezintă raţiunea noastră de a fi; soldaţii voştri jalnici n-or să ne reziste multă vreme.

Şocat de insolenţa piratului, un luptător egiptean ridică securea să-i sfărâme capul.

— Du-te înapoi! ordonă Ramses, întorcându-se spre soldat. Care dintre voi acceptă să se lupte singur cu acest barbar?

Nu se anunţă nici un voluntar.

Serramanna râncji.

— Nu sunteţi războinici!

— Ce cauţi, de fapt?

Întrebarea îl surprinse pe uriaş.

— Bogăţia, bineînţeles! Pe urmă, femeile, cel mai bun vin, o vilă cu terenuri...

— Dacă îţi ofer toate astea, accepţi să fii şeful gărzii mele personale?

Ochii gigantului se măriră până-i ieşiră din orbite.

— Omoară-mă, dar nu-ţi bate joc de mine!

— Un adevărat războinic ştie să ia o hotărâre într-o clipă: vrei să îndeplineşti acest serviciu sau să mori?

— Eliberează-mă!

Temători, doi infanterişti îi dezlegară mâinile.

Ramses era înalt, dar Serramanna îl depăşea cu un cap. Făcu doi paşi în direcţia regentului, iar arcaşii îşi îndreptară săgeţile spre el. Dacă se năpustea asupra lui Ramses şi provoca o luptă corp la corp pentru a-l strangula cu mâinile lui enorme, aveau ei oare posibilitatea să tragă fără să-l rănească pe fiul lui Seti?

Acesta din urmă citi în ochii sardului dorinţa de a-l ucide, însă îşi încrucişă braţele ca şi cum nu-şi făcea nici o grijă. Adversarul nu simţi din partea regentului nici un fel de teamă.

Serramanna puse un genunchi în pământ şi lăsă capul în jos.

— Porunceşte şi o să te ascult.

Capitolul 52

Lumea bună din Memphis era scandalizată. Oare nu oferea ea destui fii valoroşi armatei, nu erau ei demni să asigure protecţia regentului? Să vezi un asemenea barbar în fruntea gărzii sale personale era o insultă la adresa nobilimii, chiar dacă, după părerea generală, prezenţa lui Serramanna, care-şi păstrase zorzoanele sarde, te făcea să-ţi schimbi părerea. Sigur că alţi piraţi, vinovaţi de jaf, fuseseră trimişi în minele unde urmau să-şi ispăşească pedeapsa, dar căpetenia lor ocupa în prezent o poziţie de invidiat. Dacă-l va lovi pe la spate, nimeni nu-l va plânge pe regent.

Şenar jubila văzând acest nou pas greşit; decizia revoltătoare dovedea ea singură fascinaţia fratelui său pentru forţa brutală. Oare nu dispreţuia el banchetele şi recepţiile şi le prefera interminabile plimbări călare prin deşert, antrenamente intensive cu arcul şi sabia sau jocurile periculoase cu leul?

Serramanna deveni partenerul privilegiat; îşi împărtăşiră ştiinţa de a se lupta cu mâinile goale sau cu armele şi sfârşiră prin a uni forţa cu subtilitatea. Egiptenii de sub comanda uriaşului nu se plânseră de nimic; primiră o instrucţie preţioasă care făcu din ei nişte soldaţi de elită, cazaţi şi hrăniţi în condiţii excelente.

Ramses îşi ţinu promisiunea: Serramanna deveni proprietarul unei vile cu opt încăperi, cu o fântână şi o grădină cu arbori. Pivniţa era plină cu amfore de vin vechi iar patul lui primi vizita unor libiene şi nubiene puţin sălbatice, fascinate de statura străinului.

Deşi rămase fidel căştii, platoşei, săbiei şi scutului rotund, sardul uită de Sardinia lui. Acolo, era sărac şi dispreţuit, iar în Egipt, bogat şi respectat! Îi jură lui Ramses recunoştinţă nesfârşită; nu numai pentru că îi salvase viaţa, dar, mai mult, i-o dăruise pe cea la care visase. Oricine îl va ameninţa pe regent, va avea de-a face cu el.

*

Perioada inundaţiilor din cel de-al paisprezecelea an de domnie a lui Seti se anunţa de rău augur; slaba creştere a apelor risca să determine foametea. Imediat ce regele primi confirmarea specialiştilor din Assuan, care cercetaseră fluviul şi-şi consultaseră documentele pline de observaţii anterioare, îl convocă pe Ramses. În ciuda oboselii care nu-l mai părăsea, Faraonul îl luă cu sine pe regent la Gebel Silsileh, în locul unde malurile se apropiau; după tradiţiile antice, Hapi, energia

inundaţiilor, se ivea acolo din două peşteri, dând naştere unei ape pure şi hrănitoare.

Pentru a restabili armonia, Seti oferi fluviului cincizeci şi patru de ulcioare cu lapte, trei sute de pâini albe, şaptezeci de prăjituri, douăzeci şi opt de boluri cu miere, douăzeci şi opt de coşuri cu struguri, douăzeci şi patru de coşuri de smochine, douăzeci şi opt de coşuri de curmale, rodii, fructe de jujub, castraveţi, fasole, figurine din faianţă, patruzeci şi opt vase cu tămâie, aur, argint, cupru, alabastru, prăjituri în formă de viţel, gâscă, crocodil sau hipopotam.

Trei zile mai târziu, nivelul apelor crescuse, însă insuficient; nu mai rămânea decât o slabă speranţă.

Casa Vieţii din Heliopolis era cea mai veche din Egipt; aici se păstraseră cărţile ce conţineau misterele cerului şi ale pământului, ritualurile secrete, hărţile cerului, analele regale, profeţiile, textele mitologice, lucrările de medicină şi chirurgie, tratatele de matematică şi geometrie, cheile interpretării viselor, dicţionarele de hieroglife, manualele de arhitectură, de sculptură şi de pictură, inventarul obiectelor rituale necesare templelor, calendarele sărbătorilor, culegerile de formule magice, „înţelepciunile” redactate de strămoşi şi textele de „transformare în lumină” ce permiteau călătoriile în cealaltă lume.

— Pentru un faraon, mărturisi Seti, nu există loc mai important. Atunci când te va copleşi îndoiala, vino aici şi consultă arhivele. Casa Vieţii este trecutul, prezentul şi viitorul Egiptului; primeşte-i învăţătura şi vei vedea, aşa cum am văzut şi eu.

Seti ceru superiorului din Casa Vieţii, un preot în vârstă care nu mai avea nici un contact cu lumea exterioară, să-i trimită „Cartea Nilului”. Un ritualist se achită de această sarcină. Ramses îl recunoscu.

— Nu eşti Bakhen, supraveghetorul grajdurilor regale?

— Am fost, dar mai îndeplineam în acelaşi timp funcţia de servitor al templului; de când am împlinit douăzeci şi unu de ani, am renunţat la îndatoririle mele profane.

Robust, cu faţa pătrată şi dezagreabilă, lipsită de barba scurtă care o înăsprea, cu braţele groase şi vocea gravă şi răguşită, Bakhen nu semăna cu un erudit preocupat de înţelepciunea strămoşilor.

Derulă papirusul pe o masă de piatră şi se retrase.

— Nu-l neglija pe acest om, îi recomandă Seti lui Ramses; peste câteva săptămâni va pleca la Theba şi va intra în serviciul lui Amon din Karnak. Destinul lui se va încrucişa din nou cu al tău.

Regele citi venerabilul document redactat de unul din predecesorii lui din a treia dinastie, cu mai mult de o mie trei sute de ani înainte. Fiind în legătură cu spiritul Nilului, el indica demersurile ce trebuiau făcute pentru a-l satisface în timpul perioadelor de inundaţii cu un debit prea mic.

Seti găsi soluţia; ofranda făcută la Gebel Silsileh trebuia repetată la

Assuan, la Theba şi în Memphis.

*

Seti se întoarse epuizat din lunga călătorie; atunci când mesagerii îi dădură de ştire că nivelul apelor va fi aproape normal, el porunci căpeteniilor din provincie să vegheze cu o grijă specială la calitatea digurilor şi a bazinelor de acumulare. Catastrofa fiind evitată, nu trebuia risipită nici o picătură de apă.

În fiecare dimineaţă, regele, al cărui chip slăbit parcă se uscase, îl primea pe Ramses şi îi vorbea de Maat, zeiţa dreptăţii, simbolizată printr-o femeie cu aparenţă fragilă sau printr-o pană care dirija zborul păsărilor. Cu toate astea, doar ea singură trebuia să guverneze, pentru a menţine coeziunea dintre fiinţe; datorită respectului pentru legea divină, soarele va accepta să strălucească, grâul să rodească, cel slab va fi protejat de cel puternic, iar reciprocitatea şi solidaritatea vor fi legi obişnuite în Egipt. Cădea în sarcina Faraonului să vorbească şi să acţioneze în spiritul lui Maat, să practice dreapta judecată, mai importantă decât o mie de acţiuni fulgerătoare.

Cuvintele suveranului hrăneau sufletul lui Ramses, care nu îndrăznea să-i pună întrebări în legătură cu sănătatea, conştient de faptul că Seti se detaşa de cotidian şi contempla un alt univers, transmiţându-i fiului său energie. El simţea că nu trebuia să irosească nici un minut al acestei învăţături; îi abandonă pe Nefertari, Ameni şi pe ceilalţi apropiaţi ai săi, pentru a asculta vocea Faraonului.

Soţia lui Ramses îl încuraja să procedeze în acest fel; cu ajutorul lui Ameni, ea îl eliberă de o sumedenie de obligaţii, pentru ca el să poată fi servitorul lui Seti şi moştenitorul puterii lui.

*

După informaţiile primite, nu mai încăpea nici o îndoială: răul de care suferea Seti lua proporţii neliniştitoare. Dezolat, cu lacrimi în colţul ochilor, Şenar răspândi îngrozitoarea veste la curte şi o transmise marelui preot al lui Amon şi căpeteniilor din provincie. Medicii mai sperau să-i prelungească viaţa, însă toţi se temeau de un deznodământ fatal; iar această dramă era dublată de o catastrofă, adică de încoronarea lui Ramses.

Cei care doreau să evite acest lucru şi să-l susţină pe Şenar trebuiau să fie pregătiţi; sigur că el va încerca să-l convingă pe fratele său că era incapabil să-şi asume funcţia supremă, dar oare vocea raţiunii va fi auzită? Dacă salvarea ţării o impunea, poate că ar fi fost necesar să se recurgă la alte metode, condamnabile în aparenţă, dar constituind unicul mod de a împiedica ruinarea Egiptului.

Discursul moderat şi realist al lui Şenar fu bine primit; toată lumea

dorea ca domnia lui Seti să mai dureze încă multă vreme, dar se aşteptau la ce era mai rău.

Soldaţii greci ai lui Menelau, reconvertiţi în comercianţi, îşi curăţară armele; sub comanda regelui lor, vor forma un corp de armată cu atât mai eficace cu cât nimeni nu se aştepta la o lovitură din partea străinilor paşnici, bine integraţi în societatea egipteană. Cu cât se apropia ziua confruntării, suveranul Lacedemoniei devenea mai nerăbdător să se lupte; îşi va roti prin aer sabia grea, va străpunge trupuri, va tăia membre şi va sfărâma capete cu aceeaşi ardoare ca şi pe câmpul de bătaie din Troia. După aceea, va pleca acasă împreună cu Elena şi o va face să plătească pentru toate greşelile şi infidelităţile ei.

Şenar era optimist; diversitatea şi calitatea aliaţilor lui părea promiţătoare. Totuşi, un anumit personaj îl deranja: sardul Serramanna. Angajându-l şef al gărzii sale personale, Ramses contracarase, fără să ştie, una din iniţiativele fratelui său, care atribuise securităţii regentului un ofiţer grec. Din păcate, mercenarul nu se putea apropia de Ramses fără asentimentul uriaşului. Concluzia se impunea de la sine: Menelau trebuia să-l asasineze pe sard, a cărui dispariţie nu va face valuri.

Întregul dispozitiv al lui Şenar era pregătit; nu mai rămânea decât să aştepte moartea lui Seti pentru a da semnalul de începere a acţiunii.

*

— Tatăl tău nu te poate primi în dimineaţa asta, spuse Tuya cu părere de rău.

— Starea lui s-a agravat? întrebă Ramses.

— Chirurgul a renunţat la operaţie; pentru a-i calma durerile, i-a administrat un somnifer pe bază de mandragoră.

Tuya dădea dovadă de o demnitate remarcabilă, însă tristeţea se simţea în spatele vorbelor ei.

— Spune-mi adevărul, mai e vreo speranţă?

— Nu cred, organismul lui e prea slăbit. În ciuda constituţiei robuste, tatăl tău ar fi trebuit să se odihnească mai mult; dar cum să convingi un faraon să nu se preocupe de fericirea poporului său?

Ramses văzu lacrimile din ochii mamei sale şi o îmbrăţişă.

— Seti nu se teme de moarte; lăcaşul lui pentru eternitate e gata şi e pregătit să compare în faţa lui Osiris şi a judecătorilor celeilalte lumi. Atunci când acţiunile lui îi vor fi puse în faţă, nu va avea de ce să se teamă de monstrul care îi devoră pe cei care au trădat-o pe Maat: aceasta e sentinţa pe care o voi pronunţa pe acest pământ.

— Cum pot să te ajut?

— Pregăteşte-te, fiule, pregăteşte-te să faci în aşa fel ca numele tatălui tău să fie viu pentru eternitate, să păşeşti pe urmele strămoşilor tăi, să faci faţă chipului necunoscut al destinului.

*

Setau şi Lotus ieşiră din casă la căderea nopţii. Apa se retrăsese pe terenurile joase, câmpul îşi reluase aspectul obişnuit; deşi de intensitate slabă, inundaţiile purificaseră ţara, o debarasaseră de anumite rozătoare şi reptile, înecate în vizuinele lor. Cele care supravieţuiseră erau cele mai rezistente şi mai viclene; astfel încât veninul de la sfârşitul verii prezenta caracteristici remarcabile.

Vânătorul de şerpi pusese ochii pe un sector din deşert pe care-l cunoştea bine; cobre superbe, cu muşcătura mortală, trăiau acolo. Setau se îndreptă spre cuibul celei mai mari dintre ele şi care avea obiceiuri imperturbabile. Cu picioarele goale, Lotus mergea în spatele lui; în ciuda experienţei şi a sângelui ei rece, el nu dorea s-o expună nici celui mai mic risc. Frumoasa nubiană ţinea în mână un băţ despicat la un capăt, un sac de pânză şi o fiolă; să ţintuieşti reptila la pământ şi s-o faci să scuipe o parte din venin reprezentau acţiuni banale.

Luna plină lumina deşertul şi enerva şerpii, făcându-i să se aventureze departe de teritoriul lor. Setau intona cu voce joasă, insistând asupra notelor grave care le plăceau cobrelor. În locul pe care-l reperase, o cavitate între două pietre plate, urmele din nisip dovedeau că pe acolo trecuse o reptilă enormă.

Setau se aşeză, continuând să intoneze; cobra întârzia.

Lotus se trânti la pământ ca o înotătoare care se aruncă în bazin; stupefiat, Setau o văzu capturând cobra neagră căreia plănuise să-i întindă o capcană. Lupta fu scurtă; nubiana o vârî în sac.

— Te ataca din spate, explică ea.

— E de-a dreptul anormal, judecă Setau; dacă şerpii îşi pierd minţile, înseamnă că se anunţă un cataclism.

Capitolul 53

„Căci nici răgaz nu vom avea, declama Homer, atât de scurt va fi, până în ceasul când noaptea va veni să ne despartă şi să ne stingă ardoarea. Sub scutul greu care ne protejează trupul, pieptul va fi ud de sudoare; mâna va prinde mânerul săbiei”.

— Aceste versuri din „Iliada” anunţă reîntoarcerea războiului? întrebă Ramses.

— Eu nu vorbesc de trecut.

— Nu prefigurează el viitorul?

— Egiptul începe să mă seducă; nu mi-ar plăcea să-l văd scufundat în haos.

— De ce te temi?

— Am fost atent la vorbele compatrioţilor mei; recenta lor agitaţie mă nelinişteşte. Aş fi jurat că sângele lor fierbe ca în faţa zidurilor Troiei.

— Ştii mai multe despre asta?

— Eu nu sunt decât poet, iar vederea mea e tot mai slabă.

*

Elena mulţumi reginei Tuya pentru întrevederea pe care i-o acorda în timp ce traversa o perioadă atât de dureroasă. Pe chipul marii soţii regale, machiată cu mult rafinament, nici o urmă de suferinţă.

— Nu ştiu cum...

— Cuvintele sunt inutile, Elena.

— Durerea mea e sinceră, mă rog la zei ca regele să se vindece.

— Îţi mulţumesc; şi eu invoc invizibilul.

— Sunt îngrijorată, atât de îngrijorată...

— De ce anume te temi?

— Menelau e bucuros, prea bucuros; el, care de obicei e mohorât, pare acum triumfător. Prin urmare, e convins că o să mă ducă foarte curând în Grecia!

— Chiar dacă dispare Seti, vei fi protejată.

— Mă tem că nu, Maiestate.

— Menelau e oaspetele meu, el nu are nici un fel de putere de decizie.

— Vreau să rămân aici, în acest palat, aproape de dumneavoastră.

— Linişteşte-te, Elena, nu te paşte nici o primejdie.

În ciuda afirmaţiilor liniştitoare ale reginei, Elena se temea de

răutatea lui Menelau; atitudinea lui dovedea că urzeşte un complot pentru a-şi scoate soţia din Egipt. Moartea apropiată a lui Seti nu constituia oare ocazia mult visată? Elena decise să cerceteze cauzele agitaţiei soţului ei; poate că viaţa Tuyei era în pericol. În momentul în care Menelau nu obţinea ceea ce-şi dorea, devenea violent; şi iată că trecuse prea multă vreme de când această violenţă nu se manifestase.

*

Ameni citi scrisoarea Dolentei către Ramses.

„Prea iubitul meu frate,

Soţul meu şi cu mine ne facem griji în legătură cu sănătatea ta şi, mai mult, în legătură cu cea a veneratului nostru tată, faraonul Seti; zvonurile pretind că e grav bolnav. Oare nu a venit vremea iertării? Locul meu este în Memphis; încrezătoare în bunătatea ta, sunt convinsă că vei uita greşeala soţului meu şi că-i vei permite ca, alături de mine, să-şi exprime afecţiunea faţă de Seti şi faţă de Tuya. În aceste momente dificile, ne vom aduce reciproc consolarea de care avem nevoie; nu e esenţial să reîntregim o familie unită, fără să rămânem sclavii trecutului?

Încrezători în clemenţa ta, Sary şi cu mine îţi aşteptăm răspunsul cu nerăbdare."

*

— Reciteşte-o rar, ceru regentul.

Ameni, nervos, se execută.

— Eu, mormăi el, eu nu i-aş răspunde.

— Ia un papirus nou.

— Trebuie să cedăm?

— Dolenta e sora mea, Ameni.

— Dispariţia mea n-ar îndurera-o prea mult; dar eu nu aparţin familiei regale.

— Eşti chiar tăios!

— Clemenţa nu e întotdeauna un bun sfătuitor; sora ta şi soţul ei nu se gândesc decât cum să te trădeze.

— Scrie, Ameni.

— Mă doare încheietura; nu aveai de gând să-i trimiţi tu însuţi iertarea surorii tale?

— Scrie, te rog.

Mânios, Ameni strânse pana de scris.

— Textul va fi scurt: „Să nu îndrăzniţi să vă întoarceţi în Memphis, în caz contrar veţi apărea în faţa tribunalului vizirului; şi staţi departe de Faraon".

Pana lui Ameni alerga cu viteză pe papirus.

*

Dolenta petrecu multe ore în compania frumoasei Iset după ce-i arătase răspunsul insultător al lui Ramses; intransigenţa regentului, violenţa, inima lui împietrită nu promiteau oare un viitor sumbru celei de-a doua soţii şi fiului acesteia?

Era obligată să admită că Şenar avusese dreptate stigmatizând defectele fratelui său; nu-l interesa nimic altceva decât puterea absolută. Nu semăna în jurul lui decât distrugere şi nefericire. În ciuda afecţiunii pe care i-o purta, n-avea altă alternativă decât să întreprindă o luptă nemiloasă împotriva lui Ramses; Dolenta, propria lui soră, era şi ea constrânsă să facă la fel.

Viitorul Egiptului era reprezentat de Şenar. Frumoasa Iset trebuia să-l uite pe Ramses, să se mărite cu noul stăpân al ţării şi să pună bazele unei veritabile familii.

Sary adăugă că marele preot al lui Amon şi numeroase alte notabilităţi împărtăşeau părerea lui Şenar şi aveau de gând să-l susţină atunci când îşi va pune în valoare dreptul de succesiune la tron, după dispariţia lui Seti. Informată cum se cuvine, Iset îşi putea lua destinul în propriile mâini.

*

Când Moise pătrunse pe şantier, puţin după ivirea zorilor, nici un tăietor în piatră nu era la lucru. Totuşi, era vorba de o zi obişnuită şi nu putea fi de vină conştiinţa profesională a acestor lucrători de elită; în cadrul confreriei lor, orice absenţă trebuia justificată.

Dar sala cu coloane din Karnak, cea mai mare din Egipt atunci când va fi terminată, era pustie; pentru prima dată, evreul gusta o linişte netulburată de cântecul loviturilor de ciocan şi de daltă. Contemplă chipurile divine gravate pe coloane şi admiră scenele de ofrandă ce-l uneau pe Faraon cu divinităţile; sacrul se exprima aici cu o forţă extraordinară ce transcendea sufletul uman.

Moise rămase singur ore întregi, ca şi cum ar fi fost al lui locul acesta magic unde mâine vor locui forţele de creaţie necesare pentru supravieţuirea Egiptului. Dar erau ele cea mai bună expresie a divinului? În sfârşit, zări un contramaistru venit să caute uneltele uitate la picioarele unei coloane.

— De ce a fost întrerupt lucrul?

— N-aţi fost anunţat?

— M-am întors de la cariera din Gebel Silsileh.

— Maistrul ne-a anunţat în această dimineaţă suspendarea şantierului.

— Din ce motiv?

— Faraonul în persoană trebuia să ne dea planul complet al lucrării, însă e reţinut în Memphis. Când va veni la Theba, vom putea continua.

Această explicaţie nu-l satisfăcu pe Moise; cu excepţia unei boli grave, ce alt motiv l-ar fi împiedicat pe Seti să vină la Theba pentru a se ocupa de o asemenea operă importantă?

Dispariţia lui Seti... Cine ar fi prevăzut? Ramses era probabil disperat.

Moise luă prima corabie spre Memphis.

*

— Apropie-te, Ramses.

Seti era lungit pe un pat din lemn aurit, aproape de fereastra prin care soarele aflat la asfinţit pătrundea în încăpere şi-i lumina chipul a cărui seninătate îl uimi pe fiul său.

Speranţa renăştea! Seti avea din nou puterea să-l primească pe Ramses, stigmatele suferinţei păliseră. Nu ducea el o luptă împotriva morţii?

— Faraonul e imaginea creatorului care s-a creat pe el însuşi, declară Seti; el acţionează pentru că Maat se află în locul just. Înfăptuieşte acţiuni benefice pentru zei, Ramses, fii păstorul poporului tău, dă viaţă fiinţelor omeneşti, mici sau mari, fii vigilent noaptea ca şi ziua, caută orice ocazie pentru a fi util.

— Acesta e rolul tău, tată, şi-l vei mai îndeplini încă multă vreme.

— Mi-am văzut moartea, se apropie; chipul ei e cel al zeiţei Asfinţitului, tânără şi surâzătoare. Nu e o înfrângere, Ramses, ci o călătorie. O călătorie în imensitatea universului pentru care m-am pregătit şi pentru care trebuie să te pregăteşti şi tu din prima ta zi de domnie.

— Mai rămâi, te implor!

— Te-ai născut pentru a conduce, nu pentru a implora; pentru mine, a sosit clipa de a trăi moartea şi de a suporta proba transformărilor din lumea invizibilă. Dacă existenţa mi-a fost dreaptă, cerul se va uni cu fiinţa mea.

— Egiptul are nevoie de tine.

— Din vremea zeilor, Egiptul este unica fiică a luminii, iar fiul Egiptului e aşezat pe un tron de lumină. E rândul tău să fii succesorul meu, Ramses, să-mi continui opera şi să treci dincolo, tu, al cărui nume este „fiul luminii”.

— Am atâtea întrebări să-ţi pun, atâtea învăţături de descoperit...

— De la prima întâlnire cu taurul sălbatic, te-am pregătit, căci nimeni nu cunoaşte clipa când destinul loveşte în mod decisiv; între timp, tu trebuie să-i afli secretele, pentru că ai de condus un popor

întreg.

— Nu sunt pregătit.

— Nimeni nu e niciodată; atunci când strămoşul tău, primul Ramses, a părăsit acest pământ, luându-şi zborul spre soare, am fost la fel de neliniştit şi de pierdut cum eşti tu astăzi. Cine îşi doreşte să guverneze e un nebun sau un incapabil; numai mâna lui Dumnezeu poate pune stăpânire pe un om pentru a face din el o fiinţă de sacrificiu. În calitate de Faraon, vei fi primul slujitor al poporului tău, un slujitor care nu va avea dreptul la odihnă sau la bucuriile paşnice ale celorlalţi oameni. Vei fi singur, nu disperat de singur precum un rătăcit, ci la fel cu un căpitan de vas care trebuie să aleagă drumul cel bun, înţelegând adevărul forţelor misterioase ce-l înconjoară. Iubeşte Egiptul mai mult decât propria ta fiinţă şi drumul ţi se va dezvălui.

Aurul asfinţitului scălda chipul liniştit al lui Seti; trupul Faraonului emana o claritate stranie, ca şi cum ar fi fost el însuşi o sursă de lumină.

— Drumul tău va fi semănat cu piedici, prezise el, şi va trebui să înfrunţi duşmani de temut, căci omenirea preferă răul şi nu armonia; însă forţa de a învinge va locui în inima ta. Magia lui Nefertari te va proteja, pentru că sufletul ei este cel al unei mari soţii regale. Fii şoimul care zboară în înaltul cerului, fiule, priveşte lumea şi fiinţele prin ochii lui pătrunzători. Vocea lui Seti se stinse, ochii lui se ridicară spre soare, spre un alt univers pe care doar el singur era capabil să-l vadă.

*

Şenar încă ezita să declanşeze ofensiva aliaţilor lui. Că Seti era condamnat, nu încăpea nici o îndoială; dar trebuia aşteptată anunţarea oficială a decesului. Orice acţiune grăbită se va întoarce împotriva planurilor lui; atâta vreme cât Faraonul trăia, orice rebeliune era de neiertat. După aceea, în timpul vacanţei puterii supreme, ce dura şaptezeci de zile, timpul necesar pentru mumificare, Şenar nu-l va ataca pe rege, ci pe Ramses. Iar Seti nu mai era acolo să-l impună ca succesor.

Menelau şi grecii lui fierbeau de nerăbdare; Dolenta şi Sary, care obţinuseră adeziunea lui Iset, se asiguraseră de neutralitatea binevoitoare a preotului lui Amon şi de prietenia activă a numeroase notabilităţi thebane; Meba, ministrul Afacerilor externe, se străduise din răsputeri la curte în favoarea domniei lui Şenar.

O prăpastie se deschidea sub picioarele lui Ramses; tânărul regent de douăzeci şi trei de ani avusese îndrăzneala să creadă că numai cuvântul tatălui său era suficient pentru a obţine tronul.

Ce soartă avea să-i rezerve Şenar? Dacă se va arăta rezonabil, un post onorific în oazele Nubiei; dar nu va căuta el aliaţi, oricât de jalnici, pentru a se revolta împotriva puterii? Impetuozitatea lui nu se va acomoda cu un exil definitiv. Nu, trebuia redus la tăcere pentru vecie; moartea era singura soluţie, însă lui Şenar îi repugna ideea de a-şi

suprima propriul frate.

Cel mai înţelept era să-l încredinţeze lui Menelau, care-l va duce cu sine în Grecia, sub pretextul că fostul regent, renunţând să devină Faraon, dorea să călătorească; regele Lacedemoniei îl va ţine prizonier în acel loc îndepărtat în care Ramses va pieri uitat de toţi. În ceea ce o priveşte pe Nefertari, conform vocaţiei ei iniţiale, va fi închisă într-un templu din provincie.

Şenar chemă coaforul, manichiurista şi pedichiurista; viitorul stăpân al Egiptului trebuia să aibă o distincţie neştirbită.

*

Marea soţie regală anunţă ea însăşi curţii decesul lui Seti. În al cincisprezecelea an de domnie, Faraonul îşi întorsese faţa spre lumea de dincolo, spre mama celestă care-l va naşte în fiecare noapte pentru a-l face să renască în momentul ivirii zorilor precum un nou soare; fraţii lui, zeii, îl vor primi în paradis, unde, vindecat de moarte, va trăi prin Maat.

Perioada de doliu începu imediat.

Templele se închiseră şi activitatea rituală se întrerupse, cu excepţia cânturilor funebre, dimineaţa şi seara. Timp de şaptezeci de zile, bărbaţii nu se vor mai bărbieri, femeile îşi vor despleti părul şi nu se vor consuma carne şi vin; birourile scribilor vor fi goale, iar administraţia îşi va opri activitatea.

Faraonul fiind mort şi tronul gol, Egiptul intra în necunoscut. Toţi se temeau în această perioadă a tuturor pericolelor, în timpul căreia Maat putea să plece pentru totdeauna; cu toată prezenţa reginei şi a regentului, puterea supremă era de-a dreptul vacantă. Atrase de această situaţie, puterile întunericului se manifestau în mii de forme, cu scopul de a priva Egiptul de suflul vital şi de a-l face prizonierul lor.

La graniţe, armata se afla în stare de alertă; vestea morţii lui Seti se răspândi cu repeziciune în străinătate şi stârni pofte nemăsurate. Hitiţii şi alte popoare războinice nu vor ataca oare malurile Deltei sau nu vor pregăti o invazie masivă la care visau, deopotrivă, piraţii şi beduinii? Doar prin statură, Seti îi reducea la tăcere; după dispariţia lui, va şti Egiptul să se apere?

*

Chiar în ziua morţii, cadavrul lui Seti fu transportat în sala de purificare, pe malul vestic al Nilului. Marea soţie regală prezida tribunalul reunit pentru a judeca regele mort; ea însăşi, fiii săi, vizirul, membrii consiliului înţelepţilor, principalii demnitari, servitorii din casa lui declarară, după ce depuseră jurământ că vor spune adevărul, că Seti fusese un rege drept şi că nu aveau nici o plângere împotriva lui.

Cei vii îşi dăduseră verdictul; sufletul lui Seti putea să se ducă să afle trecătoarea, să traverseze fluviul celeilalte lumi şi să plutească spre ţărmurile stelelor. Mai trebuia transformat trupul lui muritor în Osiris şi să fie mumificat după ritualurile regale.

După ce mumificatorii procedară la extragerea viscerelor şi la deshidratarea cărnii prin expunerea la soare, ritualiştii înveliră cu fâşii de pânză regele defunct şi Seti plecă spre Valea Regilor, unde îşi săpase lăcaşul etern.

*

Ameni, Setau şi Moise erau neliniştiţi; Ramses se închisese în tăcere. După ce mulţumise prietenilor pentru prezenţă, se izolase în apartamentele lui. Numai Nefertari mai putea schimba câteva cuvinte cu el, fără să reuşească să-l smulgă din starea de disperare.

Ameni era cu atât mai neliniştit cu cât Şenar, după ce-şi manifestase durerea cu ostentaţia necesară, desfăşura o activitate surprinzătoare, luând contact cu responsabilii diverselor ministere şi asumându-şi administrarea ţării; insistase pe lângă vizir asupra dezinteresului său şi a grijii de a conserva prosperitatea regatului, în ciuda perioadei de doliu.

Tuya ar fi trebuit să-şi dojenească fiul mai mare; însă regina nu-şi părăsi soţul. Încarnare a zeiţei Isis, ea îndeplinea un rol magic, indispensabil pentru înviere. Până în momentul în care Osiris Seti va fi depus în sarcofag, „stăpânul vieţii”, marea soţie regală nu se preocupa de treburile acestei lumi.

Şenar avea câmp liber de acţiune.

*

Leul şi câinele galben se ţineau aproape de stăpânul lor, ca şi cum ar fi vrut să-i uşureze suferinţa.

Împreună cu Seti, viitorul era surâzător; era de-ajuns să-i asculte sfaturile, să-i dea ascultare şi să-i urmeze exemplul. Sub comanda lui, era atât de simplu şi de vesel să guvernezi! Nici un moment Ramses nu-şi imaginase că va fi singur, fără tatăl a cărui privire risipea tenebrele.

Cincisprezece ani de domnie. Cât de scurţi au fost, prea scurţi! Abydos, Karnak, Memphis, Heliopolis, Gurnah, atâtea temple care vor cânta mereu gloria acestui constructor, demn de faraonii Vechiului Imperiu. Dar el nu mai era acolo, iar cei douăzeci şi trei de ani ai lui Ramses îi părură acestuia, dintr-odată, prea puţini pentru a guverna şi, în acelaşi timp, prea greu de dus.

Oare merita într-adevăr numele copleşitor de Fiu al Luminii?

Observații

[←1]

În Egiptul antic, haremul nu era o închisoare aurită pentru femei frumoase, ci o mare instituţie economică ce va fi descrisă mai târziu.

[←2]

La o sută de kilometri sud-est de Cairo.

[←3]

Poporul hitit locuia pe teritoriul de astăzi al Turciei.

[←4]

Adică, Egiptul de Sus şi cel de Jos; situat în punctul lor de întâlnire, Memphisul reprezenta polul de echilibru al ţării.

[←5]

Horus şi Seth, cei doi fraţi care-şi împărţeau universul şi Egiptul, îndeplinind funcţia de judecători ai zeilor.

[←6]

Vom păstra denumirile moderne, Sinai şi Serabit el-Khadim, pentru a uşura descrierea. Ultima localitate se găseşte în sudul peninsulei Sinai, la 160 km de golful Suez.

[←7]

Termenul înseamnă: „Cea care arde”.

[←8]

O trestie obişnuită în Egiptul antic.

[←9]

Intitulată pe nedrept „Cartea morţilor”.

[←10]

Mai precis, Kha-em-Uaset, „Cel care a apărut în Theba”.